This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

https://books.google.com

Det här är en digital kopia av en bok som har bevarats i generationer på bibliotekens hyllor innan Google omsorgsfullt skannade in den. Det är en del av ett projekt för att göra all världens böcker möjliga att upptäcka på nätet.

Den har överlevt så länge att upphovsrätten har utgått och boken har blivit allmän egendom. En bok i allmän egendom är en bok som aldrig har varit belagd med upphovsrätt eller vars skyddstid har löpt ut. Huruvida en bok har blivit allmän egendom eller inte varierar från land till land. Sådana böcker är portar till det förflutna och representerar ett överflöd av historia, kultur och kunskap som många gånger är svårt att upptäcka.

Markeringar, noteringar och andra marginalanteckningar i den ursprungliga boken finns med i filen. Det är en påminnelse om bokens långa färd från förlaget till ett bibliotek och slutligen till dig.

Riktlinjer för användning

Google är stolt över att digitalisera böcker som har blivit allmän egendom i samarbete med bibliotek och göra dem tillgängliga för alla. Dessa böcker tillhör mänskligheten, och vi förvaltar bara kulturarvet. Men det här arbetet kostar mycket pengar, så för att vi ska kunna fortsätta att tillhandahålla denna resurs, har vi vidtagit åtgärder för att förhindra kommersiella företags missbruk. Vi har bland annat infört tekniska inskränkningar för automatiserade frågor.

Vi ber dig även att:

- Endast använda filerna utan ekonomisk vinning i åtanke
  Vi har tagit fram Google boksökning för att det ska användas av enskilda personer, och vi vill att du använder dessa filer för enskilt, ideellt bruk.
- Avstå från automatiska frågor
  Skicka inte automatiska frågor av något slag till Googles system. Om du forskar i maskinöversättning, textigenkänning eller andra områden där det är intressant att få tillgång till stora mängder text, ta då kontakt med oss. Vi ser gärna att material som är allmän egendom används för dessa syften och kan kanske hjälpa till om du har ytterligare behov.
- Bibehålla upphovsmärket
  Googles "vattenstämpel" som finns i varje fil är nödvändig för att informera allmänheten om det här projektet och att hjälpa dem att hitta ytterligare material på Google boksökning. Ta inte bort den.
- Håll dig på rätt sida om lagen
  Oavsett vad du gör ska du komma ihåg att du bär ansvaret för att se till att det du gör är lagligt. Förutsätt inte att en bok har blivit allmän egendom i andra länder bara för att vi tror att den har blivit det för läsare i USA. Huruvida en bok skyddas av upphovsrätt skiljer sig åt från land till land, och vi kan inte ge dig några råd om det är tillåtet att använda en viss bok på ett särskilt sätt. Förutsätt inte att en bok går att använda på vilket sätt som helst var som helst i världen bara för att den dyker upp i Google boksökning. Skadeståndet för upphovsrättsbrott kan vara mycket högt.

Om Google boksökning

Googles mål är att ordna världens information och göra den användbar och tillgänglig överallt. Google boksökning hjälper läsare att upptäcka världens böcker och författare och förläggare att nå nya målgrupper. Du kan söka igenom all text i den här boken på webben på följande länk `http://books.google.com/`

UC-NRLF
$B 699 629

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

N:r 1—2. Januari 1913. Dubbelnummer 1: 50.

SJUNDE ÅRGÅNGEN

LIBRARY
AUG 9 1955
UNIVERSITY OF CALIFORNIA

MODERNA SPRÅK

Svensk Månadsrevy för undervisningen i de tre huvudspråken

utgiven av

HERMAN SÖDERBERGH
Fil. Lic.
Lärare vid Lunds priv. elementarskola.

N. OTTO HEINERTZ
Docent i tyska vid Lunds Universitet

INNEHÅLL:

	Sid.
Studentskrivningarna i de moderna språken, I. **Herman Söderbergh**	1
Notes sur l'argot de Chantecler (suite). **Virgile Pinot**	3
Something serious — A serious thing? **J. A. Afzelius—Birger Palm**	18
Likformigt uttal i engelskan. **Ivar Belanner**	20
Das grammatische Genus im Deutschunterricht. **Hans Sperber**	24
I. A. Lyttkens och F. A. Wulff, Metodiska ljudövningar, anmälan. **Herman Söderbergh**	25
Reproduktionsproven i realskolexamen, Dec. 1912	29
Insända böcker och tidskrifter	30

DISTRIBUTION:
MODERNA SPRÅK, LUND

Digitized by Google

(DEUTSCH — ENGLISCH — FRANZÖSISCH)

ENGLISH
FRENCH
GERMAN

MODERNA SPRÅK

Svensk månadsrevy för undervisningen i de tre huvudspråken

FRANÇAIS
ALLEMAN
ANGLAIS

(TYSKA — ENGELSKA — FRANSKA)

Tillkännagivande. *Zur Beachtung.* *General Notices.* *Avis.*

I. För Annonsörer. Für Inserierende. To Advertisers. Publicité

Annonspriset.	Annoncenpreis.	Advertisement Scale	Tarif des Annonces.	
Hel oktavsida	Ganze Seite	Whole Page	Page entière	25 Kr.
Halv „	Halbe „	Half Page	Demi-page	15 „
Fjärdedels „	Viertel „	Quarter Page	Quart de page	10 „

Minus

Införande	3 × ... 15 %	Rabatt	Annonsbilagor (dubbelblad)	20 kr.	1 n
Inserieren	6 × ... 25 %	Ermässigung	Beilagen ..... (vierseitig)	30 „	3 „
Insertions	9 × ... 30 %	Réduction	Insets ..... (four-page)	75 „	9 „
			Encartages ... (4 pages)		

II. Till allmänheten.

Prenumerationspriset (9 häften): vid Postprenumeration ..... Kr. 5.65
i bokhandeln eller direkt hos Redaktionen ..... „ 5.25
Abonnementspreis für den Jahrgang (9 Hefte) ..... Mk. 6.50
Annual Subscription (9 monthly parts) ..... 6s. 6d.
Prix de l'abonnement par année (9 numéros) ..... 8 francs.

Prenumeration kan ske direkt hos Redaktionen, i alla boklådor i Skandinavien, samt på alla posthontor i Sverige.

Alla *redaktionella* meddelanden sändas till
Moderna Språks Redaktion, LUND.

Alla meddelanden angående *distributionen o expeditionen* sändas till
Moderna Språks Expedition, LUND.

Institut du Square La Rochefoucauld

108 rue du Bac, PARIS.

Directrice: Mademoiselle GAUVERIT

Officier de l'Instruction Publique.

Hôtel particulier à proximité du **boulevard S:t Germain.**
Grand jardin. Hygiène et **confort** modernes.

L'Institut ne reçoit *qu'un nombre limité de jeunes filles* appartenant aux meilleures familles de France et de l'étranger. Vie intéressante et gaie, avec toutes les *garanties de sécurité morale.* Les jeunes filles sont toujours accompagnées.

Enseignement complet: français (conversation, grammaire, littérature) histoire, géographie, sciences, langues étrangères, arts d'agrément.

Prospectus détaillé sur demande.

Références en France: M. POTEL, Inspecteur général de l'Instruction publique, 14 Quai d'Orléans à Paris. — M. le Sénateur SABATERIE, 85 Avenue Bosquet, Paris. — M. le général MILLET, 39, Avenue Rapp, Paris. — M. le Pasteur de FELICE, 78, rue Gay-Lussac, Paris.

Références en Suède: Lektor P. MÉALY, Rosenvik, Djurgården, Stockholm.

Digitized by Google

MODERNA SPRÅK

SVENSK TIDSKRIFT FÖR UNDERVISNING I DE TRE HUVUDSPRÅKEN TYSKA, ENGELSKA, FRANSKA

UTGIVEN AV

HERMAN SÖDERBERGH OCH N. OTTO HEINERTZ.

ÅRG. VII. 1—2 (60—61). * LUND * Januari 1913

STUDENTSKRIVNINGARNA I DE MODERNA SPRÅKEN.

I.

Vår tid är icke vänligt stämd mot examensväsen över huvud. Och detta drag hos tiden är i mina ögon en förtjänst. Det är gott, att vi hysa en hälsosam misstro till betydelsen av uppvisning och parad på alla områden. Om det läte sig göra utan inskränkning av den nödiga kontrollen, så månde gärna de sista resterna av detta slags skolastik försvinna, både studentexamen och realskolexamen. I alla händelser bör varje sådan reform hälsas med tillfredsställelse, som är ägnad att från ännu befintliga examina avlägsna deras karaktär av tillfälligt kraftprov, av spänning och ansträngning. Detta har varit innebörden i de reformkrav, som påyrkats från vederhäftigt håll under de sista decennierna och som på det svenska universitetslivets område resulterat i de egentliga examinas avskaffande utefter hela linjen.

Men vid sidan av de berättigade kraven på en moderniserad och humaniserad *form* av examensväsendet ha röster höjts, som ropat på lindring och lättnad i skolans *kunskapsfordringar*. Tyvärr har man icke alltid undersökt, varifrån detta rop kommit. Har det ljudit från sakkunniga och beprövade undervisningens målsmän, eller har det månne skallat kraftigast från mödrar och fäder till barn med ringa fallenhet för studier? Nog av, våra myndigheter ha haft öronen öppna för tidens röster, men man undgår icke ett nedslående intryck av att de icke sällan lyssnat åt orätt håll. Ty att, såsom faktiskt har skett, undan för undan minska fordringarna, det är att försämra studentmaterialet, det är att giva oss mindre kunniga tjänste- och ämbetsmän, det är att över huvud sänka genomsnittsnivån hos landets bildade befolkning. Förändringar i denna riktning betyda allt annat än framåtskridande och utveckling, de betyda reaktion i ordets farligaste mening.

Digitized by Google

Betecknande för detta slags reformerande synes mig kungörelsen från i våras om ändrade bestämmelser för den skriftliga studentexamens godkännande. Vi känna alla denna frågas förhistoria. Alltsedan nu gällande stadgas tillkomst har det klagats över att fordran på minst tre godkända skriftliga prov försatte eleverna å latingymnasiets A-linje i en ur examenssynpunkt besvärligare ställning än andra studentkandidater. Det förhöll sig utan tvivel så. Den examinand, som går till varje särskild skrivning i det medvetandet, att det nu gäller stå eller falla, har med nödvändighet en intensivare förnimmelse av provets vikt än den, som åtminstone *en* gång inför faran att misslyckas kan lugna sig med hoppet om bättre lycka nästa gång. Så uppstod kravet på en *ändrad form* för A-linjens skriftliga examen. Det var utan vidare klart, att denna berättigade önskan från många håll skulle frambäras i form av en anhållan om nedsatta fordringar i villkoren för godkänd examen. Bland de frågor, som av Kungl. Överstyrelsen förelades kollegierna till yttrande under vårterminen 1911, förekom också ett väckt förslag, att den skriftliga studentexamen under vissa förutsättningar måtte kunna godkännas efter nöjaktiga prov i *två* ämnen. Jag har mig icke bekant, i vilken riktning de inkomna svaren i allmänhet gingo. Resultatet känna vi emellertid nu. I stället för en rimlig lättnad i examens form blev det en sänkning i fordringarna.

Från två håll, Växjö högre allmänna läroverk och Lunds privata elementarskola, — möjligen från flera — hade erinrats, att jämnvikten i fordringarna mellan olika linjer skulle kunna vinnas med bibehållande av kravet på tre godkända prov, därigenom att lärjunge å latingymnasiet A erhölle tillfälle att undergå skriftlig prövning i ytterligare ett ämne. Det föreslogs en översättning till modersmålet av en passande fransk text. Jag tillåter mig att här anföra det sistnämnda kollegiets motivering av denna punkt i dess yttrande:

— — — Det synes kollegiet ur många synpunkter lämpligt, att detta prov finge bestå i en översättning till modersmålet av en passande fransk text. Utan att ingå på någon grundligare prövning av vådan i det romanska elementets undanskjutande i vår närvarande skolbildning anser kollegiet önskvärt både med hänsyn till den formella fostran, som torde ligga i ett sysslande med den franska språkformens klarhet och elegans, och till Frankrikes ställning i vår moderna kulturs historia, att franskan bibehålles vid en någorlunda förnämlig plats i våra skolor och räddas från att till sist måhända enbart figurera under rubriken »bortvalda ämnen». — Särskilt naturligt torde det vara, att detta språk får en given fristad inom den studielinje, där de humanistiska ämnena fortfarande hävda en förhärskande ställning.

Även därutinnan synes det här föreslagna provet äga en viss betydelse, att det vid sidan av översättningsprovet från latin till svenska möjligen kunde öppna vägen för en sund och nyttig reform på de skriftliga språkprovens område: temats ersättande med en översättningsuppgift. Ehuru denna del av frågan icke faller inom ramen av de föreslagna ändringarna, anser sig kollegiet likväl i detta sammanhang böra framhålla såsom lämpligt att, under förutsättning av dylika provs införande i de moderna

Digitized by Google

språken, till den främmande texten fogades förklaringar över möjligen förekommande mindre vanliga ord, men att allt begagnande av ordbok eller grammatik bleve uteslutet vid översättningens verkställande (s. V, årsredogörelsen 1910—1911).

Det är ju tydligt, att detta förslags faktiska innebörd, bibehållandet av fordringarna på tre godkända skrivningar genom införandet av ett franskt-svenskt översättningsprov, kan lösas alldeles oavsett sympatier eller antipatier för det utvecklingsmål på de skriftliga språkprovens område, som den senare delen av yttrandet framhåller såsom önskvärt. Förslagets förra del anser jag vara tillräckligt motiverad i vad som ovan anförts, men den princip för en allmän omläggning av examensskrivningarna i de moderna språken, varom det därjämte talas, torde vara förtjänt av ett noggrannare skärskådande och skall bliva föremål för en senare artikel.

Herman Söderbergh.

NOTES SUR L'ARGOT DE CHANTECLER.[1])

(Suite.)

Capilotade A. II sc. 5 p. 134.

C'est un de ces oiseaux dressés pour le combat
Qui ne feraient de nous qu'une *capilotade* . . .

«Emprunté de l'espagnol *capirotada,* proprement sauce épaisse recouvrant la viande comme une sorte de chaperon (en espagnol capirote). *Cabirotade* Rabelais IV, 59. — *Mettre en capilotade.* «Menaçant de mettre ses enfants en capilotade». (Ham. Gram. 283.) — D. G.

Chat-huant *(fouetter un . . .)* A. II sc. 2 p. 102.

. . . J'affirme en concluant
Qu'il n'y a pas de quoi *fouetter un chat-huant.*

Adaptation de l'expression populaire: Il n'y a pas de quoi fouetter un chat = la chose est de trop peu d'importance pour que l'on s'inquiète, s'indigne, s'afflige.

«Allons, faut pas vous faire de chagrin . . . Il n'y a pas de quoi fouetter un chat, vous savez . . .

(A. Hermant. — *La chaîne anglaise.*)

Cf. l'expression, populaire également, «avoir d'autres chats à fouetter» = avoir à s'occuper de choses plus importantes.

«Je ne m'attendrirai pas là dessus . . . Ne compte pas sur moi. *J'ai d'autres chats à fouetter.* Réservons notre pitié pour nous-mêmes.

(H. Bataille. — *La marche nuptiale.*)

Chic A. I sc. 1 p. 15.

C'est *chic,* un papillon!

R—D. A. M. donne à ce mot une origine historique: «Chicard, costume carnavalesque, mis à la mode pendant la période de 1830

[1]) Pour abréviations et terminologie voir Moderna Språk, n:o 6, 1912.

Digitized by Google

à 1850 par une célébrité chorégraphique qui lui donna son nom, ou plutôt son surnom. Les Chicards ont révolutionné les bals publics et, pendant 20 ans, ils ont imprimé une grande vogue à la Descente de la Courtille. La danse de Chicard, leur maître, n'a jamais été ni bruyante, ni extravagante. Il procédait à pas serrés, mimant, grimaçant, roulant ses gros yeux en boule de loto. On a dit le *pas chicard* pour rappeler sa manière, *chicarder,* danser comme Chicard. On a créé les vocables *chicandar, chicocandar* pour désigner quelque chose de très chic. Le radical seul du mot est resté.»

Cette formation par apocope est possible, puisque nous en avons déjà vu des exemples (aristo, démoc-soc) qui sont déjà anciens. Mais pour que cette explication fût acceptable, il faudrait d'abord éclaircir l'origine de ce surnom de *Chicard,* et de cette origine nous ne savons rien.

Il est plus vraisemblable de supposer que le mot *chic* est emprunté à l'argot des peintres. «Faire de chic, dessiner ou peindre sans modèle, d'imagination, de souvenir.» D—D. L. V. Et l'existence du mot, dans ce sens, est attestée dès 1846. «En terme d'atelier, le chic, mot affreux et bizarre et de moderne fabrique, signifie: absence de modèle et de nature. Le chic est l'abus de la mémoire; encore le chic est-il plutôt une mémoire de la main qu'une mémoire du cerveau.» (Baudel: Salon de 1846.)

Le sens du mot coïncide bien avec cette explication, car *le chic* c'est non pas ce qui est beau ou bon, mais tout ce qui est singulier, extraordinaire, et ne peut être réalisé que par une catégorie bien déterminée de gens. Notons aussi la persistance de ce mot à rester invariable malgré les tentatives qui ont été faites de le transformer en un adjectif ordinaire.

«. . . Avant d'admirer Proudhon, si on connaissait Turgot?

«Mais le chic, cette religion moderne, que deviendrait-elle?

«Opinions chic (ou chiques): être pour le catholicisme sans en croire un mot, . . . s'occuper de comices agricoles, parler sport, se montrer froid, être idiot jusqu'à regretter les traités de 1815. Cela est tout ce qu'il y a de plus neuf.

(Flaubert à G. Sand 1866.)

Chouette A. II sc. 2 p. 101.

La Faisane.
Mais la Hulotte?

Le Merle
Elle éta¡t chouette!

Argot ancien: «Excellent (Vidocq), bon, beau (Larchey) ce qui rappelle le passage connu de Rabelais (III, 14). «Ma femme sera coincte et jolie comme une belle et petite chouette», certains de ces oiseaux étant en effet d'une beauté remarquable.» (S—A. A.) «Mot populaire récent emprunté à l'argot. Le patois d'Ile-et-Vilaine a formé sur *chouette* un masculin *chouet,* beau, joli, bien fait (V'là un travail qui est chouet.») (Nyrop, Gram. franç.)

Digitized by Google

Cependant cet emprunt à l'argot n'est pas très récent, s'il faut en croire cet exemple: «Nous y avons couché trois nuits aux pieds de ces vieilles bougresses de pyramides, et franchement c'est *chouette* (Flaubert. *Corresp.* 14 Déc. 1849.)

***Coin** (Boucher un . . .)* A. I sc. 4 p. 39.

Patou (en parlant du Merle.)

. . . Je doute
Que d'un particulier génie on ait besoin
Pour répondre au canard: «Ça t'en bouche un coin-coin!»

Coin-coin est l'onomatopée imitant le cri du canard. La plaisanterie consiste dans l'emploi de cette onomatopée avec l'expression: *boucher un coin,* qui signifie: ça t'étonne tellement que tu n'oses plus rien dire, ça te ferme la bouche. L'image que contient cette expression est triviale et doit être d'origine populaire, mais on peut la trouver actuellement dans les œuvres littéraires. Ex.:

«*Boudier*

C'est une transformation complète; c'était un garçon doux, presque timide.

Laub

Poliche timide! Le culot en personne, oui.

Boudier,

Et rangé, et parlant bas . . . Jamais un mot plus haut que l'autre.

Poliche

Ça vous en bouche un coin, ça, papa Laub.

Laub

Je l'avoue. H. Bataille *Poliche.*

***Coins** (la connaître dans les . . .)* A. I sc. 4 p. 39.

Expression populaire. Dérivée de l'expression suivante (cf. connaître). Et cette expression elle-même a donné naissance à celle-ci: «tu la connais *dans les replis* (Lavedan — *Les Jeunes: Partie de plaisir.*)

***Connaître** (la . . .)* A. II sc. p. 39.

Non, ce qu'il la connaît, celui-là! . . .

Argot militaire. «Etre au courant, au fait de . . . Les anciens du régiment disent proverbialement. «Il ne suffit pas de la connaître, il faut la pratiquer.» Primitivement l'expression signifiait: connaître la théorie, par la suite on a abrégé, et on a dit: la connaître. Le mot a pris de l'extension. R—D. A. M. Ex.:

«Il mâchonna: Oh là là; eh ben vrai! Y en a qui la connaissent.»

(Courteline. *Gaietés de l'escadron, Nouveau malade.*

***Coup** (le . . . de)* A. II sc. 5 p. 128.

Et le coup de l'accès modeste . . .

Digitized by Google

«Manœuvre faite dans le but de tromper. On dit: il m'a fait le coup, il m'a trompé; c'est le coup du suicide, c'est un faux suicide annoncé pour attendrir la dupe (L. Larchey). R—D. A. M.

***Couper** (dans le pont.)* A. II sc. 5 p. 128.

. . . Dans ton pont toi-même tu coupes?

et A. I sc. 4 p. 44 . . . Tiens, parbleu! toi, tu coupes!

Argot des joueurs: tomber dans un piège: «En terme de jeu, le *pont* c'est le bombage de la partie supérieure du jeu destiné à amener l'adversaire à couper les cartes de façon à aider le tricheur. (A. de Castou *Les Tricheurs*).» R—D. A. M. Ex.:

Poliche

Hein, crois-tu, quelle pochetée! [quel imbécile]. Tu en as vu beaucoup comme ça dans ton patelin [ton pays]?

Rosine

Poliche, ne continue pas! . . .

Poliche

Ah, çà! tu ne vas pas *couper dans le pont* toi aussi?

(H. Bataille. *Poliche.*)

***Couper** (y . . .)* A. I sc. 1. p. 27.

Nous n'*y couperons* pas, mes enfants; c'est une ode.

Argot militaire: éviter une corvée:

«Le surlendemain Rapérine qui avait trouvé excellent de couper pendant deux jours à tous les embêtements de la profession . . . se représenta à la visite.

(Courteline. *Gaietés de l'escadron: Un mal de gorge.*)

Remarquons que fort souvent ce verbe *couper* s'emploie avec deux compléments: *y couper de* . . ., l'expression *y couper* formant un tout indissoluble où le pronom a perdu toute sa valeur de complément. Mais cette expression ne s'emploie que négativement avec ce sens: ne pas échapper à . . .

«Le trompette . . . tranquillement.

— T'es pas malade? fit il. Qué'qu' t'as?

Rapérine ricana:

— J'ai que j'y couperai pas de mes quatre jours.[1])

(Id. *ibid.*)

***Crois** (Je te . . .)* A. II sc. 5 p. 129.

Chantecler

Dans le fond, n'est-ce pas, tu m'as cru?

Le Merle

Je te crois!

---

[1]) Remarquer l'expression populaire: *y aller de: J'y vais de ma petite chanson*, qui rappelle l'expression des joueurs: *j'y vais de vingt francs* et qui implique elle aussi l'idée d'une participation à un acte collectif: Je participerai à la fête avec ma petite chanson (au jeu avec vingt francs).

Digitized by Google

«Certainement» (D—D. L. V.), mais avec une nuance d'ironie comme dans l'ex. de Chantecler, ou une nuance admirative comme dans l'ex. suivant:

«Regarde donc la comtesse de Mascaret comme elle est toujours belle.

— *Je te crois* qu'elle est belle.»

(Maupassant. *L'Inutile Beauté.*)

Culot A. III sc. 2 p. 160.

Argot populaire = toupet, audace.

Démoc-soc A. II sc. 1 p. 93.

Mort à cet aristo qui fait le *démoc-soc.*

Apocope de *démocrate-socialiste*, qui a presque disparu aujourd'hui, parce que la désignation de démocrate-socialiste elle-même n'existe plus. Dans l'ex. suivant de Maupassant, où l'on retrouve l'apocope *démoc,* la scène se passe en 1871, ce qui justifie cet archaïsme. Mais les apocopes *réac* (réactionnaire) et *radic-soc* (radical-socialiste) lancées par les journaux il y a quelques années et correspondant aux désignations des partis politiques actuels, n'ont eu aucun succès.

«L'homme, bien connu, était Cornudet *le démoc,* la terreur des gens respectables. Depuis vingt ans il trempait sa grande barbe rousse dans les bocks de tous les cafés démocratiques.»

G. de Maupassant. *Boule de suif.*

Ecoute (je t' . . .) A. II sc. 5 p. 130.

Chantecler

Tu m'entends, n'est-ce pas?

Le Merle

Je t'écoute!

«Certainement, sans nul doute.» D—D. L. V. Mais ce n'est pas un terme d'argot militaire, comme le prétend. R—D. A. M.

«Nous sommes une quarantaine . . . qui avons tous du génie.

«— Je t'écoute.

(Lavedan. *Les Jeunes: Art nouveau.)*

Et allez donc! A. II sc. 1 p. 89.

Un Hibou

Ne pas prendre parti, c'est le prendre pour nous.

Le Merle

Et allez donc! c'est très simpliste, les hiboux!

Exclamation ironique qui souligne l'exagération d'une pensée ou la fausseté des conséquences que l'on tire des prémisses posées, mais qui le plus souvent vient à la suite d'une énumération de termes en gradation ascendante. Ex.:

Hellouin . . . Cette petite Lucienne, je la veux, il me la faut heureuse, à tout prix. Lorsque quelque chose cloche, la mine, les yeux, le sourire d'abord, je m'en aperçois tout de suite et aussitôt

Digitized by Google

je m'en veux; j'ai le sentiment que c'est de ma faute, que j'ai été maladroit, que je suis le dernier des serins et des égoïstes et j'ai vaguement l'impression d'être coupable.

Morain. Et allez donc! Pourquoi pas criminel pendant que vous y êtes? (R. Coolus. *Cœur à Cœur.*)

Cette expression est d'ailleurs plutôt encore une expression familière que de l'argot proprement dit et il importe de ne pas la confondre avec la suivante.

Eh, va donc! A. I sc. 6. p. 63.

Eh! va donc, romantique! . . . Elle l'a, le gilet!

Argot des cochers à Paris. Cette expression précède chacune des injures que les cochers ont l'habitude de s'adresser mutuellement, et le verbe est toujours à la deux. pers. du singulier. L'emploi de cette expression n'est pas réservé aux seuls cochers comme le montre l'ex. suivant.

«De temps en temps, une rôdeuse [la scène se passe aux Folies Bergères] s'arrêtait, puis demandait avec un sourire banal: «M'offrez vous quelque chose, monsieur?» Et comme Forestier répondait: «Un verre d'eau à la fontaine», elle s'éloignait en murmurant: «Va donc, mufle.»

Maupassant. *Bel-Ami.*

***Epingles** (tiré à quatre . . .)* A. I sc. 1 p. 24.

Le Merle (en parlant du papillon.)

Muscadin qui toujours vers d'autres roses cingles,
Tu vas être *tiré* ce soir *à quatre épingles.*

L'expression, employée métaphoriquement, est du langage des dandys et signifie «vêtu méticuleusement». D—D. L. V. La plaisanterie consiste ici à prendre au sens propre une expression toujours employée métaphoriquement; ce qui rappelle le jeu de mots de l'humoriste Commerson: «J'aime mieux être tiré à quatre épingles qu'à quatre chevaux.»

***Esbigner** (s' . . .)* A. I sc. 4 p. 44.

La grive est un oiseau si grivois qu'il *s'esbigne*
De peur d'être rôti dans des feuilles de vigne.

Terme populaire emprunté à l'Argot ancien dit S—A. A., d'après Fr. Michel; emprunté au provençal dit A. Dauzat. Le fait est que ce mot, quelle que soit son origine se retrouve dans un certain nombre de patois, en Berry, en Normandie, en Picardie avec le sens de s'esquiver, s'en aller, se sauver, qu'il a précisément dans le langage populaire. L. S. le cite: «Terme populaire que Génin reproche à l'Académie de n'avoir pas mis dans son dictionnaire.» Néanmoins ce mot malgré sa diffusion dans les différents patois reste un mot de véritable argot contemporain que l'on ne trouve employé que par les basses classes sociales. Tout au plus

Digitized by Google

ai-je pu en trouver un seul exemple littéraire, et c'est chez Zola qui l'avait cueilli dans le dictionnaire de Rigaud.

«Ah bien . . . disait Nana embêtée. Moi *je m'esbigne,* vous savez . . . Je n'ai pas envie qu'il secoue mes puces. (Zola. *L'Assommoir*).

Escarpolette. A. I sc. 4 p. 45.

. . . Tout çà, c'est des vieilles *escarpolettes.*

Argot des boulevards. Le mot de *escarpolette* ne fait d'ailleurs que remplacer le mot plus courant de *balançoire,* par un de ces phénomènes de renouvellement, provoqué par le besoin de piquer l'attention, que nous signalions en commençant.

«Balançoires» = mensonges, mystifications.

«Tout est ici balançoire ou ficelle.
Sages Mentors ne vous en offensez.
Depuis le haut jusqu'au bas de l'échelle,
Nous balançons ou sommes balancés.

Les Balançoires de la jeunesse 1861. R. D. A. M.

Mais il est possible de trouver chez les contemporains le mot *escarpolette* lui-même:

«L'affection pour les êtres qu'on aime, qu'on aime le plus! Ah! Ah! *la bonne escarpolette!*

(Lavedan. *Les Jeunes: l'œuvre.*)

Et comment! A. III sc. 5 p. 181.

Chantecler
Oui, c'est moi qui vous rends la lumière!
Un poussin
Et comment!

Argot des boulevards. Néologisme très récent. Synonyme des expressions: *je te crois, je t'écoute,* citées plus haut, mais avec une nuance ironique infiniment plus marquée.

Faire (la . . .) A. II sc. 2 p. 101.

La Faisane
Ces Hiboux?
Le Merle
La font bien . . . mais vieux jeu! . . .

et A. II sc. 5 p. 128.

Le Merle
Oui, mon prophète!
Tu la fais bien. Il la fait bien. Elle est bien faite.

Argot des théâtres, selon D—D. L. V. L'expression complète est: tu nous la fais à l'oseille [l'omelette] = tu nous trompes, tu veux nous faire prendre une chose pour une autre.

«Ces messieurs qui nous la font, avec des programmes à la Platon, des blagues philantropiques, des thèses de gouvernement idéal: voilà le grand danger.

(de Goncourt. *Journal,* 29 mars 1870.)

Digitized by Google

De ce verbe a résulté, avec le même sens, le substantif verbal *faiseur*.

«St Potin se mit à rire et dit à Duroy.

— «En voilà un *faiseur!* Il nous la fait à nous-mêmes! On dirait vraiment qu'il nous prend pour ses lecteurs.»

(Maupassant, *Bel-Ami.*)

Fichaises A. III sc. 5 p. 177.

«Chose de peu d'importance dans l'argot des bourgeois qui n'osent pas dire *foutaise*». D—D. L. V.

Ficher[1]) ***(le camp)*** A. I sc. 4 p. 49.

Le Merle

Fichez le Kant!

Argot bourgeois. Argot du peuple: *foutre le camp*. Cf. la remarque précédente. Le sens est: s'en aller prestement.

«Il répondit tranquillement: «Je t'en prie, pas de drame, n'est-ce pas, ou je fiche le camp tout de suite.

(Maupassant, *Bel-Ami.*)

Five o'clock A. I sc. 4 p. 147.

Puisque je rencontre ici le premier mot d'importation anglaise, je préfère les grouper tous ici, un commentaire pour chacun d'eux étant inutile:

footing	A.	III	sc.	1	p. 147
garden-party	A.	III	sc.	2	p. 155
raout	A.	III	sc.	1	p. 141 et
	A.	III	sc.	2	p. 167
select	A.	I	sc.	4	p. 49
smoking	A.	III	sc.	2	p. 159
snob	A.	II	sc.	1	p. 96
tub	A.	I	sc.	4	p. 47

Cette abondance de termes anglais est une manifestation de l'anglomanie que l'on rencontre dans l'histoire des mœurs — et par suite de la littérature — depuis le XVIIIe siècle. Le travers que critique Rostand n'est donc pas nouveau, comme on peut le constater. «. . . Jadis on invitait à passer la soirée autant d'amis . . . qu'un appartement pouvait en contenir. Aujourd'hui, on entre dans une maison particulière avec aussi peu de cérémonie que dans un café . . . On se pousse, on se coudoie, on marche sur les pieds de son voisin et nos réunions françaises sont transformées en *routs* d'Angleterre. (Annuaire de Lesur année 1811 1er Mars.)

---

[1]) La conjugaison de ce verbe d'argot (qu'il ne faut pas confondre avec le verbe *ficher* = *enfoncer*) est irrégulière. Il se comporte le plus souvent comme un verbe de la 1ere conjugaison mais le participe passé actif et passif est: *fichu*, et l'on trouve parfois à l'infinitif la forme *fichre*.

Digitized by Google

«Dans un bal, un *rout,* ce ne sont plus aujourd'hui les grand-mamans qui se relèguent au fond de la chambre à coucher pour faire un boston ou un whist; nos dandys s'étouffent autour des tables d'écarté.»

(H. Raisson. Code civil. Manuel complet de la politesse p. 61, 1829.)

«Il y aurait vraiment à faire, dans un livre, un beau morceau sur la tristesse désolée que laissent chez les délicats, les raouts et les fêtes de la misère bourgeoise.

(de Goncourt *Journal* VI. p. 173, 1882.)

«Je dis, encore une fois, c'est une pitié de refuser cette chose (l'amour) à un homme comme moi pour la donner un jour à un de ces petits poulets sautés, étriqués, qui vous aimeront dans les *raouts,* dans les *tennis,* les *bridges,* les *garden-parties,* les *five-o'clock tea,* toutes ces choses parisiennes . . . mais qui s'ennuieront quand ils seront seuls avec vous.»

(C. A. de Caillavet et R. de Flers, *La Chance du Mari.* 1906.)

***Frapper** (se)* A. II sc. 2 p. 100.

Le Merle

Ne vous frappez pas!
Bien que le Chat-Huant ait la voix d'un burgrave,
Il se pourrait que tout ceci ne fût pas grave.

Argot des boulevards, très récent = S'inquiéter outre mesure. «Tu me désoles.

— Tu as bien tort de *te frapper,* je t'aime beaucoup.»

(Lavedan. *Les Jeunes: semaine sainte.*)

Lancer A. III sc. 2 p. 148.

Un Poulet

On est lancé par un seul mot de lui!

Primitivement: *lancer* une femme «dans le monde où l'on s'amuse: On la fêtera, on viendra verser à ses pieds les richesses du Potose; on l'habillera de soie, on emplumera son chapeau . . . Alors *elle sera lancée* (Les Filles d'Hérodiade 1845). R—D. A. M. Par extension: faire connaître (un artiste, un écrivain) mettre à la mode. Cf.: *se lancer dans le monde* (A. I sc, 4 p. 50). Voir aussi infra: *se pousser.*

***Légumes** (les gros . . .)* A. III sc. 1 p. 144.

«*Gros légume,* officier supérieur. *Etre dans les légumes,* être influent, être parmi les personnages de marque» (D—D. L. V.) Remarquons que l'expression la plus généralement usitée est: *les grosses légumes.*

***Lever** (des faisanes)* A. II sc. 4 p. 127.

Lever une femme = séduire facilement. «Ce mot, pris dans une acception galante, remonte au siècle dernier. Nous en trouvons

Digitized by Google

un premier exemple dans les Anecdotes sur la comtesse Dubarry, publiées en 1776, Londres: Le Comte philosophe (Lauraguais) ne pouvant se passer d'une maîtresse fut tout simplement lever une fille chez la Gourdan, comme on va lever une pièce d'étoffe chez un marchand (R—D. A. M.).

Marcher A. II sc. 5 p. 129.

Le Merle

Mon vieux, c'est pas[1]) ma faute,
Moi, *je ne marche pas!*

Marcher: approuver, dans le jargon des typographes (R—D. A. M.) Le mot semble avoir maintenant légèrement changé de sens et signifie: se laisser tromper, comme *couper dans le pont.* Ex.:

Lebrosse: Monsieur, je ne vous connais pas.

Beauregard: »Moi non plus, mais vous m'en voulez, n'est-ce pas, de n'avoir pas marché dans vos blagues, tout à l'heure.»

(T. Bernard: *Les Jumeaux de Brighton.*)

Marcher *(Ça marche!)* A. III sc. 3 p 166.

Ça marche = ça va, ça va bien. Peut-être de l'argot militaire, à l'origine:

«Désormais, il faudra que *ça marche,* et tout manquement à la discipline sera puni avec une extrême rigueur.

(Courteline: *Gaietés de l'escadron: coupe nouvelle.*)

Provient peut-être aussi de l'argot des gens de lettres:

«. . . J'achèverai ce travail qui est par son objet même un rude exercice, puis l'été prochain je verrai à tenter St Antoine; si ça ne marche pas dès le début, je plante le style là d'ici à de longues années. (Flaubert-*Correspondance* Août 1847.)

Mastroquet A. I sc. 4 p. 50.

Le mot désigne le marchand de vin qui vend au détail, surtout dans la région parisienne.

Je ne cite qu'à titre de curiosité l'explication de ce mot donnée par D—D. L. V.: «Dérivé de mastoc [gros, lourd], le marchand de vin étant généralement d'une forte corpulence.» Au contraire l'explication rapportée par L. S. est à retenir. «*Mastroquet:* vient du mot mi-stroc ou ma-stroc qui, dans la langue [l'argot] dont Racot de Grandval nous a laissé le premier vocabulaire en 1775 à la suite de son poème du Vice puni, signifiait demi-setier [mesure de liquide usitée dans la région parisienne]; le mastroquet c'est l'homme du demi-setier. (E. de la Bédollière dans le journal *Le National* 4 Nov. 1874 2e p. 5e col.)

---

[1]) La suppression de la négation *ne* est originairement une des caractéristiques du langage populaire. Mais on en trouve aussi de nombreux exemples dans l'argot des boulevards.

Digitized by Google

Mince, alors! A. III sc. 1 p. 145.

Ici simple plaisanterie du merle, lorsque l'on annonce la libellule, à cause de sa minceur. Mais l'expression est du vocabulaire des voyous de Paris et peut avoir une infinité de sens depuis l'affirmation catégorique (= je crois bien, comment donc? R—D. A. M.) jusqu'à la négation absolue.

Mufle A. I sc. 4 p. 46.

Patou

. . . Ce loustic
Apporta le mot «mufle» et le Paon le mot «chic».

Dans l'argot du peuple «mal élevé, grossier». R—D. A. M.

«Avec tout ça, je vais avoir l'air d'un mufle, je ne pourrai pas leur envoyer ma carte au jour de l'an.»

(de Goncourt. *Manette Salomon.*)

«. . . Vous vous moquez de moi, mademoiselle; vous avez mille fois raison. Que voulez-vous? la muflerie est la ressource des gens qui ont l'habitude de ne compter que sur eux-mêmes. La gaffe en est la conséquence. Je me suis conduit comme un imbécile, pardonnez-moi.

(H. Bataille. *La marche nuptiale.*)

Mais dans le langage des gens de lettres il désigne tout ce qui n'est pas «averti», tout ce qui ne touche pas de près ou de loin aux artistes.

«. . . Du jour au lendemain, tout ce qu'il y avait de mufle s'est désabonné. Il n'est plus resté que les gens d'art.»

(Lavedan: *les Jeunes: l'œuvre.*)

Œil (faire de l' . . .) A. I. sc. 4 p. 46.

Chantecler

Le Paon, qu'est-ce qu'il fait?

Le Merle

De l'œil avec ses plumes!

«Jouer de la prunelle comme les Espagnoles jouent de l'éventail» (R—D. A. M.), pour séduire.

«Dis donc! le forgeron te fait de l'œil, s'écria Coupeau en riant, quand il apprit l'histoire. Oh, je suis bien tranquille, il est trop godiche [bête]. (Zola. *L'Assommoir*).

On A. I sc. 4 p. 39.

Patou

. . . Drôle, parce qu'il prit
Quelques locutions qui remplacent l'esprit?
Qu'il croit inaugurer des syntaxes alertes,
Et qu'il dit: «On est des» pour «Je suis un». Non certes!

Cet emploi de l'indéfini *on* remplaçant non seulement le pronom personnel de la 1ere personne du singulier mais aussi le pronom

Digitized by Google

personnel de la 1ere personne du pluriel est en réalité une tournure populaire, l'indéfini donnant à la pensée plus de généralité et par suite dissimulant la personnalité du sujet.

«Elle avait la belle insouciance populaire, sur qui les malheurs semblaient glisser. Elle en avait eu sa part. Trois mois avant, elle avait perdu un garçon de quinze ans qu'elle aimait bien; ç'avait été un gros chagrin; mais à présent elle était de nouveau active et riante. Elle disait:

— «Si on se laissait aller à y penser, on ne pourrait pas vivre» . . .

En somme elle était optimiste.

— «Il ne faut pas se faire de bile . . . Tout s'arrangera toujours, pourvu qu'on se porte bien.»

(R. Rolland. *Le Buisson ardent.*)

Mais ce qui est propre à l'argot c'est l'emploi de *on* emphatique comme dans l'expression: «On est des ducs» (Chantecler A. I sc. 4 p. 45) et dans cet ex.:

Bertin: Qui est-ce?

d'Allonne: Le fils aîné d'un roi: le roi de l'acier!

Bertin: Teddy Kimberley?

d'Allonne: Soi-même . . . Teddy W. Kimberley. Vous voyez qu'on a des relations!

(A. Rivoire et L. Besnard. *Mon ami Teddy.*)

Perroquet A. I sc. 4 p. 50.

. . . on a pris l'heure blême
Où le vieux jardinier va chez le mastroquet
Et pour tuer un ver étouffe un perroquet.

Le perroquet en argot populaire est le verre d'absinthe. Quant à l'expression *étouffer un perroquet,* elle s'explique par l'expression *tuer un ver* laquelle n'a pas besoin d'explication puisqu'elle n'est pas, il me semble, inconnue en suédois.

Plumant *(c'est . . .)* A. II sc. 5 p. 132.
= c'est ennuyeux. Origine inconnue.

Poire. A. III sc. 1 p. 144.

En argot populaire, ce mot désigne toute personne naïve qui se laisse tromper ou voler, sans protester. Abréviation, sauf erreur, de l'expression *poire tapée,* c.-à-d. fruit dont on a extrait tout le jus = homme que l'on a dépouillé sans lui rien laisser. C'est ainsi qu'un récent roman, dont le nom de l'auteur m'échappe, portait ce titre: Le Citoyen Poire, c.-a-d. le citoyen qui paie ses contributions sans jamais protester.

Pois *(Fleur des . . .)* A. III sc. 1 p. 144.
Elégant (D—D. L. V.) cf. *Légumes.*

Digitized by Google

Poulailler A. I sc. 4 p. 42.

Le Merle

Je suis le *titi* du *poulailler.*

Ici poulailler est pris au sens propre puisque la scène se passe dans une basse-cour. Mais dans le langage populaire le poulailler désigne le dernier étage d'un théâtre «parce que le public se plaît à imiter parfois les cris de certains animaux et principalement le chant du coq» (R—D. A. M.), ou plutôt parce que le public est très haut perché. Si cette partie du théâtre s'appelle le poulailler, les gens qui l'occupent sont des volailles (*titis* dans le jargon des chiffonniers.)

Dans l'argot des gens de lettres le mot de *titi* prend un sens un peu différent et il désigne un gamin, un gavroche, c'est à dire quelqu'un qui fait des réflexions facétieuses sur ce qu'il entend et ce qu'il voit. C'est exactement le sens qu'il a ici.

Pousser (*se . . . dans le monde)* A. I sc. 4 p. 50.

Le Dindonneau se lance et le Poussin se pousse

cf. supra *lancer.*

«. . . Allons, faisons-nous bien voir, poussons-nous, rampons, songeons à nous établir, prenons femme, marions-nous, parvenons.

(Flaubert *Corresp.* 1er mai 1845.)

Proprio A. I. sc. 6 p. 62.

Le Merle

C'est ce que nous nommons le tour du *proprio.*

Abréviation péjorative de *propriétaire.*

«Et comme je n'aime pas les proprios.»

(Le Sans Culotte 1879, cité par R—D. A. M.).

Le tour du propriétaire est la visite obligatoire que le propriétaire fait subir tout autour de sa propriété à ceux qui viennent le voir.

Raffut A. II sc. 2 p. 102.

Le Merle

Il irait provoquer! ça ferait un raffut! . . .

Bruit, criaillerie (D—D. L. V.).

Rasta A. II sc. 1 p. 93.

Abréviation de *rastaquouère.*

Rastaquouère = aventurier, individu cosmopolite qui se donne des airs de grand seigneur étranger et n'est qu'un vulgaire filou. C'est un râpé et un râpeur; des mots espagnols *rastar,* râtisser, râcler, et *cuero,* cuir, peau (D—D. L. V.).

Mais rastaquouère a pris de plus en plus le sens de filou, tandis que le mot de *rasta* évoque surtout l'idée d'un homme trop richement habillé:

Digitized by Google

«*La Princesse* (elle donne une chiquenaude sur le plastron de Pierre, avec une expression de mépris): Oh! je n'aime pas tes boutons de chemise, c'est *rasta*.

(H. Bataille. *La femme nue*.)

Rossard A. III sc. p. 142.

Rosse ou *rossard*, argot des gens de lettres: malicieux et méchant.

«D'ordinaire tu es grincheux et rossard comme pas un. Voilà que tu deviens gai, gentil et doux.

(Lavedan. *Les Jeunes: la pêche à la Seine*.)

Roulant A. I sc. 1 p. 14.

La Poule blanche

Ce Merle . . . il est *roulant!*

Argot des boulevards = amusant. Cf. *tordant*.

Santé *(avoir une . . .)* A. II sc. 5 p. 130.

Chantecler

Mais, voyons, pour chanter ainsi que j'ai chanté
Tu sens bien qu'il fallait avoir . . .

Le Merle

Une santé!

Argot des boulevards = avoir assez de force physique pour, et quelquefois aussi, avoir assez de force morale, assez d'audace pour faire quelque chose.

Scier *(le dos)* A. I sc. 4 p. 43.

Une *scie*, dans l'argot des gens de lettres désigne une plaisanterie qui n'est amusante que par sa répétition, mais qui, par trop répétée, finit par devenir fastidieuse. Le verbe *scier* et l'expression *scier le dos* n'ont que ce second sens et signifient toujours *ennuyer*.

Sifflet *(Couper le . . .)* A. II sc. 4 p. 126.

«Etonner au point de rendre l'interlocuteur muet» (R—D. A. M.)

Soleil *(Piquer un . . .)* A. II sc. 5 p. 130.

Variante de l'expression d'argot des boulevards: *piquer un feu* = rougir.

Toc-toc A. I sc. 1 p. 19.

Le Merle

[C'est le coq] Pour lequel tous les cœurs font toc-toc.

Au sens exact, onomatopée = heurt [contre une porte]. «Au premier *toc-toc* la porte s'ouvrit» (Lavedan, *Le Bon Temps*). Mais ici = mouvements précipités du cœur sous le coup d'une émotion.

Digitized by Google

Tordre (se . . .) A. I sc. 4 p. 43.

Se tordre (s. e. de rire) Var: se gondoler. Ce verbe a donné naissance aux formes suivantes:

Tordant part. prés. trans.: Un homme tordant, amusant.

Torsif A. III sc. 5 p. 181.

Même sens, formé d'après le participe *tors:* «Rosine s'ennuie beaucoup dans la vie . . . Poliche qui est un type torsif la distrait de son mieux

Torte (je suis . . .) A. III sc. 5 p. 181.

Féminin de l'ancien participe passé *tort* dont ou cite des exemples jusqu-à la fin du XVIe siècle, et qui est repris ici par affectation.

Transport A. II sc. 4 p. 125.

Argot des théâtres: enthousiasme.

Truc A. II sc. 2 p. 101.

. . . Il a deux phares qu'il rallume avec un *truc.*

Argot ancien: «Une des diverses manières de voler, profession d'un voleur (Vidocq), d'où truquer, tromper, ruser et *truqueur,* habile, malin — *Truc,* heurt, choc, coup, habitude, secret, facilité de faire. Le mot se retrouve aussi dans différents patois avec un sens analogue» (S—A. A.).

Mais le mot est devenu depuis longtemps un terme de théâtre, et c'est ce sens qu'il a ici: «Machine servant à produire un changement à vue au théâtre (R—D. A. M.).

Trucider A. II sc. 1 p. 87.

Argot littéraire, du latin *trucidare.*

Vaticiner A. I sc. 4 p. 43.

Du latin *vaticinari,* prophétiser.

«Qui ne se rappelle Delescluze vaticinant dans le Réveil en 1850: le peuple français va se lever dans ses comices. (Journal de Genève 13 mars 1877.) L—S.

«Il était bouleversé par les brutalités du grand-père, comme par ses déclamations révolutionnaires, — (les deux allaient ensemble: c'était surtout quand le vieux était ivre qu'il vaticinait.).

(R. Rolland. *Le Buisson ardent.*)

(A suivre). **Virgile Pinot.**

Digitized by Google

SOMETHING SERIOUS — A SERIOUS THING?

I.

In his excellent paper on *'A thing' in the sense of "någonting"* &c. in the No. 6 issue of Moderna Språk, 1912, Dr. Palm quotes the example 'I know it is something serious' from my Synonymbok p. 360, adding a suspicion that it may have been made up to suit the rule under which it is given. Referring to my preface, I beg to assure Dr. Palm that I have "made" only a very small number of examples "myself", and these so simple that nobody could have any doubt whatever as to their being perfectly correct English. The example in question is not one of these. It was taken from a book of collections of mine, intended chiefly for my own use in teaching, and therefore, unfortunately, not stating the author or work they were culled from. The complete example runs thus:—"Father and he have been closeted together for two hours. I don't know what it is they are talking of, but I know it is something serious, because" &c. The example "Is it anything serious?" Syn. p. 361 comes from the same source. I confess I am at a loss to understand what Dr. Palm objects to in my example. To judge from his paper (cp. last line p. 88 and first on p. 89) it would seem that he thinks "a thing" is the "only correct" expression where Sw. "någonting" is used predicatively and followed by an adjective. Does he really want us to substitute this phrase for "something (anything)" in the two examples quoted? To my mind there is a difference between "a thing" and "something" in this class of examples, which his paper fails to bring out. It is a strange thing that he should not have come across anything similar.

J. A. Afzelius.

II.

I am very thankful to Dr. Afzelius for having given me his example in extenso. The fact is, indeed, that there is an immense difference between an isolated "I know it is something serious" and the whole phrase "I don't know what it is they are talking of, but I know it is something serious". And to me the difference seems to be this: When I say, "I know it is something serious", and nothing before and nothing after, 'something serious' should be a real predicative complement, so that the pronoun could be omitted without any change of the sense[1]). On the other hand, when I say, "What are they talking of? I know it is something serious", the latter sentence may be looked upon as an abbreviated emphatic construction (= "it is something

[1]) Cf. line 4, p. 89 of the paper in question, in Mod. Spr. Juni—Sept. 1912. In all the examples I have quoted under a) and b) 'a thing' can very well be omitted.

Digitized by Google

serious that they are talking of"), and 'something serious' is logically speaking the object of the expression "talk of"; the pronoun could not be left out if the author's meaning is to be preserved. Thus it will seem that this apparent exception rather confirms the rule I have tried to lay down (although by no means clearly enough!), than otherwise.

I also fully agree with Dr. Afzelius that if, say, your doctor has examined your health and you feel a bit anxious, you will certainly ask him, "Is it *anything serious?*" and not, "Is it *a serious thing?*" because the two phrases do not signify the same thing. (It should be noted that "is it" can quite well be dispensed with in the former phrase, but not in the latter!) And I account for the matter just as above: "Is it *anything serious?*" stands for some emphatic construction: "Is it anything serious that is the matter with me?" or, "Is it anything serious that I have got?" or, "Is it anything serious that you have found?" or something of the sort; which implies that 'anything serious' is not, at bottom, a complement of the predicate; whereas "Is it *a serious thing?*" would be equivalent, or nearly so, to "Is it serious?"—Another instance, which I take the liberty of inventing myself: Suppose I whispered to a little friend, "I have put something nice into your pocket", would he not answer, probably, "What is it [add: that you have put . . .]? Is it *anything eatable?*" or, "Is it *anything I can eat?*" [which is the same thing; cf. p. 90, c), of my last paper]? He would not say, "Is it *an eatable thing?*" for he means: "Is it anything eatable that you have put into my pocket?"—Yet another instance, by the reader's permission: "There is something in this book which makes it unfit for young ladies. What is it? It is *something very dangerous*". What I mean to say is, of course, "It is something dangerous that there is in this book", which is the same as "There is something dangerous in this book", so that 'something dangerous' is in reality the subject, not a predicative complement. That is self-evidently the reason why we always find 'something' ('anything', 'nothing') followed by an adjective after 'there is', 'there' not being the subject.

I think we meet with exactly the same phenomenon if we examine the following two expressions: ["Who is that man?"] "*He* is a professor"; but: "*It* is Mr. Smith". The latter phrase means, "It is Mr. Smith that you are referring to", or something similar, and therefore we use 'it', and not 'he'.

I do not know whether I have succeeded in convincing anybody by this long argumentation, but I beg to assert that I have tried, to the best of my power, to enter into the core of the question.

Malmö, Dec. 1912. ***Birger Palm.***

Digitized by Google

LIKFORMIGT UTTAL I ENGELSKAN.

Under senaste årtiondena har mycket arbete nedlagts på utgivandet av läro- och läseböcker i engelska med fonetisk transkription av såväl enstaka ord som fraser och hela stycken. I vårt land ha flera duktiga språkmän varit verksamma på detta område, och tack vare dem har undervisningen i engelska burit allt rikare frukter, särskilt beträffande uttalet, vilket enligt mångas omdöme nu i allmänhet är ganska gott och riktigt. Som de flesta också använt samma fonetiska beteckning, med några modifikationer för vissa ljud, och huvudsakligen bestämt sig för samma uttal av orden, så ha de olika författarnas böcker utan synnerliga olägenheter kunnat användas av samma lärjungar. Därför råder i våra skolor ej heller så stor olikhet i uttalet av engelskan som av tyskan, för vilken också fler grammatikor sett dagen än för engelskan. De senaste grammatikorna för sistnämnda språk sakna särskild ljudlära, vilken också gärna ville bli alltför vidlyftig med sina många regler och ännu fler undantag. Det kan vara fråga om huruvida det icke över huvud är bättre att utge ordförteckning med fonetisk transkription.

Emellertid kan man ej anse, att *allt* är bra, som det är. De ännu rådande skiljaktigheterna i läroboksutgivarnas åsikter om det (riktigaste) bästa uttalet av en del ord borde kunna sammanjämkas till enhetlighet. Naturligtvis kan det råda olika uppfattning, liksom i allt annat, om vilket som är det vanligaste (eller rättaste) uttalet av ett ord. Huvudsaken är emellertid, att vi lära ett uttal, som användes av och är begripligt för majoriteten av de bildade i England (och andra engelsktalande länder), antingen nu denna eller minoriteten i själva verket har »rätt».

Låt oss betrakta en del fall. De nedan anförda exempelsamlingarna äro hämtade ur några på måfå valda arbeten och belysa säkerligen tillräckligt de skiljaktigheter, som finnas mellan olika utgivares uppfattning av engelskt uttal: »Översättningsövningar till engelska» av Sven Zetterström, Sthlm 1910 (Z); A. E. Jenks: »The Childhood of Ji-Shib», utgiven av G. Ageberg, Sthlm 1911 (Ag); Afzelius-Fuhrken: »An English Reader», Sthlm 1908 (A-F); Afzelius: »A Concise Pronouncing Dictionary of Modern English», Sthlm 1909 (A). Siffrorna hänvisa till textsidorna.

I. Skulle det icke beträffande vissa *obetonade vokaler* vara möjligt att komma överens om *samma uttal*. Som synes av nedanstående exempelsamling, kan man 1) i vissa fall använda ettdera av följande tre uttalsvarianter: (ĕ, ĭ, ə), 2) i andra ettdera av dessa tre: (ŏ, ŭ, ə), eller också kan man 3) helt och hållet utelämna den obetonade vokalen och göra följande konsonant stavelsebildande.

1) Z 9 é·skeⁱp, A-F 79 ĭ·skeⁱp; Z 81 ĕg·zæktlĭ, A-F 20 ĭg·zæktlĭ; Ag 45 ĕ·skeⁱp, 5 ĭk·sept; Z 30 ·pəəfĕkt, A-F 31 ·pəəfĭkt; Z 94 ·bizn͡ĕs, A-F 26 ·biznəs, A ĕ, ĭ (ej ə); Z 97 ·ænsĭstəə, Ag 16 ·ænsĕstəə, A-F 94 ·ænsəstəə, A ĭ, ĕ (ej ə). I stället för de

Digitized by Google

tre uttalsvarianterna (ĕ, ĭ, ə) kunde det ju vara nog att hålla sig till endast *en*. Vilken är då att föredraga? Det tycks, som om (ĭ) vore det oftast förekommande uttalet, och detta borde man kunna ena sig om, dels emedan det erinrar om bokstäverna *i, y* i den vanliga ortografien, dels emedan också betonat *e* ofta uttalas (ii), nämligen i öppen stavelse. Således t. ex. (ĭˑspekt) hellre än (ĕˑspekt). (Jfr prof. E. Ekwalls uttalande i M. S. 1910: 1 sid. 6). Någon kunde kanske finna, att obetonat *e* i sådana fall borde få ett om det korta, betonade *e* mer påminnande uttal, d. v. s. (ĕ). Javisst, men för likformighetens skull bör denna fordran offras, då det väl ej kan anses så lämpligt att uttala ortografiens *i, y* med ett mer om *e* (e) påminnande ljud. Härom äro dock säkerligen meningarna delade. Det tredje uttalet med (ə) synes mig även olämpligt, enär det mången gång skulle komma att återge ortografiens *i, y,* såsom t. ex. A-F 5 ˑkwɔntətɪ̆, 4 nɪ̆ˑsesətɪ̆; något annorlunda förhåller det sig dock med t. ex. A-F 3 noᵘˑbilətɪ̆ på grund av *l*'s särskilda uttal, förmodar jag.

2) Vi gå nu till den andra gruppen av varianter (ŏ, ŏ, ə): Z 76 kŏnˑdɛkt, A-F 36 kənˑdɛkt, A -ŏn-, -ən-; A-F 3 əˑkəə(r), A ŏˑkəə(r); Ag prŏˑnauns, A-F 14 prəˑnauns; Ag 49 kŏnˑsiil; Ag 14 och A-F 20 ŏˑbiidjənt; A-F i de flesta fall kəmˑ-, kənˑ-. Här synes mest praktiskt att helst använda uttalet (ə). Man kommer då ifrån svårigheten att hålla isär skillnaden mellan (ŏ) och (ŏ). En känd universitetslärare i vårt land, engelsman, yttrar dock härom i M. S. 1912: 2 sid. 26: "In some respects are we not falling under the obsession of the vocal murmur, and helping to encourage lax enunciation?" Vidare påpekar han, till svar å en artikel av mig i M. S. 1912: 1, att sådana ordpar som "(əbei), (ŏbiidiəns), (əfend), (ŏfensiv) [-sɪ̆v?] are not open to the charge of inconsistency, but merely illustrate a phenomenon familiar to every phonetician". Må så vara, men dylika fina distinktioner höra icke hemma i läseböcker för skolorna utan i fonetiska arbeten. För skolornas bruk är en »grövre» beteckning med motsvarande uttal alldeles tillräcklig, och när nu (ə) av somliga fonetici anses riktigt även i andra och fjärde nyss citerade fallen och sannolikt användes av de flesta bildade engelsktalande personer, så må det kunna duga även för våra skolor.

3) För stavelsebildande konsonant som alternativ till (ɪ̆, ə) må anföras följande exempel: Ag 45 ˑiivɪ̆l, A-F 48 och A iivˈl A-F 1 britˈn (Britain) men ˑbritən (Briton), A -tˈn och -tˈn l. -tən i båda sistnämnda respektive. I detta fall synes det mig lika bra att ha kvar beteckningen (ə), då ju i allmänhet »vokalmumlet» mekaniskt reduceras till noll vid litet hastigare uttal, om de omgivande konsonanterna medgiva det. —

För utgivare av svenska skolböcker bör den engelska transkriptionen numera ej erbjuda så stora svårigheter, sedan man har att tillgå det förträffliga arbetet "A Concise Pronouncing Dictionary of Modern English" av J. A. Afzelius. Visserligen kan det vara

Digitized by Google

kinkigt nog att välja mellan två eller tre mycket närliggande uttalsvarianter, som däri upptagas, men i de flesta fall kan man med trygghet hålla sig till den första av dem, vilken nog är den mest vårdade. I ovan berörda fall — obetonade vokaler — och kanske i en del andra skulle det vara mycket önskligt, att en överenskommelse om likformighet kunde träffas. Här upptar Afzelius det av mig avdelning 1) förordade uttalet (i̯) i allmänhet i andra rummet.

II. Vidare får man se till, att man är *konsekvent* vid den fonetiska beteckningen. Man bör ej välja t. ex. ena gången ett uttal, andra gången ett annat för samma ord eller olika ord, där vokalen i fråga förekommer i sådan ställning, att den kan uttalas med ett och samma ljud och betecknas med samma typ. Om så sker, kan en mindre säker lärjunge lätt få den föreställningen, att det verkligen är fråga om och måste vara en ljudåtskillnad, ehuru vokalens ställning är densamma i de olika orden. Kanhända få dock en stor del sådana »inkonsekvenser» (se likväl ovan) skrivas på sättares ovana och dålig korrekturläsning; man förbiser ju så lätt en · eller en ◡. Här följa några exempel: Z 136 æ̆d·vaiz — æd·vais; Ag 2 ·pilöᵘ — 28 ·hɔloᵘ, 43 ·traibzmən — 18 ·waitmĕn, 11 bai m·bai och 34 bai ðe taim — 6 bəi ·hi̯ə̆rɪŋ och said bəi said, 48 bəi miinz ɔv — 42 ɪn frent əv, 49 nau ənd ə·geⁱn — 8 oᵘvər ən oᵘvər ə·gen; A-F 4 ·grædjuəl — 5 indɪ̆·vidʒŭəl, 5 ·kwɔntətɪ — 16 ·kwɔlɪ̆tɪ̆ (jfr 3 fə·siləti, noᵘ·biləti och vad som sagts ovan om *l*), 4 ɪ̆·sesətɪ̆ — 18 sə·gæsɪ̆tɪ̆, 1 brit'n (Britain) (A =) — 1 ·britən (Briton) (A: -t'n, tən), 2 prə·siid — 8 prŏ·zeⁱɪ̆k. Händelsevis har jag hos A. påträffat några: ·fɔɔtjun; fɔɔ/tʃən — (endast) mɪs·fɔɔ/tʃən; ɪ̆·miidɪ̆ĕt. -jĕt, -jət, -ji̯t — (endast) ɪ̆·miidjətlɪ̆; i andra fall upptar A olika uttal även för adverbet. För övrigt hänvisar jag intresserade till en liten artikel om A:s "Pronouncing Dictionary" i Moderna Språk (1910: 1) av prof. E. Ekwall, Lund.

III. En annan viktig fråga är den om de *reducerade fonemens* berättigande vid den grundläggande undervisningen. Innan jag närmare ingår härpå, tillåter jag mig citera ett uttalande av prof. Dr. Arnold Schröer i Köln (Germ. u. romanische Monatsschrift 1910, h. 7, s. 398):

„Für praktische Spracherlernung muss als oberster pädagogisch-didaktischer Grundsatz in der Lautnachahmung hingestellt werden: *Studium und Nachahmung des fremden Lautes in natürlicher, aber sorgfältiger Aussprache, und des Einzelwortes in pausa.* Gelingt dies, d. h. werden die Einzellaute phonetisch genau — und das heisst zugleich auch mit der für die betreffende Fremdsprache einzunehmenden Indifferenzlage — ausgesprochen, so ergeben sich *danach* im Zusammenhange der Rede auch die unvermeidlichen Reduktionen ganz natürlich von selbst. Deshalb scheint es mir für die praktischen Zwecke des Schul- und Laienunterrichts geradezu schädlich, fortlaufende Texte mit all diesen Reduktionen als Unter-

Digitized by Google

richtsmittel zu verwenden, ausser ausnahmsweise um die Lernenden auf das Vorkommen derselben im Laufe der Rede hinzuweisen; sobald im Unterricht etwa bei der Besprechung eines gelesenen Gedichtes ein Einzelwort herausgegriffen wird, erscheint es doch meist ohne die Reduktion und muss daher anders ausgesprochen werden als im Zusammenhange des Satzes. Der Lernende müsste daher zwei Aussprachen lernen, eine nachlässige und eine sorgfältige; beginnt er aber mit der sorgfältigen, so braucht er die nachlässige gar nicht erst dazu zu lernen, die ergibt sich — wie gesagt, wenn er richtig gelernt hat — im Zusammenhange der Rede von selbst. Daraus folgt, dass für die praktische Sprach-erlernung nicht mit transskribierten Texten, wie sie die Association phonétique bietet, *begonnen* werden sollte, und vollends ergibt sich für das Erlernen der Einzelwörter in pausa, d. h. also in der Form, wie sie das Wörterbuch bietet, die Darstellung der *sorgfältigen* Aussprache mit Notwendigkeit."

Det synes mig ej så lämpligt, att ett glossar upptar fonetisk transkription av hela fraser eller att man låter nybörjare läsa hela stycken fonetisk text, i vilka en mängd oftast obetonade småord bli betecknade på ett annat sätt, än då man uttalar dem ensamma och oberoende av ställningen i satsen, därför att de faktiskt ha ett annat uttal, t. ex. (ænd, ən[d]; ɔv, əv). Beträffande stympade satser och fraser får man iakttaga försiktighet, så att det ej går som t. ex. hos Ag 42 (ĭn frent *əv*) men 48 (bei miinz *əv*); här finns väl ingen skillnad? Lärjungarna få ej förvillas genom att ena gången finna ett, en annan gång ett annat. Om ett ord lämpar sig bäst för att förklaras i en fras, enär det för tillfället har en mindre vanlig betydelse, så kan man ju beteckna själva ordet fonetiskt och låta de andra vara. Annars händer det lätt, att man vid de variabla småorden råkar ut för oegentligheter i viss mån. Däremot kan det möjligen vara lämpligt att första gången, ett variabelt ord förekommer, uppta även uttalet (eller uttalen) i obetonad ställning i satsen till hjälp för nybörjare och självstuderande, t. ex. (fɔɔ[r], fə[r], fə[r]).

IV. Slutligen är det enligt min åsikt alldeles förkastligt att i glossaret till skolböcker uppta en del mindre vårdade uttal, även om de kunna stödja sig på den store fonetikern Sweet, som ock av många av sina egna landsmän anses gå alldeles för långt. Endast *ett* flagrant exempel må nämnas: Ag 11 (bai m ·bai) = by and by; det borde väl enligt Ag:s vanliga beteckning vara (bəi m ·bai)? Man jämföre härmed ett uttalande av ovannämnde prof. Schröer (l. c. s. 396): „Man hat sehr zum Unheile der Schule und der praktischen Spracherlernung diese beiden in der Praxis streng zu scheidenden Gruppen, die theoretische Erkenntniss und die praktische, pädagogisch-didaktische Verwertung, vielfach vermengt, so wenn man z. B. Sweets Elementarbuch oder Lloyds Northern English als Übungsbücher für Anfänger missbrauchte."

* * *

Digitized by Google

Följande önskemål kunna därför som en sammanfattning framställas:

1) enhetlighet beträffande valet av uttalsvarianter;
2) större likformighet i fråga om den fonetiska beteckningen (något »grövre») inom ramen av det nu i allmänhet antagna systemet.

Finnes månne icke någon erkänd pedagog och läroboksutgivare, som skulle vilja uppgöra förslag till överenskommelse i antydd riktning, vilket förslag sedan kunde diskuteras vid något filologmöte och eventuellt bliva antaget till efterrättelse?

Ivar Belanner.

Das grammatische Genus im Deutschunterricht.

In der vorletzten Nummer dieser Zeitschrift behandelt KORLÉN die Frage, wie der Deutschlerer seinen Schülern am besten über die Klippe hinweghelfen könne, die das grammatische Genus auf allen Unterrichtsstufen bildet. Man wird ihm ohne Vorbehalt beistimmen dürfen, wenn er den Genusregeln der gebräuchlichen Schulgrammatiken nur einen sehr beschränkten Wert zuerkennt; ebenso, wenn er der Ansicht ist, dass der Lehrer vom Genus der schwedischen Worte auszugehen habe. Hingegen glaube ich nicht, dass er mit seiner Behauptung Recht hat, Worte wie *frukt, mjölk,* oder *tråd, tallrik* würden gegenwärtig von der Mehrzahl der Schweden noch als Feminina, resp. Maskulina empfunden; jedenfalls ist dieses Gefühl bei Schweden, die nur der Schriftsprache, keines Dialekts, mächtig sind, allzu unsicher, als dass es bei der Erlernung des deutschen Genus weiterhelfen könnte.

Wie dem auch sei, die Fälle, in denen das Geschlecht der deutschen Worte sich keinen Regeln fügt, sondern einfach gedächtnismässig gelernt sein will, sind zahlreich genug; ich möchte daher auf einen kleinen Kunstgriff aufmerksam machen, den ich, wie ich glaube mit gutem Erfolg, anzuwenden pflege: stösst man während des Unterrichts auf ein Wort, dessen Genus den Schülern Schwierigkeiten bereiten könnte, so veranlasst man sie, eine feste Assoziation zwischen dem betreffenden Wort und einem anderen gleichen Geschlechts herzustellen, wobei man natürlich als „Hilfswort" eines wählen muss, dessen Genus aus irgend einem Grunde als bekannt vorausgesetzt werden darf. Zur Erläuterung des Gesagten wähle ich einige Beispiele, die KORLÉN als besonders schwierig anführt: um den Schülern etwa das Genus von *Brief, Feuer* und *Pferd* beizubringen, sage man ihnen: der Brief hat das selbe Geschlecht wie der Briefträger, das Feuer das selbe wie das Licht, das Pferd das selbe wie das Tier. Oder noch besser, man lasse die Schüler selbst Hilfsworte suchen; es macht ihnen Spass und sie prägen

Digitized by Google

sich die betreffenden Worte leicht und dauernd ein. Natürlich kann man damit auch andere nützliche Übungen verbinden, z. B. die Schüler Sätze bilden lassen, die die beiden zu assoziierenden Wörter enthalten, oder man kann die Gelegenheit benützen, um etwa die Schüler mit einem deutschen Sprichwort oder Zitat bekannt zu machen: *das* gebrannte Kind fürchtet *das* Feuer.

Der diesen Ausführungen zu grunde liegende Gedanke liegt ja so nahe, dass es mich wundern sollte, wenn ich der Erste wäre, der darauf verfallen ist; da indessen von den mir bekannten schwedischen Lehrern bisher meines Wissens keiner das hier vorgeschlagene Mittel anwendet, kann es wohl nicht schaden, wenn ich hier darauf aufmerksam mache.

Hans Sperber.

LITTERATURANMÄLAN.

I. A. Lyttkens och F. A. Wulff, Metodiska ljudövningar, andra upplagan, med fonetiska texter. Lund, Gleerup 1912.

Mer än tjugo år ligger mellan denna nya upplaga och författarnes första. Vore boken en vanlig skolbok och det ämne den behandlar ett vederbörligen auktoriserat skolämne, så skulle tidrymden verka nedslående. Som det nu är, synes man snarare ha anledning till överraskning över att en huvudsakligast för undervisningen tillrättalagd lärobok i fonetik omsider står inför behovet av en förnyad upplaga.

Ty, det måste sägas först som sist, det mål, som utgör själva förutsättningen för en sådan boks omsättning i den svenska bokhandelsmarknaden, är ännu icke på långt när förverkligat. Det som här och i andra arbeten av de båda om den svenska och allmänna fonetiken så högtförtjänta författarna är det eftertrådda målet och tillika utgångspunkten för den vägledning de erbjuda är en systematisk uttalsundervisning med modersmålets ljudförråd som bas. Anmälaren har i sin skrift »Om uttalsundervisningen»[1]) upptagit detta gamla Lyttkens-Wulffska krav och i detta sammanhang påpekat, att en sådan undervisnings linjer redan finnas utstakade i den förträffliga lilla boken »Metodiska ljudövningar».

Det är fortfarande min tro, att goda resultat vid uttalsundervisningen icke kunna ernås utan en sammanhängande fonetisk undervisning på skolans lågstadium, liksom också att denna undervisning måste börja med en mönstring av elevernas svenska ljudförråd och följaktligen bör anknytas till modersmålsundervisningen. Den lämpligaste form varunder detta synes kunna ske torde för visso vara den av de båda förf. här valda, nämligen ljudens analysering i bestämda nyckelord, närstående ljuds närmande intill

[1]) N:r 1 i Moderna Språks bibliotek, Göteborg 1907.

Digitized by Google

varandra i gradvis förlängda övningsserier och slutligen konstruerandet av ljudtabeller på grundval av akustisk samhörighet och det på praktisk väg konstaterade artikulationssättet.

Vid en användning av boken i t. ex. realskolans första klass skulle man naturligtvis 'i första läsningen' överhoppa allt som icke rör modersmålet. Därnäst droges tyskan — eller, där man är lycklig nog att få undervisa i engelskan som nybörjarespråk, engelskan — in i analysen och övningarna, och de övriga språken på vederbörlig tid och ort.

För de främmande språkens vidkommande hoppas anmälaren mycket av fonografen och grammafonen som hjälp vid uttalsundervisningen. Förff. av Metodiska ljudövningar framhäva också (ss. VII —VIII, Tillägg), att »instrumentet med hjälp av en sakförståndig lärares kritik och analys på det högsta är att anbefalla vid klassundervisningen». De tillägga de beaktansvärda orden: »Men lärjungens metodiska artikulering är det viktigaste av allt, och en kompetent lärares tålmodiga föresägning och muntliga upprepningar bli a l d r i g överflödiga». — Detta måste åter och åter framhävas, ty man påträffar icke sällan i diskussionen om hithörande ting det missförståndet, att talmaskinerna kunde läggas till grund för en systematisk analys av enskilda ljud. Vad de kunna giva och användas till att inhämta är företrädesvis den melodiska och rytmiska satsaksenten. Men Lyttkens & Wulffs Metodiska ljudövningar erbjuda vägledning i det nödvändigtvis föregående arbetet: inlärandet att korrekt behärska de enskilda ljuden.

Den nya upplagan skiljer sig icke på någon väsentlig punkt från den första. Efter övningarna och tabellerna följer det lärorika kapitlet om särskilt anmärkningsvärda konsonantljud, vilket helt säkert för mången sydsvensk studentgeneration har utgjort den första orienteringen i åtskilliga viktiga frågor av de främmande språkens fonetik. — Det sista kapitlet rör fonetisk beteckning. En nyhet för denna upplaga är Wulffs »Fonetiska texter i flera olika stilarter» (i anslutning till Sv. akademiens beteckning). Då texterna uteslutnnde äro svenska och sålunda detta parti egentligen faller utom denna tidskrifts ram, skall här endast sägas, att de överflöda av prov på den finaste ljud- och melodianalys och särskilt förtjäna att noga begrundas av dem, som önska ingående studera den s. k. aksentinfattningen.

* *
*

Några detaljer ur ljudbeskrivningarna och uppställningarna må här något närmare skärskådas. På sidorna 9 och 10, där »det slutna å-ljudet» behandlas, liksom längre fram, där utländska variationer av beskrivna normaltyper beröras, saknar man ett framhävande av skillnaden mellan svenskt och »europeiskt» o (å). Jag medger, att skillnaden för mitt öra icke är synnerligen påfallande,

Digitized by Google

men för icke-svenska foneticis gemensamma hävdande av en bestämd nyans får man väl böja sig. Sweet bedömde det sv. o (å) *(gå, stå, två* etc.*)* såsom over-rounded, och Jespersen biträder denna mening med följande definition: »læberne er mere nærmet til hinanden end man skulde vente efter tungestillingen, der er lidt fjernere end ved europeiskt o» (Fonetik, 473). Det bör tilläggas, att denna skillnad torde framträda långt mera, om man som sv. normalljud tar det uppsvenska starkt rundade å-ljudet. Det sydsvenska dialektiskt färgade ljudet är tvärtom för litet rundat och dessutom diftongiskt, men sydsvenskt rikskspråks-å kommer nog det europeiska bra nära.

Uppställningen av vokaltabellen är ju fonetikens akilleshäl. Ännu har ingen konstruerat det vokalschema, som ur alla synpunkter kan sägas klanderfritt. Jag föredrar för min del ur praktisk synpunkt Lyttkens-Wulffs uppställning i parallellserier, anordnade under hänsyntagande till likheten i ljudens klang i första rummet, och därjämte till artikulationsgrannskapet. Emellertid får man akta sig — i varje fall numera — att, så bestämt som författarna på sid. 25 göra det, påstå att »vart och ett av ljuden ur första serien (*e*-serien) förvandlas till det näst under stående ljudet i andra serien (*ø*-serien), om blott läpparnas »utvikning» ändras till »rundning», och tvärt om; tungställningen förblir däremot alldeles oförändrad». Saken är ju den, att man icke ens beträffande det sv. *y,* vilket säkert bildas med högre tungställning än det tyska och franska — även framhållet av förff. s. 30 —, kan säga, att det blott och bart är ett rundat *i;* också för vårt *y* ligger tungan något lägre än för *i.* För tyskans och franskans del synes det vara riktigare att uppfatta *y* såsom rundat *e.* Det samma gäller för ø : ɛ. I denna fråga som i många andra ha Meyers »Untersuchungen über Lautbildung» intressanta upplysningar att ge. Meyer erinrar om att redan *Hagelin* på denna punkt experimentellt konstaterat det riktiga. — Det gäller för övrigt icke minst om Lyttkens-Wulffs biserier, att man icke för strängt får pressa artikulationsparallellismen mellan de parallella rutorna. — Jag finner det knappast befogat att upptaga en särskild ruta för ljudet i Hull såsom skilt från *come, up;* däremot är det synnerligen lämpligt att i likhet med förff. ge ljudet i eng. *top* en särskild plats och icke, såsom oftast sker, låta det gå med *hawk* o. d. — Likaledes biträder jag livligt Wulffs uppfattning av vokalen i det franska *ronde,* etc. såsom ett nasaliserat *o;* icke ɔ såsom Passy och Nyrop m. fl.

För konsonanttabellen, ss. 36—37, bör såsom en särskild förtjänst framhävas den av Lyttkens-Wulff funna uppdelningen av frikativorna i konvexa och konkava. Jespersen har upptagit en liknande indelning med benämningarna »spalte» och »rille». Översättningarna »hopträngda» och »vidgade» äro så tillvida olämpliga, som luftströmmen vid de konvexa (hopträngda) går fram i en bredare fåra än vid de konkava (vidgade), där den snarare löper genom en trängre kanal.

Digitized by Google

I första momentet av § 41 (s. 39) redogöra förff. på ett något ofullständigt sätt för skillnaden mellan »klingande» och »klanglöst». Det heter sålunda icke fullt exakt här, att »ett klingande språkljud (t. ex. b, v, l, r, m) förvandlas till det motsvarande (d. v. s. det alldeles lika bildade) klanglösa ljudet, om den samtidiga struptonen borttages». Här förbises en faktor, som förff. för övrigt icke beröra, utom i samband med de franska *p, t, k,* nämligen uttalsenergien, oftast lika med aspirationsstyrkan, vilken som bekant är större vid de klanglösa klusilerna och frikativorna än vid de klingande. Ett klanglöst *b* blir ingalunda *p,* ett klanglöst *v* blir inte häller *f.* Det är detta faktum, som inte alltid beaktas i fonetiska texter vid beröring mellan klingande och klanglösa ljud. — Påståendet i mom. 4 av samma paragraf, »att *h*-ljudet egentligen icke är en konsonant, utan blott en stark utandning utan struptон», är i sin första del omtvistligt och i sin andra felaktigt. Varför skulle man icke räkna *h* till de frikativa konsonanterna, då ju *h*-ljudet åstadkommes genom luftens gnidning mot passets (här bildat av de intill varandra närmade stämbanden) kanter? Artikulations*sättet* är alltså lika med övriga frikativors; läget är struphuvudet, och följaktligen finnes knappast något att invända mot benämningen laryngal frikativa. Vad struptonen angår, har så vitt jag kan se ingen hållbar invändning kunnat göras mot Meyers resultat i den betydelsefulla uppsatsen »Klinghaftes h» (Die neueren Sprachen, Bd VIII). Där påvisas på grundval av gjorda experiment tillvaron av klingande *h* i tyskan, engelskan, svenskan m. fl., nämligen överallt i ställningen mellan två vokaler och ofta i grannskapet av andra klingande ljud. För svenskans vidkommande har anmälaren vid olika tillfällen och med olika försökspersoner på experimentell väg övertygat sig om riktigheten av Meyers resultat.

* *
*

Måtte nu Metodiska ljudövningar bland svenska språklärare röna det tacksamma erkännande den förträffliga lilla handledaren verkligen förtjänar. Bäst av allt, måtte boken med det snaraste komma till användning som lärobok i våra skolor. Skulle därvid en tredje upplaga inom den närmaste tiden bli behövlig, så kanske några av de här gjorda erinringarna kunde vinna beaktande.

Herman Söderbergh.

Digitized by Google

Reproduktionsprov i realskolexamen, dec. 1912.

(Införas på begäran av en prenumerant.)

Tyskt reproduktionsprov.

(Före uppläsningen lämnas lärjungarna följande upplysningar: *Neugier* f. = nyfikenhet; *sich auf etw. vorbereiten* = göra sig beredd på ngt; *köstlich* = utsökt, läcker; *befriedigen* = tillfredsställa; *Vielfrass*, m. eller *Fresser*, m. = storätare; *einem ins Wort fallen* = avbryta ngn; *einem den Rücken kehren* = vända ngn ryggen.)

Zu einem Könige von Frankreich kam einmal ein Mann, der dafür bekannt war, dass er mehr als sechs andre Leute essen konnte. Da der König eine gewisse Neugier gezeigt hatte, den merkwürdigen Menschen kennen zu lernen, so bereitete dieser sich schon darauf vor, seinen Appetit einmal mit den köstlichsten Speisen befriedigen zu können. Daraus wurde aber nichts. „Ist es wahr", sagte der König, „dass du so viel wie sechs andre Leute essen kannst?" — „Jawohl, Ew. Majestät", erwiderte der Vielfrass stolz, „und wohl noch etwas mehr." — „Das ist ja merkwürdig", fuhr der König fort, „und für wie viele Leute kannst du denn arbeiten?" — „Ich arbeite so viel wie ein gewöhnlicher Mensch, aber nach dem Essen wird mir die Arbeit manchmal etwas schwer". — „So?" fiel ihm der König ins Wort, „essen kannst du für sechs, aber arbeiten kaum für einen. Wenn ich viele solche Leute in meinem Lande hätte, so bliebe mir nichts andres übrig, als sie hängen zu lassen." Und damit kehrte er dem Fresser den Rücken.

Engelskt reproduktionsprov.

(Före uppläsningen lämnas lärjungarna följande upplysningar: *Austrians* = Österrikare; *Ratisbon* = Regensburg; *stand at attention* = stå i giv akt; *messenger* = budbärare.)

The French are attacking the Austrians near the town of Ratisbon. On a low hill a mile or so away Napoleon is standing, with his feet wide apart, his arms folded behind his back, his head leaning forward, watching the operations.

While he is thus trying to follow what is going on, there suddenly appears out of the smoke of battery-fire a horseman, galoping as fast as he can towards the hill.

On his arrival he instantly jumps off his horse, and stands at attention before the Emperor, who now sees that it is quite a boy that has ridden up to him so rapidly.

Eagerly waiting to hear what the messenger has to say, Napoleon does not at first observe that the boy has been shot through the breast.

"We have taken Ratisbon, Emperor, by God's help. The General is in the market-place already, and Your Majesty will be there too before long, to see our flag flying on the spot where I set it up myself a little while ago".

At these words Napoleon's eye brightens with joy, but, looking down once more at the boy, he all at once becomes aware that he is seriously hurt.

"Why, you are wounded, my lad", he says gently.

"Nay, Sire, I am killed", is the boy's reply, as he falls down dead at his master's feet.

Digitized by Google

TILL REDAKTIONEN INSÄNDA SKRIFTER.

A. Böcker.

1. **Bendz, Ernst.** *Notes on the Literary Relationship between Walter Pater and Oscar Wilde.* (Sonderabdruck aus den "Neuphilologischen Mitteilungen"). 220×145 mm. pp. 37. (Neuphilologischer Verein in Helsingfors, 1912).

A thoughtful essay, displaying literary taste as well as literate learning.

2. **Delmer, F. Sefton.** *English Literature from Beowulf to Bernard Shaw: for the Use of Schools, Seminaries and Private Students.* 205×130 mm. pp. vi+232. 2nd Ed. (Berlin, 1911: Weidmansche Buchhandlung).

A careful manual written by a native Englishman who has had many years' experience in teaching English to non-English people, and containing many useful, perhaps necessary, things (e.g. a pronouncing vocabulary of proper names) which are usually lacking in similar books of British origin. A good text-book, on the whole, but still needing revision.

3. **Hazell's Annual 1913** [Twenty-eighth year of issue]. Edited by HAMMOND HALL. 185×125 mm. pp. cxi+592. 3/6 net. (London, 1913: Hazell, Watson & Viney).

Next to grammar and dictionary perhaps the most indispensable book to the practical teacher of English, as it supplies trustworthy and up-to-date information on all manner of English *realia* (thus enabling the teacher, for instance, to correct the necessarily antiquated statements on such subjects in the notes to English texts). The well-composed accounts of the "Books of Year" in the 1912, 1913 editions form a valuable guide to reading.

4. **Kingsley, Charles.** *Hereward the Wake* ("Macmillan's English Classics"). 175×115 mm. pp. xxx+419. 2/6. (London, 1911: Macmillan).

This edition contains an introduction dealing with both author and hero (18 pp.), two maps, a chronological table, copious notes (42 pp.), and an index (3 pp.)—but no pronouncing glossary. Such classics are best read in annotated editions; but probably *Hereward* is a less useful book to the foreign student of English than the same writer's *Westward Ho!* (also issued in the same series).

5. **Locke, Charles & Arthur.** *A Simple Manual of Grammar on Organic Lines.* 185×125 mm. pp. iv+174. 1/6. (London, N. D.: George Gill).

6. **Makower, S. V. & Blackwell, B. H.** *A Book of English Essays, 1600—1900.* ("World's Classics", no. 172). 155×100 mm. pp. xii+440. 1/- *net.* (Oxford, 1912: Oxford University Press).

Digitized by Google

More modern than the older Prose Anthologies contributed by W. Peacock to the same excellent series (nos. 32, 45)—which have now been also issued in annotated editions by the same publisher (2/6 *net*). The thin-paper Pocket Edition of the "World's Classics" is much easier to handle than the dumpy thick-paper edition sent to us. Nearly three-quarters of the volume (containing 30 out of the 52 essays by 25 out of the 41 authors represented) are devoted to the nineteenth century.

Nelson's Library of Notable Books. 160×110 mm. Frontispiece. 1/- *net.* (London etc.: Nelson):—

7. **André, Eugene.** *A Naturalist in the Guianas* (no. 76). pp. 382. Interesting and quite modern (1898—1901), but, like the rest of the Series this year, of no great use to the languager.

Nelson's [Sevenpenny] Library of Copyright Fiction. 160×110 mm. Frontispiece. *7d. net.* (London etc.: Nelson). Latest additions (March—December, 1912):—

8. **Benson, E. F.** *Daisy's Aunt* (no. 131). pp. 279.
9. **Buchan, John.** *Prester John* (no. 135). pp. 284.
10. **Castle, Agnes & Egerton.** *Panther's Cub* (no. 140). pp. 380.
11. **Doyle, Sir A. Conan.** *Micah Clarke* (no. 134). pp. 560.
12. ———. *The Great Shadow and Other Napoleonic Tales* (no. 125). pp. 344.
13. **Grier, Sydney.** *The Warden of the Marches* (no. 139). pp. 468.
14. **Harland, Henry.** *The Cardinal's Snuff-Box* (no. 122). pp. 274.
15. **Hope, Anthony.** *Sophy of Kravonia* (no. 132). pp. 370.
16. ———. *Tristram of Blent* (no. 141). pp. 469.
17. **Hornung, E. W.** *Mr. Justice Raffles* (no. 137). pp. 384.
18. **Jacob, Violet.** *The Interloper* (no. 138). pp. 371.
19. **Mason, A. E. W.** *The Broken Road* (no. 136). pp. 461.
20. ———. *The Four Feathers* (no. 124). pp. 379.
21. **Merriman, H. Seton.** *The Isle of Unrest* (no. 130). pp. 277.
22. **Parker, Sir Gilbert.** *Donovan Pasha and Some People of Egypt* (no. 129). pp. 288.
23. **Silberad, Una L.** *Ordinary People* (no. 127). pp. 378.
24. **Snaith, J. C.** *Fortune* (no. 126). pp. 365.
25. **Twain, Mark** (Samuel L. Clemens). *The Adventures of Huckleberry Finn* (no. 123). pp. 373.
26. **Vachell, H. A.** *The Other Side* (no. 133). pp. 287.
27. **Ward, Mrs Humphry.** *Eleanor* (no. 121). pp. 475.
28. **Wells, H. G.** *The History of Mr. Polly* (no. 128). pp. 274.

Some account of these books will appear in a future number.

Digitized by Google

29. **Onions, C. T.** *The Oxford Shakespeare Glossary.* 195× 140 mm, pp. xii+259. 2/6 *net.* (Oxford, 1911: University Press

By a number of the staff of O. E. D.

30. **Smith, L. Pearsall.** *The English Language* ("Hom University Library", no. 45). 170×105 mm. pp. 256. Sho Bibliography. 1/- *net.* (London, 1912: Williams & Norgate).

31. **Thorley, Wilfrid A.** *A Primer of English for Foreig Students.* 185×125 mm. pp. xiv+282. Illustrations. 2/6. (Londo 1910: Macmillan).

32. ——. *Examples and Exercises in English for Foreig Students.* 185×125 mm. pp. 63. Wrappers, 9*d.* (London, 191 Macmillan).

Well planned books by an Englishman whose first experienc of teaching English to non-English pupils was gained in Swede and whose work (despite certain omissions and primnesses) can b warmly commended to Swedish teachers of that "kittle tongue

33. *The Tree of Empire: a Book of Readings in Pro and Verse, illustrative of the History and Development of the Britis Empire.* 185×125 mm. pp. 256. 12 ill. 1/6. (London, 191 Arnold).

The latest addition to "Arnold's Literary Reading Books' two books in which Series—*In Golden Realms* and *Tellers of Tales*- are favourably known, as practical and diversified readers, to man Swedish teachers. The present volume is no less meritorious, bu contains perhaps rather too many old-style pieces for use abroa

C. S. F.

34. **Roustan, M.** *La littérature française par la dissertatio IV. Moyen âge et XVIe siècle.* Sujets généraux. Paris, P. Del plane. Prix: 3 frcs.

Le quatrième et dernier volume d'un vaste ouvrage dont premier volume est consacré au XVIIe, le deuxième au XVIII le troisième au XIXe siècle. Ce volume contient 605 sujets, accon pagnés de plans de développements, de conseils et d'indications d lectures recommandées. Témoin du niveau élevé de l'enseignemer littéraire en France.

B. **Tidskrifter.** (Se vidare omslaget.)

Bibliographia phonetica VII. Jahrg., 7—8. Annotationes pho neticae VI. Jahrg., 7—8.

Modern Language Notes, Vol. XXVII (1912). No. 7. — Inneh. bl. a. Curme, Force and Function of "Solch". — Kenyo On an idiomatic Order of Words. — No. 8 Inneh. bl. a. Campbel Novalis on Form and Content.

LUND 1913, A.-B. SKÅNSKA CENTRALTRYCKERIET.

Digitized by Google

Mondo, Svensk världsspråkstidning 1912, N:o 5, 6.

Neuphilologische Mitteilungen, 1912, Nr. 5/6; 7/8 Inneh. bl. a. Simmonot, Über die Erlernung des Wortschatzes im fremdsprachlichen Unterricht.

Germanisch-Romanische Monatsschrift, hgg. v. H. Schröder, IV. Jahrg., Heft 10, 11. Innehålla bl. a. Bally, Le style indirect libre en français moderne I, II. Heft 12. Inneh. bl. a. Friedrichs, Ein russischer Literarhistoriker über Jean-Jacques Rousseau; Lehmann, I. Der Relativsatz im Deutschen und im Englischen, II. Neuenglisch *will* als Ausdruck der Wiederholung und des Gewohnheitsmässigen.

Vor Ungdom, december 1912.

INACKORDERING I UTLANDET.

MODERNA SPRÅK'S Redaktion vore tacksam, om tidskriftens läsare ville insända uppgift om familjer, vilka äro villiga att mottaga utländska pensionärer, och vilka de personligen kunna rekommendera.

*Références: Fru Ransson, Linnégatan, Göteborg.

ENGLAND.

West End. Mr H. D. Ellis (M.A., Late Scholar of New College Oxford) and his sister receive foreign pupils (not more than three), ladies or gentlemen, to board and learn English. Phonetics, if desired. Lessons to non-residents *12 Gloucester Terrace, Hyde Park, London. W.*

Ealing (western suburb of London). Private Family, recommended by Professor Eilert Ekwall, Lund: *26 Mount Park Crescent, Ealing W.*

Highgate (northern suburb, about an half-hour from the British Museum). Oxford Graduate, Taylorian Exhibitioner in French and Modern Language, Master at a Public School, receives foreign students of English in his house. E. T. Schoedelin, *50 Woodland Gardens, Muswell Hill, London.*

FRANKRIKE.

Boulogne sur Seine, près Paris. Madame Henri Lucas, *80 Bd de la République.**

Chartres (Eure et Loir). M. le Professeur Schoell.*

Paris. Pension de Famille. Références: Universitetslektor Virgile Pinot et Docent Chr. Thorn, Lund. M. Le Roy, *85 Avenue d'Orléans.*

Grenoble. Mme Louis Monier, *Rue Voltaire 8.* Réf.: Carola Eneroth, Skolföreståndarinna, Uppsala.

Clamart (Seine), près Paris. Monsieur et Madame Caron, *rue de Sèvres 32 1er.**

SCHWEIZ.

Genève. Madame Rouget (veuve de pasteur), *12 Tranchées de Rive.**

Bôle, près Neuchâtel. Madame Paul Grether.*

TYSKLAND.

Biesdorf b/Berlin. Superintendent G. Plath. Ref.: Vilh. Bladin, Härnösand.

Marburg a/L. Fräulein Katie von Düring, *Barfüssertor 21, Marburg.**

Marburg a/L. Dr. Schellenberg.*

Marburg a/L. Frau Dorette Lederer, *Klinikenstr. 6.**

Naumburg a/S; reizende Lage; Ausläufer des Thüringer Waldes; an historischen Erinnerungen reiche Gegend; Weimar, Jena, Leipzig, Halle in ½-stünd. Entfernung. Angenehmes Heim für Damen und Herren: empf. von Adj. P. Tydell, Karlskrona. Frl. von Kracht, *Schönburg Str., Naumburg.*

Hannover. Frau Cessy Schmidt, geb. Geissler, *Löwenstrasse 14.* Ref. Carola Eneroth, Skolföreståndarinna, Uppsala, doktorinnan T. Eurén, Uppsala.

Digitized by Google

ANGLICIA, Rättvik.

Residence.

The *Anglo-Swedish* boarding-house and *English* institute founded at Snöån in 1907 by Lector FEARENSIDE and moved to Rättvik in 1912, is open all the year round. Visitors have opportunities both for ordinary conversation in English (the family in residence including four native English people) and for set lessons in English. The new Anglicia is situated on the westward-facing wooded slope down to the River Enån, commanding a fine view over Lake Siljan, and is within ten minutes' walk of Rättvik Railway Station. The houses have been partly rebuilt and considerably extended for the express purpose of increasing the comfort and convenience of visitors; and every room is commodious and warm, with a pleasant outlook. The inclusive terms for Board and Lodging are from 30 kr. a week, or 120 kr. per month, with reduction on shared rooms or a long stay. Further particulars on application to Miss **J. C. YOUNG**, R. T. 37 Rättvik.

Bookshop.

An *English Art and Book Shop* has been arranged in connexion with the new Anglicia, dealing in *English picture postcards*, together with *English tea* and a small but carefully selected assortment of *English books*, useful as well as dainty, and *English art pottery*. Communications respecting this department should be addressed to Miss **E. M. YOUNG**.

Summer Course in English.

The *Seventh* Summer Course in English arranged by C. S. FEARENSIDE, English Lector at Handelshögskolan, Stockholm, will be held at Anglicia from the middle of June till the middle of August, 1913. As in previous years, there will be three hours work in the mornings, devoted respectively to practice in *hearing* and speaking, practice in *reading*, and *composition*, oral and written, including translation. The fees for tuition (payable in advance) will be 15 kr. a week, 40 kr. a month, for residents at Anglicia; and arrangements will be made for other visitors to Rättvik to participate in the various courses (which may be joined at any time, but preferably at week-ends).

Further particulars, as to times, subjects, textbooks and teachers, will be announced later; but as the demand for rooms appears to be greater at Rättvik than at Snöån, early notice is requested. Applications and enquiries should be addressed to C. S. FEARENSIDE, *Johannesgatan 20IV, Stockholm.*

N:r 3. Mars 1913. Lösnummer 1 kr.

SJUNDE ÅRGÅNGEN

MODERNA SPRÅK

Svensk Månadsrevy för undervisningen i de tre huvudspråken

utgiven av

HERMAN SÖDERBERGH
Fil. Lic.
Lärare vid Lunds priv. elementarskola.

N. OTTO HEINERTZ
Docent i tyska vid Lunds Universitet

INNEHÅLL:

Sid

Studentskrivningarna i de moderna språken, II. **Herman Söderbergh** 33
Notes sur l'argot de Chantecler (suite). **Virgile Pinot** 41
Språkhistoria i skolan. **N. Otto Heinertz** 51
Uniform pronunciation — Reply — An additional note. **G. E. Fuhrken — Ivar Belanner — Herman Söderbergh** 58—62
C. T. Onions, A Shakespeare Glossary. Anmälan. **Eilert Ekwall** 62
Insända böcker och tidskrifter 64

DISTRIBUTION:
MODERNA SPRÅK, LUND

LUND 1913, AKTIEBOLAGET SKÅNSKA CENTRALTRYCKERIET.

(DEUTSCH — ENGLISCH — FRANZÖSISCH)

ENGLISH
FRENCH
GERMAN

MODERNA SPRÅK

Svensk månadsrevy för undervisningen i de tre huvudspråken

FRANÇAI
ALLEMA
ANGLAIS

(TYSKA — ENGELSKA — FRANSKA)

Tillkännagivande. *Zur Beachtung.* *General Notices.* *Avis.*

I. För Annonsörer. **Für Inserierende.** **To Advertisers.** **Publicit**

Annonspriset.	Annoncenpreis.	Advertisement Scale	Tarif des Annonces.	
Hel oktavsida	Ganze Seite	Whole Page	Page entière	25 Kr.
Halv „	Halbe „	Half Page	Demi-page	15 „
Fjärdedels „	Viertel „	Quarter-Page	Quart de page	10 „

Minus

Införande	3 × ... 15 %	Rabatt	
Inserieren	6 × ... 25 %	Ermässigung	
Insertions	9 × ... 30 %	Réduction	

Annonsbilagor	(dubbelblad)	20 kr. 1
Beilagen	(vierseitig)	30 „ 3
Insets	(four-page)	75 „ 9
Encartages ...	(4 pages)	

II. Till allmänheten.

Prenumerationspriset (9 häften): vid Postprenumeration ..... Kr. 5.6
i bokhandeln eller direkt hos Redaktionen ..... „ 5.2
Abonnementspreis für den Jahrgang (9 Hefte) ..... Mk. 6.5
Annual Subscription (9 monthly parts) ..... 6s. 6d.
Prix de l'abonnement par année (9 numéros) ..... 8 francs

Prenumeration kan ske direkt hos Redaktionen, i alla boklådor i Skandinavien, samt på alla postkontor i Sverige.

Alla *redaktionella* meddelanden sändas till
Moderna Språks Redaktion, LUND.

Alla meddelanden angående *distributionen* *expeditionen* sändas till
Moderna Språks Expedition, LUND.

Institut du Square La Rochefoucauld

108 rue du Bac, PARIS.

Directrice: Mademoiselle GAUVERIT

Officier de l'Instruction Publique.

Hôtel particulier à proximité du **boulevard S:t Germain.**
Grand jardin. Hygiène et **confort** modernes.

L'Institut ne reçoit *qu'un nombre limité de jeunes filles* appartenant aux meilleures familles de France et de l'étranger. Vie intéressante et gaie, avec toutes les *garanties de sécurité morale.* Les jeunes filles sont toujours accompagnées.

Enseignement complet: français (conversation, grammaire, littérature) histoire, géographie, sciences, langues étrangères, arts d'agrément.

Prospectus détaillé sur demande.

Références en France: M. POTEL, Inspecteur général de l'Instruction publique, 14 Quai d'Orléans à Paris. — M. le Sénateur SABATERIE, 85 Avenue Bosquet, Paris. — M. le général MILLET, 39, Avenue Rapp, Paris. — M. le Pasteur de FELICE, 78, rue Gay-Lussac, Paris.

Références en Suède: Lektor P. MÉALY, Rosenvik, Djurgården, Stockholm.

Digitized by Google

British Publishers' Remainders.

ANGLICIA LIST I.

"Remainders" are not second-hand books, but books in new condition as published, the remaining copies of which (often few in number) are now offered at greatly reduced prices. The prices here quoted are strictly *net*, *i.e.* they do not admit of intermediate profits, and they are exclusive of charges for carriage or poundage on money orders.

PHILOLOGICAL WORKS.

1. **Miles, Eustace H. How to Learn Philology:** a simple and introductory book for teachers and learners, with various exercises. Pub. 5/- net; now **2 kr.**

2. **Sayce, A. H. Introduction to the Science of Language:** a systematic account of the science of language, its nature, its progress and its aims, by the Professor of Assyriology, Oxford. Bibliography. Fourth edition, 1900. 2 vols. Pub. 9/-; now **4 kr.**

3. **Webster's Brief International Dictionary of the English Language,** with a Pronouncing Vocabulary of Proper Names. 800 illustrations (1895 ed.) Pub. 3/-; now **kr. 1-75.**

4. **Whitworth, G. C. An Anglo-Indian Dictionary,** showing the pronunciation and meaning of most Indian terms used in the works of Rudyard Kipling and other Anglo-Indian writers. Pub. 12/-; now **3 kr.**

LITERARY HISTORY AND CRITICISM.

5. **Adams, W. D. Famous Books: Sketches in the Highways and Byeways of English Literature,** for the young student and general reader. Dealing with More's *Utopia*, Foxe's *Book of Martyrs*, Ascham's *Schoolmaster*, Browne's *Religio Medici*, Selden's *Table-Talk*, Pepys' *Diary*, Steele's *Tatler*, Defoe's *Robinson Crusoe*, Chesterfield's *Letters*, Lamb's *Essays*, etc., etc. Pub. 5/-; now **kr. 1-25.**

6. **Hammerton, J. A. Barrie and his Books:** biographical and critical studies, with portrait and bibliography. Pub. 5/-; now **kr. 2.**

7. —— **George Meredith: His Life and Art in Anecdote and Criticism.** Contains numerous criticisms by contemporary writers, and 53 reproductions of portraits and illustrations to Meredith's works, the critics and artists including many of the first rank. Pub. 12/6 net; now **6 kr.**

8. **Oaten, Edward. Anglo-Indian Literature:** with Bibliography. Pub. 3/6 net; now **kr. 1-50.**

9. **Rain, Thomas. Browning for Beginners:** an aid to the study of Browning's Poems. Pub. 2/6; now **1 kr.**

10. **Scott-James, R. A. Modernism and Romance.** Dealing with many eminent modern, sometimes living, English authors, such as Marie Corelli, Joseph Conrad, John Davidson, John Galsworthy, Thomas Hardy, Lafcadio Hearn, Robert Hichens, Jack London, Lucas Malet, George Moore, Stephen Phillips, R. L. Stevenson, H. A. Vachell, Mrs. Humphry Ward, Oscar Wilde, W. B. Yeats. Pub. 7/6 net; now **kr. 2-50.**

11. **Worsfold, Basil. The Principles of Criticism:** an Introduction to the Study of Literature, illustrated by selections from great writers from Plato to Swinburne. Pub. 10/6 net; now **kr. 2-50.**

Obtainable (so long as the supply lasts) on direct application to

ENGELSKA BOK- OCH KONSTHANDEL (ANGLICIA), Rättvik.

Digitized by Google

British Publishers' Remainders.—Anglicia List I.

POETRY.

12. **Begbie, Harold. The Handy Man and Other Verses:** mainly on military and naval themes, illustrating the militant aspects of Imperialism. Pub. 3/6; now **1 kr.**
13. **Burns, Robert. Poems and Songs:** selected and edited, with introduction, biography, portrait and glossary, by ANDREW LANG. pp. l. + 223. Pub. 1/6 net; now **75** öre.
14. —— **Lyric Poems:** edited, with portrait and introduction, by ERNEST RHYS. [Dent's charming "Lyric Poets" series.] Pub. 2/6 net; now **1 kr.**
15. **Chaucer, Geoffrey. Canterbury Tales:** "comprising the twelve tales in verse to which no objection can be taken on the score of good taste"; edited, with introduction and glossary, by the eminent Chaucerian scholar, ALFRED POLLARD. Two vols., 1905. Pub. 3/- net; now **kr. 1-50.**
16. **Crabbe, George. Poems:** selected and edited, with portrait and introduction, by BERNARD HOLLAND. Pub. 3/6 net; now **1 kr.**
17. **Dobson, Austin. The Story of Rosina and Other Poems:** with 49 illustrations by HUGH THOMSON. Pub. 5/-; now **kr. 1-50.**
18. **Herbert, George. The Temple** and **A Priest to the Temple:** edited by A. R. WALLER. Pub. 2/6 net; now **1 kr.**
19. **Poe, Edgar Allan. Poems:** edited, with frontispiece, by ANDREW LANG. Pub. 6/-; now **2 kr.**
20. **Prior, Matthew. Poems:** selected and annotated by AUSTIN DOBSON. Pub. 6/-; now **2 kr.**
21. **Tennyson, Alfred, Lord. Lyric Poems:** edited by ERNEST RHYS. ["Lyric Poets."] Pub. 2/6 net; now **1 kr.**
22. —— **In Memoriam. The Princess** and **Maud:** edited, with introductions, commentaries and notes, by J. CHURTON COLLINS. Pub. 6/-; now **2 kr.**
23. **Wordsworth, William. Lyric Poems:** edited by ERNEST RHYS. ["Lyric Poets."] Pub. 2/6 net; now **1 kr.**

ANTHOLOGIES, PROSE AND VERSE.

24. **Bicknell, Ethel E. The Praise of the Dog:** from Cicero to Watson. Pub. 5/-; now **1 kr.**
25. **Case, Robert H. English Epithalamies:** a collection from the nuptial songs of the Elizabethans and their successors. Pub. 5/- net; now **2 kr.**
26. **Crawford, Oswald. English Comic Dramatists:** including scenes from Shakspere, Jonson, Beaumont-Fletcher, Wycherley, Vanbrugh, Cibber, Congreve, Addison, Farquhar, Gay, Goldsmith, Cumberland, and Sheridan. ["Parchment Library."] Pub. 6/-; now **kr. 1-50.**
27. **English Sacred Lyrics:** selected solely on the grounds of lyrical form and expression and religious emotion. [Parchment Library."] Pub. 6/-; now **kr. 1-50.**
28. **Stanley, Arthur. Patriotic Song:** an anthology of the patriotic poetry of the British Empire from the defeat of the Spanish Armada to the death of Queen Victoria [a comprehensive classified collection, annotated and indexed]. Pub. 2/6 net; now **kr. 1-25.**
29. **Strachey, Mrs. Richard. Poets on Poets**—Chaucer to Tennyson: a collection of opinions in verse passed by famous English poets on their predecessors and contemporaries. ["Parchment Library."] Pub. 6/-; now **2 kr.**

Obtainable (so long as the supply lasts) on direct application to
ENGELSKA BOK- OCH KONSTHANDEL (ANGLICIA), Rättvik.

STUDENTSKRIVNINGARNA I DE MODERNA SPRÅKEN.

II.

Tematsavskaffande som examensprov och dess ersättande med en översättning till modersmålet, det var en sådan förändring, som åsyftades i det av mig citerade yttrandet av Lunds privata elementarskolas kollegium från våren 1911. Såsom den närmast ansvarige förslagsställaren skall jag här söka utveckla den tankegång, som leder mig till att föredraga en översättning framför temat som uppgift i en avgångsexamen.

I förbigående må erinras om att tanken ingalunda är ny. I bl. a. denna tidskrift har den antytts ett par gånger av en bland de allra främste sakkunnige på »de tre huvudspråkens» moderna område, som vårt land äger för närvarande.[1])

Här som vid de flesta diskussioner om pedagogiska enskildheter i det ena eller andra ämnets metodik beror ställningstagandet till det avhandlade spörsmålet ytterst på det svar man var för sig är böjd att ge på själva huvudfrågan: Vad är undervisningens mål? Det må vara tillåtet att i detta sammanhang inskränka sig till frågan om språkundervisningens mål.

Det är inte gott att inledningsvis ge något uttömmande besked om den saken, och jag skall också åtnöja mig med att låta min syn på frågan reflekteras i min behandling av det specialspörsmål, som här föreligger.

Alla äro vi väl ense om att en examensuppgift hälst bör läggas så, att den direkt pekar hän mot undervisningens mål. I examensuppgifterna äga vederbörande att ge riktlinjer åt skolans förberedande arbete. Därför bör uppgiften omfatta ett ämnes centralare delar, så att dess nöjaktiga lösning må innebära en borgen för nödiga insikter i någonting för ämnet väsentligt. Så mycket är i alla händelser givet och visst, att vare sig dessa krav på examensuppgiftens beskaffenhet bli uppfyllda eller icke, uppgiften faktiskt kommer att bli normerande för undervisningen. Sådan examenstyp, sådant skolarbete.

Huvudfelet med studentskrivningarna i de moderna språken synes mig emellertid vara just det, att de visa hän mot ett mycket tvivelaktigt mål för skolans språkstudier och särskilt under de sista gymnasieåren driva undervisningen in på skäligen ofruktbara fält.

Genom studentexamens uppdelning på ett skriftligt och ett muntligt prov av alldeles skild natur lockas till att börja med undervis-

[1]) Se Emil Rodhes uttalande i Mod. Spr. 1908, s. 45 o ss. 90—91.

Digitized by Google

ningen lätt ut på två linjer, vilka visserligen kunna slingra sig i varandra men i verkligheten alltför ofta löpa parallellt. Examensklyvningen suggererar den föreställningen, att själva språkkunskapen är tudelad, en skriftlig och en muntlig. Nu kommer ju vid det slutliga provet den skriftliga prövningen först, och eftersom ett tillfredsställande resultat på denna punkt i det stora hela utgör en förutsättning för rättigheten att deltaga i de följande muntliga proven, så gäller det i första hand att bibringa eleven den skriftliga färdigheten. Den skriftliga examen kommer med andra ord att framstå som huvudsaken, och detta så mycket mer, som inga fasta kurser äro föreskrivna för den muntliga examen och fordringarna på elevens kunskaper i vad därtill hörer följaktligen äro synnerligen obestämda.

Hurudant är nu det skriftliga prov, som förelägges eleven? Man må aldrig så villigt medgiva, att examenstexterna numera äro fria från forna dagars fällor och snaror; det kan dock knappast undgås av en textförfattare, att hans »svenska» här och var tar en form, vars utländska motsvarighet återfinnes i en mer eller mindre undangömd läroboksparagraf. De platoniska råd och anvisningar, som givas lärarna, att undvika grammatiska spetsfundigheter kunna därför knappast mötas av annat än en hövlig och stum bugning inför vederbörande mentor, men de flesta lärare torde ha mera respekt för tanken på en eventuellt kuggad examinands klagan över »regler, som inte lästs». För att vara beredda på allt torde också flertalet lärare stanna vid en mycket lindrig revision av till och med rätt utförliga grammatikor i skrivämnena. I det stora hela kan man nog alltså påstå, att ett ganska detaljerat grammatikstudium bedrives på gymnasiestadiet och att detta studium mot skoltidens slut hotar att undanskjuta andra väsentliga sidor av undervisningen.

Månheten om att så vitt möjligt få allting med och i föregående övningar och prov så rikhaltigt som möjligt exemplifiera vad som enligt erfarenheten kan väntas förekomma i det slutliga provet skapar lätt en tematyp, där huvudvikten kommer att läggas vid ett iakttagande av en yttre formell språkriktighet, medan fordran på verklig idiomatisk korrekthet skjutes åt sidan eller i bästa fall först kommer i andra rummet. Hur livligt den enskilda läraren än må behjärta den gamla välkända sanningen om den idiomatiska riktighetens primat över den grammatiskt protokollförda, så nödgas han i sin praktik att tillämpa en alldeles motsatt åskådning och bidrar därför i sin mån till att hos sina elever förvända språkriktighetsbegreppet.

Två viktiga omständigheter framkalla detta beklagliga förhållande. Den vanligast förekommande värderingen av temat utgår i själva verket från billighetens grundsats. Tillämpandet av en grammatisk regel, så menar man med rätta, bör icke överstiga en lärjunges förmåga; man kan därför ställa fordringar på honom härutinnan och bedöma honom efter det sätt, varpå dessa fordringar

Digitized by Google

fyllas. — Men kan man också begära, att han med iakttagande av den inre fraseologiskt-stilistiska språkriktighetens anspråk skall vara i stånd att överflytta idéer från sitt modersmål till ett språk, som han huvudsakligast känner från studiet av en grammatisk lärobok och ett antal textböcker, som föga överstiger antalet ringar på gymnasiet? Nej, vi måste nog medge, att i och med detsamma som denna synpunkt lägges som måttstock för bedömandet, översättningen från modersmålet till ett främmande språk blir den svåraste uppgift, som över huvud taget kan förekomma på det språkliga övningsfältet, en uppgift, som ligger högt över skolans nivå. — Ja, låt oss uppriktigt erkänna, att ett högst ringa antal lärare torde känna sig fullt rustade att med tillräcklig säkerhet i varje förekommande fall avväga enskilda ords och uttrycks nyttjanderätt i ett främmande språk. Så invecklat är i själva verket avgörandet av *rätt* och *orätt, bättre* och *sämre, möjligt* och *omöjligt* på detta ömtåliga område, att man sannerligen icke utan vidare finner den text, vid vars översättning icke de sakkunnigaste själva äro av olika meningar beträffande en eller annan detalj. Må man genomleta denna tidskrifts examenshäften och jämföra våra främmande lektorers återgivande av samma texter, och man skall finna riklig bekräftelse på detta faktum, vilket för varje aldrig så litet kritisk språkgranskare är allbekant från hans eget modersmål. — Så samverkar ofta lärarens eget dilemma med hänsynen till vad som rimligtvis kan begäras av lärjungen till att av temat huvudsakligast göra en grammatikalisk tillämpningsövning.

Nu kan man emellertid med fog ifrågasätta, om en lösning efter sådana grunder av den skriftliga examensuppgiften verkligen borgar för levande språkkunskap. Besitter den lärjunge, som efter sträng träning lyckats förvärva en relativ säkerhet i den skriftliga tillämpningen av grammatikens regler, i och med detsamma en så värdefull kunskap, att den kan sägas motsvara ansträngningarna? Man behöver inte undervärdera nyttan och nödvändigheten av grammatisk insikt för att giva dem rätt, som förmena, att mycket av det krävande förarbetet till studentstilen kunnat med större utbyte anbringas på annat håll. Den grammatiskt formella färdigheten står icke tillräckligt i språkkunskapens centrum för att motivera ett examensprov, som lätt förleder till att ensidigt omhulda denna färdighet, medan andra maktpåliggande uppgifter i det moderna språkstudiet åsidosättas.

Skulle det då vara meningen att helt och hållet skjuta åt sidan den grammatiska tillämpningsövningen? Nej, ingalunda. Det vore onaturligt att syssla med studiet av en mänsklig företeelse, vars ena väsentliga sida är att vara ett muntligt och skriftligt meddelelsemedel, utan att använda det inhämtade kunskapsstoffet till övningar i skrift och tal. Det torde dessutom näppeligen lyckas någon att utan sådan övning förvärva en tillfredsställande säkerhet i formerna och deras rätta bruk; och då vidare det för

Digitized by Google

ett främmande språk säregna i detta bruk först mot modersmålet som bakgrund framträder i full belysning, har skrivövningen även som översättning från modersmålet sin givna plats vid sidan av de många andra metodiska undervisningsmedlen. Det bör emellertid anmärkas, att översättningsövningar hand i hand med det inhämtade lärostoffet och avsedda att befästa grammatikens regler och att använda tillägnad fraseologi äro någonting helt annat än fria temata.

I litteraturläsningen nå vi fram till ett undervisningsobjekt på det språkliga området, som på samma gång är mål och medel. Det språkliga stoff, som där möter oss, är i första hand föremål för vårt tillägnande, men då vi å andra sidan ytterst studera ett språk för att komma åt det, som i och genom språket förmedlas, framstår innehållet i den lästa texten såsom något väsentligt. Till språkundervisningens medel hör då allt, som är ägnat att i allt rikare mått tillgodogöra detta innehåll. Dit hör sålunda elevens införande i realia i vidsträckt mening, d. v. s. den miljö, det land och folk, där texten har sin upprinnelse och varmed den står i intimaste samband; dit hör också allt, som kan öppna ögonen för det lästa såsom litterärt-konstnärlig produkt och förhjälpa eleven till att bakom värket finna människan. I detta sammanhang får inte förglömmas, att en uttrycksfull och så vitt möjligt genuin uppläsning av texten spelar en viktig roll för ett intimt förstående. — Här öppnar sig i själva värket ett vidsträckt fält, vilket icke i alla avseenden torde ligga lika tillgängligt för alla, men som ingen har rättighet att utan vidare undfly med hänvisning till förmenta svårigheter. Med all säkerhet ligger det föga berättigande i det ofta hörda påståendet, att den litterära behandlingen av det lästa vida överstiger lärjungarnas nivå. Tror värkligen någon på allvar, att man med större lätthet för ungdomar klargör abstrakta språkfrågor av väsentligen teoretiskt intresse än man öppnar deras ögon för konkreta skönhetsvärden? Det gäller väl annars som regel, att känslan och fantasien äro tidigare utvecklade än förståndet. — Denna sida av språkundervisningen tar alltså sikte på språket som uttrycksmedel, och för dess utövare framstår språkkunskapen i främsta rummet som en nyckel till ett främmande folks kultur.

Härmed torde jag ha ställt min uppfattning av temat som examensuppgift i belysning av min allmänna syn på språkundervisningens mål. Det väsentliga missgreppet ligger sålunda enligt min mening däri, att man av de skiftande medel, som undervisningen tar i sin tjänst för att införa eleven i språket och det som däri tar sig uttryck, premierat *ett* genom att göra det till föremål för särskild examen. Därmed har färdigheten i ett i och för sig nyttigt *medel* upphöjts till halva *målet*, medan språkundervisningens övriga uppgifter tillsammantagna få utgöra en på sin höjd likvärdig andra halva. Systemet mynnar ut i ett omhuldande av *detaljer* till skada för *det hela*.

*

Digitized by Google

Om nu den här förda argumenteringen mot temat skall kunna brukas till förmån för en översättning till modersmålet som examensuppgift, så måste det uppenbarligen visas, att de kunskaper en sådan översättning befordrar och utlöser äro av centralare art än förmågan av korrekt grammatisk tillämpning.

Till att börja med är det kanske lämpligt, att till undvikande av ett nära till hands liggande missförstånd några ord sägas om den svårighet de båda proven erbjuda i jämförelse med varandra. I en första artikel har jag ansett mig böra protestera mot det avknappande av fordringarna på studentexamen, som onekligen kännetecknat de senaste decenniernas skolpolitik. Mot temat har nu här ovan bland annat anförts, att översättning till ett främmande språk kräver kunskaper, som icke äro till finnandes på skolstadiet. Här kunde man anmärka, att ett borttagande av temat med den motiveringen skulle beteckna ett nytt steg på avprutningens väg. Emellertid påvisade min motivering i det ifrågavarande sammanhanget också, att just svårigheten på den viktigaste punkten icke medger ett upprätthållande av fordringarna i praktiken, och att man därför i den skriftliga studentexamen nöjer sig med den grammatiska korrektheten. Därmed är ju *svårighetsgraden* betydligt reducerad. Också ha i denna artikel helt andra grunder åberopats för tematets borttagande.

Att förslaget om tematets utbytande mot en översättning icke förestavats av någon önskan att nedpruta fordringarna på det skriftliga provet, torde för övrigt framgå därav, att förslagsställarna tänkt sig provets avläggande utan hjälp av grammatika och ordböcker. Detta är en huvudpunkt i förslaget, och en sådan anordning anbefaller sig icke endast ur den synpunkten, att provet vid motsatt förfarande skulle bliva alltför lättvindigt, utan den sammanhänger på det närmaste med hela den här utvecklade synen på språkundervisningens mål och medel.

Min huvudtes är alltså i korthet den, att om en uppgift sådan som denna förelägges i den skriftliga examen, så uppfyller detta examensinstitut sin viktigaste bestämmelse, nämligen att vara normerande för undervisningen, att inrikta denna mot fruktbärande fält i ämnets centrum. Då har också denna examen den sekundära betydelse — vilken väl i allmänhet anses som en examens egentliga mening — att garantera en värkligt värdefull insikt i ämnet hos den godkände examinanden.

Hur skulle då en ändring av här föreslagen art återvärka på skolans språkundervisning? Med tematets fall som examensuppgift vore väl *skoltemats* tid all och översättningen till det främmande språket reducerad till en övning i klassen och med sin huvudsakligaste betydelse vid det första grundläggande språkstudiet. — Det är vidare tydligt, att i och med detsamma grammatikstudiet på skolans högstadium bleve vida mindre detaljerat än det nu i trots av stadgar och föreskrifter *är* och *måste* vara. Väl är det sant, att en korrekt tolkning av en främmande text kräver

Digitized by Google

mycken grammatisk insikt, och därmed är det också givet, att grammatiken i de punkter, som äro nödvändiga för texternas rätta förstående, fortfarande bleve föremål för uppmärksamhet. Men just genom att på skolans högstadium i huvudsak anknytas till de främmande texterna komme grammatikstudiet i sitt organiska sammanhang och vunne också därigenom sin förnuftiga *begränsning* till tid och innehåll. Det sammanhänger ju som bekant med hela språktillägnandets psykologiska förutsättningar, att det kräver en ojämförligt längre tid, innan associationsvägarna från modersmålet till det främmande språket befaras lika lätt och hastigt som vägarna i den motsatta riktningen. Mycket, som i och för temaskrivningen måste inpräntas åter och åter, behöver ofta blott en enkel förklaring, när det gäller att framkalla den rätta översättningen till modersmålet. Så förvandlas syntaxen, så långt den fortfarande blir behövlig i undervisningen, från r e g l e r att inlära och minnas till en sammanställning av språkliga företeelser att beakta och förstå. Man kan ju bara för ett ögonblick ställa för sin tanke exempelvis kapitlen om artiklarna och moduslären för att i en blink ha skillnaden mellan de båda systemen klar för sig.

Om sålunda en mängd av den nu nödvändiga grammatiska minnesläsningen naturenligt följde temat i fallet, så kan det å andra sidan yttermera skrivas på översättningens förtjänstkonto, att den skulle inrikta den skrivandes uppmärksamhet på åtskilliga språkliga företeelser av väsentlig natur, vilka nu ofta träda tillbaka för detaljer av mera tillfällig art. Jag tänker härvid på de avgörande dragen i litteraturspråkens allmänna struktur, periodbyggnaden och dess sammanhang med åtskilliga för olika språk karakteristiska formationer. På detta område komma de olika språkens lynnesdrag kanske allra påtagligast till uttryck. Engelskans praktiska smidighet, dess »frihet från pedanteri», som Jespersen kallar det[1]), framträder knappast tydligare än i dess utomordentligt bekväma passivkonstruktioner, den engelska satsens pregnans och åskådlighet knappast i högre grad än i ing-participets många olika möjligheter, liksom franskans participialkonstruktioner — delvis även inympade på engelskan — och dess prepositionsstyrda infinitiver äro en väsentlig anledning till den franska periodens klara översiktlighet och skulpturala elegans. Tyskans tyngd, släpighet och längd sammanhänga givetvis med formrikedomen, men äro uppenbarligen i alldeles särskild grad betingade av den svåröverskådliga ordställningen. Nu äro ju, som bekant, alla dessa företeelser ingalunda obeaktade i den gängse grammatikundervisningen, men om man undantar den tyska ordföljden, så kommer föga av det här nämnda till synes vid temaskrivningen. Eleven är så pass bunden av den svenska texten, att ett genuint återgivande med den för det främmande språket karakteristiska turneringen högst sällan får göra sig gällande. Vid den muntliga läxläsningen i skolan framträda naturligtvis dessa

[1]) Inledn. till »Growth and structure of the English language».

Digitized by Google

språkens lynnesdrag i sin motsättning mot svenskan, men det ligger i språkundervisningens natur med dess mångskiftande uppgifter, att översättningens språkliga äkthet ej i detalj kan nagelfaras vid ett förhör, som väsentligen måste gå ut på att kontrollera, att texten blivit riktigt uppfattad, och som därför ibland åtnöjer sig med att slå ned på vissa punkter av svårare beskaffenhet, ja någon gång blott på de besvärligaste fraserna och orden. Vid en skriftlig översättning till modersmålet bleve förhållandet ett helt annat. En sådan skriftlig uppgift skulle gå ut på att visa elevens förtrogenhet med det främmande språkets ord- och frasförråd och därmed sammanhängande förmåga att begripa, men *därjämte* hans känsla för artåtskillnaden mellan modersmålet och det främmande språket som typer. Det synes mig påtagligt, att övningar av detta slag skulle i ganska hög grad öppna elevernas ögon för vad man kallar språkens »anda» och att härigenom språkkänslan mera skulle fördjupas än genom kännedomen om *i vilka fall* det eller det språket sätter värbet i konjunktiv, förser ett substantiv med bestämd artikel eller använder en infinitiv med eller utan preposition. Och märk väl, en sådan känsla skulle *direkt* uppammas »i och med och under» själva arbetet med uppgiften, utan att allt hithörande behövde bli föremål för systematisk undervisning. Naturligtvis krävdes här som överallt annars en omsorgsfull ledning, men av skäl som ovan anförts torde man kunna påstå, att en i sådant sammanhang förekommande *karakteriserande* grammatikundervisning blir tidsbesparande i jämförelse med den gängse *beskrivande*. Det får vidare inte förglömmas, att de skriftliga översättningsövningarna tack vare uppmärksamhetens skärpande för språkens stora väsentliga drag vore ägnade att öka elevens förmåga att omedelbart överblicka och på rak arm förstå det väsentliga sammanhanget av en främmande text, liksom att den tukt, som vid sådana översättningar med nödvändighet finge ägnas åt modersmålet, skulle förläna ökad ledighet åt den muntliga översättningen.

I den föregående framställningen har flerstädes betonats, att åtskillig tid skulle frigöras genom den under angivna förutsättningar förändrade karaktären av grammatikstudiet, och det är tydligt, att denna tid bleve ägnad åt textläsning och därmed i samband stående uppgifter. Under de senare decennierna har man alltmer blivit ense om, att textvalet bör göras bland sådan litteratur, som förer läsaren så mycket som möjligt in i det främmande landet och gör honom förtrogen med väsentliga sidor av det främmande folkets liv och föreställningssätt. Ett annat krav, som också förfäktats under diskussionen och som alls inte behöver stå i strid med det förra, bjuder att endast det litterärt värdefulla utväljes, och att de främmande namn, som möta lärjungarna på skolbänken, skola höra till sitt lands främsta och mest värderade. Sådan skollitteratur föreligger värkligen, i olika grad inom de tre huvudspråken, men så särdeles mycket av det goda kan under nuvarande förhållanden icke komma varje generation till del. Det är emel-

Digitized by Google

lertid lätt att förstå, att vid bedömandet av den språkliga skolundervisningens kulturella värde det kommer ganska väsentligt an på den *kvantitet* så beskaffad text, som kan medhinnas och tillgodogöras. Därmed är också givet, att allt, som kan göras för att befordra och framdriva textstudiet, är av central betydelse.

Särskilt skulle naturligtvis bestämmelsen om provets avläggande utan ordbokens hjälp värka som en livlig sporre att söka vinna ett så stort ordförråd som möjligt. De två vägar, varpå detta kan ske, äro uppenbarligen ett omsorgsfullt befästande av det redan inhämtade och nyförvärv genom vidgad läsning. — Man kan invända, att den muntliga examen med dess fordran på extemporerad översättning i själva värket sporrar åt samma håll redan nu. Det må vara sant; men å andra sidan vet varje erfaren lärare, att många olikartade omständigheter samverka till att göra detta prov föga effektivt. Säkert är, att kravet på fullt självständigt arbete från *examinandens* sida skulle väcka större respekt både hos lärjunge och lärare.

* *
*

Härmed har jag försökt visa, att det antydda översättningsprovets införande i den skriftliga examen i olika avseenden skulle invärka fördjupande på skolans undervisning och vidga *kunskapsstoffet* på de områden, som äro de väsentliga: ordförrådet, kännedomen om landet, folket och dess litteratur.

Innan jag slutar, må det tillåtas mig erinra den alltför lättfunna kritiken, att jag icke har förbisett historien om råttorna och den gamla katten Rodilard. Även jag är medveten om svårigheten att »attacher le grelot». En sak synes mig given: Skall det bliva möjligt för en överordnad myndighet att utställa ett här ifrågasatt textprov, så nödvändiggöres samtidigt ett normaliserande av kurserna vid våra läroverk. I mina ögon är detta under alla förhållanden ett önskemål. Därom är emellertid mycket att säga, och jag hoppas att längre fram kunna återkomma till denna viktiga fråga.

Herman Söderbergh.

P. S. Sedan ovanstående blivit skrivet och satt, har lektor E. Edström i Ped. Tidskrifts februarihäfte publicerat en uppsats med titeln »Bör formen för språkskrivningarna i studentexamen ändras?» Lektor E. tar artikeln i M. S. (januari 1913) till utgångspunkt och erinrar om en tidigare diskussion, som under 1889—93 förts i Ped. Tidskr. av herrar Edström, Örtenblad och Nordfelt angående samma ämne. Lektor E., som på goda grunder utdömer den fria uppsatsen såsom examensprov, föredrar en översättning *till* modersmålet *utan* hjälpkällor framför temat *med* sådana. Hans eget förslag är emellertid en elementär översättning *från* modersmålet utan hjälp av grammatik och lexikon. Förutsättningarna

Digitized by Google

skulle då vara: »1:o att den svenska texten vore grammatiskt *lätt* (vanliga idiomatiska vändningar må däremot gärna förekomma); 2:o att man ägde en viss, genom Överstyrelsens försorg uppgjord och av densamma godkänd standard-samling av glosor, konstruktioner och fraser, som man kunde ha anspråk på att examinanderna skulle *kunna;* varje i den svenska översättningstexten förekommande, i denna samling icke befintligt ord eller idiotism skulle ges dem.» — Mot slutet av sin artikel framhåller lektor E. önskvärdheten av att ett flertal språklärare yttrade sig i frågan till hjälp och ledning »för de män, som i en väl icke alltför avlägsen framtid utses att åter tumma på den svåranordnade studentexamen». Moderna Språk inbjuder härmed på det enträgnaste herrar lärare att taga tidskriftens spalter i anspråk för detta ändamål. *H. Sgh.*

NOTES SUR L'ARGOT DE CHANTECLER.[1])

(Suite.)

***Ver** (tuer le)* A. I sc. 4 p. 50.

Et pour *tuer un ver* étouffe un perroquet.

[Cf. *Moderna Språk* no. 1—2 1913 p. 14 *Perroquet*]. «Boire la première goutte, le premier verre de vin blanc le matin à jeûn. M. Ch. Rozan fait remonter l'origine de cette expression au temps de François I, et cela d'après l'autorité du journal d'un bourgeois de Paris de cette époque qui prétend qu'un ver extrait des intestins d'une noble dame passa de vie à trépas dès qu'on lui eut administré du pain trempé dans du vin . . . Par quoi il s'ensuyt qu'il est expédient de prendre du pain et du vin au matin, au moing en temps dangereux, de peur de prendre du ver.» R—D. A. M.

L'expression semble donc être d'emploi populaire plutôt que de l'argot proprement dit.

Vibrer A. I sc. 1 p. 14.

Un Poussin

Il sort!

Le Merle

Oui, quand le public *vibre!*

Je suis apprivoisé.

Mot qui semble maintenant être du langage théâtral, mais qui, dans ce sens, à l'origine, a été créé par les frères de Goncourt pour désigner cette exagération de la sensibilité que le verbe *sentir* ne suffisait pas à exprimer.

---

[1]) Pour abréviations et terminologie voir *Moderna Språk* no. 6 1912. Aux ouvrages déjà indiqués, nous ajouterons dorénavant un livre qui pourra nous être de quelque secours: «MAX FUCHS *Lexique du «Journal des Goncourt»*, contribution à l'histoire de la Langue française pendant la seconde moitié du XIXe siècle» s. l. n. d. [Thèse de doctorat ès-lettres, Paris 1911—1912] et que nous désignerons de la manière suivante F—J. d. C.

Digitized by Google

«Du talent, peut-être en avons-nous, et je le crois. Mais d'avoir du talent, il nous vient moins d'orgueil que de nous trouver des espèces d'êtres impressionables d'une délicatesse infinie, des *vibrants* d'une manière supérieure.»[1])

(Journal des Goncourt 1867, III 166.)

Le mot semble avoir fait fortune pour désigner la sensibilité extrême du public d'une salle de théâtre.

«Toutes les impressions du pubic éclatent aussitôt qu'il les éprouve. Nerveuse à l'excès, douée d'une oreille aussi délicate que sensible, aimant à la folie la musique, la foule entière devient *une sorte de bête vibrante* qui sent et qui ne raisonne pas. En cinq minutes, elle applaudit avec enthousiasme et siffle avec frénésie le même acteur, elle trépigne de joie ou de colère et si quelque note fausse s'échappe de la gorge du chanteur, un cri étrange, exaspéré, suraigu, sort de toutes les bouches en même temps. Quand les avis sont partagés, les chut! et les applaudissements se mêlent. Rien ne passe inaperçu de la salle attentive et frémissante qui témoigne, à tout instant, son sentiment, et qui parfois, saisie d'une colère soudaine se met à hurler comme ferait une ménagerie de bêtes féroces.» (Maupassant. *La Vie errante.*)

II. Le Langage du Paon.[2])

Il ne saurait être question, dans cette seconde partie, de suivre le même ordre que dans la première, et d'énumérer chaque mot successivement pour en trouver des exemples, car nous sommes ici en présence d'une parodie, où Rostand a nécessairement outré les procédés de ces poètes qu'il voulait tourner en ridicule. Aussi nous contenterons-nous de mettre en lumière les principaux de ces procédés, en groupant les mots sous diverses rubriques, et sans essayer de trouver dans chaque cas des exemples identiques, ce qui serait souvent un travail inutile.

A. *Substantifs d'origine savante.*

Leucotite A. III sc. 3 p. 152.
Pyroboliste A. III sc. 4 p. 167.
Thesmothète A. III sc. 2 pl 151.

Stéphane Mallarmé semble surtout avoir recherché ces substantifs, non seulement parce que ce sont des mots nouveaux et curieux, mais aussi parce qu'ils permettent parfois d'exprimer la pensée d'une manière plus concise; cependant ils lui plaisent souvent à cause de leur sonorité seule. Dans ce dernier cas, on les trouve surtout à la rime

[1]) Non cité par F—J. d. G.

[2]) Et aussi du Dindon, imitateur maladroit du Paon, et de la Pintade, et de tous les autres animaux de la basse-cour pour qui le Paon est un prophète.

Digitized by Google

«Ses purs ongles très haut dédiant leur onyx
L'Angoisse, ce minuit soutient, *lampadophore*
Maint rêve vespéral brûlé par les Phénix
Que ne recueille pas de cinéraire amphore.

«Sur les crédences, au salon, vide: nul *ptyx*
Aboli bibelot d'inanité sonore,
Car le maître est allé puiser des pleurs au Styx
Avec ce seul objet dont le Néant s'honore.

(Stéphane Mallarmé. Poésies: *Ses purs ongles.*)

Le mot de *ptyx,* que ne donne aucun dictionnaire français, n'est évidemment placé là que pour fournir quatre rimes rares en *ix.* Mais le substantif *lampadophore,* en apposition, tient la place de toute une comparaison et permet d'éviter ainsi une suite de mots inutiles, tout en évoquant l'image d'une manière suffisamment claire et beaucoup plus saisissante.

Quelquefois l'intention est moins visible, et le sens devient moins clair, comme dans l'exemple suivant:

L'enfant abdique son extase
Et docte déjà par chemins
Elle dit le mot: *Anastase*
Né pour d'éternels parchemins.

(S. Mallarmé. Poésies: *Prose.*)

Parfois aussi il y a recherche du mot savant, simplement parce que c'est un mot savant et curieux.

[Tes mains . . .]
Et pleines d'onction, rougirent leurs fins anneaux
De *Chrysoprase,* dans le sang des Huguenots.

(J. Moréas. Les Syrtes: *Tes Mains.*)

B. *Adjectifs d'origine savante.*

Asynartète A. III sc. 2 p. 150.
Dodécagyne A. III sc. 4 p. 167.
Obsolète . . A. III sc. 5 p. 176.

Le deux premiers de ces adjectifs sont d'origine grecque et le troisième, d'origine latine. Mais il serait plus exact de renverser cette proportion, car les adjectifs d'origine latine sont infiniment plus nombreux chez les symbolistes que les adjectifs d'origine grecque. En voici quelques exemples[1]):

[1]) Quelques-uns des adjectifs que nous citons dans les trois catégories suivantes se trouvent dans les dictionnaires, mais ou bien ils sont tombés en désuétude depuis le XVIe siècle, ou bien ils ne sont employés que comme mots techniques dans les vocabulaires particuliers des arts ou des sciences. Nous marquons du signe † ceux qui ne se trouvent cités nulle part.

Digitized by Google

Immarcescible

Fantôme *immarcescible* au front d'astres nimbé.
(J. Moréas. Les Syrtes: *Chimæra.*)

Languide

. . . épris
De suivre du regard les *languides* débris
Descendre . . .
(S. Mallarmé. *Hérodiade.*)

† *Pallide*

Et le corbeau sans voleter, siège encore, — siège encore sur le buste *pallide* de Pallas.
(S. Mallarmé. *Le Corbeau.*)

Palustre

Et mon âme cueillit les fleuraisons *palustres*
Pour ennoblir ta chair de pâleur et de deuil.
(J. Moréas. Les Syrtes: *Chimæra.*)

† *Pérégrin*[1])

Ne tente plus l'essor des rêves *pérégrins*
Traînant des ailes d'or dans l'argile infâmante.
(J. Moréas. Les Syrtes: *Sensualité.*)

† *Viride*

La *viride* émeraude et le clair diamant.
(J. Moréas. Cantilènes: *Le Ruffian.*)

C. *Adjectifs d'origine savante à suffixe in.*

Cuprin . . A. III sc. 4 p. 167.
Prasin . . . A. III sc. 4 p. 167.
Smaragdin A. III sc. 4 p. 167.

Les Symbolistes ont fait un grand usage de ces adjectifs qui désignent le plus souvent des couleurs, comme l'indiquent les trois exemples de Rostand. Mais ils peuvent à l'occasion exprimer d'autres qualités que les couleurs.

† *Aprilin*

Et ma lèvre eût quêté
De la tienne le miel *aprilin* de ton rêve . . .
(Fr. Vielé-Grifin. Poèmes et Poésies: *Le Bleu vent d'outre-Manche.*)

Hyalin

Les iris de la mer et les lilas des cieux
Mêlent à la lumière une flore *hyaline.*
(A. Mockel. *Mirage.*)

[1]) Le substantif *pérégrin* existe: «Terme d'antiquité romaine. Etranger vivant à Rome, ou dans les pays soumis à sa domination, par opposition à citoyen romain»: [L. S.]. Mais je n'ai trouvé dans aucun dictionnaire d'exemple de *pérégrin* adjectif.

Digitized by Google

Incarnadin

Le vaisseau clair
Avait des mâts et des agrès si fins
Et des drapeaux si bellement *incarnadins*.
(Verhæren. *Les forces tumultueuses*.)

Opalin

Elles passaient en souriant
— Comme des nonnes vont priant —
De lueurs *opalines* baignées
Les douces heures résignées.
(Fr. Vielé-Grifin. Poèmes et Poésies: *Ces heures là*.)

†*Saturnin*[1])

Eldorados, Icarie ou Salente
Fuyons cet air opaque et *saturnin*.
(L. Tailhade. *Ballade Solness*.)

D. *Adjectifs à suffixe* **al**.

Septembral A. I sc. 6 p. 60.

La Faisane
J'adore la forêt, et lorsque, *septembrale*
Elle sent le bois mort . . .
Patou
C'est une cérébrale.

Forme d'adjectif extrêmement fréquente chez les symbolistes. Ex.:

Augural

. . . m'enfonçant dans le velours, je me pris à enchaîner songerie à songerie, pensant à ce que cet *augural* oiseau de jadis — à ce que ce sombre, disgracieux, sinistre, maigre et *augural* oiseau de jadis signifiait en croassant: «Jamais plus».
(S. Mallarmé. *Le Corbeau*.)

Auroral

Le rythme de mon chant *auroral* et candide
Charmait de volupté son cœur . . .
(Fr. Vielé-Grifin. Poèmes et Poésies: *La dame qui tissait*.)

Féal

Hélas! de la nuit désireuse,
J'ai beau tirer le cable à sonner l'idéal,
De froids péchés s'ébat un plumage *féal*.
(S. Mallarmé. Poésies: *Las de l'amer repos*.)

[1]) Le substantif *saturnin* existe: «Terme de médecine, un malade affecté de coliques de plomb.» L. S.

Digitized by Google

Lustral[1])

Toute je l'évoquais *lustrale*.
[en parlant d'une femme].
(S. Mallarmé. *Le nénuphar blanc.*)

†*Purpural*

Et de la soie l'incertain et triste bruissement en chaque rideau *purpural* me traversait — m'emplissait de fantastiques terreurs pas senties encore. (S. Mallarmé. *Le Corbeau.*)

Spectral

«Quoique ta crête soit chue et rase, non! dis-je tu n'es pas, pour sûr, un poltron, *spectral,* lugubre et ancien Corbeau errant loin du rivage de nuit.» (S. Mallarmé. *Le Corbeau.*)

Vernal

[l'amandier blanc]
— Page attardé que le vieil Hiver qui s'en fut
Chargea de saluer ton triomphe *vernal.*
(Fr. Vielé-Grifin. Chansons à l'ombre: *Les fiançailles du printemps.*)

Vespéral

Est-ce voile d'hymen ou funèbre suaire
La gaze qui palpite aux *vespérales* brises?
(J. Moréas. Les Syrtes: *Oïtilie.*

E. *Mots d'ancien français.*

Gemmé A. III sc. 2 p. 151.
Emmi A. III sc. 2 p. 151.

Le mots d'ancien français abondent chez les symbolistes, et notamment chez Moréas, fondateur de l'école romane. Il écrit *baller* pour *danser, épanie* pour *épanouie, sade* pour *jolie, cuider* pour *croire.* Même avant d'avoir fondé l'école romane, il écrivait *alme, pucelle (Les Syrtes).* Et ses successeurs l'ont imité, même ceux qui n'étaient pas directement ses disciples. Ex.:

Doux pays où s'en vont des fleuves grandioses
Stellé de nénuphars, berçant des nids d'Alcyons,
Pays où l'Empyrée *arde* en apothéoses
Sur l'éblouissement des belles actions.
(Fr. Vielé-Grifin. Poèmes et Poésies: *Un poème de la mer.*)

Mais les deux mots que cite Rostand sont peut-être les plus fréquents.

---

[1]) Le mot ne se trouve employé qu'au sens actif dans l'expression *eau lustrale* = eau qui purifie. Il semble bien au contraire qu'il ait ici le sens passif = purifiée.

Digitized by Google

Gemmé

Jusqu'au ciboire d'or *gemmé* de pierreries
Où gît le Pain vivifiant, avance et mange
Car Christ ne perdra pas celles qu'il a nourries.
(Fr. Vielé-Grifin. Poèmes et Poésies: *Heure mystique.*)

Emmi

O jeune femme, ô fleur superbe
Epanouis ta nudité
Royale *emmi* tes sœurs de l'herbe.
(Fr. Vielé-Grifin. Poèmes et Poésies: *Euphonies.*)

Et ce mot employé par les poètes symbolistes surtout dans les idylles champêtres de grâce mignarde, finit par prendre une nuance de mièvrerie.[1])

Et Floréal joue *emmi* les sureaux.
(L. Tailhade. *Ballade Solness.*)

F. *Adjectifs composés d'un nom propre et du suffixe* **esque.**

Ruggiéresque[2]) A III sc. 4 p. 167.

Ceci n'est pas une particularité du langage symboliste; je n'en ai trouvé qu'un seul exemple:

Oh, leurs ornières des chars de l'autre mois,
Montant en *donquichottesques* rails
Vers les patrouilles des nuées en déroute . . .
(Jules Laforgue. *L'hiver qui vient.*)

Mais on en trouve de nombreux exemples dans le Journal des Goncourt: ***hoffmanesque, chardinesque, jordanesque, alhambresque, rembranesque, michelangelesque*** [F—J. d. G.].

G. *Mots composés.*[3])

Ecrin — Ecran . . . . A. III sc. 4 p. 167.
Eventaire — Eventail A. III sc. 4 p. 167.
Mécène — Messie . . A. III sc. 2 p. 150.
Prêtre — Pétrone . . A. III sc. 2 p. 150.

[1]) «*Emmi les champs* se dit encore par les paysans normands.» L. S. Cet emploi de *emmi* par les poètes symbolistes n'est évidemment pas un emprunt à cette expression provinciale.

[2]) *Ruggieri*, industriel qui fabrique les pièces de feux d'artifice. Comme le passage de Chantecler d'où est extrait ce mot est particulièrement difficile à comprendre, jessaie de l'adapter en langage clair. «Je suis artificier, car les feux d'artifice que l'on tire au quatorze-juillet dans les jardins de la ville lorsque pleuvent du Ciel, ô Capitale, les fleurs d'améthyste des chandelles, sont moins cuivrés, verts [πράσινος?] et couleur d'émeraude que moi lorsque je déploie l'éventail et l'écran de ma queue, éventaire sur lequel j'offre aux rayons du soleil tous ces joyaux.

[3]) Il importe de rappeler que certains symbolistes, comme Moréas, se sont inspirés de l'exemple de Ronsard et des poètes de la Pléiade qui ont essayé de

Digitized by Google

Les mots composés dont se servent les symbolistes sont employés à différentes fins. Lorsque Fr. Vielé-Grifin écrit:

> Ce sont des îles,
> Là-bas
> Avec des *arbres-fleurs* épanouis
> Dans le printemps,

le second des composants ne sert qu'à préciser le sens du premier substantif, à déterminer l'espèce, de telle sorte que le composé *arbres-fleurs* a un sens plus restreint que n'aurait le seul substantif *arbres*.

Au contraire quelquefois, comme chez René Ghil, le second des composants ajoute à l'idée du premier des substantifs une idée nouvelle:

> «retourne à l'équivoque de multiple Face
> que te dresse et t'ondule en le Temps et l'Espace
> l'Arcane de l'*Univers-Fétiches.*»

si bien que le composé ne désigne qu'une seule chose, mais qui a deux aspects, et peut-être comprise de deux manières, ou comme une réalité *(univers)* ou comme une apparence *(fétiches)*.

Procédé analogue chez Moréas qui juxtapose un mot concret et un mot abstrait, une allégorie et son explication:

> *Salamandres-désirs, sorcières-convoitises*
> Qui hurliez dans mon cœur avec des cris de loups
> La persuasion de toutes les feintises. Ah! taisez-vous!
> (J. Moréas. Les Syrtes: *Accalmie.*)

> Assez de chrysolithe terne:
> Que l'on me montre la caverne
> Des *Kohinors-soleils.*
> (J. Moréas. Les Syrtes: *Assez d'abstinence.*)

Quelquefois enfin l'adjectif est joint au substantif pour former un mot composé, et c'est l'adjectif qui devient la partie importante du composant. Ex.:

> . . . elle a été la *Femme-Forte*
> qui sur le seuil assise sut garder la porte
> de tout malheur et de tout étranger.
> (René Ghil. *Les Terroirs.*)

> Faire jaillir la *Pure-Flamme.*
> (J. Moréas. Les Syrtes: *Homo Fuge.*)

---

créer une grande variété de mots composés, comme *perce-monts, jette-feu;* et qu'ils ont aussi imité quelquefois le Roman de la Rose où l'on trouve des mots composés dont l'un des composants est un adjectif, et l'autre un substantif ou un verbe: *bel-accueil, beau-parler.*

Digitized by Google

La *Fleur-Charnelle* se balance
Pareille au grand lis nimbé d'or.

(Id. *Ibid.*)

H. *Emploi de l'adjectif.*

La Pintade dit du Paon
C'est le Prince de l'Adjectif Inopiné.
(*Chantecler* A. III sc. 2 p. 150)

et Rostand donne quelques exemples de ces adjectifs

Lapidaire A. III sc. 2 p. 169.
Plausible A. III sc. 2 p. 169.
Total . . A. III sc. 2 p. 169.

Il serait inutile et d'expliquer ces adjectifs qui n'ont certainement aucun sens dans *Chantecler,* et il serait aussi inutile de chercher des exemples de ces adjectifs mêmes, chez les symbolistes. Mais ce que Rostand a voulu ridiculiser, c'est l'emploi abusif de l'adjectif, notamment de l'adjectif épithète.

Tantôt l'adjectif est seulement un peu cherché et par suite précieux, soit que l'on emploie comme adjectif descriptif un adjectif que l'on a l'habitude de trouver accolé à un mot abstrait, comme dans cet ex.: *l'eau transitoire* (Verhæren, *Les forces tumultueuses*) [ordinairement: *un état transitoire*]; soit que l'adjectif comporte une image qui n'est pas attendue:

Nommez-nous . . . toi de qui tant de *ris framboisés*
se joignent en troupeaux d'agneaux apprivoisés
chez tous broutant les vœux et bêlant aux délires.

(S. Mallarmé. Poésies: *Placet futile.*)

Et nous comprenons bien que les lèvres rouges qui s'entrouvrent en souriant suggèrent la rougeur de la framboise, mais l'épithète ne peut se lier au substantif que par une association d'images, elle n'exprime pas une qualité inhérente au substantif, ce qui est généralement le rôle de l'adjectif épithète.

L'adjectif étant ainsi dissocié du substantif avec lequel il devrait faire corps, les symbolistes ont pu pousser plus loin leurs tentatives. C'est ainsi qu'ils ont pu remplacer par un adjectif un complément circonstanciel de substantif.

«Une quiétude menteuse de riches bois suspend alentour quelque extraordinaire état d'illusion, que me réponds-tu? Qu'ils ont ces voyageurs pour ta gare aujourd'hui quitté la capitale, bon employé vociférateur par devoir et dont je n'attends, loin d'accaparer une ivresse à tous départie par les libéralités conjointes de la Nature et de l'Etat, rien qu'un silence prolongé le temps de m'isoler de la *délégation urbaine* [la délégation de la ville, les gens envoyés par la ville] vers l'extatique torpeur de ces feuillages.»

(S. Mallarmé. *La Gloire.*)

Digitized by Google

Et même l'adjectif peut contenir une idée hypothétique:

> Ils peuvent fuir ayant de chaque exploit assez,
> Comme un vierge cheval écume de tempête
> Plutôt que de partir en *galops cuirassés.*
> (S. Mallarmé. *Le guignon.*)

= plutôt que de partir au galop après s'être laissé cuirasser.

I. *Allitération.*

Volatile volatilisateur . . A. III sc. 2 p. 150.
J'aime, emmi mes émaux A. III sc. 2 p. 151.

Parler de l'allitération dans la poésie symboliste serait exposer une importante partie de l'histoire de la poésie française, depuis Baudelaire et Verlaine. Et pour juger à quel degré Baudelaire est considéré comme l'ancêtre de la poésie symboliste, il suffit de rappeler qu' E. Faguet, pour avoir osé dire récemment que Baudelaire n'était qu'un poète secondaire, s'est vu traiter de cuistre par tous les poètes groupés autour du *Mercure de France* qui défend la mémoire du symbolisme défunt, après avoir été la revue des poètes symbolistes, du temps où il y en avait encore.

Mais tandis que l'allitération était discrète chez Baudelaire [1]), simple répétition d'une même consonne, d'une même voyelle ou d'une même diphtongue, dans un vers encore classique, elle est devenue un des principes dominants de l'esthétique symboliste, surtout chez les vers-libristes «Le vers libre, dit M. G. Kahn, au lieu d'être comme l'ancien vers, des lignes de prose coupées par des lignes régulières, doit exister en lui-même par des allitérations de voyelles et de consonnes parentes» [2]). Pour avoir des allitérations plus faciles, ils ont imaginé certains procédés, notamment l'emploi du substantif verbal, complément du verbe de même racine. D'où les expressions *vivre la vie, œuvrer l'œuvre* (Fr. Vielé-Grifin, Poèmes et Poésies, *Les Cygnes*)

> *Rieur* du *rire* inconscient, *rêveur* du *rêve*
> Gai des forêts d'Avril.
> (Fr. Vielé-Grifin. Poèmes et Poésies: *Euphonies.*)

Pour compléter l'allitération on ajoute encore au substantif complément un adjectif ou un participe de même racine, et s'il n'existe pas, on le crée

> Si le doute, *assoiffant* tes *soifs insatiées*
> Emplit ta coupe vide aux lueurs de l'opprobre.
> (Fr. Vielé-Grifin. Poèmes et Poésies: *Les Cygnes.*)

---

[1]) Cf. A. Cassagne, *Versification et métrique de Baudelaire*, Paris 1906. Ch. V. L'assonance et l'allitération p. 57—79.

[2]) Jules Huret, *Enquête sur l'évolution littéraire* p. 394.

Digitized by Google

Les répétitions de mots, dont on trouverait déjà beaucoup d'exemples chez Baudelaire, produisent, mais plus fortement, le même effet que l'allitération.

Et les Tentations pullulent
Et les Tentations ululent
Dans l'ombre du Ravin fatal.
(J. Moréas. Les Syrtes: *Homo Fuge.*)

Chez les poètes qui appliquent rigoureusement les principes symbolistes, notamment chez René Ghil, la répétition de certains mots revenant périodiquement dans une longue phrase poétique, est le seul moyen que l'on ait de ne pas perdre le fil, sinon du sens, car c'est chose impossible, de moins du rythme de la phrase.

* *
*

Ces quelques remarques suffiront, je l'espère, puisque je me suis proposé seulement d'expliquer le sens des attaques de Rostand. Il reproche à ces poètes qu'il ne désigne pas, de rechercher des mots rares, de préférer les mots savants aux mots courants, de forger des adjectifs et des mot composés, d'abuser de l'allitération [1]), et cela au détriment du sens et de la clarté, toutes choses qui sont le propre des symbolistes. C'est à eux seuls évidemment qu'il en veut. Mais si ennemi que soit Rostand de ce nouveau langage poétique, il en a malgré tout subi l'influence lui aussi, et nous en retrouverons des traces dans le Langage du Coq.

[1]) et aussi de l'inversion, comme il eût été facile de le montrer, si je n'avais pas craint d'avoir été déjà trop long.

(A suivre). *Virgile Pinot.*

SPRÅKHISTORIA I SKOLAN.

I Pedagogisk Tidskrifts förra årgång, 6:te häftet, har docent C. E. Göransson publicerat en uppsats med titeln 'Skolgrammatik och språkhistorisk sanning', där han går tillrätta med den »ringaktning för den språkhistoriska sanningen», som han funnit i våra moderna tyska grammatikor. Som exempel anför han två fall, som av grammatici förklaras på ett sätt, som ej överensstämmer med deras historiska utveckling. Till slut sammanfattar han sin mening i följande ord: »Jag begär på intet vis någon språkhistoria i våra skolgrammatikor, jag vill endast, att man principiellt skall söka undvika allt, som strider mot den historiska sanningen eller som är ägnat att inge en falsk föreställning om språkets väsen och utveckling.»

Digitized by Google

Det ligger enligt undertecknads mening en viss portion riktighet i denna fordran, men också endast en viss. Här, om någonsin, gäller den satsen, att var sak har två sidor. Det finnes fall, där ett omnämnande av äldre förhållanden kan verka klargörande för eleverna och som därför mycket väl kunna få en däremot svarande behandling antingen i grammatiken eller vid textläsningen, men det finnes även sådana, där en redogörelse för den ofta komplicerade språkhistoriska utvecklingen skulle verka endast som en onödig barlast. Låt oss t. ex. taga omljudet i ord som *Haus: Häuser, laufen: er läuft.* Alla grammatikor giva här den språkhistoriskt oriktiga upplysningen, att *au* genom omljud förvandlas till *äu.* Ett sådant omljud har aldrig funnits, då *au* som bekant uppstått ur *ū* eller *ou* och *äu* ur det därav omljudda *ǖ* eller *öu.* Men det skulle väl ändå aldrig kunna falla ens den ivrigaste språkhistoriker in att till förmån för den historiska korrektheten vilja göra en ändring i grammatikornas vanliga uppgift. Till belysning av förhållandena vill jag ytterligare taga det ena av docent Göranssons exempel: de välkända formerna *meinetwegen, meinethalben, um meinetwillen* etc. I de sista upplagorna av sin grammatik lämnar t. ex. Hjorth den språkhistoriskt oriktiga regeln, att »genitiverna *meiner, deiner* o. s. v. förändras, då de stå tillsammans med prepositionerna *wegen, halben, um willen* på följande sätt: ***Meinetwegen, deinet-, seinet-, ihret-, unsert-, euretwegen*** . . . Så även ***meinethalben, um meinetwillen*** o. s. v. Men då en utbildning följer, förbliva de oförändrade, t. ex. ***um deiner selbst willen, um unser aller willen.***» Enligt doc. Göranssons mening kunde här den riktiga förklaringen mycket väl ha lämnats, dock »utan att lärjungarna i realskolan behövde åläggas att lära sig den; den som ville, kunde ju göra det, åtminstone på gymnasiet». Till vederbörandes tjänst lämnar Göransson följande förklaring av den historiska utvecklingen: *meinetwegen* är uppkommet av »det possessiva pronominet *min* > *mein* och *wegen,* dat. plur. av *weg* > *Weg* sålunda: *von minen wegen* > *von minenwegen* > *von minentwegen* (ang. *t* jfr. *allenthalben* > *allen halben; eigentlich* > *eigenlich* o. s. v.) > *[von] meinetwegen* (ang. bortfall av *n* i svagtonig stavelse jfr *kuning* > *König; pfenning* > *Pfennig*)». Så långt G. Men saken har en liten hake. Fråga är, om ej de mera intelligenta lärjungarna skulle undra över, att *n,* som ju borde bortfalla i svagtonig stavelse, står kvar i de av G. citerade *allenthalben, eigentlich,* och det skulle ej bidraga till att öka klarheten, om de stötte på former som *dessentwegen, derentwegen* med bibehållet *n.* Det torde därför vara nödvändigt att ytterligare komplettera regeln med att omnämna, att detta bortfall av *n* i obetonad stavelse är bundet vid förekomsten av ett föregående *n* i samma stavelse (jfr. *Schilling* i motsats till *König, Pfennig*), varför till regelns fullständigande fordras den upplysningen, att *unsert-, euret-, ihretwegen* etc. äro analogiskt bildade efter *meinet-, deinet-, seinetwegen* etc. Det torde bli fråga om, huruvida detta ej blir för mycket av det språk-

Digitized by Google

liga goda. I sanningens intresse måste sägas, att Göransson även som en alternativ möjlighet sätter den att, som Hjorth gjorde i de tre första upplagorna, helt lakoniskt dekretera: »*meinetwegen, deinet- . . . euretwegen.* Så även *meinethalben* . . . Men: *Um deiner selbst willen, um unser aller willen,* då en utbildning följer». Men häremot ställer sig den åtminstone av undertecknad gjorda erfarenheten, att det är svårare att få dylika utan varje förklaring framkastade undantagsformer att fastna hos lärjungarna än när man ger dem en hur obetydlig anknytningspunkt som hälst. Det torde även vara fara värt, att lärjungarna tack vare motsättningen *meinetwegen* etc.: *um deiner selbst willen* själva draga den felaktiga slutledningen av en övergång $r > t$. Då jag, som ovan framhållits, anser den riktiga förklaringen vara onödigt tyngande för eleven och knappast håller för troligt, att en enbar uppräkning skulle motverka den felaktiga uppfattningen, torde det vara pedagogiskt riktigast att med Calwagen-Nordgren säga: »I st. f. *meiner* etc. begagnas vid sammansättning med *wegen, halben* och *um — willen* former på *t*» och riskera, att lärjungarna draga den felaktiga slutledningen.

Något annorlunda ställer sig saken med det andra av G. framdragna fallet. Det gäller de ändelselösa formerna av adjektivens starka ändelse i nom.-ack. sg. neutr. i uttryck som *frisch Wasser, auf gut Glück.* Här föreligga betydligt enklare förhållanden, varför jag gärna går med på hans fordran, att i stället för det vanliga påståendet i grammatikerna, att *-es* »bortfaller» eller »bortkastas», den riktiga uppgiften lämnas, att vi här ha att göra med den oböjda formen, som förut ej var inskränkt till enbart predikativ användning. Jag gör detta så mycket hällre, som man i *manch, solch* och *welch* kan påvisa paralleller, endast med den skillnaden, att här användningen av den oböjda formen utsträckts till alla kasus och genus. I och med lämnandet av denna upplysning vore även vägen öppen för en förklaring av *ganz* och *halb,* varvid dock måste bifogas, att det härvid gäller enbart neutrala lands- och ortnamn i alla kasus. I motsats till denna attributiva användning av den oböjda formen kunde då ställas forna tiders fakultativa bruk av den böjda formen som predikativ, varigenom en form som *voller* (i t. ex. *Er war voller Verzweiflung*) skulle få sin förklaring.

Om jag alltså av docent Göranssons exempel på fall, där hänsyn till språkhistorien borde tagas, endast kan godtaga det ena, finnes det åtskilliga andra, på vilka utan någon olägenhet den språkhistoriska synpunkten kunde läggas eller där ett angivande av den historiska utvecklingsgången skulle för eleverna underlätta förståendet. Till den första gruppen räknar jag frågan om deklinationen av femininerna med pluraländelsen *-en.* I Skandinavisk Månadsrevy s. 132 f. har prof. E. A. Kock klart och tydligt framlagt det kända historiska faktum, att huvudmassan av femininerna i den nuvarande tyskan uppvisar en blandad deklination. Till tjänst för dem av våra läsare, som ej äga tillgång till ovannämnda tidskrift, vill jag emellertid här giva en schematisk framställning av böjningen av ifrågavarande feminina substantiv i forna tider:

Digitized by Google

Stark böjning. (s. k. *o*-stammar.)		Svag böjning. (s. k. *n*-stammar.)	
Sing.	*gabe*	Sing.	zunge
	gabe		zungen
	gabe		zungen
	gabe		zungen
Pl.	gabe	Pl.	*zungen*
	gaben		*zungen*
	gaben		*zungen*
	gabe		*zungen*

De kursiverade formerna äro de, som segrat i konkurrensen, och de visa tydligt den blandade karaktären av femininböjningen [1]). Jag kan alltså ej annat än instämma i de ord, varmed prof. Kock avslutar sin uppsats: »Das Aufrechterhalten der historischen Korrektheit sei also in diesem Falle den Herren Verfassern von Schulgrammatiken dringend empfohlen». Till saken hör, att Hjorth i de första upplagorna av sin grammatik hade den riktiga uppställningen, men tack vare påtryckning från lärarehåll återgick till gammal schablon.

Talrikare än det just behandlade fallet, där det ej kommer an på underlättandet av förståelsen, utan fastmer på »das Aufrechterhalten der historischen Korrektheit», äro emellertid sådana, där ett angivande av den språkhistoriska utvecklingen bidrager till att klargöra förhållandena för eleverna och därigenom även till ett bättre fasthållande i minnet. Här några exempel, som ingalunda äro uttömmande.

Först de maskulina och neutrala mättssubstantiven, vilka som bekant förbliva oböjda i plur. Hur lätt är det icke här att hänvisa till våra egna neutrer (*hus, torn, fat, glas, pund* o. s. v.), som uppvisa det ursprungliga förhållandet, att de flesta neutrer voro oböjliga i nom.-ack. plur. Genom att ytterligare omnämna, att

[1]) Det är bekant, att i några ytterst få fall den svaga böjningen ännu lever kvar i sing. Frånsett sådana fall inom poesien, som äro att tillskriva den poetiska licensen (*Röslein auf der Heiden* o. a.), äro följande mig bekanta: gen. *unsrer (lieben) Frauen* (om jungfru Maria; hos klassikerna användes den svaga formen av ordet även i allmän bet.), *auf, von Seiten* (t. ex. *der Regierung*), juristuttrycket *in Sachen (des A gegen B)* samt i *auf Erden*, som säkerligen har Fader vår *(Dein Wille geschehe auf Erden wie im Himmel)* att tacka för sitt bibehållande. I åtskilliga sydtyska dialekter lever ännu det gamla förhållandet kvar, ja i bayerskan och österrikiskan har t. o. m. *n* inträngt även i nominativformen, så t. ex. hos Rosegger, *Als ich das erste Mal...* (Rodhe, Eine Nacht im Jägerhause): s. 40,21: *die Landstrassen*, jfr. 41,4 *in der Erden*. I sina anm. hade Rodhe enligt undertecknads mening mycket väl kunnat lämna en korrekt upplysning om sakläget i st. f. att helt kort säga: »*Landstrassen* (österr. Dialekt) = Landstrasse.» — Från fall som *auf Erden* etc. måste naturligtvis väl skiljas (det hos Winell och Calwagen-Nordgren hitförda) *mit Freuden* och andra, som t. ex. *zu Gunsten, in Ehren, Treuen, Hulden, Gnaden* o. s. v.). Dessa äro kvarlevande rester av det under medeltiden rådande bruket att sätta abstrakta, icke av adjektiv bildade substantiv i plur.

Digitized by Google

de med hänsyn till böjning i många former med neutrerna likställda maskulinerna analogiskt i dylika fall blivit ändelselösa, ger man även lärjungarne en förklaring av den omständigheten, att de i böjning mera divergerande feminina måttsorden i dylika fall få böjningsändelse. — Eller låt oss taga de oböjda »adjektiverna» på *-er* och *-lei*. Varför icke omtala, att det förra ursprungligen är en gen. plur. av folknamnet *(das Münchener Bier = das Bier der Münchener)*, kanske med ett kort omnämnande av, att i forna tider den bestämda artikeln kunde rätta sig efter det på genitiven följande substantivet (mhögt. *das gotes kint, der landes herre*), och att i det senare ordet gömmer sig ett substantiv med betydelsen »art, slag», att det hela alltså motsvarar vårt eget »all(a) slags, allehanda». — I sammanhang med dylika ord med adjektivisk betydelse vill jag omnämna ännu ett: *entzwei*. Tack vare ordböckernas bristfälliga upplysningar kan det mycket väl hända och har även hänt, att elever översätta ett attributivt 'söndrig' med detta ord i böjd form, något som skulle vara uteslutet, så snart de fått upplysning om ordets uppkomst: < *en zwei* < *in zwei* 'i tu'.

Ett annat exempel, där en redogörelse för de historiska förhållandena skulle verka klargörande för eleverna, erbjuda de adjektiv, som styra genetiv. Vid åtskilliga av dessa kan i predikativ användning även ack. förekomma, och om det styrda ordet är ett neutralt pronomen kunna praktiskt taget alla dylika adjektiv styra ack. Orsaken härtill har man (såsom även omnämnes i en not hos Calwagen-Nordgren) framför allt att söka i missuppfattningen av gen. *es* som ack. Den gamla emot engelskans *it* svarande nom.-ack.-formen i tyskan skrevs ursprungligen *ez* och hade i början ett från den ursprungliga genitivformen *es* skilt ljudvärde. Så småningom sammansmälte emellertid formerna i uttalshänseende, och i och med detsamma var vägen öppnad för uppfattningen av gen. *es* som ack.[1]), vilket även åstadkommit, att andra neutrala pron., t. ex. *das, was* användas i st. f. *des, wes,* ja, till slut vid en del adjektiv (ävensom vid vissa verb) medfört ackusativens användning även vid substantiv. I och med klargörandet av denna utvecklingsgång blir det även klart för lärjungarna, varför gen. fortfarande bibehålles vid alla adjektiv i attributiv ställning (rent adjektivattribut eller attributiv satsförkortning), eftersom det obetonade pronominet *es* väl aldrig förekommit vid attributiva adjektiv.

Ett ytterligare fall, där det torde vara absolut nödvändigt att klargöra det ursprungliga förhållandet, är den i folkspråket vanliga omskrivningen utav imperfektum medelst *täte*. De lärare, som anse det lämpligt att läsa t. ex. Schillers *Wallensteins Lager* i skolorna, äro också skyldiga att förklara de där så talrika omskrivningarna

[1]) En eventuell uppfattning av gen. *es* som nom., vilken a priori med hänsyn till formen var lika möjlig som *ack.*, förbjöds i allmänhet av det syntaktiska sammanhanget. Endast i enstaka fall har en sådan uppfattning kunnat göra sig gällande, t. ex. *es nimmt mich Wunder.*

Digitized by Google

av denna art (t. ex. *Als wir den Mansfelder täten jagen; in der alten Zeit, wo die Klinge noch alles tät bedeuten* o. s. v.) Förklaringen är som bekant den, att formen *täte* är den ursprungliga indikativformen av *tun* (jfr. eng. *did*), vilken emellertid på grund av stamvokalens likhet med vokalen i *gäbe, bäte, läse* o. s. v. uppfattats som en konjunktivform, till vilken sedan *tat* analogiskt efter *gab, bat, las* o. s. v. bildats som sekundär indikativform. Vad speciellt omskrivningen med *tun* angår, har man ju en parallell i engelskan, där den emellertid som bekant i huvudsak inskränkts till nekande resp. frågande satser.

Det finnes för övrigt många fall, där ett kort omnämnande av den språkhistoriska utvecklingen skulle undanrödja svårigheten. Nog ljusna åtskilliga pojkansikten förstående, när man vid behandlingen av växlingen *erlöschen: (das Licht) erlischt* omnämner, att *erlöschen* ursprungligen haft *e* i stammen, att vi alltså här egentligen blott ha att göra med den regelbundna växlingen *e : i,* och samtidigt påminner dem om vårt eget *läska (sig, strupen),* där det visserligen är fråga om ett helt annat slags »släckning». Att övergången *e* > *ö* ursprungligen ägt rum endast vid det trans. *löschen* och sedan analogiskt öfverförts till det intrans. *erlöschen* är naturligtvis en sak, som på ifrågavarande stadiet lämnas ur räkningen. — Och nog blir sakläget klarare för de lärjungar, som i Calwagen-Nordgrens grammatik läsa om det neutrala *das Floss,* pl. *die Flösse,* när de få höra, att detta ord ursprungligen kunnat (och någon enstaka gång ännu kan) vara både mask. och neutrum. Utav de växlande formerna, sing. mask. *der Floss:* neutr. *das Floss,* plur. mask. *die Flösse:* neutr. *die Flosse,* har den neutrala formen vunnit övertaget i singularis, den maskulina i pluralis.

Vår läroverksstadga bjuder, att »läraren bör tillvarataga tillfällen, som den lästa texten erbjuder, för att då och då giva lärjungarna en inblick i en eller annan av de många lärorika och intresseväckande företeelser, som kunna iakttagas i språkets liv och utveckling». Men — huru många göra väl det? Huru många elever komma till universitetet för att ytterligare utvidga sina språkkunskaper utan att ha fått kännedom ens om den oerhörda roll, som analogien spelar i språkens liv, ja, många ha kanske inte ens hört ordet nämnas under någon språklektion. Och hur många tillfällen till uppklarande av denna viktiga fråga finnes det inte! Jag har redan i det föregående varit inne på ett par fall, där analogien spelat en roll beträffande ordens form. För att här blott taga ett par exempel ur syntaxen kan jag anföra den efter *einem Angst machen* bildade konstruktionen *einem bange machen.* — Konstruktionen *vergessen* med *an* eller *auf,* som lärjungen säkerligen kommer att påträffa, tack vare den högst lovvärda tendens att göra även Sydtysklands litteratur till föremål för skolstudium, som visat sig i de sista årens texteditioner för skolbruk, beror likaledes uppenbarligen på analogi, i förra fallet efter *sich nicht an etwas erinnern,* i det senare efter *sich nicht auf etwas besinnen.*

Digitized by Google

Jag har här hämtat mitt material till belysning av frågan om språkhistorien i skolan uteslutande ur tyskan. Det är ju klart, att även de andra språken och först och främst vårt eget modersmål måste lämna sin tribut till klargörandet av de viktigaste sidorna av språkens liv och utveckling. Tillfällen torde ej saknas. För att blott nämna ett par exempel ur engelskan påträffa vi rester av de i nom.-ack. plur. oböjda neutrerna i *deer* och *sheep,* en parallell till *entzwei* erbjuda de enbart predikativt använda *asleep, alive* etc. (till vilka analogiskt anslutit sig *afraid* < fr. *effrayé* och *alone,* jfr. tysk. *allein* < *all ein*), i vilkas förstavelse *a-* gömmer sig den ursprungliga formen (*an,* jfr tyskan) utav prep. *on.* Ett fall av syntaktisk analogi erbjuder t. ex. konstruktionen *a great many,* som på grund av inflytande från pron. *many* saknar partitivt *of.*

Jag har med avsikt givit denna uppsats titeln *Språkhistoria i skolan* och ej *Språkhistoria och skolgrammatik.* En del av dessa saker hör visserligen även hemma i grammatiken, men huvudparten är dock sådant, som texteditionerna måste giva eller som måste bringas på tal i samband med textläsning och naturligtvis framför allt i de högre klasserna. Jag ser redan i andanom, hurusom många språklärare komma att slå ifrån sig med båda händerna vid tanken på att de redan så tyngda lärjungarna skulle ytterligare belastas med språkhistoriska detaljer. Men en del av dessa detaljer skulle, som flera gånger påpekats, säkerligen bidraga till ett klarare och fastare grepp på vissa sidor av grammatiken, och vad de övriga beträffar, behöver man ingalunda fordra, att de inläras läxvis. Det behövs bara, att eleverna hört en sak upprepas ett par eller tre gånger, så torde säkerligen åtskilliga av dem behålla den i minnet. En var, som gjort bekantskap med undervisningen i främmande språk t. ex. i Tyskland, torde vara villig erkänna, att en jämförelse beträffande kunskapernas mångsidighet och gedigenhet ingalunda skulle utfalla till vår fördel. Det är vår skyldighet att ej enbart inskränka vår undervisning till grammatikplugg och frasinlärande utan att råda bot på åtminstone en sida av missförhållandet genom att giva lärjungarna insikt om, att språket är något levande, som följer bestämda utvecklingslagar och som ständigt är och ständigt har varit statt i utveckling.

Lund i mars 1913. *N. Otto Heinertz.*

Digitized by Google

UNIFORM PRONUNCIATION.

Mr. Belanner's plea, in the January no. of M. S., for a more uniform pronunciation in glossaries and word-lists, "a consummation devoutly to be wished", somewhat overlooks the fact that some of the conflicting pronunciations quoted by him are really to be viewed as conflicting transcriptions of uniform pronunciations. To take an example: (ĕske^{1}p) and (ĭske^{1}p) both aim at representing the same sounds, there being no symbol, at present, of which the word-list compiler in Sweden can avail himself to indicate the sound intermediate between unstressed lax (e) and unstressed lax (i), or, to adopt a more rigorous transcript, between (è) and (ɪ). The AF. solves this by writing (ɪ̀) in such cases, and the thing is settled. But we have no such simple way here of cutting the Gordian knot. In the first place, lax (i) is rendered indiscriminately by (i) (ĭ) (ɪ) and (ɪ̆), of which four forms *one* should suffice, the sign (⌣) being superfluous, seeing that the stressed syllable or syllables are invariably marked. Now could not this superfluous sign (⌣) be used to imply greater or extra laxness? Then we should keep, for the tense sounds, long and short, the symbols (ii) and (i), and for the lax and extra-lax sounds—which are never long—(ɪ) and (ĭ); examples, (niid) (ri·o^{n}pən) (hɪt) sɪtĭ). Then, too, instead of having to render the termination in *goodness,* etc. by (-nes, -nɪs, -nəs), we could lump the three under (-nĭs). The conflicting (bɪznɪs, bɪznes, biznəs) would be levelled under (bɪznĭs), which represents a definite compromise, and nobody would have to sacrifice his own opinion. So also with (nĭ·sesĭtĭ), and others.

At once an army of alternative pronunciations would be swept away, and nothing be lost in the way of accuracy.

To this it may be objected that the sign (⌣) is wanted in the case of long words with more than one stress, such as (ʌndjŭ·le^{1}ʃn); this can be obviated by marking both primary and secondary stress, thus (·ʌndju:le^{1}ʃn). For (əə), a self-contradicting combination, length deprived of length, we could use (ə̆), as in (məəmərə̆). This is not insisting on fine distinctions, I hope.[1])

The second difficulty in Mr. Belanner's exposition arises from such pairs as (ə·be^{1}) (o·biidjəns). This, too, can be obviated by a simple device. Instead of (ə) in the former, and (o) in the latter

---

[1]) A copy of Professor Jespersen's recently published "Engelske Lydskriftstykker" lies before me; in the opening paragraph I find *suburb* rendered by (sʌbəb) and *palace* by (pæləs). But if (sʌbəb) represents *suburb*, then (pæləs) must represent some such form as *palurce*. Here (sʌbə̆b) and (pælɪs), being far less open to misinterpretation would be more serviceable to the student and the teacher. In any case (sʌbəb) for (sʌbə̆b) is, to my ear, on a par with the vulgar (ruubəb) for ruubaab).

Digitized by Google

word, put (ö) in both cases: this shall mean that in careful utterance an (o) is heard, while in rapid utterance it approximates to or actually becomes a murmur; in its context (ö·be[1]) will generally be found to submit to this law without any loss of prestige, so to speak, while the longer word may retain at last an indication of its more sonorous possibilities. The same device will help in innumerable cases to form the bridge between the isolated word pronunciation and the context pronunciation, each being of value to the pupil. The Concise Pronuncing Dictionary referred to by Mr. Belanner will assist in determining what words submit to this treatment.

The third difficulty would demand too much space to discuss fully. The apparently harmless distinction betwen (brɪtn) and (brɪtən) becomes more vital when we acknowledge that the latter is a somewhat clumsy excuse for shirking the facts; but if we were to look them in the face and write (brɪtⁿn), who would thank us?

In view of what is expressed above, the second and third main divisions of Mr. Belanner's article can be left to speak for themselves. I sincerely trust that others will consider his proposals —without undue delay—so that all who are interested in the teaching of English in Sweden may arrive at some consensus of opinion in these matters.

G. E. Fuhrken.

Reply to Mr. Fuhrken.

Mr. Fuhrken seems to think that, somehow, I have overlooked "the fact that some of the conflicting pronunciations are really to be viewed as conflicting transcriptions of uniform pronunciations"—which may be possible in some cases concerning different authors, i. e. (*e̯*, *i̯*, *ə*) aiming at representing the same sound —, but I beg to meet this remark with the following statement from the Concise Pronouncing Dictionary (p. II): "Such variants as *e̯ks-, i̯kspekt,* or *gudnes, -nəs, -nɪs,* indicate that the words in question vary according to the rate of enunciation" (cf. p. IV »angiva olika uttal»). But this only by the way.

As for the first question, Mr. Fuhrken's proposal (*ii*, *i*, ɪ, *ɪ̯*), is no doubt clearer than mine (*ii*, *i*, *i̯*), nor does it introduce any quite new symbol, as (ɪ) is already to be found in some transcriptions of German (at least according to Mr. Rodhe, for Mr. Grip in Hjorth's Grammar, which is very common, uses (*i*); the former employs (i) and the latter (*ī*) to represent the long sound). But using four symbols seems rather unnecessary. Hitherto we have been contented—at least some of us—with these three (niid, rii·oᵘp'n, hit, ·sit̯) and may be so in future. I have no objection, however, to sacrificing (*i̯*), if it should turn out that (ɪ) could reconcile the various opinions (*e̯*, *i̯*, *ə*).

Digitized by Google

The second proposition (ö), on the contrary, does not seem so lucky, because it would unnecessarily introduce a new symbol, which might also be misinterpreted. If there is a general opinion that, by accepting my proposal of (ə) everywhere, we should go too far, I think we had better keep to (ŏ), which is also often used in the C.P.D. (ŏ·be^{i}); the slight difference that is intended by employing (ŏ) in some connections (kŏn·tent) may be overlooked without any danger (ŏ = ə, ŏ = ə . ·. ŏ = ŏ Q.E.D.). (ö) is unpracticable, all the more as the question does not concern only (o) or (ɔ) but also (a, æ, u, ɐ) in some cases, and I dare say that nobody would in earnest suggest the corresponding symbols (ä, ӕ, ü ɐ̈), since the more familiar (ă, æ̆, ŭ ɐ̆) can be used to the same effect. In a little review I have urged the use of (⌣) instead of (ə) concerning words that are most often unstressed, (æ̆m) for (əm), but nothing prevents this system from being extended even to other words, if people will not accept the C.P.D. as a model for the rest. I understand very well that Mr. Fuhrken, by the symbol (ö), has intended to help *Swedish* pupils, but could we not agree that the sound of a vowel with the sign (⌣) above it (except (i̯)?) shall always, in rapid utterance, approximate to or actually become a murmur; then primary and secondary stress might be marked as Mr. F. has proposed, or in any other way.

Ivar Belanner.

An additional note.

There is an important question concerning uniformity of transcription that should be settled, before we deal with details: How are quantity and stress to be marked? It will be seen that the details pointed out in the above discussion are closely allied to the way that quantity and stress are transcribed.

I. The first claim is this: Uniform phenomenons in different languages should have a uniform expression in our transcripts. There is no *phonetic* reason whatever for indicating length in English otherwise than in French and German.

II. From a *pedagogical* point of view one might even be disposed to doubt the utility of a phonetic transcription at all, if the pupil is to be bewildered by the same sign (·) meaning length in German or French, and stress in English, or if he is to be told that what was rendered in the English glossary of 1912 (e. g. Jespersen-Rodhe) by (·), is symbolized in 1913 (e. g. Treasure Island) by double vowel.

III. Two obvious objections at once arise against Sweet's double vowel as a symbol of length: (i) It occupies too much space in writing and printing, and is, accordingly, expensive; (ii) it anyhow offends the first principle of phonetic transcription:

Digitized by Google

one sound—one sign. That is why the point system of the Phonetic Association "Maître Phonétique", used e. g. by Dr Fuhrken in his phonetic transcription of "Jespersen-Rodhe, Engelsk läsebok", is much to be preferred to the double vowels of Afzelius and others.

IV. Stress is best rendered by a comma after the vowel of the strong syllable, as in Dr Fuhrken's transcription of Jesp.-Rodhe. In the cases secondary stress really need be marked, we might use semicolon and comma for head stress and secondary stress, respectively.

V. I altogether fail to see the necessity of using the sign (‿). As it is now, this sign generally means reduced vowel sound and short quantity, both supposed to be inherent in absence of stress. Thus Dr Fuhrken speaks of ĭ as 'never long' and blames the transcript (ə‿ə) as 'a self-contradicting combination, length deprived of length'.[1])

Now, the unstressed (weak) vowels being, as a rule, more or less modified (relaxed), there is not much to say against the same sign being used to imply, at the same time, weakness and laxness. But if we agree on a consequent sign system to indicate stress, why should we not content ourselves with teaching our pupils, once for all, that the sound of an unstressed vowel is always modified, more or less tending towards the vocal murmur? (Cf. Belanner above).

But, besides it being superfluous and encumbering specially to mark the vowel of an unstressed syllable, the use of (‿) to indicate short quantity is too well established for this sign to imply such phonetic qualities as are not necessarily bound up with short quantity. We should never forget—above all when dealing with English phonetics—that there is no necessary connection between short quantity and absence of stress. *Sweet* (A Primer of Sp. Engl. p. 2, and elsewh.) calls attention to the fact that in words or groups such as *'what a pity!' 'steady!'*, the weak vowel becomes long, when the pronunciation is 'drawled'. But apart from this exceptional lengthening, the 'extra-lax' unstressed vowel of dissyllabic words whose first syllable is short is always *longer* than the stressed vowel. Thus Dr. Fuhrken's assertion that ĭ is never long comes very near to a mistake. As in *pity, city, better, never* etc., the second vowel is longer than the first, Dr. Fuhrken's transcript sɪtĭ would simply confound the real phonetical facts, as far as quantity is concerned. Nobody knows this better than Dr. Fuhrken himself, since he is the first Englishman whose vowel quantity has been thoroughly examined by means of exact experiments (E. A. Meyer, Englische Lautdauer, 1903). It is therefore rather curious that he should have overlooked this fact. However, as the un-

[1]) This combination is used in Mr. Fearenside's transcription (Kommentar till The Intermediate English Reader). It is to be observed, however, that the sign (‿) is explicitly said always to concern *stress*, not *quantity* (p. 100).

Digitized by Google

stressed vowel in such words—though longer than the stressed—will seldom reach real length, I do not find it necessary to put any sign denoting length here.

To sum up: I fully agree with Mr. Belanner pleading for uniformity and vote for the adoption of the system employed by Dr. Fuhrken in earlier transcriptions.

Herman Söderbergh.

LITTERATURANMÄLAN.

C. T. Onions, A Shakespeare Glossary. Oxford at the Clarendon Press. 1911. xii+259 pp. 2*s.* 6*d.* net. India paper 3*s.* 6*d.* net.

This is another valuable work the issue of which has been rendered possible by the advance towards completion of the great Oxford New English Dictionary.[1]) The new Shakespeare-dictionary is "primarily the outcome of an analysis of Shakespeare's vocabulary conducted in the light of the results published in the Dictionary." The compiler, who is also the author of An Advanced English Syntax, has been on the staff of the NED for fifteen years and may therefore be said to have prepared himself for his task in a very thorough manner.

Mr Onions's dictionary is not intended to be a competitor of Schmidt's admirable Shakespeare-Lexicon, which, by the way, has doubtless been almost as useful to the compiler as the great Dictionary itself. It aims at giving only a selection of the words and meanings used by Shakespeare. It wants "to supply definitions and illustrations of words or senses of words now obsolete or surviving only in provincial or archaic use, together with explanations of others involving allusions not generally familiar, and of proper names carrying with them some connotative signification or offering special interest or difficulty in the passages in which they occur. Senses still current in general literature have also been occasionally illustrated, chiefly where there is contextual obscurity, or where it seemed desirable . . . to give a complete conspectus of a word that has many ramifications of meaning . . . Another special feature of this glossary is that it includes obsolete or technical terms that occur only in stage directions, for example *sennet.*" It may be added that words are also included that offer no difficulty as regards meaning, but are of interest in point of pronunciation (stress or the like), and that for this reason important spellings of the original editions are frequently given.

The general plan of the book is admirable. A short Shakespeare-dictionary containing a selection of the vocabulary has been a felt want. Schmidt's big dictionary, indispensible as it is for a

[1]) The abbreviated edition of the Oxford Dictionary, The Concise Oxford Dictionary, was reviewed in Moderna Språk, VI, 115 ff.

Digitized by Google

scientific study of the poet, is somewhat bulky and inconvenient for everyday use; besides, it is too expensive to be within reach of every student.

Mr. Onions himself remarks in the Preface that it would be impossible "to make a selection of words and meanings that should satisfy all." This remark holds true even if *all* is understood to mean "all Englishmen." The book is of course written primarily for the use of the author's countrymen. This should be borne in mind in estimating its value, for it is obvious that foreign students —even those possessing a very sound knowledge of English— may require explanation of many passages that offer no difficulty to English people. My own experience is that I have rarely consulted the book without finding some information on the points in question. The omissions I have noted are neither numerous nor of a serious nature. I give here a few passages which are not explained in the book; all the examples are taken from the Merchant of Venice.

It is the most impenetrable cur. III. iii. 18. *Impenetrable* means 'impervious to pity, relentless.' This usage is rare. — *My people ... will acknowledge you and Jessica* III. iv. 37. *Acknowledge* has here the rare sense of 'acknowledge the superiority of' or even 'obey'. — *Pretty* III. iv. 64 probably means something like 'smart'; the meaning of the word in this case may easily be misunderstood. *Pretty* is often used by Shakespeare in senses no longer current; the word is not given in the dictionary. — *Loose* IV. i. 24 *(loose the forfeiture)* is used in the unusual sense of 'remit'. — *A lodged hate and certain loathing* IV. i. 60. *Certain* = 'settled, fixed'. The word is altogether omitted. — *Which you use in abject and in slavish parts* IV. i. 92. *Parts* = 'tasks'. — *Repent not you that you shall lose your friend* IV. i. 276; *repent* = 'grieve, be sorry'.

It would be easy to add further examples of a similar character. However, in most cases the context gives a clue as to the meaning, and that may explain (or even justify) the omission. In all essential things it may be said that the selection of words and meanings has been made with care and excellent judgment.

The same favourable opinion may be delivered on the nature of the explanations and definitions given. Considerations of space have necessitated the utmost economy of expression and an elaborate system of abbreviations. Definitions are thus of the briefest kind possible, but always clear and sufficiently acurate. Altogether the book is a very safe guide. Words, phrases or passages the meaning of which is disputed are marked by an asterisk, whether one or more of the alternative explanations are given. Examples of the various meanings are either quoted in full or pointed out by means of references. Illustrative examples from other authors—mostly taken from the NED—are frequently quoted.

Mr. Onions's book also gives other information. Thus it tells us what are the usual meanings of words in Shakespeare and whether

Digitized by Google

Shakespeare's usage is in accordance with that of his contemporaries or not. If a word or meaning has been first found in Shakespeare, we are informed of the fact. This is an important feature of the book, and should render it useful for various purposes. Statements of this description are of course founded on the NED. When Mr. Onions says that such and such a word is *not pre-S.* (= pre-Shakesperian), this really means that no pre-S. quotations are given in the NED or have been found by its editors. It does not follow that Shakespeare coined the word or was the first to use it in literature.

Altogether the new Shakespeare-dictionary is a thoroughly reliable and extremely useful book, which ought to receive a hearty welcome from every student of Shakespeare. It should not be forgotten, however, that Mr. Onions's chief merit consists in a judicious adaptation and selection of the material contained in the sources used by him. This does not, of course, detract from the value of the book, and I should not have deemed it necessary to mention the fact, were it not that the preface may give readers the impression that the glossary contains no small amount of original work. "A long list might be given, Mr. Onions says, of words concerning which I have been able to supply information not usually accessible in books of this kind [i. e. the works of previous glossarists], or to bring forward suggestions to some extent new, bearing upon a textual question or an interpretation." I have examined several of the typical cases enumerated, as *Arthur's show, bloat, dear, dismal, Provincial rose, Salique,* but have failed to find any information beyond what is given in the NED or Schmidt.

Lund. *Eilert Ekwall.*

Insända Böcker. (Account in a future number).

35. Bibliothek Moderner Deutscher Schriftsteller. VIII. Eine Nacht im Jägerhause u. andere Geschichten. Mit Anm. hgg. v. *Emil Rodhe.* Gleerupska Univ.-bokh., Lund. 8:o. Pr. 1: 25.

36. **Wilson,** Free Composition in German. 8:o. London, Edward Arnold. 1/6.

37. **Dupouy, Aug.,** France et Allemagne, Littératures comparées. 185×120, pp. vii+300. Paris 1913. P. Delaplane. Prix 3 fr. 50.

Tidskrifter. (Se vidare omslaget.)

Modern Language Teaching: the Official Organ of the [English] Modern Language Association, edited by J. G. ANDERSON. Vol. VIII, 1912. 8 numbers (32 pp.), *6d.* each; annual subscription 4/-; bound volumes, 5/-. (London: A. & C. Black).

LUND 1913, A.-B. SKÅNSKA CENTRALTRYCKERIET.

Digitized by Google

British Publishers' Remainders.—Anglicia List I.

DAINTY BOOKLETS SUITABLE FOR PRESENTATIONS.

DE LA MORE BOOKLETS IN PROSE AND VERSE [15 × 9 cm., elegantly bound]. Pub. 1/- each; now 60 öre.

30. **Addison, Joseph. Roger de Coverley:** three essays.
31. **Carlyle, Thomas. On Shakespeare:** from *Heroes and Hero-Worship.*
32. **Emerson, R. W. On Shakespeare:** from *Representative Men.*
33. **Goethe, J. W. On Shakespeare:** from Carlyle's translation of *Wilhelm Meister.*
34. **De Quincey. Suspiria:** *The Daughters of Lebanon* and *Levana and Our Ladies of Sorrow.*
35. **The Book of Ruth:** from *The Authorized Version.*
36. **The Nut-Brown Maid:** a sixteenth-century ballad.
37. **Browning, Robert. Saul.**
38. **Byron, George, Lord. Hebrew Melodies:** 23 poems.
39. **Coleridge, S. T. Christabel.**
40. **Keats, John. Odes:** *Nightingale, Grecian Urn, Psyche, Autumn, Melancholy.*
41. **Milton, John. Lycidas:** an elegy.
42. **—— Il Penseroso, L'Allegro, Arcades.**
43. **Rossetti, D. G. The Blessed Damozel.**
44. **Shelley, P. B. Adonais:** an elegy.
45. **Wordsworth, William. Intimations of Immortality.**

HULL BOOKLETS [18 × 12 cm., wrappers]. Pub. 1/4 net the set; now **15** öre each.

46. **Browning, Robert. Essay on Shelley.**
47. **Coleridge, S. T. Criticism on English Poets.**
48. **Keats, John. Sayings**—chiefly from the Poet's letters.
49. **Landor, W. S. Prose Sayings and Verse.**
50. **Early English Elegies.**
51. **Four Early English Poetesses.**
52. **Anacreon. Selected Odes:** translated by THOMAS STANLEY.
53. **Ruskin, John. A Walk in Chamouni and Other Poems.**

PEMBROKE BOOKLETS: *Anthologies of Elizabethan, Jacobean and Carolinian Poets* [18 × 12 cm., wrappers]. Pub. 2/6 net the set; now **30** öre each.

54. **Philip Sidney, Mary Sidney, Matthew Roydon.**
55. **Thomas Traherne, Thomas Vaughan, John Norris.**
56. **Nicholas Breton, George Wither, William Browne.**
57. **John Suckling, Charles Sedley, John Wilmot.**
58. **Roger Southwell, Henry Constable, William Drummond.**
59. **Thomas Lodge, Robert Greene, Samuel Daniel.**

Obtainable (so long as the supply lasts) on direct application to
ENGELSKA BOK- OCH KONSTHANDEL (ANGLICIA), Rättvik.

Digitized by Google

British Publishers' Remainders.—Anglicia List I.

BELLES LETTRES.

60. **Carlyle, Thomas. Past and Present:** introduction by FREDERIC HARRISON. Pub. 2/6; now **kr. 1-25.**
61. —— **Sartor Resartus:** introduction by EDWARD DOWDEN. Pub. 2/6; now **kr. 1-25.**
62. **Dickens, Charles. The Pickwick Papers:** with all the original illustrations (77). Pub. 3/6 net; now **kr. 1-50.**

MAYFAIR LIBRARY: collections of ancedotes, essays, bons mots, puns, light verse, etc., suitable for leisure-hour reading or as a storehouse of stories for reproduction or for materials in the teaching of English. Pub. 2/6 each; now **75** öre each.

63. **Adams, W. D. Quips and Quiddities:** anecdotes and epigrams.
64. **Cholmondeley-Pennell, H. Muses of Mayfair:** an anthology of vers de société.
65. —— **Pegasus Re-saddled:** light verse, with 10 illustrations by George du Maurier.
66. **Dobson, W. T. Poetical Ingenuities and Eccentricities:** parodies, macaronics, etc.
67. **Fin-Bec. Cupboard Papers:** essays on French housekeeping and cookery.
68. **Helps, Sir Arthur. Animals and their Masters:** conversations and essays.
69. —— **Social Pressure:** conversations on the subject.
70. **Jennings, Henry J. Curiosities of Criticism.**
71. **Kempt, R. Pencil and Palette:** anecdotes of painters and paintings.
72. **Lamb, Charles. Little Essays:** selected from his letters.
73. **Larwood, Jacob. Theatrical Anecdotes:** short stories about the stage.
74. **Lynn-Linton, Mrs. Ourselves:** essays on Women.
75. —— **Witch Stories:** tales about English and Scots witches.
76. **Macgregor, Robert. Pastimes and Players:** notes on English sports and games.
77. **Mallock, W. H. The New Paul and Virginia,** or Positivism on an Island.
78. **Rowley, Hugh. More Puniana:** a collection of the best riddles, conundrums, etc.
79. **Senior, William. By Stream and Sea:** a book for wanderers and anglers.

MISCELLANEOUS.

80. **Ashton, John. Gossip in the First Decade of Victoria's Reign:** illustrated by reproductions of contemporary cartoons and other drawings. Pub. 7/6 net; now **kr. 2-50.**
81. **Clodd, Edward. Jesus of Nazareth:** from a purely historical standpoint. Pub. 3/-; now **1 kr.**
82. **Dewar, G. A. B. Life and Sport in Hampshire** [many illustrations]. Pub. 10/6 net; now **4 kr.**
83. **Emerson, P. H. A Son of the Fens:** pictures of life in East Anglia. Pub. 6/-; now **kr. 1-50.**
84. **Evans, A. Johnson. A Primer of Free Church History.** Pub. 1/6 net; now **75** öre.

ORDER FORM.

To **ENGELSKA BOK- OCH KONSTHANDEL (ANGLICIA), Rättvik.**

Please send the.....books marked above thus (.....), total price kr....., and send C.O.D. to.....

Digitized by Google

MLT. under its new editor retains the same features and standards as under Prof. Rippmann (who has taken up the cause of "simplified spelling"); i.e. in addition to giving news of the MLA., it contains literary articles of general interest and other more "practical" articles designed less to air the learning of the writer than to help "the man in the class-room". A new and very helpful feature is a classified and annotated list of new books (beginning with no. 3).

No. 1, February. Report of the annual meeting of MLA. (containing a vigorous address by Mr. Paton on the broader aspects of modern language teaching and, incidentally, a statement by Dr. Dörr that phonetic teaching in England is more advanced than in Germany); J. D. A., *Talking-Machines and Teaching.*

No. 2, March. Hilaire Vandaele, *Prononciation des Consonnes geminées en Français moderne.*

No. 3, May. H. Nicholson, *How to see Germany on a Shilling a Day* [a school journey on the Rhine]; *The Story of a Tragedy, told in the Letters of two Egyptian Secondary School Pupils* [the letters show the evil effects of Addison and Shakespeare on the English of beginners—and might profitably be translated into normal English]; G. W. Moon, *Ough* [an amusing and useful exercise on the pronunciation of words containing *ough*].

No. 4, June. Walter Rippmann, *Our Ded Speling;* Hardress O'Grady, *Standard English.*

No. 5, July. Educational Tours [boys from King's College School in Germany].

No. 6, October. Ancient versus *Modern Languages* [a contribution to a discussion which has been exceptionally active of late in England, esp. in the valuable *Times Educational Supplement,* and which is continued in the two following numbers].

No. 7, November. Arthur Tilley, *French as an Instrument of Liberal Education;* Walter Rippmann, *The Examiner and Free Composition* [dealing with the difficulty, often felt in Sweden also, of correcting free compositions, and submitting two French specimens for discussion]; *What Command of English should a child possess before beginning the Study of a Foreign Lauguage?*

No. 8, December. Stanley Leathes, *Modern Languages and a Liberal Education;* F. Boillot, *Narration Française — compte rendu sténographié d'un essai de correction* [treatment of free compositions].

C. S. F.

Modern Language Notes, Vol. XXVIII (1913). No. 1: Phelps, Wm Lyon., Browning in Germany; Brief Mention: Jespersen, Elementarbuch der Phonetik. No. 2: Adams, Jr., Joseph Quincy, Some notes on Hamlet; Schaaffs, G., Zwei Gedichte von Gœthe; Scholl, John William, Longfellow and Schiller's Lied von der Glocke.

Mondo, Svensk Världsspråkstidning 1912, n:r 7—10.

Neuphilologische Mitteilungen 1913. Nr. 1/2. Inneh. bl. a. Simmonot, Grammatischer Unterricht nach der direkten Methode.

Germanisch-Romanische Monatsschrift, hgg. v. H. Schröder. 1913. Heft 1. Inneh. bl. a. Schirmer, Die Erforschung d. deutschen Sondersprachen, Ludwig, Deutschland u. Deutsche im englischen Roman des 19. und 20 Jahrh:s. Heft 2. Inneh. bl. a. Fehr, Der deutsche Idealismus in Carlyles Sartor Resartus, Wolff, Italienische Komödiendichter: Antonfrancesco Grazzini.

Vor Ungdom. Udg. af Pædagogisk Selskab, Red. Dr. Niels Bang.

Université de Lausanne.

Cours de Français pour les Étrangers

(21 juillet—29 août).

Langue et littérature françaises. — Phonologie et diction. — Histoire. — Leçons et conférences sur divers sujets d'un intérêt général. — Traductions. — Compositions. — Exercices pratiques.

Promenades et excursions en commun. Demander le programme détaillé et s'adresser pour tous renseignements à **M. le Directeur des Cours de Vacances de l'Université de Lausanne.**

INACKORDERING I UTLANDET.

MODERNA SPRÅK'S Redaktion vore tacksam, om tidskriftens läsare ville insända uppgift om familjer, vilka äro villiga att mottaga utländska pensionärer, och vilka de personligen kunna rekommendera.

*Références: Fru Ransson, Linnégatan, Göteborg.

ENGLAND.

Carshalton. Refined home offered Swedish ladies. Moderate terms. Misses Schoedelin, *Franconia, Park Hill, Carshalton, London, S. W.*

West End. Mr H. D. Ellis (M.A., Late Scholar of New College Oxford) and his sister receive foreign pupils (not more than three), ladies or gentlemen, to board and learn English. Phonetics, if desired. Lessons to non-residents *12 Gloucester Terrace, Hyde Park, London. W.*

Ealing (western suburb of London). Private Family, recommended by Professor Eilert Ekwall, Lund: *26 Mount Park Crescent, Ealing W.*

Highgate (northern suburb, about an half-hour from the British Museum). Oxford Graduate, Taylorian Exhibitioner in French and Modern Language, Master at a Public School, receives foreign students of English in his house. E. T. Schoedelin, *71 Talbot Road, Muswell Hill, London.*

FRANKRIKE.

Boulogne sur Seine, près Paris. Madame Henri Lucas, *80 B^d de la République.**

Chartres (Eure et Loir). M. le Professeur Schoell.*

Paris. Pension de Famille. Références: Universitetslektor Virgile Pinot et Docent Chr. Thorn, Lund. M. Le Roy, *85 Avenue d'Orléans.*

Grenoble. Mme Louis Monier, *Rue Voltaire 8.* Réf.: Carola Eneroth, Skolföreståndarinna, Uppsala.

Clamart (Seine), près Paris. Monsieur et Madame Caron, *rue de Sèvres 32 1er.**

SCHWEIZ.

Genève. Madame Rouget (veuve de pasteur), *12 Tranchées de Rive.**

Bôle, près Neuchâtel. Madame Paul Grether.*

TYSKLAND.

Biesdorf b/Berlin. Superintendent G. Plath. Ref.: Vilh. Bladin, Härnösand.

Marburg a/L. Fräulein Katie von Düring, *Barfüssertor 21, Marburg.**

Marburg a/L. Dr. Schellenberg.*

Marburg a/L. Frau Dorette Lederer, *Klinikenstr. 6.**

Naumburg a/S; reizende Lage; Ausläufer des Thüringer Waldes; an historischen Erinnerungen reiche Gegend; Weimar, Jena, Leipzig, Halle in ¾-stünd. Entfernung. Angenehmes Heim für Damen und Herren: empf. von Adj. P. Tydell, Karlskrona. Frl. von Kracht, *Schönburg Str., Naumburg.*

Hannover. Frau Cessy Schmidt, geb. Geissler, *Löwenstrasse 14.* Ref.: Carola Eneroth, Skolföreståndarinna, Uppsala, doktorinnan T. Eurén, Uppsala.

Digitized by Google

STUDENTSTILNUMMER.

N:r 4. April 1913. **Lösnummer 1 kr.**

SJUNDE ÅRGÅNGEN

AUG 2 1955

MODERNA SPRÅK

Svensk Månadsrevy för undervisningen i de tre huvudspråken

utgiven av

HERMAN SÖDERBERGH
Fil. Lic.
Lärare vid Lunds priv. elementarskola.

N. OTTO HEINERTZ
Docent i tyska vid Lunds Universitet

INNEHÅLL:

	Sid.
Vårens studentstilar	65—81
Insända tidskrifter	82

DISTRIBUTION:
MODERNA SPRÅK, LUND

LUND 1913, AKTIEBOLAGET SKÅNSKA CENTRALTRYCKERIET.

Google

(DEUTSCH — ENGLISCH — FRANZÖSISCH)

ENGLISH
FRENCH
GERMAN

MODERNA SPRÅK

Svensk månadsrevy för undervisningen i de tre huvudspråken

FRANÇAIS
ALLEMAND
ANGLAIS

(TYSKA — ENGELSKA — FRANSKA)

Tillkännagivande. Zur Beachtung. General Notices. Avis.

I. För Annonsörer. Für Inserierende. To Advertisers. Publicité.

Annonspriset.	Annoncenpreis.	Advertisement Scale	Tarif des Annonces.	
Hel oktavsida	Ganze Seite	Whole Page	Page entière	25 Kr.
Halv „	Halbe „	Half Page	Demi-page	15 „
Fjärdedels „	Viertel „	Quarter-Page	Quart de page	10 „

Minus

Införande	3 × ... 15 %	Rabatt	Annonsbilagor (dubbelblad)	20 kr.	1 n:r
Inserieren	6 × ... 25 %	Ermässigung	Beilagen ..... (vierseitig)	30 „	3 „
Insertions	9 × ... 30 %	Réduction	Insets ..... (four-page)	75 „	9 „
			Encartages ... (4 pages)		

II. Till allmänheten.

Prenumerationspriset (9 häften): vid Postprenumeration ..... Kr. 5.65.
i bokhandeln eller direkt hos Redaktionen ..... „ 5.25.
Abonnementspreis für den Jahrgang (9 Hefte) ..... Mk. 6.50.
Annual Subscription (9 monthly parts) ..... 6s. 6d.
Prix de l'abonnement par année (9 numéros) ..... 8 francs.

Prenumeration kan ske direkt hos Redaktionen, i alla boklådor i Skandinavien, samt på alla postkontor i Sverige.

Alla *redaktionella* meddelanden sändas till
Moderna Språks Redaktion, LUND.

Alla meddelanden angående *distributionen och expeditionen* sändas till
Moderna Språks Expedition, LUND.

Institut du Square La Rochefoucauld

108 rue du Bac, PARIS.

Directrice: Mademoiselle GAUVERIT

Officier de l'Instruction Publique.

Hôtel particulier à proximité du **boulevard S:t Germain.**
Grand jardin. Hygiène et **confort** modernes.

L'Institut ne reçoit *qu'un nombre limité de jeunes filles* appartenant aux meilleures familles de France et de l'étranger. Vie intéressante et gaie, avec toutes les *garanties de sécurité morale.* Les jeunes filles sont toujours accompagnées.

Enseignement complet: français (conversation, grammaire, littérature) histoire, géographie, sciences, langues étrangères, arts d'agrément.

Prospectus détaillé sur demande.

Références en France: M. POTEL, Inspecteur général de l'Instruction publique, 14 Quai d'Orléans à Paris. — M. le Sénateur SABATERIE, 85 Avenue Bosquet, Paris. — M. le général MILLET, 39, Avenue Rapp, Paris. — M. le Pasteur de FELICE, 78, rue Gay-Lussac, Paris.

Références en Suède: Lektor P. MÉALY, Rosenvik, Djurgården, Stockholm.

Digitized by Google

STUDENTEXAMEN V. T. 1913.

Lördagens skrivningar.

Uppgifter för uppsats på *tyska* eller *franska* för *real*-gymnasiet samt på *tyska* eller *engelska* eller *franska* för *latin*-gymnasiet.

1. En gammal häst berättar sin historia.
2. På en järnvägsstation.
3. I skymningsstunden.

   Ungefärligt innehåll: samling kring brasan — överblick av dagens händelser — planer för kommande dagar, särskilt för ferierna — tankarna gå ofta fjärran — någon berättar historier eller sagor — intryck därav — återupptagande av dagens arbete.

Tyskt översättningsprov för real- och latingymnasiet.

En av de allra viktigaste av de politiska händelser, som Europa upplevde under det nittonde århundradets senare hälft, var kriget mellan Frankrike och Tyskland i början av sjuttiotalet. Ingen, som för fyrtio år sedan hade kommit över barnaåldern, tör väl någonsin ha kunnat glömma det djupa intryck, som även neutrala åskådare erforo av den väldiga sammandrabbningen mellan de båda stormakterna. Man ägnade det livligaste erkännande åt det förtvivlade mod, varmed den franska nationen försvarade sig mot den fiende, som den hade låtit locka sig att utmana. Men man kunde icke undgå att känna beundran för den lugna men järnhårda energi, som från krigets första början till dess slut utmärkte tyskarnas alla företag. För Tyskland låg ett av de förnämsta resultaten av segern däri, att Elsass och Lothringen återvunnos åt det nyskapade tyska kejsarriket. Naturligt var, att fransmännen skulle ha mycket svårt att smälta denna stympning av deras område. Då en fransk diplomat en tid efter freden sökte förmå en framstående tysk politiker att bidraga till lösningen av den elsassiska frågan, svarade denne: »Jag känner icke någon sådan fråga mera; den är löst genom fördraget i Frankfurt.»

Digitized by Google

S150
1922 B
152
92
Spr. m.T.

Engelskt översättningsprov för latingymnasiet.

Om man uppehåller sig någon tid i London, bör man ej försumma att göra en utflykt till ettdera av Englands två gamla universitet, eller ännu hellre till dem båda. Det tager ej mera än omkring en timme på järnväg att komma från London till Oxford eller Cambridge. Från London går banan till Cambridge nästan rätt norrut. Den första anblicken av staden Cambridge, när man träder ut från stationshuset, visar ej några ovanliga drag; men då man kommer till den del av staden, där de gamla »colleges» äro belägna, kan man ej annat än gripas av beundran. Dessa »colleges», i vilka de flesta av studenterna och en del av lärarkåren bo, äro mycket ståtliga, vördnadsvärda byggnader med präktiga gårdar. Och bakom eller mellan dem flyter den lilla floden Cam, skuggad av överhängande träd. Med sina sluttande gröna stränder, omgivna av trädgårdar, alléer och vackra byggnader, erbjuder floden tavlor av utsöktaste behag. Med rätta känna engelsmännen sig stolta över denna pärla av förfinad natur.

Franskt översättningsprov för real- och latingymnasiet.

En jägare och hans son gingo igenom en skog; mellan dem flöt en ganska djup ström. Sonen ville komma över till fadern, men som strömmen var för bred, för att han skulle kunna hoppa över den utan hjälp, skar han av en trädgren, stödde dess ena ända mot strandens stenar och svingade sig med tillhjälp av den andra i riktning mot andra stranden. Men grenen brast, ty den var av fläder, och gossen försvann i vattnet. En herde, som sett allt, skyndade till för att hjälpa honom. Men gossen hade redan åter kommit upp till vattenytan och simmade med lätthet till andra stranden. Herden sade till fadern: »Du har lärt din son många saker, men du har glömt att lära honom att undersöka tingens inre; om han hade undersökt det inre av flädergrenen, skulle han ej ha förlitat sig på den». — »Min vän», svarade jägaren, »jag har skärpt hans syn och övat hans styrka; det är nog för att överlämna honom åt erfarenhetens lärdomar; tids nog skola människorna lära honom att hysa misstro».

* *
*

Ein/e/s der allerwichtigsten politischen Ereignisse (Eines von den allerwichtigsten der politischen Ereignisse [unter den p. Ereignissen]), die (das) Europa in (während) der letzte/re/n Hälfte des 19. Jahrhundert/e/s erlebte (erlebt hat), war der Krieg zwischen Fr. und D. im Anfang (zu [im] Beginn) der siebziger Jahre. Niemand, der vor 40 Jahren über die Jahre der Kindheit (Kinderjahre) hinaus war, wird wohl je/mals/ den tiefen Eindruck haben vergessen können (hat wohl ..... vergessen können), den selbst (auch)

Digitized by Google

neutrale (unbeteiligte) Zuschauer bei [1]) dem gewaltigen Zusammenstoss zwischen den beiden Grossmächten (der beiden Grossmächte) empfanden (den der gewaltige Zusamm. auch auf unbeteiligte Z. machte [ausübte]). Dem verzweifelten Mute (Dem Mut der Verzweiflung), mit dem die französische Nation sich gegen den (einen) Feind verteidigte, zu dessen Herausforderung sie sich hatte verleiten lassen (den sie sich hatte verleiten lassen herauszufordern [2]) (den herauszufordern sie sich hatte v. lassen), zollte [3]) (schenkte) man die lebhafteste Anerkennung (Der verzweifelte Mut .... fand die lebhafteste Anerkennung). Man konnte aber nicht umhin (Man konnte es aber nicht sein [bleiben] lassen), (Man k. es. . . nicht unterlassen), die ruhige, eiserne Energie (Tatkraft) zu bewundern, die vom ersten Anbeginn (Anfang) bis zum Schluss (Ende) des Krieges (vom Anfang des Krieges bis zu seinem Schluss) alle Unternehmungen der Deutschen auszeichnete (kennzeichnete) (‚der . . Energie seine [4]) Bewunderung zu schenken) (Man k. nicht umhin, Bewunderung zu empfinden für die . . En. [vor der . . . E.]) (Man musste unbedingt Bew. empfinden) (Die . . Energie musste jeden mit Bew. erfüllen). Für D. lag eines der Hauptresultate (der wichtigsten Ergebnisse) des Sieges darin) Für D. war eines der . . das/jenige/), dass /der (das)/ Elsass und Lothringen für das neugeschaffene deutsche Kaiserreich (dem neugeschaffenen deutschen K.) wiedergewonnen (zurückgewonnen) (wieder für das n. d. K. gewonnen) wurden. Natürlich (Selbstverständlich) musste [5]) es den Franzosen sehr schwer fallen (Natürlich war [wurde] es den Fr. [für die Fr.] sehr schwer), diese Verstümm/e/lung ihres Gebietes zu verwinden (verschmerzen). Als einige (kurze) Zeit nach dem Frieden (Frieden/s/schluss) ein französischer Diplomat einen hervorragenden deutschen Politiker zu bewegen (veranlassen) suchte, zur Lösung der elsässischen Frage beizutragen (mitzuwirken), antwortete (entgegnete, erwiderte) dieser: »Ich kenne keine solche (derartige) Frage mehr; sie ist durch den Vertrag (Frieden) zu [6]) Frankfurt (den Frankfurter Frieden, den Frieden von Frankfurt) /bereits/ gelöst.«

---

1) nicht: *von;* 2) nicht: *auffordern;* 3) nicht: *widmen:* 4) kann nicht gut wegbleiben; 5) nicht: *sollte* oder *würde;* 6) nicht: *in.*

C. K.

Eines der allerwichtigsten politischen Ereignisse (Eines von den a. p. Ereignissen; Eines der a-n von, unter den p-n Ereignissen; Eine der a. p. Begebenheiten) [1]), die [2]) Europa während der zweiten (letzten, letzteren) Hälfte des neunzehnten Jahrhunderts erlebte, war der Krieg zwischen Frankreich und Deutschland zu (im) Beginn (Anfang) [3]) der siebziger Jahre. Niemand (Keiner), der vor vierzig Jahren über das Kindesalter (die Kinderjahre) hinausgekommen war (der v. v. J. das Kindesalter überschritten [passiert] hatte), dürfte wohl jemals (je) den tiefen Eindruck vergessen können (Niemand,

Digitized by Google

—, hat wohl den t. Eindruck vergessen können)[4]), den auch unbeteiligte (neutrale) Zuschauer von dem gewaltigen (mächtigen) Zusammenstoss der beiden Grossmächte[5]) erfuhren, Man schenkte (widmete)[6]) die lebhafteste[7]) Anerkennung dem verzweifelten Mut[8]), womit (mit dem) die französische Nation sich gegen den Feind verteidigte (wehrte)[9]), den sie sich hatte verlocken (verleiten)[10]) lassen herauszufordern[11]) (den herauszufordern sie sich hatte verlocken lassen)[12]). Man konnte aber nicht umhin (konnte /es/ nicht unterlassen)[13]), Bewunderung für[14]) die ruhige, aber eisenharte Tatkraft (Energie) zu fühlen (empfinden, hegen), die vom ersten Beginn des Krieges an bis zu seinem (dessen) Ende (von Anfang bis zu Ende des Krieges) alle Unternehmungen[15]) der Deutschen auszeichnete (kennzeichnete). Für Deutschland lag (bestand) eines der wichtigsten (bedeutendsten, wertvollsten, hauptsächlichsten)[16]) Ergebnisse (Resultate) des Sieges darin, dass Elsass[17]) und Lothringen dem[18]) neuerschaffenen (neugeschaffenen, neuerstandenen) deutschen Kaiserreich wiedergewonnen (wiedererrungen) wurden. Natürlich war es, dass es den Franzosen sehr schwer fallen (sein)[19]) würde[20]), diese Verstümmelung ihres Gebietes zu verwinden (verschmerzen)[21]).. Als ein französischer Diplomat einige[22]) Zeit nach dem Frieden (Friedensschluss) einen hervorragenden deutschen Politiker /dazu/ zu bewegen[23]) versuchte[24]), zur Lösung der elsässischen Frage beizutragen, antwortete dieser: „Ich kenne keine solche Frage mehr[25]); sie ist durch den Vertrag in Frankfurt (Frankfurter Vertrag) gelöst (erledigt)".

Anmerkungen.

1) Einen „Vorfall" kann man den grossen Krieg nicht gut nennen. — 2) „das" (auf „Eines" bezüglich) ist wohl eigentlich unlogisch, würde sich aber in dieser Verbindung sicherlich nicht nur bei schlechten Schriftstellern antreffen lassen. — 3) Auch „Anfang der 70er Jahre" möglich; nicht gut dagegen „Anfangs", das meinem Gefühl nach den Eindruck erwecken würde, als hätte der Krieg so um 1872/73 herum stattgefunden. — 4) Nicht gut: „dürfte wohl jemals haben vergessen können". Ganz abgesehen von der schwerfälligen Häufung der Verbalformen ist das Perfektum „haben können" hier nicht angebracht, da „die Nicht-vergessen-könnenden" ja doch wohl als noch lebend vorzustellen sind, das „Können" für sie also nicht gut abgeschlossen sein kann. Auch das „jemals" verträgt sich entschieden nicht mit dem Perfektum, es würde dann ja bedeuten: „zu irgend einem Zeitpunkte in der Vergangenheit", also: "niemand dürfte irgendwann in der Vergangenheit vergessen haben können"; das „haben" bezieht sich auf die Gegenwart, das „jemals" auf die Vergangenheit. Lässt man dagegen das „jemals" weg, so kann das Perfektum zur Verwendung kommen: "Niemand hat wohl (nämlich: bis heute, bis zur Gegenwart des Erzählers!) den Eindruck vergessen können". — 5) Nicht gut hier: zwischen den b. Grossmächten. — 6) Unmöglich: verwendete. — 7) Unmöglich: lebendigste. — 8) „Herzhaftigkeit" hier nicht zu verwenden, da es die Nebenvorstellung eines „fröhlichen Mutes" erweckt. — 9) Nicht: sich des Feindes erwehrte, da „sich erwehren" = sich mit Erfolg verteidigen. — 10) Unmöglich: locken lassen. — 11) „Ausfordern" ist eine veraltete Form für „herausfordern". Einfaches „fordern" bezeichnet das unter Beobachtung bestimmter Zeremonien erfolgende Herausfordern einer einzelnen Person zum Zweikampf. — 12) Die Häufung der Verbalformen wieder nichts weniger als schön, der ganze Satz ja aber eine herrliche Falle für die armen Prüflinge. — Das

Digitized by Google

„sich" muss vor dem „hatten" stehn, unmöglich: „den sie hatten sich verlocken lassen herauszufordern". — 13) Unmöglich: „man konnte nicht entgehn", sprachlich wenigstens möglich „man konnte dem nich entgehn", aber man entgeht nur einer schlimmen Sache, nicht der Bewunderung. — 14) Meinem Gefühl nach nicht gut: „vor", das ein „gegenüber", d. h. ein feindlich oder wenigstens fremd Gegenüberstehendes voraussetzt; Respekt, Achtung, Furcht usw. „vor", dagegen Liebe, Interesse, Zuneigung usw. „für", und so auch Bewunderung "für". — 15) Der Plural „Unternehmen" bekanntlich nicht üblich. — 16) Nicht gut: vornehmsten. — 17) Der Artikel bei Elsass hier stilistisch unschön, wegen der Verbindung durch und mit Lothringen. — 18) Nicht: zu dem Kaiserreich; Elsass und Lothringen kamen nicht zum Reiche *nach* dessen Neuerrichtung hinzu. — 19) Unmöglich: dass die Fr. es sehr schwer haben würden; „ich habe es schwer" bedeutet: „ich muss schwer arbeiten". — 20) Nicht: „sollte", da es sich ja in keiner Weise um eine Bestimmung (auch nicht Schicksalsbestimmung) handelt; möglich wäre dagegen wohl: „musste". — 21) Unmöglich: „schmelzen"; „verdauen" hier aus stilistischen Gründen nicht angebracht (mehr niedere Umgangssprache); möglich noch: „ertragen". — 22) Unmöglich: „eine Zeit". — 23) „vermögen", das ja sonst in diesem Sinne gebraucht wird, klingt hier in Verbindung mit dem „versuchte" nicht gut. — 24) Nicht „suchte"; „suchen" bezeichnet mehr ein zeitlich nicht abgegrenztes Streben (durative Aktionsform), hier dagegen handelt es sich nicht um ein "Suchen", sondern um einen einmaligen „Versuch", daher das perfektivische „versuchen" notwendig. — 25) Nicht: länger.

Ernst A. Meyer.

Eines von den allerwichtigsten politischen Ereignissen (der... Ereignisse),[1] die Europa während der zweiten[2] Hälfte des neunzehnten (19.) Jahrhunderts erlebte, war der Krieg zwischen Frankreich und Deutschland zu (im, am,) Anfang der siebziger Jahre (Siebzigerjahre). Niemand (Keiner), der vor vierzig Jahren über das Kindesalter hinausgekommen[3] war, hat wohl jemals den tiefen Eindruck vergessen können,[4] den der gewaltige Zusammenstoss zwischen den beiden Grossmächten auch auf neutrale Zuschauer machte[5]. Man zollte[6] dem verzweifelten Mut die lebhafteste Anerkennung,[7] womit sich die französische Nation gegen den Feind wehrte verteidigte), den herauszufordern[7a] sie sich hatte verleiten[8] lassen (den sie sich hatte verleiten lassen, herauszufordern). Aber man konnte nicht umhin,[9] Bewunderung zu empfinden (fühlen) für die ruhige aber eisenharte Energie, die von den ersten Anfängen[10] (von Anfang, Beginn, Anbeginn .... an) des Krieges an bis zu seinem Ende alle Unternehmungen der Deutschen kennzeichnete (auszeichnete). Für Deutschland lag eines der wichtigsten[11] Resultate des Sieges darin, dass Elsass-Lothringen (der Elsass und Lothringen) dem neugeschaffenen deutschen Kaiserreich wiedergewonnen wurden. Es war /nur/ natürlich (Natürlich war), dass es den Franzosen sehr schwer fiel[12] (fallen musste), sich mit dieser Beschneidung[13] ihres Gebietes abzufinden (sich in diese Beschneidung ... zu finden).[14] Als ein französischer Diplomat einige[15] Zeit nach dem Frieden (Friedensschlusse) einen hervorragenden[16] deutschen Politiker /dazu/ zu bewegen (veranlassen)[17] suchte, zur Lösung der elsässischen Frage beizutragen, antwortete (entgegnete, erwiderte) dieser: Ich kenne keine solche Frage mehr;[18] sie ist durch den Vertrag von Frankfurt[19] (den Frankfurter Vertrag) gelöst.

Digitized by Google

Anmerkungen.

1) Eventuell „Begebenheiten", das aber weniger gut passt, weil es eher einzelne, kurz dauernde Geschehnisse bezeichnet; nicht „Vorfall" (= ein zufälliges, unvorhergesehenes Ereignis) oder „Vorgang" (= Prozess). 2) Nicht „letzteren" (= zuletzt erwähnten) oder „späteren", dass nur in Fällen berechtigt ist, wo der Begriff des Adverbs „später" adjektivisch ausgedrückt werden soll. 3) Nicht gut: „gekommen war". 4) „Dürfte wohl... haben vergessen können" klingt sehr unschön. 5) Kaum „einen Eindruck erfahren"; auch nicht „bekommen" oder „haben". 6) Nicht gut: „widmete", „gab". 7) Oder: „man zollte die lebhafteste Anerkennung dem verzweifelten Mut, womit"... — „Man zollte dem verzweifelten Mut, womit sich die französische Nation gegen den Feind, den herauszufordern sie sich hatte verleiten lassen, verteidigte, die lebhafteste Anerkennung" wäre ein wahres Satzungeheuer. 7a) Nicht „fordern" (= zum Duell herausfordern). 8) Besser als „verlocken". Nicht gut „locken", das, im Gegensatz zu „verlocken", imperfektiv ist. 9) Weniger stark, und daher hier besser, als: „man konnte sich nicht enthalten, entbrechen, erwehren". Falsch: „man konnte nicht entgehen". 10) Kaum: „vom ersten Anfang an". 11) Nicht „vornehmsten" (= „edelsten, nobelsten"). 12) Weniger gut: „fallen sollte" (= es war vom Schicksal bestimmt, dass). „Fallen würde" ist nicht ganz korrekt, lässt sich aber einigermassen verteidigen, als Kontamination der zwei Konstruktionen: „es war natürlich, dass... musste" und: „es war zu erwarten, dass... würde". Nicht gut: „schwer haben". 13) Besser als „Verstümmelung", das den Nebenbegriff des Unbrauchbarmachens enthält. 14) Ja nicht „schmelzen"! „Verdauen" ist möglich, wirkt aber im Deutschen viel drastischer, als „smälta" im Schwedischen. 15) Weniger gut, aber möglich: „eine Zeit". 16) Natürlich nicht „hervorstehend". 17) "Vermögen" im Sinne von „veranlassen„ beginnt, meinem Sprachgefühl nach, zu veralten. 18) Natürlich nicht: „nicht irgendeine solche Frage". 19) Nicht gut: „in Frankfurt".

H. Sperber.

A Visit to Cambridge.[1]

If one[2] (anyone, a person, a man) is making a fairly (pretty) long (a longish **F**) stay (sojourn) [is staying[3] (sojourning **A**, stopping **F**) any /considerable/ (/for/ some /little/) time] in London, one (he) ought not to (should not, should by no means) [No one (Nobody) who is staying . . . should] neglect (omit, fail) to make an excursion (trip, jaunt) [do a (the) trip **F**] [should make a point of running over (down, up)][4] to one or other of England's two old[5] (ancient, antient) Universities [the two old (ancient, antient) universities of England], or better still (still better, preferably) to both of them (them both). It takes no more (It doesn't take more) than an hour [It is no more (It isn't more) than an hour's journey] by rail (railway) to travel (go, get) from London to Oxford or Cambridge. From London the railway (railroad, road)[6] to Cambridge runs (goes) almost (nearly) due (straight) north [runs in an almost (a nearly) due northerly direction]. The (One's Our, Your) first glimpse (sight) of the town[7] of Cambridge when one leaves (gets out of, emerges from) [we (you) leave etc.] the railway station (station-building) does not

Digitized by Google

show (reveal) any [shows (reveals) no] unusual (striking, extraordinary) features (characteristics) [no features (characteristics) /that are/ out of the common]; but when one comes (we come, you come) to (reaches, reach) that part (quarter) of the town where the ancient (old) "colleges" are situated (stand), one (we, you) cannot but [can scarcely (scarce) fail to] be seized with admiration [one cannot choose but marvel **A**]. These "colleges", in which most of the undergraduates (students, those *in statu pupillari*) and many (some) of the dons[8] [their teachers, their (the) tutors, the fellows[8] and tutors, the teaching-staff] live (reside*, dwell **A**), are very stately (dignified, magnificent, fine, grand) venerable[9] buildings (edifices) with magnificent (splendid, grand **F**, fine **F**) courts[10] (quadrangles, quads **F**, garths **A**, grounds). And behind them (at their back, in the 'Backs') or between** them flows (runs) the little River Cam (Granta), shaded (overshadowed) by overhanging trees. With its shelving (slanting, sloping) green banks (verdant shores[11]), surrounded (encircled, enclosed) by gardens, walks [alleys (avenues) /of trees/], and fine (beautiful, handsome) buildings, the river (stream, rivulet) offers (presents) pictures of /the/ most exquisite charm. Englishmen (The English) may (can) justly (with justice, with reason) take /a/ pride in (be proud of, plume themselves on, congratulate themselves on, glory in, put themselves on the back over **F**) this pearl (gem) of Nature (nature) improved (refined) by Art (art) [refined (elegant[12]) scenery].

Notes and Comments.

(1) *Cambridge.* The *locus classicus* in modern English for Cambridge is the eighty-seventh section of Tennyson's "In Memoriam", which is easily accessible to Swedish teachers in Jespersen-Rodhe, "England and America Reader" (where it is also annotated and sandwiched in between two old-fashioned prose descriptions of Cambridge by an American visitor). But the best way to acquire a discriminating vocabulary of the terms naturally used about "the older universities" would be to read some of the numerous anthologies concerned with them: Cambridge, for instance, has been thus anthologized by E. E. Kellett (Cambridge Press, 6/- net) and by Sidney Waterlow (Constable, 5/- net). Outsiders are particularly liable to go astray in such a matter (even a man of genius like Mr. H. G. Wells is not impeccable in his interesting inside-outside view of Cambridge in his fine novel "The New Machiavelli"); and therefore special attention should be paid to the rendering of the present piece by Dr. Fuhrken, who is not only a Cantab but accustomed to lecture members of the London Holiday Course every year on a Visit to Cambridge. — 2. *Man.* An English teacher of English reproved me some months ago for my fondness for 'one' in this sense, which he denounced as a "monstrous Gallicism", or something to that effect. But if, as our most widely read prose-writer says, "the Englishman is the mud of all races", why should not English be the scum (or cream?) of all languages? To me it seems that 'one' very neatly introduces a statement from which the user of the word does not wish to dissociate himself—therein differing from 'your', 'we' and 'people'. In the present case, for instance, it appears to me that to use either 'you' or 'we' in the opening sentence imports too personal a note, as though the writer were discussing plans with friends or pronouncing *ex cathedra* judgments to others In the fourth sentence, on the other hand, after the writer has "established relations"

Digitized by Google

with his reader, either 'we' or 'you' becomes (to my mind) appropriate.— (3) Not 'remaining', which means 'continues to stay', 'prolongs a visit already begun". — (4) 'down' or 'up'? It is almost universally customary to speak of going 'up' *to* London, and 'down' *from* London, even with reference to a place obviously 'higher'—e.g. up the Thames valley. On the other hand, the "Varsity" practice is to speak of going or coming 'up' *to* and 'down' *from* the special university of the speaker. Hence the pacific suggestion of 'over'. — (5) 'old' is *absolute*, implying that these universities have been in existence for some considerable time. The expression "the older universities", on the other hand—which is in frequent use—is distinctly and consciously *comparative* in fact as well as in form and involves a conscious comparison to the seven "newer" universities founded in England during the past hundred years. — (6) 'the railway'. As a matter of fact, there are two equally good direct railway routes from London to Cambridge [G.E.R. from Liverpool St., or St. Pancras and G.N.R. from King's Cross, both running to the same antediluvian "scissors" station *at*—it can hardly be said to be *in*—Cambridge]; neither route runs due, or very nearly due, north; and the journey takes at least 25 % more than the hour mentioned in the text. — (7) Not 'city'—which, however, is the correct designation for the 'local habitation' of the 'sister university'. Why? — (8) Compare the brilliant University jape: "*Don*: in Spain, a gentleman; in Oxford, a fellow". — (9) 'venerable' would be more applicable to persons than to buildings. — (10) 'court' is the regular word at Cambridge, as 'quadrangle' (or quad **F**) at Oxford, for the open space, grassed or gravelled, surrounded by the college buildings; to such a space in college or monastery the word 'garth' is frequently applied in poetry or literary language; while 'grounds' would include other parts of the college-property (e.g. the non-court space intercepted in most cases between the college-buildings and the Granta—which is the earlier name of the river (of which 'Cam' is said to be a corruption) still in more frequent use of the part of the river actually "in the Backs". — (11) 'shores' would not be used in everyday language in speaking of such a small river as the Granta: in connexion with a (possibly) poetic adjective like 'verdant', or to rime with 'oars' (as in the passage from Tennyson already cited) it is quite in order. — (12) 'elegant', in such a connexion, is more in keeping with the English of the eighteenth than with that of the twentieth century. — **bo.* 'reside' is quite in place here, as it implies a fairly fixed sojourn in a place, especially in an official or obligatory capacity; but for the same reason it is not appropriate in the opening sentence, where a temporary visit to London is evidently intended. — ***bakom eller mellan dem.* The Granta flows behind or at the back of several (say 6) colleges or halls, and 'between' two parts of one college (St. John's College); and the part of Cambridge near these six or seven colleges or halls is called "the Backs /of the Colleges/". An allusion to this fact might be made by substituting 'At the back (backs) of' for "Behind" (the abbreviated form 'back of' is commonly regarded as an Americanism); but the substitution of 'among' for 'between' is to be deprecated as the majority of the colleges do not stand near the river.

C. S. Fearenside.

If one (you) stays (stay, make a stay) for some time [of some length (duration)] in London, one ought not to (should not) neglect (omit, fail) to make an excursion (trip, outing[1] **F**) to /the/ one or other (one of the two) of England's old Universities (University towns, the old English Universities) or rather (better /still/) to both of them. It does not take more than about an hour (it is not more than about an hour's journey) by rail to reach[2] (get to **F**)

Digitized by Google

Oxford or Cambridge from London. From London the line (track) goes (is) nearly (almost) direct /to the/ north. The first view (sight F) of /the town of/ Cambridge when you (one) leave (leaves) the /railway/ station does not show (present) any unusual features; but when you (one) come (comes) to (reach, -es) that part of the town in which (where) the old Colleges are situated, one (you) cannot fail to be struck with admiration. The Colleges, in which the majority[3] (most) of the students and part of the teaching staff[4] live, are very (highly) fine (imposing, noble), venerable buildings with magnificent (splendid) courtyards[5], and behind or among them flows the little River Cam, shaded by overhanging trees. With its sloping green banks[6], surrounded by gardens, avenues (walks), and beautiful buildings, the river presents (offers) pictures (scenes, views) of the most exquisite charm. The Englishman feels justly proud of (prides himself justly on) this pearl of refined and elegant nature.

Notes.

(1) *Trip* is less good, cf. *day-trip; outing* is Colloquial; *picnic* denotes an excursion usually to some place in the country, and implies at the same time *an al-fresco meal.* — (2) We do not use *come to* in this sense unless the content implies that one is already at O. or C. — (3) *the greater part* might have been written here, had *part* not been used again almost immediately. One might say *Some of the* . . . which would be less accurate. — (4) *teaching staff* or simply *staff* is the usual expression. Notice however *diplomatic corps. Teaching body* denotes a larger number of teachers than *staff; cf. corporation* — 5 *Courtyards.* These are generally called *Quadrangles (Quads, F.) Squares is* hardly admissible. — (6) *shore* is not as a rule used in this case. *Strand* is now poetical.

T. Oakes Hirst.

A Gothenburg Version.

If you stay some time (for any length of time, make a stay of some duration) in (pay a lengthy visit to) London, you should not fail (omit, neglect) to make an excursion (take a trip) to one of the two old universities of England, or better still (still better), to both /of them/. It does not take[1] more than (It is only) about an hour by rail (by train, an hour's railway journey) from London to Oxford or Cambridge. From London (town) the line to Cambridge runs almost due north. The first sight (view) of the town of Cambridge, as you leave (step out of, come out of) the station, does not reveal (show, present) any unusual (remarkable, exceptional) features (characteristics); but when you come to (reach) that (the) part of the town where the old colleges are situated (stand, lie), you cannot help being (fail to be, cannot but be) struck with admiration. These colleges, in which most of the students (undergraduates) and a /certain/ number of the teaching staff (staff of teachers, the professors and lecturers) live (reside), are very imposing

Digitized by Google

(fine), venerable buildings (structures, edifices) with splendid (magnificent, stately) courts[2]. And behind /them/ or through them flows (runs) the little river Cam (Granta), shaded by overhanging trees. With its green, sloping banks, surrounded with gardens, avenues and beautiful (fair, fine) buildings, the river offers pictures (scenes, views) of exquisite charm. Englishmen justly feel proud of this jewel (pearl) of refined scenery.

Notes.

(1) With this construction *to get* may be inserted before *from London;* or somewhat less colloquial, *to reach O. or C. from L.* — (2) *Court:* the only word in speaking of Cambridge colleges. The corresponding word at the sister university is "quadrangle."

Thème français.

Un chasseur et son fils traversaient une forêt; ils étaient séparés /l'un de l'autre/ par (entre eux coulait) une rivière assez profonde. Le jeune garçon voulut /passer pour/ (traverser pour) rejoindre son père, mais la rivière étant (comme la rivière était) trop large pour qu'il pût (puisse) sauter par dessus sans aide, il coupa[1] (rompit, cassa) une branche d'arbre, appuya un des bouts sur les pierres du bord (de la rive) et s'élança à l'aide de cet appui[2] vers l'autre rive (la rive opposée). Mais la branche se rompit (cassa, se cassa), car c'était du sureau, et le jeune garçon disparut dans l'eau. Un berger, qui avait tout vu, accourut (se hâta) pour lui porter secours[3]. Mais le jeune garçon était déjà revenu (avait reparu, était remonté) à la surface de l'eau et nageait avec facilité (aisance) vers l'autre rive. Le berger dit au père: «Vous avez appris à votre fils bien des (beaucoup de) choses, mais vous avez oublié de lui apprendre à examiner l'intérieur des choses[4]; s'il avait examiné l'intérieur (regardé au dedans) de la branche de sureau, il ne s'y serait pas fié». — »Mon ami, répondit le chasseur, j'ai fortifié (affiné, développé) sa vue, et exercé (développé) sa force; c'est assez pour l'abandonner aux leçons de l'expérience; les hommes lui apprendront assez tôt /à avoir de/ la méfiance (à se méfier)».

Notes.

1). *Coupa* suppose l'emploi d'un couteau. — 2). «à l'aide *de l'autre*» n'aurait pas de sens: l'aide n'est pas seulement dans l'un des deux bouts, elle est dans la branche d'arbre tout entière. D'autre part il est difficile d'éviter la répétition du radical *appui* sans s'éloigner trop du texte. — 3). *Pour l'aider* n'aurait pas de sens complet. — 4). Difficile d'éviter la répétition de *choses* sans s'éloigner du texte.

P. Méaly.

Digitized by Google

Un chasseur et son fils marchaient dans (à travers) un bois (traversaient — allaient à travers une forêt); entre eux /deux/ coulait un ruisseau[1] (Il y avait entre eux — Ils étaient séparés par un . .) assez profond. Le fils voulut traverser (passer) le ruisseau pour rejoindre[2] son père (voulut rejoindre . .), mais, comme le cours d'eau était trop large pour pouvoir être sauté sans aide (pour qu'il pût le sauter — le franchir d'un bond), il coupa une branche /d'arbre/, en appuya un bout (une extrémité) aux pierres (sur les — contre les rochers) de la rive, et s'élança avec son aide dans la direction de (vers) l'autre bord (rive). Mais la branche cassa (se brisa, rompit, se rompit), car c'était une branche de sureau, et l'enfant[3] disparut dans l'eau. Un berger (pâtre) qui avait tout vu s'élança à son aide (courut — pour lui aider — à son secours — pour le secourir). Mais l'enfant était déjà revenu à la surface /de l'eau/ et atteignit facilement (sans encombre — avec facilité) l'autre rive (nagea jusqu'à —). Le berger dit au père: «Tu as appris (enseigné) à ton fils beaucoup de choses, mais tu as oublié (omis) de lui apprendre à examiner le fond des choses;[4] s'il avait examiné l'intérieur de la branche de sureau, il ne s'y serait pas fié.» — «/Mon/ami, répondit le chasseur, j'ai aiguisé ses yeux (sa vue) et exercé ses forces (sa force); c'est assez (cela suffit) pour que je puisse l'abandonner aux leçons (enseignements) de l'expérience; les hommes ne lui apprendront que trop tôt (vite — il n'apprendra que trop vite des h.) à se défier (la méfiance — à se méfier). (Il a bien le temps d'apprendre —).»

Notes.

1. *une rivière* est trop large, un *torrent* trop rapide; *cours d'eau* est trop vague. 2. On ne peut pas bien dire: *traverser vers* son père. 3. *le petit garçon* est possible, mais non *le garçon*. 4. On ne peut mettre le même mot dans les deux cas pour traduire «inre».

J. Barat.

Måndagens skrivningar.

Uppgifter för uppsats på *engelska* eller *franska* för *real*-gymnasiet

1. Beskrivning av Cederströms målning »Carl XII:s likfärd».
2. Vilka blommor tycker du mest om?
3. En svensk småstad.

Ungefärligt innehåll: belägenheten — ofta vid vatten med vackra omgivningar — trånga krokiga gator — låga hus, mest av trä, somliga ruckel — ett och annat stort stenhus — kyrkan dominerande — föga industri — stillhet och lugn.

Digitized by Google

Engelskt översättningsprov för realgymnasiet.

Den engelske historikern Roscoe, berättar i ett av sina lärda verk följande anekdot. År 1474 kom en ovanlig gäst till Florens. Det var Kristian, konung av Danmark och Norge, som befann sig på resa till Rom. Han beskrives av de florentinska *(Florentine)* historieskrivarna som en man med allvarligt och respektabelt utseende. Sedan han avlagt besök hos stadens överhetspersoner, som mottogo sin kunglige gäst med stor ståt, begärde han att få se ett par dyrbara handskrifter, som skulle finnas i Florens. Den ena av dessa var det berömda exemplar av evangelierna på grekiska, som några år förut förvärvats från Konstantinopel. Denna hans prisvärda nyfikenhet blev också tillfredsställd. Sedan han betraktat de gamla böckerna, förklarade han genom sin tolk, att detta var sanning furstliga skatter, värdefullare än guld och ädelstenar. Man förmodade, att han härmed anspelade på hertigens av Milano uppträdande. Denne hade nämligen skrytsamt visat honom alla de skatter, på vilka han plundrat sina undersåtar, men Kristian hade då kallt anmärkt, att samlande av rikedom vore under en stor och högsinnad härskares värdighet.

Franskt översättningsprov för realgymnasiet.

En man, som var anklagad för stöld, stod inför domstolen och hade undergått ett långt förhör. Sedan flera personer hörts såsom vittnen, utan att någon av dem haft någonting av större vikt att omtala, hade den anklagade erkänt sig skyldig tiil brottet, och juryn hade dragit sig undan för att överlägga. Då jurymännen åter inträtt i salen, yttrade deras ordförande till stor förvåning såväl för domstolen som för den talrika publiken: »Jurymännen förklara den anklagade för oskyldig.» — »Huru! — utropade domaren — den anklagade erkänner själv, att han är skyldig, och det oaktat påstår ni, att han är oskyldig!» — »Herr domare, — svarade ordföranden — det är just därför att han själv säger sig vara skyldig, som vi äro fullkomligt övertygade om att han icke begått brottet; vi ha känt Dupin sedan hans barndom, och vi veta, att han är den största lögnare, som finns i den här byn. Han ljuger alltid, och det har han säkert gjort nu också.»

* * *

A Prince in Florence.[1]

Roscoe, the English historian, (The English historian, Roscoe,) tells the following story (anecdote) [relates (narrates) the following (subjoined, appended, annexed) story (anecdote, incident)] in one of his learned (erudite, schoolarly)[2] works[3] (tomes). In /the year/ 1474 an unusual (an uncommon, a rare) guest came to (arrived at,

Digitized by Google

arrived in) Florence [there came to etc. Florence an unusual etc. guest]. It was [He was no other than] Christian, King of Denmark and Norway (Denmark-Norway), who was then [then happened (chanced) to be] on a journey (on his way, on a pilgrimage) [travelling, journeying **A**] to Rome. He is described (characterized, depicted, delineated) by the Florentine historians (historiographers, annalists, writers of history) [the historical writers etc. of Florence] as a man of (with a) serious (sober, grave, sad) and dignified (worthy, respectable) appearance ["of reverend and grave aspect"].[4] After he had paid (made) a visit (visits?) [After paying (making, having paid, having made) visits] to the magistrates (authorities) of the city (> town), who received (welcomed) their royal (kingly) guest[5] in /great/ state [with great ceremony (splendour, dignity, magnificence)], he requested (begged, asked) to be allowed to look at (see) [that he might /be allowed to/ look at (see)] one or two (some, a couple of) valuable (precious, priceless)[6] manuscripts which (that) were to be seen (were said to be preserved)[7] at (in) Florence. One[8] of these was the famous (celebrated, well-known, renowned) copy (codex) of the Gospels (gospels) in Greek which had been obtained (acquired, procured) from Constantinople some (a few) years before (previously). And this (This) /his/ praiseworthy (laudable, commendable) curiosity (inquisitiveness) [This praiseworthy curiosity etc. of his] was satisfied (gratified).[9] After he had viewed [eyed, regarded, looked (gazed) at (on, upon)] (After viewing etc., After having viewed etc.) the old (ancient, antient) books, he declared (stated, said), through /the mouth of/ his interpreter, that in truth (of a truth, of a verity **A**) these were princely treasures, more valuable (precious, priceless) than gold and precious stones. It was surmised (suspected, supposed) [They (> People)[10] surmised etc.] that herein (hereby, in this speech) he was alluding[11] (alluded) to [was hinting (hinted) at] the behaviour[12] of the Duke of Milan (the Duke of Milan's behaviour). The latter (This last, The said Duke) had[13] vaingloriously (ostentatiously, boastfully, braggingly) shown /to/ him [displayed before (to) him, exhibited to him] all the treasures of which he had plundered (pillaged, robbed) his subjects; but on that occasion Christian had coldly remarked (observed)[14] [but Christian had then (on that occasion) remarked etc., but Christian had remarked etc. on that occasion][15] that it was beneath[16] the dignity of a great and high-minded (noble-minded, puissant) prince[17] (ruler, monarch) to amass (heap up, pile up, accumulate, gather, collect) riches [that the amassing (accumulation, accumulating, heaping up, collection, collecting, gathering) of riches was beneath . . . prince etc.].

Notes and Comments.

(1) The proper standard by which to measure translations of this piece, at any rate stylistically, is, of course, Roscoe's original; but in making such a comparison for comparatively elementary purposes, it should be borne in mind that Roscoe's "Life of Lorenzo the Magnificent" (from which the anecdote is presumably taken) was written over a hundred

Digitized by Google

years ago (1796), when the would-be dignified manner of writing histor practised by Gibbon, Hume and Robertson was still in the ascendant. (2) Not 'scientific', as that would seem to transfer Roscoe's works fro the domain of 'Letters', 'Literature' or 'the Humanities', to the mo statistical works of a later day. — (3) Not 'labours', though the wor might well be described as one "of great labour to write" (or read The Swedish word-order in this sentence, interjecting a heavy adverbia between the verb and its object, would be well-nigh intolerable in Eng lish—unless one wished to emphasize the source of the story. The stor is too short to be called a "history". — (4) 'sad' is inserted because i happens to be the usual word in this sense in the English of the period under discussion: the English House of Commons was ever begging the Lancastrian kings to take "sad and wise counsellors"; 'serious' is opposed to 'frivolous', while 'earnest' would more naturally be opposed to 'half-hearted', 'not sincere' (a matter of the mind, rather than of externals); 'respectable' is excluded as almost ridiculous with its suggestion that the prince had a good tailor or did not look as if he would pocket the spoons; "grave and reverend" is a familiar Shaksperian collocation; 'venerable' would import age; 'severe' implies excessive seriousness, as of a Puritan, or precision; 'respectful' (the favourite rendering of an advanced class on which I have tried the piece) expresses his attitude not the impression he gave. — (5) 'kingly' imports that he not only was a king, but looked the part: "every inch a king". The form 'regal' is especially used to express the external state or magnificense which is commonly associated with kingship, and might possibly, but not very appropriately, be used as the adjective to treasures in the next sentence but two. — (6) 'costly' might possibly stand here, though it would restrict the meaning to mere money-value and directly imply that the manuscripts had cost Florence "a pretty penny": but for that very reason it is inappropriate as a rendering of 'värdefullare' in the next sentence but one. — (7) 'which should be in Florence' = means that Florence was their proper place of storage, 'which were to be in Florence' implies that it had been arranged by somebody that they should be there. — (8) 'The one' could stand only if actually followed by 'the other': in which case no more than just two manuscripts could be intended. — (9) Not 'also', which would introduce an additional fact, not merely the conformation of a previous statement, request and so on. To translate by 'too' (at the end of the sentence) would, to my mind, convey some feeling of surprise that the Florentine bigwigs had truckled to the prince's curiosity. — (10) Not 'one' here, for neither the writer nor the reader are directly concerned in the matter: see note to the Classical Side text this spring (p. 71). —(11) 'allude' here, as occasionally in scholarly English, preserves its etymological meaning (suggested also by *anspela*, I presume) — viz. a slight reference with a delicate touch of amusement. Of this sprightly innuendo 'hint' is quite innocent. — (12) 'conduct' imports something wider or deeper than 'behaviour', which is used rather of the transient or the superficial. (13) Not 'namely', which is used to introduce an explanation of words or terms rather than of facts or actions. — (14) 'uttered' (a favourite rendering) requires either no object or a real noun-object. — (15) The omission of 'then' in two out of these three renderings is deliberate: Why? If used in either of the other two arrangements, it would not indicate time unless strongly stressed. — (16) Not 'under' or 'below' the dignity; nor 'worthiness', which expresses actual worth rather than the outward semblance or show thereof. — (17) 'prince' is the best word here, both because it agrees with the then use in English of 'prince' for what we should now call a 'reigning prince' (compare Shakspere's »Henry VIII» *passim*) and because we are dealing with Italy in the days leading up to the conditions analyzed in the work which is always known in English as «The Prince». Not 'regent', which, except in poetry, means one who rules on behalf of someone else, especially of a king who is a minor, insane or absent from the realm.

C. S. Fearenside.

Digitized by Google

Roscoe, the English historian tells (relates) the following anecdote (story) in one of his learned works (books). In /the year /F 1474 an unusual (unwonted,) guest (visitor) [1]), arrived at (came to [2]) Florence. It (This) was Christian, King of Denmark and Norway, who was on his way to [was travelling (journeying, obs!) to, bound for F] Rome. He is described by the Florentine historians (historical writers) as a man with a serious and respectable appearance (of a . . . aspect, mien.) After he had paid /formal/ visits (visits of state) to the magistrates (civil authorities) of the city [3]), who received their royal guest (visitor) with great pomp (display; show F), he requested (asked, desired obs!) to see [that he might (be allowed to) see] a few valuable (priceless) manuscripts, which were /said to be/ preserved (kept) in Florence. One of these was the famous (celebrated) copy of the Greek gospels [4]) which had been procured (obtained, gained, got F) from Constantinople, some (a few) years previously (before). His laudable (commendable) curiosity (inquisitiveness) (This . . . . of his) was also satisfied. After (When) he had (After having) looked at (contemplated, examined) the ancient (old) books (manuscripts), he declared (pronounced, stated as his opinion) by means of (through) his interpreter that they were truly (in truth) princely treasures, more valuable (of /far/ greater value) than gold and precious stones. It was (People F) supposed (surmised, presumed) that he /thereby (in saying so)/ alluded to (hinted at) the Duke of Milan's behaviour (conduct, action) (the . . of the Duke of M.). The latter had /I must mention, I should say F., I must tell you F./ boastfully shown him all the treasures of which he had robbed [5]) (which he had taken from F.) his subjects. But Christian /had/ then coldly (frigidly) remarked (observed, made the remark, observation) that the hoarding /up/ [6]) (gathering /together/ collecting) of riches (to hoard up etc.) was beneath [7]) (unworthy of) the dignity of a great and high- (noble-)minded ruler.

Notes.

(1) *unusual* is commoner than *unwonted*, *rare* is used in this sense *of migratory birds.* — (2) hardly *reached Florence.* — (3) *City* is more dignified than *town.* — (4) We would speak of *Greek gospels* rather than *gospels in Greek.* — (5) *robbed* is the best expression here. The cognate expressions *loot*, *plunder*, *pillage*, *rifle* are not suitable here. — (6) *Cf.* also in Biblical language — *he heapeth up riches, and knoweth not who shall gather them. [Rs XXXIX. 6]* — (7) Not *under* in this sense. Note the distinction between *beneath one's notice* and *under one's notice.*

T. Oakes Hirst.

Digitized by Google

A Gothenburg Version.

The English historian, Roscoe, relates (tells) the following anecdote in one of his learned works (treatises). In 1474 an unusual visitor came to Florence. It was Christian, King of Denmark and Norway, /who was/ on his way to Rome. He is described by the Florentine historians (chroniclers) as a man of serious and respectable appearance. After paying (he had paid, Having paid) a visit to the magistracy (magistrates, authorities) of the city (town), who received their royal guest with great ceremony (pomp), he asked /to be allowed (permitted)/ to see (/have a/ look at) a few (some) valuable manuscripts (MSS.) /which were/ said to be at (in) Florence. One of these was the famous (celebrated) copy of the Gospels in Greek, which had been acquired some (a few) years before (previously) from Constantinople. This laudable (praiseworthy, commendable) curiosity of his was satisfied (gratified). After he had looked (A. looking) at the old books (volumes), he declared through his interpreter that these were truly (indeed, of a truth, in truth) princely treasures, more valuable (of greater value) than gold and precious stones. It is presumed (surmised) that he (He is presumed to have) said this in allusion (been alluding) to the Duke of Milan's action (behaviour); for the latter had boastingly (ostentatiously) shown him all the treasures of which he had plundered (robbed) his subjects, whereupon (upon which) Christian had calmly remarked (observed) that the collecting (amassing) of riches was beneath the dignity of a great and high-minded (noble-minded, magnanimous) ruler.

Thème français.

Un homme /qui était/ accusé de vol se tenait (était, se trouvait) devant le tribunal, après avoir subi un long interrogatoire. Plusieurs personnes ayant été entendues comme témoins sans qu'aucune ait eu quelque déclaration importante à faire (quelque chose d'important à déclarer), (après l'audition de plusieurs témoins qui n'avaient rien eu d'important à déclarer), l'accusé avait avoué (reconnu) sa culpabilité (s'était reconnu coupable du délit), et le jury s'était retiré (les jurés s'étaient retirés) pour délibérer. Lorsque le jury fut rentré (Le jury rentré) dans la salle, le président, au grand étonnement du tribunal et du nombreux public, prononça ces mots (déclara): »Le jury déclare l'accusé innocent.» — »Comment! s'écria le juge, l'accusé avoue (reconnaît) lui-même qu'il est coupable (sa culpabilité), et malgré cela vous prétendez qu'il est innocent!» — »Monsieur le juge, répondit (répliqua) le président du jury, c'est justement (précisément) parce que lui-même se dit (se prétend) coupable que nous sommes absolument (tout à fait, entièrement) convaincus (persuadés) qu'il n'a pas commis le (ce) délit;

Digitized by Google

nous connaissons (avons connu) Dupin depuis son enfance, et nous savons qu'il est (que c'est) le plus grand menteur qu'il y ait (a) dans ce village. Il ment toujours, et certainement (assurément, à n'en pas douter) il vient de mentir (le faire) encore maintenant.»

P. Méaly.

Thème français.

Un homme qui était accusé[1] de vol était devant le tribunal[2] et avait été soumis à un (avait subi un) long interrogatoire. Plusieurs témoins ayant été entendus (après que pl. tém. eurent été entendus — que plusieurs personnes eurent été entendues comme témoins — en témoignage) sans qu'aucun (aucune) d'eux (d'elles) ait eu rien à dire d'important (ait eu quoi que ce soit d'important à rapporter), l'accusé s'était reconnu coupable /du délit[3] en question/ [avait avoué (sa culpabilité)], et le jury s'était retiré pour délibérer. Quand les jurés rentrèrent dans la salle /d'audiences/ le chef du jury proclama (dit) au grand étonnement (à la grande stupéfaction — surprise) de la Cour (des juges — du tribunal) et du nombreux public[4]: «Le jury déclare l'accusé innocent.[5]» — «Comment!» — s'écria le juge — l'accusé reconnaît lui-même qu'il est coupable (sa culpabilité), et malgré cela (cependant, malgré tout) vous prétendez qu'il est innocent! (vous affirmez son innocence)» — «Monsieur le juge[6] — répondit le chef du jury — c'est justement parce qu'il dit lui-même qu'il est coupable (parce qu'il se prétend coupable) que nous sommes absolument convaincus (certains, persuadés) qu'il n'a pas fait ce dont on l'accuse[7]; nous connaissons Dupin depuis son enfance et nous savons qu'il est le plus grand menteur qu'il y ait dans notre (ce) village (du village). Il ment toujours (il ne fait que mentir) et il a sûrement menti cette fois-ci encore) (c'est certainement ce qu'il vient de faire encore).

Notes.

(1) il est impossible de dire simplement *un accusé de vol* — (2) puisqu'il y a un jury on peut aussi traduire: «passait en cour d'assises». — (3) un vol n'est pas un *crime*, et ne le devient que s'il est accompagné de circonstances particulières (cambriolage, violence envers les personnes etc . . .) — (4) ou bien: *le chef du jury, au grand étonnement . . . . . proclama* — (5) «En réalité le chef du jury a dit, s'il s'est conformé au Code de procédure français: «En mon âme et conscience, devant Dieu et devant les hommes, *la réponse du jury est «non» sur toutes les questions*», mais nous ne sommes évidemment pas en France. — (6) S'il y a plusieurs juges: »*Monsieur le président*». — (7) autres variantes voir plus haut.

J. Barat.

Digitized by Google

INSÄNDA TIDSKRIFTER.

L'Écho français, Journal bi-mensuel pour l'étude de la langue, de la littérature et de la vie françaises. *Wilhem Violet,* Libraire-Éditeur, Stuttgart. Tome XXXIII, 1912/13. 7—13 (Janvier—Avril).

The English Echo, A Fortnightly Paper for the Study of the English Language, Literature and Life. *Wilhelm Violet,* Publisher, Stuttgart. Vol. XVI, 1912/13. 7—13 (January—April).

Beide Zeitschriften erscheinen alle 14 Tage als sorgfältig ausgestattete Hefte von 32 Seiten Textumfang, 8 seitigem Umschlag und enthalten in anregender Abwechslung *spannende Novellen, literarisch wertvolle, belehrende Aufsätze der besten modernen Schriftsteller, Berichte über die wichtigsten Erscheinungen des künstlerischen, literarischen und politischen Lebens* in Frankreich und England, allerlei *Scherze und Rätsel, Uebungen, Briefkasten,* alles zweckentsprechend ausgewählt. Zur Erleichterung des Lesens dienen Erklärungen seltener Wörter und Redensarten auf einer Beilage. Hübsche *Illustrationen* beleben den Text. *Jede Nummer enthält eine achtseitige Romanbeilage. Preisausschreiben* regen die Leser zu sprachlicher Selbstbetätigung an. — Der *Umschlag* gibt im Briefkasten Auskunft über Fragen literarischer, wissenschaftlicher und grammatischer Art, über Verhältnisse im Ausland usw.; ausserdem enthält er die wichtigsten Nachrichten aus dem gesamten sprachlichen Unterrichtswesen, Korrespondenzaustausch usw. — Jährlich erscheinen je 24 Hefte, 768 Text-Seiten, zum Preise von 5 Mark.

Germanisch—Romanische Monatsschrift, hgg. v. H. Schröder. 1913. Heft 3. Inneh. bl. a. Petsch, Aus der Kleistliteratur des Jubiläumsjahres, Counson, Les paroles littéraires de la langue française I.

Modern Language Notes, Vol. XXVIII (1913). No. 3: Campbell, Killis, Miscellaneous notes on Poe; Schaaffs, G., Zwei Gedichte von Gœthe; Patterson, Shirley Gale, Concerning the type *Beau-Père, Belle-Mère.*

Mondo, Svensk Världsspråkstidning. Red. och ansvarig utg. P. Ahlberg. Årg. II (IV). 1913. N:o 1—2 (26—27).

Unterricht und Sprechmaschine, Mitteilungen über die Verwendung der Sprechmaschine als Unterrichtsmittel. Herausg.: Professor Victor A. Reko in Berlin und Ernst Surkamp in Stuttgart). Verlag von Wilhelm Violet in Stuttgart. Erscheint alle Zwei Monate. 5. Jahrgang, 1913. Nummer 1. Inneh. bl. a.: Die Sprechmaschinen beim Sprachunterricht in Schweden, Vortrag in Norrköping 1912 von Dr. Wilh. Uhrström, Stockholm.

Vor Ungdom, Udg. af Pædagogisk Selskab, Red. Dr. Niels Bang. Martshæftet 1913. Inneh. bl. a.: Victor Kuhr: Prof. Høffding som de unges Lærer.

LUND 1913, A.-B. SKÅNSKA CENTRALTRYCKERIET.

Digitized by Google

Université de Besançon

Cours de Français pour les Etrangers.

1°. Cours de vacances: du 1er Juillet au 31 Octobre. Prix: un mois 40 fr., deux mois 50 fr., trois mois 60 fr., quatre mois 65 fr. Promenades et excursions en Franche Comté et en Suisse.

2°. Cours de l'année scolaire: du 1er Novembre au 30 Juin. Prix: 50 fr. quatre mois, 70 fr. pour l'année entière.

Pour tous renseignements, s'adresser à Monsieur le Professeur **Vuillame, 30 rue Mégevand, Besançon.**

INACKORDERING I UTLANDET.

MODERNA SPRÅK'S Redaktion vore tacksam, om tidskriftens lä-re ville insända uppgift om familjer, vilka äro villiga att mottaga utländska ensionärer, och vilka de personligen kunna rekommendera.

*Références: Fru Ransson, Linnégatan, Göteborg.

ENGLAND.

Carshalton. Refined home offered Swedish ladies. Moderate terms. lisses Schoedelin, *Franconia, Park Hill, Carshalton, London, S. W.*

West End. Mr H. D. Ellis (M.A., Late Scholar of New College xford) and his sister receive foreign pupils (not more than three), ladies r gentlemen, to board and learn English. Phonetics, if desired. Lessons non-residents *12 Gloucester Terrace, Hyde Park, London. W.*

Ealing (western suburb of London). Private Family, recommended Professor Eilert Ekwall, Lund: *26 Mount Park Crescent, Ealing W.*

Highgate (northern suburb, about an half-hour from the British Museum). xford Graduate, Taylorian Exhibitioner in French and Modern Language, laster at a Public School, receives foreign students of English in his ouse. E. T. Schoedelin, *71 Talbot Road, Muswell Hill, London.*

FRANKRIKE.

Boulogne sur Seine, près Paris. Madame Henri Lucas, *80 Bd de la Ré-ublique.**

Chartres (Eure et Loir). M. le Professeur Schoell.*

Paris. Pension de Famille. Références: Universitetslektor Virgile inot et Docent Chr. Thorn, Lund. M. Le Roy, *85 Avenue d'Orléans.*

Grenoble. Mme Louis Monier, *Rue Voltaire 8.* Réf.: Carola Eneroth, kolföreståndarinna, Uppsala.

Clamart (Seine), près Paris. Monsieur et Madame Caron, *rue de èvres 32 1er.**

SCHWEIZ.

Genève. Madame Rouget (veuve de pasteur), *12 Tranchées de Rive.**

Bôle, près Neuchâtel. Madame Paul Grether.*

TYSKLAND.

Biesdorf b/Berlin. Superintendent G. Plath. Ref.: Vilh. Bladin, Här-ösand.

Marburg a/L. Fräulein Katie von Düring, *Barfüssertor 21, Marburg.**

Marburg a/L. Dr. Schellenberg.*

Marburg a/L. Frau Dorette Lederer, *Klinikenstr. 6.**

Naumburg a/S; reizende Lage; Ausläufer des Thüringer Waldes; an istorischen Erinnerungen reiche Gegend; Weimar, Jena, Leipzig, Halle in -stünd. Entfernung. Angenehmes Heim für Damen und Herren: empf. von dj. P. Tydell, Karlskrona. Frl. von Kracht, *Schönburg Str., Naumburg.*

Hannover. Frau Cessy Schmidt, geb. Geissler, *Löwenstrasse 14.* Ref.: arola Eneroth, Skolföreståndarinna, Uppsala, doktorinnan T. Eurén, ppsala.

Digitized by Google

Digitized by Google

LIBRARY
AUG 2 1955
UNIVERSITY OF CALIFORNIA

N:r 6. Juni 1913. **Lösnummer 1: 50.**

SJUNDE ÅRGÅNGEN

MODERNA SPRÅK

Svensk Månadsrevy för undervisningen i de tre huvudspråken

utgiven av

HERMAN SÖDERBERGH, *Fil. Lic.*, *Lärare vid Lunds priv. elementarskola.*

N. OTTO HEINERTZ, *Docent i tyska vid Lunds Universitet*

INNEHÅLL:

	Sid.
Skrivningarna i de moderna språken, **Carl O. Koch**	99
Studentskrivningarna i de moderna språken, **Gustaf Lindborg**	104
Ett förslag, **Emil Låftman**	107
Det skall vara allvar med studentexamen, **G. A. Bergström**	108
Replik, **Herman Söderbergh**	110
Wegfall der Präposition im Englischen, **Birger Palm**	114
Further Remarks on the English Realskolestil V. T. 1913, **C. S. Fearenside**	120
Två rättelser till Calwagens och Melins edition av Freytags Die Journalisten, **Theodor Hjelmqvist**	123
Frågor och svar	124
Till frågan om franskans ställning, **H. Sgh.**	125
Litteratur:	
Elfstrand, Daniel: Engelsk läsebok, **I. B.**	126
The latest ten Nelsons as Holiday Reading, **C. S. Fearenside**	127
Till redaktionen insända böcker	129
Ett beriktigande	130
Bilaga (se sid. 130).	

DISTRIBUTION:
MODERNA SPRÅK, LUND

Digitized by Google

Institut du Square La Rochefoucauld

108 rue du Bac, PARIS.

Directrice: Mademoiselle GAUVERIT

Officier de l'Instruction Publique.

Hôtel particulier à proximité du **boulevard S:t Germain.**
Grand jardin. Hygiène et **confort** modernes.

L'Institut ne reçoit *qu'un nombre limité de jeunes filles* appartenant aux meilleures familles de France et de l'étranger. Vie intéressante et gaie, avec toutes les *garanties de sécurité morale.* Les jeunes filles sont toujours accompagnées.

Enseignement complet: français (conversation, grammaire, littérature) histoire, géographie, sciences, langues étrangères, arts d'agrément.

Prospectus détaillé sur demande.

Références en France: M. POTEL, Inspecteur général de l'Instruction publique, 14 Quai d'Orléans à Paris. — M. le Sénateur SARATERIE, 85 Avenue Bosquet, Paris. — M. le général MILLET, 39, Avenue Rapp, Paris. — M. le Pasteur de FELICE, 78, rue Gay-Lussac, Paris.

Références en Suède: Lektor P. MÉALY, Rosenvik, Djurgården, Stockholm.

Université de Grenoble.

Cours de Français

Des Cours de Littérature française, des Cours et Exercices pratiques de Langue et de Prononciation françaises sont spécialement organisés pour les Étrangers, pendant l'année scolaire (du 1er novembre au 30 juin) et pendant les Vacances (du 1er juillet au 31 octobre).

L'Université délivre, après examens, plusieurs Certificats et Diplômes.

On peut suivre les Cours et se faire inscrire à toute époque de l'année, sans avoir besoin de justifier d'aucun diplôme universitaire.

Tous les renseignements sur les Cours, Examens et Diplômes, Pensions de familles, Facilités de voyage *sur le réseau Paris-Lyon-Méditerranée* (moitié prix), *Excursions et Sports, sont envoyés gratuitement* (brochures et guides illustrés) *par le* Comité de Patronage des Étudiants étrangers, Université de Grenoble (France).

Digitized by Google

SKRIVNINGARNE I DE MODERNA SPRÅKEN.

Nedanstående funderingar äro delvis av rätt gammal datum, men deras nedskrivande har föranletts av de intressanta fast i min tanke ej alldeles oangripliga åsikter rörande studentskrivningarna, som lic. H. Söderbergh framställt i M. S. 1913 n:r 1—3.

Av alla de svårlösta frågorna rörande språkundervisningen är väl knappast någon så oklar som den om skrivningarnas lämpliga anordnande. Det enda, varom de flesta torde enas, är väl det, att det nuvarande tillståndet är långt ifrån tillfredsställande. Och skälet därtill är ej svårt att upptäcka. I mellanklasserna förekomma ju reproduktionsövningar omväxlande med översättningar. Många av eleverna välja, då valet står dem fritt, de förra i den tanken, att de äro lättare att klara sig till fullt betyg på. Detta vore ju knappast fallet, om man av reproduktionen fordrade ett fullgott återgivande av både innehåll och form, men det har visat sig, hur svårt det är att hålla fordringarna uppe i dessa avseenden; om blott de grova bockarna ej äro för många, är läraren ju gärna benägen att överse med det övriga, emedan det härvidlag är svårt att veta, vad man har rätt att fordra. Sålunda har reproduktionen blivit en räddningsplanka, varpå de svagare lärjungarna klara sig trots bristande insikter i såväl grammatik som fraseologi. I de högre ringarna är den fria uppsatsen reproduktionens arvtagare och väljes framför allt av dem, som hoppas kunna skaffa sig ett skralt Godkänd genom en så kortfattad, innehållslös och språkligt enkel uppsats som möjligt om en bergsbestigning, ett sommarminne, ett åskväder osv. I stället för att framförallt ge de bättre eleverna en möjlighet att visa, att de kunna fritt använda sig av språkets uttrycksmedel, har således även den fria uppsatsen blivit en räddningsplanka för de sämre. Bockarnas antal är kanske ej så stort, men så är innehållsfattigdomen desto större. Ibland tar sig någon företagsam yngling t. o. m. för att först på svenska sätta ihop ett opus, som han sedan omsorgsfullt översätter! Vad säga den direkta metodens anhängare om en sådan direkt metod? — En annan svårighet med de fria uppsatserna är valet av ämne. Man måste verkligen beklaga vederbörande, som har att uttänka lämpliga uppsatsämnen för studentskrivningarne i de olika språken. Givet är, att det urval av ämnen, som kunna ges vid dessa tillfällen, ej är obegränsat, utan allt emellanåt måste det inträffa, att abiturienterna få ett ämne att behandla, som de redan skrivit om. Här ett exempel. Förra våren gav undertecknad vid den sista skolskrivningen före studentskrivningarna bl. a. ämnet: Der Früh-

Digitized by Google

ling kommt! En av dem, som skrevo därom, misslyckades komplett och underkändes. Klassens skripta gingos igenom dagen före den tyska studentskrivningen. Döm om den omtalade författarens glada överraskning, då han i den senare skrivningen bland andra ämnen fick att behandla: Vårens ankomst. Begåvad med ett gott minne skrev han ner sin första uppsats ord för ord, dock med den väsentliga olikheten, att han omsorgsfullt använde sig av de av mig gjorda ändringarna, varför hans uppsats nu till slut tog sig mycket bra ut och ståtade med ett mycket fint fast tämligen oförtjänt betyg.

På grund av dessa och andra olägenheter ha språklärarna rätt allmänt börjat ställa sig avvisande gent emot den fria uppsatsen, om de också pliktskyldigast ge ut uppsatsämnen till behandling. Detta märka förstås eleverna och upphöra i allmänhet tämligen snart att skriva uppsatser för att i stället ägna sig åt översättningarna. Detta vacklande emellan reproduktioner, uppsatser och översättningar har emellertid ofta till följd, att de ej kunna något ordentligt, varför man under de sista åren måste använda oskäligt mycket tid åt översättningsövningarna (såväl muntliga som skriftliga) för att ej riskera alltför stort manfall i studentskrivningarna. — Troligen skulle dock de fria uppsatserna under gynnsammare förhållanden bättre kunna fylla sitt ändamål, om nämligen de resp. språken hade flera timmar till sitt förfogande, så att man kunde ägna en smula tid åt att preparera de ämnen, som ges. Dessa behövde då ej längre vara så barnsliga, som de nu mestadels äro, utan kunde hållas i nivå med klassens andliga utveckling, varigenom deras författare finge större intresse för dem. Rent pedagogiskt sett, är det väl ej lämpligt att sätta sjutton- à adertonåringar till att skriva uppsatser, som motsvara fjärdeklassisters intellektuella nivå.

Vad översättningar från modersmålet beträffar, så ha ju dessa blivit skarpt kritiserade av många reformvänner, och det är ju ingalunda svårt att se deras svagheter. Den största av dem är väl den, som bl. a. lic. Söderbergh påpekat i sin uppsats, den nämligen att man vid deras bedömande måste fästa största vikten vid den grammatiska korrektheten och pruta av på fordringarna i fråga om fraseologi o. d. Detta naturligivis därför, att det är så mycket svårare att nå fram till en riktig känsla för ordens och uttryckens valör än till en viss kunskap om grammatikens regler. Men därför att vi måste beklaga, att relativt små resultat nås i fråga om idiomatiska uttryck och vändningar, få vi ej förakta det resultat, som kan nås, d. v. s. förmågan att uttrycka sig grammatiskt korrekt. Formlära och syntax äro dock för den, som önskar lära sig ett främmande språk, de former, vari språkinnehållet gjuts, och den, som senare efter slutad skolgång fortsätter med språkstudierna eller i det praktiska livet får tillfälle att skriftligen eller muntligen meddela sig med utlänningar, vet vilken nytta man har av en god grammatikalisk underbyggnad. Denna är ändå förut-

Digitized by Google

sättningen eller grunden för en god språkkunskap, men liksom all grundläggning bör den göras undan i tid, så att man sedan slipper att ägna allt för mycken tid däråt. Att, som den direkta metodens förespråkare vilja, lära sig främmande språk på samma sätt, som barnet lär sig modersmålet, är en vacker tanke men tyvärr ej utförbar, därtill är tiden alldeles för knapp; vi ha ju ej flera år till vår disposition utan endast några fattiga veckotimmar. Att genom läsning av litteratur, talövningar m. m. så uppöva örat, att vederbörande rent instinktivt känner, vad språkbruket fordrar, kommer nog alltid att förbli en vacker utopi. Då är nog den metoden, som vädjar till förståndet och eftertanken, säkrare; har man ägnat en måttlig tid åt ett omsorgsfullt grammatikstudium med därtill hörande översättningsövningar, så har man åtminstone lärt sig något grundligt och har en fast grund att bygga vidare på.

En annan sak vore det ju, om man, såsom lic. Söderbergh föreslår, ersatte den skriftliga översättningen *från* modersmålet i studentexamen med en dylik *till* modersmålet, och därmed också uppgåve tanken på att föra eleverna fram till någon slags färdighet i att skriftligen uttrycka sig på det främmande språket. Ovannämnde författare framhåller med rätta, att det, som ingår i den slutliga examen, också blir bestämmande för hela undervisningens läggning; därför skulle också antagandet av hans förslag vara ett dråpslag riktat mot all skriftlig övning på det främmande språket; vi se, hur det har gått i franskan. Emellertid beror det ju helt och hållet på, vilket värde man tillskriver denna övning. Enligt lic. Söderberghs åsikt hör ej förmågan att skriftligt uttrycka sig på det främmande språket till språkundervisningens centrala uppgifter. Det må medgivas, att det ej är den mest centrala, som är litteraturläsningen, men särdeles viktig är den i alla händelser för mången, och viktigare blir den för varje dag, ju livligare beröringen med utlandet blir. Vetenskapsmän, lärare, jurister, officerare, ingeniörer, affärsmän o. a., vilka av dessa grupper ha ej större eller mindre behov av att kunna uttrycka sig skriftligt på ett eller annat av de stora kulturspråken? Enligt undertecknads åsikt vore det därför en reträtt att slopa skrivningarna på det främmande språket. — Helt visst skulle det däremot bli betydligt lättare för eleverna att översätta *till* än *från* modersmålet, även om i förra fallet lexikon ej finge medtagas. Vad detta sista villkor beträffar, så är det nog ej så lätt att realisera. Är den förelagda texten mycket lätt, blir ju uppgiften allt för enkel för eleverna. Är texten däremot svår, är det ju att vänta, att en del för eleverna okända ord och uttryck skola förekomma. Skall i så fall för varje gång en lista på de svårare orden jämte deras betydelse meddelas? Ty man kan ju knappast fixera ett visst och då nödvändigtvis ganska omfattande ordförråd på det främmande språket, som skall vara bekant för alla rikets abiturienter och till vilket den uppgivna texten strängt måste hålla sig. [Detta läte ju snarare tänka sig i fråga om översättning från modersmålet, i fall

Digitized by Google

man, såsom lektor Edström föreslår i Pedagogisk Tidskrift, febr. 1913, bibehåller de nuvarande översättningsövningarna men utan varje hjälpmedel. Dock skulle ju detta medföra ett parlör-studium, som är osympatiskt.] Den enda utvägen bleve väl, att man bibehölle lexikonet men valde svåra texter att översätta.

I vilket fall som hälst synes det mig föga troligt, att genom en sådan omläggning av skrivningarna elevernas ögon skulle öppnas mer för språkens »anda» och karaktär, än nu är fallet. Att till modersmålet översätta exempelvis engelska particip- eller passivkonstruktioner fordrar ej så särdeles utvecklad språkkänsla; det går av sig själv i de flesta fall, blott man har någon vana, men att vid översättning från modersmålet till engelska använda dessa samma konstruktioner, det fordrar betydligt mer språkkänsla. Om också under nuvarande förhållanden idiomatiska uttryck och fraseologiska företeelser ej komma fullt till sin rätt vid undervisningen, försummar dock ingen lärare att titt och ofta påpeka de för de resp. språken typiska vändningarna och uttryckssätten, fastän naturligtvis ej alltid med önskad verkan. — Översättningar *från* det främmande språket skulle säkerligen ha sin största betydelse för modersmålet (nota bene om vederbörande lärare gåve sig mödan att hålla på en fullt idiomatisk svenska vid återgivandet), men vad beträffar kännedomen om det främmande språket skulle dylika prov, såsom redan framhållits av lektor Edström, ej visa mycket mer, än vad eleverna redan nu visa vid de muntliga översättningar, som de ju få göra timma efter timma, klass efter klass. Det bleve nästan för enahanda. För min del tror jag ej, att undervisningen lider någon skada genom den motsättning i avseende på lärometoden, som framträder vid den muntliga undervisningen och de skriftliga översättningsövningarna, tvärtom är nog en viss mångsidighet vid inlärandet av ett språk fördelaktig och rätt uppiggande. Dessutom ha ju båda »linjerna», som språkundervisningen så lätt glider ut på, rätt många beröringspunkter, framför allt genom den behandling, som texterna i allmänhet underkastas under lektionerna, såsom påpekandet av idiomatiska uttryck och grammatikaliska företeelser, ävensom talövningar över det lästa.

Betänkligt är det däremot naturligtvis, om det skriftliga examensprovet framstår såsom huvudsak och det muntliga som bisak, om det också sker av den ursäktliga anledningen, att det skriftliga provet kan bedömas mer objektivt och tillkommer under för eleverna gynnsammare och lugnare förhållanden. I alla händelser har ju varje lärare möjlighet att motarbeta missuppfattning i avseende på de båda provens inbördes betydelse.

Om jag således för min del f. n. håller på översättningen till de främmande språken, så följer därav ingalunda, att den bör vara av den gammaldags typen, vimlande av fällor och snaror. Men de texter, som under de sista åren förekommit i studentexamen, kunna ej rättvisligen beskyllas för att ha varit av den sorten. Framför allt ha de tyska proven varit mycket enkla, ja, en och

Digitized by Google

gång kanske för lätta[1]). De engelska ha ofta varit betydligt svårare, men detta ej på grund av några grammatikaliska spetsfundigheter utan genom de fraseologiska svårigheter, de erbjudit. Att på det föregående skolstadiet de respektive lärarna i de temata, de giva ut, sticka in en och annan tillämpning på viktiga grammatikregler, kan ju ej undvikas, och därom är ej häller annat än gott att säga, så länge texten avfattas på god svenska.

Naturligtvis måste man instämma i lic. Söderberghs klagan över att så mycken dyrbar tid går bort från textläsningen genom översättningsövningarna och därmed sammanhängande grammatikläsning. Framför allt befinner sig den litterära textbehandlingen i ett sorgligt läge. Jag tror visserligen ej, att 'den litterära behandlingen av det lästa överstiger lärjungarnas nivå', men däremot tror jag, att den ofta överstiger lärarens förmåga. Vi språklärare måste nog erkänna, att få av oss äro i stånd att på ett tillfredsställande sätt litterärt behandla en utländsk text, och föga är det att undra på, då språkstudierna vid universiteten ha en nästan uteslutande lingvistisk karaktär. Litterära och estetiska synpunkter träffa vi sällan på i föreläsningssalarna eller i examenslitteraturen, och högst få äro födda till estetici eller kritici. Det är sålunda ingalunda lätt att i klassen behandla en text ur litterära synpunkter, hur önskvärt det än skulle vara, att dylika litet oftare anlades vid språkundervisningen; och jag tror verkligen därför, att språklärarna i allmänhet »med större lätthet för ungdomar klargöra abstrakta språkfrågor av väsentligen teoretiskt intresse, än man öppnar deras ögon för konkreta skönhetsvärden».

Om man kan våga hoppas på någon förbättring i detta avseende, vet jag ej, men helt visst skulle det i alla händelser vara en stor vinst, om man på det högsta studiet kunde vinna mer tid för litteraturläsning och textbehandling av olika slag. Vad franskan beträffar, så äro ju redan nu alla skrivningar avskaffade, följaktligen kan där ej mer tid vinnas med nuvarande läsplan. Detsamma gäller engelskan på latinlinjen; i fråga om engelskan på reallinjen, så börja skrivningarna där så sent, att om överhuvudtaget något tillfredsställande resultat skall nås, man ej får knappa av på dem eller på grammatikläsningen. De tyska skrivningarna i de båda högsta ringarna skulle däremot lugnt kunna slopas, ty det är ej vidare stor skillnad på vad eleverna kunna prestera i slutet af Ring II och Ring IV. De två stackars timmar, som tyskan fått sig tilldelad i de högsta klasserna, behövas mer än väl till litteraturläsningen. Som det nu är, får man knappt en timme i veckan därtill, tack vare skrivdagar, temagenomgång, muntliga översättningsövningar, grammatikläsning m. m. Sluppe man ifrån de tyska skrivningarna i 3:dje och 4:de ringarna, vore alltid

[1]) Innevarande vårtermins tyska prov utgör härifrån ett undantag, mindre på grund av grammatikaliska svårigheter än på grund av det tunga språket. Dock förefaller det mig, som om kritiken varit för skarp; det är ju ändå orimligt att begära, att svårighetsgraden alltid skall vara precis densamma.

Digitized by Google

något vunnet. — Få vi sedan en gång, då gymnasiet omorganiserats, en modern språklinje, där ej de klassiska språken eller matematik och fysik anses ha rätt att lägga beslag på lärjungarnes hela arbetskraft, då kunde man ju möjligen tänka på att på denna linje under de båda sista åren slå sig på fria uppsatser och då kanske ha möjlighet att göra något annat och bättre av dem, än vad de nu äro.

Carl O. Koch.
Lektor.

"STUDENTSKRIVNINGARNA I DE MODERNA SPRÅKEN".

Herr Redaktör!

Då uti Eder ärade tidskrift »Moderna Språk», n:r 3, mars 1913, å sidan 41 uttalats den önskan, att herrar »lärare» måtte taga till orda i fråga om språkundervisningen å gymnasiet och de därav betingade normerna för studentskrivningarna, så har jag, ehuru icke språklärare, dock vågat tolka uttrycket »lärare» efter bokstaven och får härmed, därest denna min tolkning godkännes, vördsamt anhålla om plats för nedanstående reflektioner, framkallade av en passus å sid. 36 uti nämnda häfte.

Där står att läsa: »Tror verkligen någon på allvar, att man med större lätthet för ungdomar klargör abstrakta språkfrågor av väsentligen teoretiskt intresse än man öppnar deras ögon för konkreta skönhetsvärden? Det gäller väl annars som regel, att känslan och fantasien äro tidigare utvecklade än förståndet. Denna sida av språkundervisningen» (d. v. s. den sida alltså, som vill förhjälpa eleven att uppfatta det lästa innehållet framför dess form, så att författaren-människan framträder såsom den litterärt-konstnärliga skaparen) »tar alltså sikte på språket som uttrycksmedel, och för dess utövare framstår *språkkunskapen i främsta rummet som en nyckel till ett främmande folks kultur.*»

Härav tyckes nu framgå, att artikelförfattaren *H. Sgh.* skulle anse som en självklar sak, att, emedan »känslan och fantasien äro tidigare utvecklade än förståndet», bör undervisningen i *första* hand vädja till »känslan och fantasien», låt vara i detta fall inom *språkundervisningen.* Fantasiens och känslans roll inom matematik, fysik och kemi och dess »tidigare» »utveckling», lämnar jag således alldeles ur räkningen. Jag kan alltnog icke alls dela *H. Sgh:s* psykologiska, ehuru outtalade, dogm i detta avseende. Frågan är ytterst intressant, ty inom den moderna pedagogiken stöter man oupphörligen på samma resonemang, och en hel mängd av villfarelser inom det moderna lägret bero, ytterst, på detta sätt att vädja till en naturlig undervisningsgång i överensstämmelse med

Digitized by Google

ett hänsynstagande till »naturen», till det s. k. »naturliga», och den barnslighet, som (ehuru numera lyckligtvis på retur varande) kallas imitativa språkmetoden, grundade sig på, åtminstone delvis, samma falska sätt att vädja till »naturen».

För mig ter sig saken på alldeles rakt motsatt sätt. Emedan, menar jag, förståndet *ej* är lika mycket utvecklat hos barnet och ynglingen som hos den vuxne, så bör undervisningen i första hand taga hänsyn till förståndets utveckling. Jag resonerar så: Emedan hos den icke-vuxne förståndet icke är lika mycket utvecklat i förhållande till känslan och fantasien som hos den vuxne, så bevisar detta, att utvecklingen, den naturliga utvecklingen, hos människan är sådan, att förståndet växer fortare än känslan och fantasien. Detta betyder återigen, att hos den icke-vuxne är det »inre förståndstrycket» (sit venia verbo) större än det inre känslo- och fantasitrycket, varför alltså detta krav är det starkaste, nämligen att förståndet i första hand omhändertages vid undervisningen. Låt oss, »pour fixer les idées», såsom det så ofta heter inom matematiken, antaga för ett ögonblick, att förhållandet mellan förståndet å ena sidan samt känslan och fantasien å den andra sidan är hos den icke-vuxne tre fjärdedelar, och att detta förhållande skall växa till sju åttondelar hos den vuxne. Vad betyder detta psykologiskt? Jo, att förhållandet mellan förståndet och känslan *plus* fantasien passerar åtskilliga mellanliggande stadier, låt oss säga fyra femtedelar, fem sjättedelar och sex sjundedelar. Hela tiden vädjar således »naturen» till ett proportionsvis större och hastigare växande av förståndet än av de andra nämnda själsförmögenheterna. Att i första hand vid undervisningen vädja till känsla och fantasi är alltså att förfara onaturligt och att oproportionerligt utveckla dessa förmögenheter mot naturens egen naturliga gång. Ty hela det resonemang, som utgår från den pedagogiska dogmen, att den från början i ett visst givet ögonblick konstaterade absoluta massan är det bestämmande, har nämligen förbisett, att det aldrig hos människan är fråga om det absolut givna, utan om det givnas inbördes *relationer*. Jag går så långt, att ur denna relationspsykologiska ståndpunkt, som är den riktiga, kan jag helt enkelt förneka, att känslan och fantasien äro »tidigare» utvecklade än förståndet. Ty naturen, denna underbara natur, känner ingenting sådant som »tidigare», utan endast begreppet »tidigt». Jag menar, att komparativen »tidigare» är absolutare än sin egen positiva form »tidigt», ehuru komparativen eljest betyder just det *relativa*. Hos barnet och ynglingen äro icke fantasien och känslan »tidigare» utvecklade än förståndet, utan förståndet är lika tidigt utvecklat som känslan och fantasien, men relativt mindre *än hos den vuxne*. Den unga människan är fullt lika »all right» på sitt sätt som den vuxne på sitt. När man nämligen säger, att fantasi och känsla äro »tidigare» utvecklade hos den unge än hos den vuxne, så inlägger man genom språkets makt över tanken så lätt häruti den föreställningen, att det skulle

Digitized by Google

liksom vara *för litet* förstånd hos den unge, så att pedagogen alltså hade »för litet» att vädja till hos eleven beträffande förståndet. Jag säger icke, att *H. Sgh.* har fallit för *denna* frestelse, men den första delen av min kritik anser jag i varje fall stå orubbad kvar.

Slutsatsen blir således den, att, emedan ynglingen skall tillväxa fortare enligt naturens gång uti förståndsavseende än uti känslo- och fantasiavseende, så är det till hans förstånd som undervisningen i första hand skall vädja, varför alltså de abstrakta grammatikreglerna *i längden* måste bli det intressantaste och mest uppfostrande, och studiet på skolstadiet således varą intellektuellt-formellt och icke »kulturellt». Vilket också fullkomligt stämmer med min egen erfarenhet från skoltiden, ity att jag alltid tyckte, att den franska syntaxen var mycket intressantare än den lästa texten, så att jag på lediga stunder, om jag sysslade med franska, hällre satt med grammatiken i hand än med litteraturen. Att märka är härvidlag, att jag icke alls var ointresserad för litteratur, tvärtom. Men jag hade alldeles nog av den *svenska* litteraturen. *Den* fyllde då alla mina »kulturbehov» i den vägen och höll fantasien och känslan inom de naturligt proportionella gränserna — i pedagogiskt avseende.

Och här tangera vi en annan sida av språkundervisningens och all undervisnings mål, nämligen huruvida undervisningen skall vara, egentligast taget, reell eller formell. Men som jag tror, att detta »tangerande» lätt kan råka den pedagogiska cirkeln i tvänne, icke oändligt närbelägna punkter (min och *H. Sgh:s* punkter), så nedlägger jag tillsvidare pennan, förhindrande att tangenten måtte sträva till ett limesläge av sekant, påpekande endast, att det finns elever av så grundolika läggning, att vad som ter sig för somliga elever som kultur, för andra blir en kult.

Men när en gång de kvinnliga gymnasielärarne kommit upp i katedern, då tror jag nog, att det blir ganska bra för dessa att slippa ifrån den logiska syntaxen, ty hos kvinnan kan det hända, att förståndet *»från början»* är mer utvecklat, icke mer än hos mannen, men mer än vad det blir sedan.

Med utmärkt högaktning

Gustaf Lindborg.

Fil. lic.

Rektor vid Tranås högre folkskola.

Digitized by Google

ETT FÖRSLAG.

Då redaktionen haft vänligheten öppna denna tidskrifts spalter för en diskussion om eventuell omläggning av studentskrivningarna i moderna språk, tillåter jag mig framlägga ett sammandrag av de synpunkter, som jag i början av 1911 mera utförligt behandlade i Tidning för Sveriges läroverk, nummer 2.

För att examinanden skall få tillfälle att visa, att han äger ett visst centralt ordförråd och korrekt kan behandla detta, bör det skriftliga provet bestå i översättning av en svensk text utan hjälpmedel. Denna text bör då naturligen omfatta endast sådana ord och uttryck, som examinanden anses vara skyldig att ha aktuella i minnet. Såsom förberedelse härtill hade jag tänkt mig, att den tyska läseboken, som användes i klasserna 4 och 5 och som jämte enklare berättelser, anekdoter, samtal och brev även borde innehålla åtskilliga stycken om »tyska förhållanden», skulle läggas till grund för alla skrivningar på lärorummet under hela gymnasietiden. Före första salsskrivningen i ring I skulle lärjungarna få i uppgift att i hemmet repetera och göra sig förtrogna med ett mindre antal sidor i den redan under föregående år grundligt inlärda boken, och skrivningen skulle endast innehålla språkmaterial från dessa sidor. Nästa gång skulle ett antal nya sidor behandlas på samma sätt o. s. v. genom alla ringarna. Jag tror icke, att detta skulle förorsaka lärjungarna så mycket extra arbete eller taga bort tid från litteraturläsningen, då ju en stor del av läseboken redan memorerats i klasserna 4 och 5. I studentskrivningen skulle sedan föreläggas en text med ur läseboken hämtat ordförråd.

Lektor Edström, vars förslag ju i det väsentliga överensstämmer med mitt, föredrager en standard-samling av glosor och fraser såsom underlag för provet. Men blir icke härigenom faran för själlöst plugg större, än om materialet såsmåningom under flera års tid inhämtas ur sammanhängande text?

För att vänja lärjungarna att använda lexikon anordnas hemskrivningarna på samma sätt som nu.

I de partier av läseboken, som behandla tyska förhållanden, får klassen liksom till skänks åtskilliga utgångspunkter för talövningar.

Vad som i det ovanstående sagts om tyskan, bör lika väl kunna gälla engelskan.

Emil Låftman.

Digitized by Google

DET SKALL VARA ALLVAR MED STUDENT-EXAMEN.

Denna paroll, enligt tidningsreferat uttalad av ett läroverksråd, synes mig lämplig som ett sammanfattande uttryck för våra önskemål vid en eventuell omläggning av gymnasiet och studentexamen. Icke så emellertid, som skulle skolans kurser och krav i förhållande till nu anslagen tid vara för små och behöva ökas. Nivån bör hållas uppe, slutprovet vara normalt och stå i full motsvarighet till en målmedveten och effektiv, tillräckligt lång förberedelse. — Många av oss äldre ha nog tyckt, att studentexamen utan fransk skrivning, utan översättning till latin, med rätt till bortval, även av latinarnas latin och realisternas engelska etc., med rätt att medföra en hel liten boksamling i svenskskrivningen och tyskt-svenskt och engelskt-svenskt lexikon vid respektive skrivningar samt med utsikt att i visst fall på 2 godkända skrivningar bli berättigad till muntlig examen icke är så allvarlig, som man kunde med fog önska. Somliga ha ändock ansett, att slutproven varit alltför svåra i förhållande till den förberedelse, som man nu kan giva. Allvar i provet *är* önsklig; detta bör framhållas gentemot en del helt säkert rätt obefogade anmärkningar; men detta allvar betingar ovillkorligen allvar i förberedelsen, d. v. s. allvar i disciplinen hela skolan igenom, i elevernas självverksamhet, i undervisningens plan och bedrivande. Härvid fordras framför allt ett rimligt, klart fixerat mål och tillräcklig tid för kursens inhämtande, så att saken kan tas på fullt allvar. Vi måste noga betänka, hur många lektioner som falla bort på grund av lov och skrivningar, och hur litet man hinner på en trekvartstimmes lektion. Undervisningen i tyska med blott omkring 75 minuter i veckan på gymnasiet, den i engelska i III R. med samma tid, i franska på tre år, i engelska utan grammatik i III L. och IV L. synes mig ej vara en fullt allvarlig förberedelse för något särdeles allvarligt slutprov. Detta, för att nu blott tala om språk. Jag vill ej påstå, att censorerna nu äro obilliga, men vill betona faran att vid en omläggning, som kan ge något mera tid, vara för optimistisk. — Jag frågade en gång ovan nämnda läroverksråd, min högt värderade vän, då ung lärare, vilket medel han funnit bäst i och för vinnande av gott resultat, och fick ett svar, som varit mig till stor nytta: Längst kommer man med att ställa fordringar på lärjungarna. (Naturligtvis voro vi ense om att man bör ställa än större på sin egen gärning.) Men den av de inspekterande alltmera inskärpta bestämmelsen om fasta läxfria timmar, varigenom man på fem lektioner kan få kanske blott två läxmöjligheter, på fyra två eller ibland en, på två en eller ingen, och vilken vid kursers och timplans uppgörande väl ej ursprungligen var beräknad, minskar självverksamheten och berättigandet till all-

Digitized by Google

varligare slutprov. Oriktigt nog torde ej samma praxis tillämpas vid alla läroverk. —

Allmänhetens klagan över elevernas ansträngning höres alltjämt. Månne ej denna ansträngning till stor del beror på att så många elever äro obekväma för studier? Normalt begåvad elev behöver ej överanstränga sig, om han nöjer sig med måttliga betyg. Har ej skolan rätt och plikt att avskilja flera obegåvade, än som nu sker? Är det för övrigt utan vidare klart, att en nervös yngling blivit klen enbart genom sin skolgång? Klagan över att skolan bibringar så mångahanda kunskap mindre grundligt är säkert ganska oberättigad, ty skolan är ju ej avsedd att vara fackskola utan allmänbildande. Likaledes beskärmandet över att skolan drager eleven ur familjelivets inflytelsesfär i så hög grad. Det är ju självklart, att skolarbetet måste ta elevens tid mycket i anspråk. Hur vore det, om gossen under dessa år själv skulle försörja sig med eget arbete? Få de, som nödgas så göra, mera tid övrig för familjeliv? Emellertid måste vi medge, att ämnena äro många, att man vid senaste organisationen nog varit tämligen optimistisk beträffande skolans möjligheter, och att undervisningen nu drives och måste drivas mera intensivt än förr. Måhända vore det ej otänkbart att minska matematikkursen och avsluta åtskilliga ämnen före studentexamen (eventuellt kristendom, botanik, geografi). Nog ha vi äldre rett oss tämligen bra utan att ha läst botanik, ja till och med tyska i skolans sista klasser. Undervisning i vissa ämnen med två lektioner, d. v. s. ofta en, eller en lektion, d. v. s. ofta ingen, i veckan är rätt tröstlös. Man ville snarast säga: Hellre ingen undervisning än en med allt för snäv tid, ty jäkt och stor ansträngning under lektionerna böra undvikas. Vore det verkligen otänkbart att åtminstone några dagar i veckan öka lektionernas antal?

Här ämnar jag ej söka föreslå några ofelbara reformer. Dessa rader skrivas huvudsakligen för att *på anmodan* hänvisa till en i årsredogörelsen för Strängnäs högre allmänna läroverk denna termin av mig införd anspråkslös uppsats *Om de främmande levande språken vid våra allmänna läroverk.* Här nu en kort antydan om dennas innehåll.

1. Sammanträngda referat av en hel del uppsatser och uttalanden i hithörande frågor.
2. Mera tid vore önsklig för språken, särskilt tyskan, på gymnasiet. (Framför allt språkundervisning bör utbredas över många år).
3. Språklärarens ställning är svår, ty metoden är osäker, målet för obestämt, ämnet skiftande, vidsträckt och så egenartat, att alldeles särskild hänsyn bör tagas.
4. Skolan kan ej erbjuda nödig tid och miljö för inlärande av större praktisk färdighet i tre oärvda språk.
5. Man borde kanske försöka med fastställda texter (textserier) och minimikurser, på vilka eleven skulle tenteras i examen, under det extemporeöversättningen där skulle falla.

Digitized by Google

6. Fastställda korta grammatikor, realieböcker och parlörer vore kanske lämpliga.
7. Klart besked, att talfärdighet ej kräves, bör givas.
8. En jämförelse göres mellan de bestämda fordringarna i universitetets studieplaner och skolans obestämdare.
9. Reproduktioner och uppsatser kunna slopas åtminstone som prov.
10. Åt en lärare ett (högst 2) språk. Språken åt språklärarna, ej minst i början. Kontinuitet. Mähända utländska lärare på gymnasiet, om fordran på praktisk färdighet skall upprätthållas.
11. Helst inga fasta läxfria timmar.
12. Noggrann grammatisk förberedelse på lågstadiet. Den direkta, imitativa metoden torde ha överskattats.
13. Realskoleexamens betydelse som sovrare av elevmaterialet överskattad.
14. Lätt skriftligt prov, översättning till det främmande språket. Eventuellt därjämte översättning från det främmande språket, vilken kanske kunde införas även i franska och på latinlinien i engelska.
15. Gärna fast skrivdag.
16. Gymnasiets uppdelning i linier utan att allt för mycket minska allmänbildningen och utan bortvalsrätt. Men först och sist varsamhet vid bestämmande av kurser och mål, även om mera tid kan vinnas. Mieux vaut plier que rompre. —

Detta är några huvudpunkter. Jag vill sluta med den uppriktiga önskan, att de, som skola framlägga förslag till ändring, måtte lyckas i sitt så grannlaga och svåra värv, ehuru vi ju alltid måste hålla klart för oss, att en idealisk skolorganisation, som är alla i lag, ej torde vara möjlig att åstadkomma. Det är lätt att kritisera, svårt att reformera. —

G. A. Bergström.

REPLIK.

Av förestående inlägg i frågan om studentskrivningarna i de moderna språken är det särskilt några punkter i lektor Kochs och rektor Lindborgs uppsatser, som påkalla ett par ord från min sida.

Tyvärr får jag härvid den för en debattör ytterst ledsamma uppgiften att huvudsakligast erinra om »vad jag sagt» och vad »jag icke sagt».

Jag måste således till att börja med gentemot båda mina opponenter framhålla, att man *ingenstädes* ur min uppsats torde kunna utläsa någon bristande uppskattning av den grammatiska kunskapens betydelse för språkstudiet. Även jag vill ställa mig på deras sida, som hävda den grammatiska insiktens *nödvändighet* som grund och förutsättning för all språkkunskap. I detta sam-

Digitized by Google

manhang tillåter jag mig att starkt understryka lektor Bergströms punkt 12: Noggrann grammatisk förberedelse på *lågstadiet* (kurs. av mig).

Att i denna förberedelse skriftlig översättning *till* det främmande språket bör ingå, anser jag självklart; men jag inser icke beviskraften i lektor Kochs påstående, att borttagandet av det skriftliga temaprovet ur studentexamen skulle vara ett dråpslag åt skrivövningen fattad som ett medel att inlära, huvudsakligast, formläran på lägsta stadiet. Hänvisningen till franskan verkar i detta fall alls icke övertygande på mig, helt enkelt därför att jag ingalunda i min franska undervisning försummar detta förträffliga — i mina ögon det enda möjliga — medel för bibringandet av någorlunda säkerhet i de grammatiska formerna. Och utan säkerhet i detta stycke blir litteraturläsningen ju någonting famlande och svävande. Vad som är det enda viktiga och nödvändiga vid det grammatiska studiet, det är att eleven vid skoltidens slut har en så pass fast och säker insikt i språkets former och struktur, att den rent yttre språkmekanismen icke lägger hinder i vägen för begripandet. Är han icke längre hunnen än så, att han ideligen nödgas efterse (i grammatika eller lexikon) formernas betydelse, och behöver han överallt pekfingret för att kunna överskåda periodernas byggnad, ja, då kan man vara viss om, att han aldrig öppnar en bok på främmande tungomål, sedan han stängt skolans dörr bakom sig, så framt han icke därtill är nödd och tvungen. Av långt mindre vikt, då det gäller lusten att på egen hand fortsätta, är en på grammatisk minnesläsning grundad kännedom om syntaxens alla hemligheter. Det pinsamma traggandet med den sortens grammatik stöder i oändligt mindre grad det, som i min mening för alla studerande är det första och sista målet vid skolans språkstudium: begripandet av en medelsvår text. Och just därför att detta slags grammatikplugg står på andra sidan om det av behovet påkallade studiet, så skulle det falla, därest icke en rent yttre faktor, studentprovet, kvarhölle det. Icke så med det noggranna, d. v. s. också skriftliga, inlärandet av formläran och de nödvändiga ordförbindelserna, ty detta studium är centralt, d. v s. behärskandet av formerna är en nödvändig del av begripandet. För att kvarhålla skrivövningen i en med detta mål för ögat begränsad omfattning behöves därför inte det yttre pådrivningsmedel, som ligger i en särskild examensfordran.

Nu säger emellertid lektor Koch, att skrivförmåga på det främmande språket är ett mål, som i och för sig utan att vara centralt likväl är eftersträvansvärt, och han uppräknar divärse kategorier av medborgare, som ha nytta av en sådan färdighet. Naturligtvis. Men är det månne den i skolan förvärvade färdigheten, som härvid kommer till synes? Det är tillåtet att betvivla det. Den som vid många olika tillfällen har haft till uppgift att som rent grammatisk trädgårdsmästare ansa divärse vetenskapliga örtagårdsland på främmande marker, har haft många anledningar att

Digitized by Google

förvåna sig över hur ledigt och obesvärat vederbörande röra sig på området, utom på just den fläck, som företrädesvis odlades i skolan: grammatiken. Svåra bockar litet varstans, men flytande språk. Det vill säga ungefär motsatsen till den punkt vi hinna i skolan med det myckna stilskrivandet. Och det är ju för all eftertanke uppenbart, att det så måste vara. En vidsträcktare läsning har givit den vetentenskaplige författaren en fond av glosor och fraser att reproducera, medan vår elev har en alltför hastigt sinande källa att ösa ur. Å andra sidan må man icke härav draga den farliga slutsatsen, att eftersom sålunda okunnigheten i formerna icke utgjorde ett väsentligt hinder för ett ledigt författande på det främmande språket, så kunde ju även det noggranna inövandet av formerna från början anses mindre nödigt. En sak är nämligen vad som i början behöver suveränt behärskas i och för begripandet, en annan sak hur mycket av detta, som vid ett mera framskridet stadium, då associationernas mångfald utgör ett högst kombinerat stöd, behöver fasthållas i så hög grad, att det ur minnet kan reproduceras.

För att kunna skriftligt uttrycka sina tankar på ett främmande språk — och långt mera, då det gäller att *överflytta* andras tankar — måste man först ha ett *grundligt språkförvärv* att röra sig med; denna förmåga *inövas* inte, den *uppstår,* men först efter en relativt lång bekantskap med språket i fråga. Även här pekar eftertanken mot sådana medel, som framdriva läsningen, litteraturstudiet. Och just därför att jag i ett »översättningsprov» *utan lexikon* (detta är huvudpunkten i fordran) ser det kraftigaste befordringsmedlet för litteraturstudiet, har jag förälskat mig i denna utväg. Jag kan därför från min utgångspunkt giva lektor Koch alldeles rätt i hans mening att skrivförmågan är värd vår strävan, men jag måste tillika framhålla, att om jag har rätt i min tro på »översättningsprovet» som en prima (jag menar inte primus) motor för litteraturläsningen, så är även ur skrivfärdighetens egen synpunkt »översättningsprovet» ett bättre medel än »studentstilen», om jag nämligen också har rätt i min förmodan, att den för stilen nödvändiga förberedelsen tar bort tid från textläsningen: ty *endast en grundlig, någorlunda på bredden lagd textläsning* — och naturligtvis också en relativt lång konfrontation med det talade språket, vilken icke står skolan till buds — *utgör det tillflöde ur vilket skrivförmågan kväller upp.*

Lektor Koch gör emellertid — i anslutning till en delvis annorlunda beskaffad anmärkning av lektor Edström — den invändningen mot »översättningen», att ett sådant prov inte skulle visa något väsentligen annat än vad eleverna under närvarande förhållanden få prestera vecka efter vecka, timme efter timme. Denna anmärkning har bara det lilla felet, att den förbiser det *väsentliga* i min fordran: provet skulle avläggas *utan lexikon.* Annars vore ju allt mitt tal meningslöst om detta prov som en pådrivande faktor för språkförvärvet.

Digitized by Google

Det är en annan sak, att en sådan fordran kräver ett fullständigt revolutionerande av det på-måfå-system, som är rådande med avseende på såväl textval som omfånget för litteraturläsningen inom skilda skolor, och därmed sammanhängande brist på samstämmighet i fordringar hos olika lärare och censorer. Här får jag ännu en gång instämma i en tankegång, som lektor Bergström gör sig till tolk för här ovan. Men efter som detta är en anordningsfråga, som kräver ett helt kapitel för sig, känner jag mig varken skyldig eller beredd att i detta sammanhang upptaga denna fråga i hela dess vidd.

Beträffande rektor Lindborgs ärade inlägg kan jag fatta mig kort. Att diskutera hans slutsats, som sätter den grammatiska träningen över den lästa textens innehåll, därtill saknar nog dess bättre flertalet språklärare i våra dagar både mod och lust. Inte ens »Pjoskpedagojans» muntre författare skall lyckas föra oss tillbaka till den tid, då främmande språklig text var lika med tillämpad grammatik. Det kan således endast vara mig en källa till stilla glädje, att den enastående scholaris, som på fritider föredrog franska grammatiken framför den franska litteraturen, inte efter slutade skolstudier slog sig på lingvistik och filologi för att sedan rekrytera språklärarnes kår.

Men jag kan inte neka till att rektor Lindborgs föregående argumentering lockar mig inom skranket. Hans metod är denna. Ur min långa uppsats uttages ett i förbifarten fällt yttrande, i ingen mån centralt för min ställning till huvudfrågan. Bakom detta yttrande skjuter därpå opponenten in en av mig icke uttalad motivering av detsamma. Och sedan han med sin ingalunda oskickligt hanterade florett illa tilltygat sin egen skapelse, synes han lätt och ledigt paradera för den besegrade motståndaren.

Saken är ju nämligen den, att jag ingenstädes gjort mig till tolk för skolan som en anstalt för uppodling av känsla och fantasi. Dessa två förmögenheter anfördes av mig i ett sammanhang, där jag ville visa, att ingen borde skjuta från sig den litterära textbehandlingen under åberopande av elevens förmenta oförmåga att tillgodogöra sig dessa höga ting. Eftersom just relationen mellan människans huvudförmögenheter under ungdomen visar övervikt till förmån för känslan och fantasien gent emot förståndet, så följer väl därav, att lärjungen har *lättare* att tillgodogöra sig sådant som vädjar till de relativt mera utvecklade förmögenheterna än till det relativt mindre (icke *för litet*) utvecklade förståndet. Det är sålunda inte rimligt att skjuta bort det lättare *med den motiveringen* att det skulle vara *för svårt*. Är detta klart? I något annat sammanhang har jag icke berört frågan om känslan och fantasien i deras förhållande till förståndet. Jag har sålunda i ingen som hälst mån påyrkat, att undervisningen *företrädesvis* skall vädja till känsla och fantasi. Däremot borde visserligen mitt uttalande i denna punkt ha rönt motsägelse, men ur helt annan synpunkt än den av rektor Lindborg konstruerade. Rätta förhållandet är ju nämligen

Digitized by Google

det, att mycket av det, som tillhör den litterära behandlingen av en text, ingalunda uteslutande vädjar till känslan och fantasien, utan i högre grad till förståndet. Det är ju visst inte härvidlag frågan om blotta skönhetsvärden, fastän man rörande dessa *lättare* ting just brukar åberopa svårigheten. Vid läsningen av en dramatisk text hör till behandlingen en utredning av temat och idéns genomförande, en analys av de uppträdande personernas karaktärsteckning o. s. v., idel intellektuella saker, som man ser. —

Men, rektor Lindborg, dessa intellektuella utredningar äro för mer än grammatisk träning — och matematisk — ty de inskränka sig icke till att sätta fart i hjärnans arbete; de odla och fostra människosjälen, och det är kanske ändå skolans mål. Naturligtvis är det riktigt, att skolan i sin människofostran skall ha klart för sig, att av den unges förmögenheter är det främst intellektet som behöver näring, eftersom det växer mest och fortast; men det vore en underbart onaturlig metod att icke i och för denna fostran *taga i bruk som hjälpmedel* — och därigenom också utveckla dem — så underbara gåvor som känsla och fantasi.

Herman Söderbergh.

WEGFALL DER PRÄPOSITION IM ENGLISCHEN.

Wegfall der Präposition ist wie bekannt im Englischen ganz gewöhnlich und steht im Zusammenhang mit dem allgemeinen englischen Streben nach Kürze in der Darstellung. Ein besonderes Kapitel über dieses syntaktische Kennzeichen des Englischen wäre auch in den Schulgrammatiken nicht unangebracht, da es ja für jedermann von Wichtigkeit ist, etwas von der Sache zu wissen, wenn es den richtigen englischen Ton zu treffen gilt.

Wir wollen uns hier hauptsächlich mit den interessanteren Fällen beschäftigen, und ich erinnere daher nur ganz oberflächlich an solche wohlbekannten Ausdrucksweisen wie die folgenden, von denen viele auch im Deutschen oder Schwedischen keine Präposition haben würden:

a. Zeit: *What time* did he leave the house?[1]) She was quite charming *that day*. He may do it *any day*.

b. Raum: All of us turned *the same way*. [Vgl. afrz. Or ne sai *quel part* aler (AUCASIN et NICOLETTE); schw. *Vilket håll* gick han?]

c. Art und Weise: You can hardly do it *that way*.[2])

d. Präpositionsausdrücke (d. h. der ganze Ausdruck

[1]) Schon alt. Vgl. Herod inquired of them diligently *what time* the star appeared (AUTH. VERSION. St. Mathew, II: 7).

[2]) Keineswegs nur im modernen Englisch! Vgl. He hath done a great deal of good *this way* (BUNYAN, Pilgr. Progr.).

Digitized by Google

1913

COURS DE VACANCES VACATION COURSES

MODERNA SPRÅKS

ANNONSBLAD FÖR FERIEKURSER

SOMMAREN 1913

LUND 1913
Aktiebolaget Skånska Centraltryckeriet

Digitized by Google

Digitized by Google

UNIVERSITÉ DE GENÈVE

COURS DE VACANCES

DE FRANÇAIS MODERNE 1913

16 Juillet—28 Août

12 heures de leçons par semaine; les leçons ont lieu tous les jours sauf le Samedi qui est réservé aux excursions.

Enseignement: Littérature classique (6 leçons). — Littérature moderne (6 leçons). — Lecture classique (12 leçons). — Pédagogie (12 leçons).

Exercices de traductions pour les participants de langue allemande, anglaise, hongroise, italienne, polonaise, russe, scandinave (suédois, danois, et norvégien), tchèque. — Diction, prononciation et phonétique. — Groupes de conversation; groupes pour la correction des travaux écrits; groupes pour la lecture expressive et la déclamation.

SECTION DE CHANT.

Inscription générale: Fr. 40.— Inscription spéciale pour un groupe Fr. 6.— Pour les indications sur les pensions, s'adresser au bureau du Comité de patronage à l'Université.

Demander le programme détaillé à Mr le Secrétaire de l'Université.

Digitized by Google

Université de Lille.

Cours de Vacances de Boulogne-sur-Mer.

(Du 15 Juillet—30 Août 1913.)

Les cours de vacances organisés à Boulogne-sur-Mer, par l'Université de Lille, avec le concours de l'*Alliance française*, s'adressent aux étrangers des deux sexes qui désirent, soit commencer, soit développer et approfondir l'étude de notre langue et de notre littérature, ainsi qu'aux Français qui enseignent leur langue à l'étranger. Inaugurés, sous leur forme actuelle, en 1905, ils ont vu le nombre de leurs auditeurs s'accroître chaque année, pour atteindre, en 1912, un totale de 209.

Ces cours durent six semaines, du 15 juillet au 30 août, mais sont considérés comme *complets* en *quatre semaines*, á quelque date que l'on commence à les suivre.

Les étudiants sont répartis, selon leurs aptitudes et leurs préférences, en CINQ catégories, qui suivent respectivement les leçons du Cours supérieur littéraire, du Cours supérieur commercial, du Cours supérieur pratique, du Cours moyen et du Cours préparatoire. En outre, *pour tous les exercices pratiques* (phonétique, conversation, traduction, lecture commentée, etc.), les auditeurs, *dans chaque catégorie*, sont divisés en *petits groupes*. Cette division permet aux professeurs de s'occuper *individuellement* de *tous les auditeurs*, de suivre les efforts et les progrès de chacun d'eux.

Après examen, des diplômes (*supérieur*, — mention littéraire, commerciale ou pratique —, *moyen* ou *préparatoire*) sont délivrés, au nom de l'Université de Lille et de l'*Alliance française*, aux candidats admis.

Pour tous renseignements, s'adresser à M. LÉON MIS, *directeur des cours, chargé de Conférences à l'Université de Lille, 145, boulevard Victor-Hugo, qui enverra gratuitement le programme sur demande.*

Digitized by Google

Cours de Vacances de Lisieux

près Trouville (Normandie).

Juin—Juillet—Août 1913.

Établis sous patronage de l'Alliance Française et fonctionnant depuis 1897.

Étude par petits groupes de la langue et de la littérature sous la direction de professeurs du Collège.

Préparation à la partie française des examens.

Vie de famille dans des maisons d'universitaires.

Promenades — excursions — soirées intimes.

Prix des Cours: 50 francs pour un mois. Pension depuis 38 francs par semaine, tout compris.

Pour recevoir franco la Brochure, le Guide illustré — la liste des références et tous renseignements complémentaires s'adresser à

Monsieur P. FÉQUET
Professeur au Collège municipal.
Lisieux. (Calvados).
France.

Digitized by Google

UNIVERSITY OF LONDON

HOLIDAY COURSES.

DIRECTOR: WALTER RIPPMANN, M. A.

LONDON (10th Year): **July 14 to August 8.**

RAMSGATE (2nd Year): **August 11 to 29.**

Detailed Prospectuses of these courses are now ready and can be obtained on application to

[LONDON COURSE] The University Extension Registrar, University of London, South Kensington, London, S.W.

[RAMSGATE COURSE] The Assistant Director, County School, Ramsgate.

Digitized by Google

UNIVERSITY OF OXFORD.

UNIVERSITY EXTENSION DELEGACY.

Vacation Course for Foreign Students.
August 1 to 25, 1913.

Part. 1. Aug. 1 to 13. Part 2. Aug. 13 to 25.

SPECIAL CLASSES:

In English Pronunciation (Phonetics), Conversation, Historical English Grammar, and Composition, limited to 12 students per class. (To secure places in these special limited classes students must apply before July 1st.)

LECTURES FOR FOREIGN STUDENTS:

by Professor H. C. K. WYLD (Phonetics) in Part I; Mr. T. H. PENSON M. A. (English Language) in Part II, and others.

GENERAL LECTURES:

arranged for University Extension students. These lectures (about 100 in number) will also be open without further charge to Foreign Students. The General subject of this course will be: France, and its contribution to History, Literature, Philosophy, Science, Fine Art, Music, Architecture, etc.

CERTIFICATES:

Certificates will be issued after Examination in proficiency in written and spoken English. Certificates of attendance will also be issued.

EXCURSIONS, ETC.

Excursions to places of historical and educational interest in the neighbourhood of Oxford will be arranged. Also Debates and opportunities for social intercourse with English students.

FEES:

For the Whole course.... £3
For either Half..... £2
} (Examination fees extra).

Application Forms and all information may be obtained from

J. A. R. MARRIOTT, M. A.
University Extension Office M.
OXFORD.

Digitized by Google

ENGLISH IN SWEDEN.

(Anglicia—Rättvik.)

The Seventh Summer Course in English,

organized by the undersigned to give Swedish teachers and students of English *some* of the advantages of a visit to England, will take place 16 June—16 August 1913 at Miss Young's new, and newly equipped, boarding-house at **Rättvik.** As in previous years, there will be three hours work in the morning, devoted respectively to **Reading and Conversation, Lecture and Oral Reproduction,** and **Composition** (Oral and Written, including Reproduction as well as Translation); and, as a rule, some modern novel or play will be read aloud during part of the afternoon.

All books required will be obtainable on the spot.

In order that intending members may join the course at times most convenient to themselves, each week's work is, as far as possible, made *self-contained.* The general plan of this year's course (subject to alteration) is as follows:—

First Fortnight, 16—28 June, and ***Last Fortnight, 4—16 August.*** During these periods arrangements are being made for special courses in Practical Phonetics, based on Dr. Sweet's *Primer of Spoken English* (Frowde, 3/6) and dealing with the articulation of each sound in English, probably illustrated by comparison with sounds in other languages. During the last fortnight or so, the phonetic work will be, as last year at Snöän, in charge of Mr. D. T. J. JONES, M. A. Modern Language Master at Whitgift Shool, Croydon.

Middle Part of Course, 30 June—2 August. The various branches of the work will be concentrated on **London,** and the organizer will be assisted by Mr. A. JOHNSON EVANS, M. A. Camb., B. A. Lond., author of *A Primer of Free Church History*, etc., who will give a course of simple talks on outstanding aspects of British History on the lines which have proved so popular during the past three summers.

The inclusive charge for **Tuition, Board** and **Lodging** in **150 kr.** per month. The charge for **Tuition** alone will be **40 kr.** a month or **15 kr.** a week for residents at Anglicia; but arrangements will be made for other visitors to Rättvik to participate in the various courses. At Anglicia the charges for **Board and Lodging** are from **30 kr.** per week. **Anglicia** consists of three adjacent buildings on a plot of land overlooking Siljan, near the Enän (bathing) and within ten minutes walk of Rättvik Railway Station; and as the rooms are very varied both in size and in aspect, and are moreover in great request, those who wish to choose their own rooms should communicate as early as possible (mentioning whether they intend to take part in the course or not, as well as the *probable* time of the visit) to Miss YOUNG, (Rt. 37 Rättvik).

Enquiries as to the **Course** *should be addressed, as soon as possible, to* C. S. FEARENSIDE, Johannesgatan 20, Stockholm.

Digitized by Google

ist in eine Präposition übergegangen): *On this side Windsor.*[1]) *On board a ship.* [Vgl. franz. *Crainte de, Faute de.*]

e. Konjunktionsausdrücke (das Substantiv steht konjunktionell): *The instant* she appeared he recognized her. It is *part* worthless, *part* divine.

f. Adverb (aus dem Substantiv und dessen Bestimmung ist ein Umstandswort geworden): *Meantime* I examined the room. We stood shivering *the while* in our thin clothes. *Any way* she flatly refused to "bike".

Ob auch solche Ausdrücke wie *A ship of 200 tons burden, The verdict gave him a farthing damages* (Vgl. KRÜGER, Ergänz. Gram. § 276; KRÜGER, Engl. Synt. §§ 860, 1057) hierher gezählt werden sollen oder nicht, bleibt eine Geschmacksache. Vom modernen Gesichtspunkte aus verhält es sich wohl schlechthin so, dass *tons* statt *tons'* steht und also in Wirklichkeit ein Genitiv ist, während 'a farthing damages', 'at 12 feet distance' nur Nachbildungen wären.

* *
*

Ich gehe jetzt zu den — wenigstens meiner Meinung nach — interessanteren Fällen über.

1. Dass *two dozen pens* statt 'two dozens of pens' steht, ist ganz klar, ebenso wie es unzweifelhaft ist, dass das Verhältnis darin seine Ursache hat, dass 'dozen' in ein Zahlwort übergegangen, ganz wie 'half', wenn man sagt: *Half the young fellows* who go wrong aren't really bad (WELLS, Kipps).

Nach Analogie von 'dozen' kommt bisweilen auch 'pair' ohne 'of' vor, doch vorläufig nur, wenn man es eilig hat und sich so kurz und geschäftsmässig als möglich ausdrücken will. Beispiele:

Lost, on Tuesday evening . . ., two thin white muslin handkerchiefs, *one pair long kid gloves*—straw colour—*one pair white kid shoes* (ALLAN, The Choir Invisible). Buggins was busy turning out his week's washing: "Two collars", said Buggins, *"half pair socks,* two dickeys . . ." (WELLS, Kipps).[2])

Dies ist freilich eine Analogiebildung, aber bis noch zugleich technisch und lässt sich daher sehr wohl mit dem folgenden vergleichen:

Bracknell was to join *the 4th Life Guards* immediately (NORRIS, My Friend Jim), welches bedeuten soll: "the 4th regiment of the Life Guards".

---

[1]) Eine ganz moderne Form dieser zusammengesetzten Präp. finden wir in: Our boat moored in a shady place *this side of Windsor* (WELLS, Tono-Bungay). Hier ist 'on' weggelassen.

[2]) Zu Chaucers Zeit war die Weglassung von 'of' in solchen Fällen ganz allgemein: *A busshel Venym, A pair schetys* (KELLNER, Hist. Outlines of Engl. Synt., S. 109—110); *A morsel bred, A potful hony* (EINENKEL, KLUGE's Geschichte der Engl. Spr., S. 1087).

Digitized by Google

2. In Zeitangaben ist Wegfall der Präposition ja auch im Schwedischen, Deutschen und Französischen gewöhnlich und verwundert uns also nicht mehr im Englischen, wo solches jedoch — wie es denn zu erwarten wäre — noch häufiger vorkommt. Folgende Zitate mögen vielleicht von einigem Interesse sein:

Never the days of her lyff she sholde wedde paynem nor no man infidele (CAXTON. KELLNER, o. a. O., S. 129). Where they get food and lodging for nothing, *all their lives* (DICKENS, Cur. Shop). "My stomach isn't what it was", he explained. »One finds it—*these times* (WELLS, Tono-Bungay). My rheumatism has been so bad *mornings* that . . . (LORIMER, Graham).

Das letzte Exzerpt ist, wie man sieht, amerikanisch, und der deutsche Ausdruck „morgens" dürfte hier nicht ohne Einfluss gewesen sein.

3. Der Einwirkung solcher alltäglichen Zusammenstellungen wie "She stood gazing *all ways*", "He had no taste *that way*", "Some pronounce the word *one way,* some *another*" dürfte es wohl zuzuschreiben sein, dass man auch (wenigstens im Amerikanischen, wo der Brauch, die Präpositionen wegzulassen, vielleicht noch weiter fortgeschritten ist, als im britischen Englisch) Sätzen begegnet wie:

A bee came in *one window,* went out *another* (ALLAN, Choir Invisible). [1])

4. Ein solches Beispiel wie: Oh, no; she didn't go quite *that length* (NORRIS, Jim) lässt sich möglicherweise durch Kontamination mit 'quite so far' erklären, wobei dann auch 'that high' (= 'so high') eine Rolle gespielt haben mag. Indessen hat z. B. DEFOE: Our men cast them a rope . . . and then veered it out *a great length* (Crusoe), so dass es vielleicht gar nicht notwendig wäre, zu einer Erklärung wie der obigen zu greifen.

Ausgeprägter scheint mir die Kontamination in: It was an unpretending, small place, scarcely *ten minutes' distance* from Aix-la-Chapelle (WOOD, The Channings). Hier mag der Verfasser einen adjektivischen Ausdruck wie 'scarcely ten feet (miles) distant from . . .' in den Gedanken gehabt haben, wo ja keine Präposition hinzuzufügen ist.

5. Hochinteressant sind präpositionslose Ausdrücke mit 'fashion', in denen 'fashion' keine andere Funktion zu haben scheint, als die einer Adverbendung; ein Substantiv + dem genannten Wort bildet also ein Adverb der Art und Weise.

Belege:

He had read at a glance, *Arab fashion,* the character of Sir Claude (HICHENS, Barbery Sheep). He presented himself before

[1]) Vgl. dänisch: Nægtede de den *det ene Sted,* søgte man hen et andet (TH. EWALD, Fru Dannemand).

Digitized by Google

the master, and entered upon his complaint, *schoolboy fashion* (WOOD, The Channings). He spread out his legs *compass fashion* (WELLS, Kipps). He held a banjo *sceptre fashion* (ib.).

So auch mit 'wise': A small tin vessel shaped *funnel-wise* (DICKENS, Cur. Shop), aber 'wise' ist ja auch sonst als Adverbendung gewöhnlich ('crosswise', 'lengthwise'). — Die Zusammenstellungen mit 'wise' sind sehr alt. Vgl. EINENKEL, KLUGE'S Gesch. der Engl. Spr., S. 1090—1091.

6. Nachahmungen französischer absoluter Akkusative finde ich in Fällen wie den folgenden:

Galloping through the trees *full tilt* with Lord C. hard behind her (WELLS, Tono-Bungay). I heard somebody ride *full gallop* up to the house (NORRIS, Jim). "I was coming downhill, you know", explained the bicyclist . . . "I came rather *a whop* (WELLS, Kipps). — So auch 'post-haste' als Adverb.[1])

7. Von besonderem Interesse sind ebenfalls die stehenden Redensarten 'hand and foot', 'body and soul' u. ä. Beispiele:

Bound *hand and foot* (SWIFT, Gulliver). I now go *heart and soul, neck and heels,* with Fred in all his scheme (DICKENS, Cur. Shop). I used to wait *hand and foot* upon . . . (BROUGHTON, A Waif's Progress). Cloaks and doublets are tossed off, the men placed, the rapiers measured *hilt and point* (KINGSLEY, Westward Ho!). They ate 'm *hide an' all* (LONDON, White Fang). One person . . . to whom I shall belong *body and soul* (WELLS, Tono-Bungay).

Ich erkläre mir diese Ausdrucksweisen so, dass 'hand and foot' usw. ursprünglich nur nachträglich hinzugefügt wären (zur näheren Erläuterung, appositionell) und also anfänglich mit dem Rest des Satzes in keinem organischen Zusammenhang ständen. Das Phänomen ist übrigens gar nicht spezifisch englisch, sondern ist auch in andern Sprachen eine recht häufig vorkommende Konstruktion.

Etwas Ähnliches sehe ich in:

And *every lash which he laid on thee,* he always was wont to say, he spared the hangman a labour (SCOTT, Kenilworth). You are making things harder for me *every word you utter* (ALLAN, Choir Invis.).

'Every' + Subst. + Attribut soll eigentlich ein selbständiger Satz sein (dessen Prädikat [z. B. 'has the effect'] aber fehlt) und ist dann zu einer Art konjunktionalem Nebensatz geworden.

8. In Ausdrücken mit 'age', 'size', 'kind' u. ä. unterbleibt in der Regel die Präposition 'of', wenn der fragliche Ausdruck predikativ steht. Schon bei Shakespear lässt sich das beob-

[1]) Derartige absolute Ack. begegnen schon zu Chaucers Zeit. Vgl. EINENKEL, a. a. O., S. 1091.

Digitized by Google

achten: *What trade* art thou? (EINENKEL, o. a. O., S. 1089); und ebenfalls im Schwedischen: *Vad kasus* är här ordet 'Mann'? *Vad genus* är det här substantivet?[1]) — Auch hier schwebt mir Vermischung von zwei verschiedenen Ausdrucksweisen vor: What trade *have* you (Quel âge *avez*-vous); und: *Of* what trade *are* you? Dass 'have' und 'be' wirklich vermischt werden können, zeigt folgendes Zitat: *I'm a goo' mind* to come with you (WELLS, Kipps). Folgendes könnte möglicherweise auch zum Vergleich dienen: Who are they . . .? — *They 're no good,* I suppose. — *They 're no harm,* said Short (DICKENS, Cur. Shop).

Fernere Beispiele:

You will be just *the proper age* for me (DICKENS, Cur. Shop). My dear boy, when I was *your age* . . . (WILDE, Windermere's Fan). When I was *his age* it used to be considered . . . (NORRIS, Jim). I felt at least *the same size* as he (WELLS, Tono-Bungay). "It doesn't suit me", said my uncle, "I'm *the cascading sort*" (ib.). No fear . . . I ain't *that sort* (WELLS, Kipps). White Fang had never seen dogs before, but . . . he felt that they were *his own kind* (LONDON, White Fang). Her dresses were neither *the right width or length* nor . . . (NORTON; KLUGE, S. 1089).[2])

Zuweilen ist das Hilfsverbum hinzuzudenken:

On one side of the house was a little stable, just *the size* for Kit (DICKENS, Cur. Shop). One hundred figures *the full size of life* (ib.). An unmarried cousin *less than half his age* (BROUGHTON, A Waif's Progress). What people? . . . Oh, nobody very interesting; not *your sort* (ib.).

9. Bei Farbenangaben lässt sich das nämliche Phänomen beobachten wie bei 'age' usw. Hier hat offenbar der Umstand mitgewirkt, dass ein und dasselbe Wort sowohl als Substantiv wie als Adjektiv verwendet wird.

a. Beispiele, in welchen 'of' wegbleibt:

The room became perfectly dark and the end of the cigar *a deep fiery red* (DICKENS, Cur. Shop). Her hair was *a reddish brown,* streaked with gold (WELLS, Kipps). Her hair has changed colour; it is *a lovely bronze* now (NORRIS, Jim).

'Of' kann aber auch stehen: Such hair as he had, was *of a grizzled black* (Cur. Shop). With . . . hair *of a deep red* (ib.).

C. Andere Präpositionen als 'of' können aber gleichfalls wegbleiben:

And dyed the grass *a deep dark red* (DICKENS, Pickw. Club). Jane's pale cheeks flushed *a shamed soft pink* (CORELLI, Jane). This partition was of wood painted *the universal chocolate* (WELLS, Tono-Bungay). The bus that plies between New Romney and Folke-

[1]) Im Franz. aber: Des substantives qui sont *du même genre.*

[2]) Vgl. auch dän.: Hun er icke *min Smag,* men jeg formoder, hun er *din* (TH. EWALD, Fru Dannemand).

Digitized by Google

town is painted *a British red* (WELLS, Kipps). — Ebenfalls: Mademoiselle turned *the colour of the scarlet doormat*[1]) (WOOD, The Channings).

10. Allgemein bekannt ist, dass vor 'use' die Präposition 'of' meistens fehlt, wenn es nach 'to be' kommt. Damit hat es eine eigene Bewandtnis. Wenn Chaucer schreibt: *That was litel nede,* so soll 'that' eigentlich einen Genitiv vorstellen; der Satz bedeutet also "*Of that* was little need", nicht "That was of little need" (EINENKEL, KLUGE'S Geschichte, S. 1088). Heutzutage versteht man es allerdings anders. Vgl.: It was *of no use* tarrying there any longer (DICKENS, Cur. Shop).

* * *

Der Unterschied zwischen Konjunktion und Präposition ist manchmal recht klein[2]). Ich schliesse daher diesen Aufsatz, indem ich erst mittels einiger Beispiele an das Verhältnis erinnere, dass 'as' nach sehr vielen Verben fehlt, wo wir im Schwedischen in der Regel ein Bindewort nicht entbehren können — dann ein paar Zitate anführe, in denen ein 'like' zu erwarten wäre:

a. At length the play came to end, and Mr. Isaac List rose *the only winner* (Cur. Shop). A Being of brightness and beauty will be offered up *a sacrifice* at Chegg's altar (ib.). You may never hope to come forth *conquerors* (Choir Inv.).

[Fernere Beispiele in POUTSMA'S Gram. of Late Mod. Engl., I, S. 225.]

b. The very clock . . . looked *a clock* for Jolly Sandboys to consult (Cur. Shop). The sun floated *a globe of gold* in the yielding blue (Choir Inv.). Before him, *a living wall,* rose the edge of the wilderness (ib.).

---

[1]) Vgl. Le navire . . . s'élance . . . sur la mer *couleur d'espérance* (COPPÉE, Le Coupable).

[2]) Es kann z. B. auch bei Wegfall der Konj. 'as' aus einem substantivischen Ausdruck ein Adverb werden: I shall be off *the first thing* to-morrow morning (NORRIS, Jim).

Malmö, März 1913. **Birger Palm.**

Digitized by Google

FURTHER REMARKS ON THE ENGLISH REALSKOLESTIL V. T. 1913.

[Text and three versions in M.S. VII pp. 85—88.]

Since writing the translation and notes on this delusively easy-looking text, I have tried it on a fairly good class of Juniors at Handelshögskolan, and have also received about half a dozen queries from a correcting teacher. The class consisted of thirteen students, who did the piece (without a dictionary or any other aid, of course) in about 15—20 minutes. All the more remarkable translations (except spelling errors) are included in the annexed "collected rendering"; and in certain cases the frequency of certain versions is indicated by figures within square brackets. As the students are drawn from schools all over Sweden, the persistency of certain suecisms (like 'eat supper', and 'indians') is not without interest; and many of the other renderings recorded would form suitable subjects for class discussion in English.

Collected Renderings.

My dear Wilhelm,

Because [4] (Since) mama has become sick, I can not call on [4] (call, visit) you (pay a visit to you) this afternoon. Couldn't [3] (Don't) you as well visit [4] me (Are you not able to come to me instead thereof:—Is it not convenient to you to come and see me)? I have got an amusing [3] (a funny [4], a pleasant, a ripping, a nice a enjoying) book of [7] (by) my Uncle. If you will [3] come, we shall (will, can) read it together. You will (shall have to, may, can) [shall (will) be allowed to] read (If you like, you shall read) and during the time [5] I shall (will) draw (be drawing, write). The book deals about [3] indians [6]. There is a lot (plenty) [There are a great deal (great many) of] illustrations (figures). Of course you takes (shall have, shall take, are to have) supper (a cup of tea) with us (You will eat [3] supper [will supper] with us naturally) [you will stay with us at supper]. Please/,/ tell (say to) your mama, that you don't [6] (do not [2], will not) come home (return) to night (in the evening, for afternoon, at supper, to the supper, before supper). We only have [2] one lesson (task, exercise) till [6] to morrow (only a lesson [2] to morrow), and it (this /one/, that /one/) you may surely (you surely can, you will probably) learn (read) before mid-day (and I suppose you can learn it before mid-day). I shall (will) stop (stay) home (in doors) to [3] (at, till at, as far as) 5 o'clock. If you are not arrived (would not be there) then (at this time, at that time), I don't [5] (do not [1]) wait longer (any more) [I shall (will) wait no longer].

Yours affectionately [4] (truly [4], sincerely, faithfully)
Fredrik.

Digitized by Google

I propose to deal briefly with the special difficulties submitted by the correcting teacher, and also with some few points suggested by the renderings of my pupils and my "colleagues" (as printed in M.S.).

(1) *Contracted Forms* [can't, it's, aren't etc.]. In preferred renderings I have eight, Mr. Fuhrken five, and Mr. Charleston none; in my class one had 8, five had 4, three had 3, one had 1, and three had 0. Despite Mr. Charleston's abstinence from contracted forms (as *printed,* he does not even run 'can not' into one word), I venture to urge that such forms are desirable in such a (for an examination) informal and natural letter; and I think something may be learnt from the undesigned coincidences and differences on this point in the Stockholm and Gothenburg versions.

(2) *Bookishnesses in Vocabulary* [other than those mentioned in the various notes printed in M.S.]: 'Because' and 'Since' in the opening sentence; the various 'fine' substitutes (mostly out of place) for 'come' in the first sentence; the antique and ceremonious 'take supper' of the Cranford style; 'return' in the ninth and 'arrive' (especially 'are arrived') in the twelfth sentence; 'wait no longer'. On the other hand, the rendering 'your mamma' strikes me as going to the other extreme of childishness or familiarity.

(3) *Plural v. Singular.* A good many students (I did not take figures) in dealing with the seventh sentence failed to realize that 'lot' and 'plenty' are regarded as plural expressions where it is a matter of *number,* and as singular where it is a matter of *quantity* (to which class 'deal' is usually restricted).

(4) *Present v. Future.* Nearly half my class used the present tense in rendering 'kommer' in the ninth sentence, and 'väntar' in the twelfth; and both these points seem to have teased my teacher correspondents.

(a) att du inte kommer. Mr. Fuhrken's present continuous (not given by me) strikes me as the best, as well as the most direct, rendering; but I should feel inclined to refine his options into two alternatives—"Tell your mother you're not coming" and "Tell your mother that you are not coming". If 'will' be used, the continuous form is more decidedly future than the indefinite form —which might easily be read so as to express more or less obstinate determination. (I have a general impression that many who have mastered the continuous form of the present tense are not at home in the future continuous: cf. 'I shall be drawing'—by one of my most thoughtful pupils). The popular 'don't' could hardly, I think, express anything but habit (which the mother would presumably know without being informed); though in a non-dependent sentence it might quite well express determination or arrangement: as, "Very well, then, if there's no Yoghurt for supper, I don't come!"

(b) så väntar jag. Here (as implied in my last sentence) 'don't' appears to me much more probable here than in (a); but

Digitized by Google

far more likely is the 'shall not' adopted in all three English renderings in M.S. [where my 'shan't' may be regarded as intermediate between the two possible readings of my colleagues 'shall not'—(ʃl nˑɔt) and (ʃˑæl nɔt).] Two other actual renderings by school candidates have been submitted to me by a teacher correspondent: "If you should not (won't) have come at this [better 'by that'] time, I will not wait any longer". The first protasis seems to me to lead to a positive rather than to a negative apodosis, either with 'shall' or 'will'—e.g. "I shall assume that you are not coming" or "I will come to you" [assuming that the mater is like Mr. Pickwick's body servant, of course]. In the latter protasis, 'won't' should be "shall not"—though this future is characterized by logic rather than by Englishness.

(c) Om du kommer (fourth sentence) presents the other side of the shield. In my sixth note, I mentioned "If you are coming" (given me in the only two oral translations I had then heard); and since then two teachers have sent me "If you will come" and "If you want to come". All these are quite good English, of course; and the only question is whether or to what extent they represent the Swedish. Now I have received such very conflicting statements from teachers (especially in dealing with Ernst, 29—31) as to the possible absence of any notion of 'will' in *vilja* and as to the possible presence of some notion of 'will' in *komma,* that I do not feel disposed to hazard an opinion on this point. I can only say that, in English, "if you are coming" imports the present intention to come; "if you will come", the present absence of any intention to stay away; and "if you want to come", the present active desire to come. It is obvious that what we are here concerned with is not the mental attitude of the recipient of the letter when he receives it, but whether he actually comes or not: that is, the logical protasis should express not will or hypothesis but a future fact—"If you shall come" (cf. end of *b* above), for which the normal substitute in everyday English is "If you come".

(5) *till kvällen.* The various renderings illustrate not only the familiar difficulties about prepositions, but also the less discussed difficulties of distinguishing between the various English equivalents of 'p.m.' and of distinguishing between the 'time' and 'feed' meanings of *middag* and *kväll.* In such matters, of course, individual usage varies and the common sharp distinction between 'right' and 'wrong' is more than commonly crude and silly. Probably, however, most people by 'afternoon' mean the early part of the period that immediately follows noon or (more probably) the midday meal (more precisely, 'after lunch' or 'after dinner', according to the family custom) and especially that part which comes before dark, while 'evening' means the later part of 'p.m.', especially after dark or near the evening meal. Clearly we should here require not 'afternoon' nor 'to-night' (which would imply William's not

Digitized by Google

returning home till the following day) but 'for the evening'; but whatever the Swedish may or must mean (a matter on which I have received quite positive and quite conflicting opinions), the sense here seems to point to the meal. That meal would only be called '*the* supper' if the reference were not to the ordinary evening meal but to some definite meal of special importance or significance. Perhaps I may add a warning against the common practice—exemplified in one of the translations recorded above—of using 'a cup of tea' as a euphemism for an unpretentious supper. For all I know, that usage may exist in England, but personally I have never come across it in this sense except in Sweden; and so I am disposed to rank it with pseudo-Englishisms of the 'smoking' and 'snob' order. To most middle-class folk, I suspect, 'a cup of tea' would mean what Mr. Wells so delightfully describes [*Kipps*, II. ii § 2] as "a migratory method of taking tea without plates or table".

C. S. Fearenside.

Två rättelser till Calwagens och Melins edition av Freytags Die Journalisten.

1.

S. 42 f. (i uppl. av 1904) heter det: »Man sieht die Polonaise durch die hintern Säulen gehen». Utgivarna ha följt den ursprungliga textlydelsen, se 1858 års upplaga av Freytag, Dramatische Werke, vilken upplaga enligt benäget meddelande av Professor E. Mogk i Leipzig alltigenom följer originaleditionerna av de olika dramerna. I någon senare upplaga har Freytag emellertid, vill det synas, företagit en ändring, ty numera har Hirzels edition, se nionde uppl. s. 55, tjugosjätte uppl. s. 61, *Säle* i st. f. *Säulen*. Ändringen synes mig vara en förbättring. Jfr för förklaringen av *Säulen* scenanvisningen s. 40 (i Calw. och Mel. uppl.): »die Hinterwand ein grosser Bogen mit Pfeilern, durch welche man in den erleuchteten Saal sieht und dahinter in einen zweiten». (De av mig här ovan citerade tyska upplagorna ha i stället: »Die Hinterwand eine Reihe Säulen und Pfeiler, zwischen denen» o. s. v.). Jfr att det ej är tal om några »främre» pelare, som sättas i motsats till »de bakre».

2.

S. 44 säger Bolz till den stackars tidningsmurveln Schmock, som vill lämna den konservativa tidningen och få anställning i Bolz liberala tidning samt omtalat, att han kan skriva artiklar från vilken ståndpunkt som helst: »Ich sehe, Sie haben Character. Ihnen kann's in unserer Zeitung nicht fehlen. Ihr Anerbieten ehrt uns, aber wir können es jetzt nicht annehmen. Eine so welterschüt-

Digitized by Google

ternde Begebenheit, wie Ihr Übertritt, will reiflich erwogen sein». S. 115 förklara utgivarna »Ihnen kann's in unserer Zeitung nicht fehlen» med »för er kan det ej slå fel i vår tidning, ni är där på er rätta plats».

Man frågar sig: huru kan Bolz ge sin egen tidning det dåliga vitsord, som ligger däri, att han förklarar den hållninglöse Schmock vara på sin rätta plats där? Och vidare: huru kan Bolz först säga: för er kan det ej slå fel i vår tidning och omedelbart därefter — åtminstone för tillfället — tillbakavisa Schmocks anbud?

I själva verket ha de av mig ovan citerade tyska editionerna (ävensom 1858 års uppl. av Freytags Dramatische Werke) icke *Zeitung,* utan *Zeit.* Bolz menar, att den hållningslöse Schmock nog skulle slå sig fram i en tid, som kännetecknades genom sin brist på karaktärer.

Det är möjligt, att det oriktiga *Zeitung* av de svenska utgivarna tagits från någon äldre tysk upplaga, där det i så fall kommit in genom en lapsus.

De ovan rättade textställena ha samma form i alla upplagorna av Calwagens och Melins text (1891—1907).

Då den svenska editionen av Die Journalisten med rätta mycket användes, har jag trott, att de gjorda rättelserna kunna hava ett visst intresse.

Lund den 19 Mars 1913. *Theodor Hjelmqvist.*

Frågor och svar.

1. I Morén: Tyskt konstruktionslexikon, sid. 98, stå följande uttryck: er *ist* den Vertrag eingegangen; ich *bin* das Bündnis eingegangen. Nu frågas: Är det *nödvändigt* att här använda hjälpverbet *sein,* eller kan också *haben* användas?

2. Vad heter på tyska: »Jag erinrar mig tusentals (hundratals) soldater, som hade sett det»? Eller med andra ord: Hur böjer man *Hunderte* och *Tausende* i *alla* kasus? Hjorth säger § 24,3: »I de fyra sista exemplen är Hundert och Tausend *substantiv.*» Själv har jag emellertid i litteraturen sett formen *Tausender* i genitiv.

T. B.

---

1. Meinem eigenen Sprachgebrauch nach heisst es *ist . . . eingegangen.* Doch finde ich *hat . . . eingegangen* durchaus nicht anstössig.

2. Wie in vielen anderen Fällen soll man es auch hier vermeiden, einen Genitiv zu verwenden, der äusserlich nicht als solcher erkennbar ist; also lieber „Tausender" als „Tausende". Persönlich vermeide ich jedoch auch die Genitive „Tausender, Hunderter" und ziehe es vor, sie durch Präpositionalausdrücke (hier „an Tausende") zu ersetzen.

H. Sperber.

Digitized by Google

Till frågan om franskans ställning.

Moderna Språk är ett allvarligt organ, men tidskriftens läsare taga nog inte illa upp, om följande historiett får åtfölja redaktionens tillönskan om angenäma sommarferier åt Sveriges språklärare och språklärarinnor.

Den 4 april 1913 lästes i en tidning, som troligen gör anspråk på att vara den skånska bildade samtidens liv- och husorgan, bl. a. följande om den mäktige albaneserhöfdingen Ali pasja:

> Victor Hugo skildrade Ali pasja i företalet till *les Orientales* och satte honom i jämnbredd med Napoleon. »Detta geni», yttrade han, »vilket var både turkiskt och tartariskt, denne Ali pasja är för Napoleon, vad tigern är för lejonet, gamen för örnen . . .»
>
> Alla unga män och kvinnor på den tiden kunde utantill stroferna ur »Derviche»:
>
> Un jour Ali passait. Les têtes les plus hautes
> Se courbaient au niveau des pieds de ses Arnautes.
> Tout le peuple disait: «Allah!»
>
> (En dag gick Ali förbi. De förnämsta huvuden böjde sig ända till fötterna av sina albaneser. Hela folket sade: »Allah!»)

Victor Hugo var en mångvetande man, men det kan med fog betvivlas, att hans kunskaper om djurvärlden ägde den utsökta detaljrikedom, som den ädla översättar(inna?)n här vill tillskriva honom. Tigrar, lejon, gamar och örnar äro i regel individer, som man nalkas på aktningsfullt avstånd. Victor Hugo torde alltså ha känt sig förhindrad att anknyta det intimare umgänge med djungelns och luftens väldigheter, som kunde ha varit ägnat att förläna en djupare psykologisk insikt i lejonets och örnens känslor för sina respektive kusiner tigern och gamen. Adertonhundratalets stora franska universalist fick nog på detta område nöja sig med den vanliga utomstående allmänhetens aningar. Kanske är det i själva verket detta, som övers. vill säga? I så fall synes han (hon) taga Victor Hugo till intäkt på att förhållandet mellan Napoleon och Ali allra minst var »spänt», ty allmänmänskligt att se kan väl lejonet icke ha så värst mycket till övers för tigern, ej häller örnen för gamen.

Vad övers. än må tilltro Victor Hugo, så blir man nästan mera imponerad av vad som sedan berättas om romantikens ungdom.

Att forna tiders kvinnor och män åtnjöto förmånen av en livligare fantasi än s. k. senare tiders barn, det kan anses redan konstaterat. Men ingen har före övers. tillskrivit våra farfäder och mormödrar en till den grad plastisk inbillning, att de icke blott sågo för sin inre blick den mystiska akrobatik, som enligt översättningen lär ha exekverats av divärse förnäma huvuden, utan till och med strävade att fasthålla den sköna synen genom att lära verserna utantill. Man kan endast tillönska övers. att han (hon) utfyller sin uppfattning av detta ställe genom att till sitt rätta

Digitized by Google

värde uppskatta Victor Hugos konst, som utlöser folkets djupt romantiska allkänsla inför denna vidunderlighet i det enda sublima ordet *Allah!*

* * *

Den franska prosatexten lyder så här: «Cet homme de génie, Turc et Tartare à la vérité, c'est Ali-pacha, qui est à Napoléon ce que le tigre est au lion, le vautour à l'aigle.»

Översättningen av detta prosastycke i alla dess detaljer (märk även: »Detta geni, som var både *turkiskt* och *tartariskt*») utgör ett prydligt sidostycke till tolkningen av alexandrinerna, men det hela är en historia, som är icke »blot til lyst». Den ställer för alla vänner av fransk odling i bjärt belysning en företeelse inom samtida svensk kultur, som bär den nedslående rubriken: »Franskans tillbakagång». Må den därjämte få vara ett väckelserop till bland de många, som glädjande nog just nu kalla på rättelse av ett begånget misstag.

H. Sgh.

LITTERATUR.

Elfstrand, Daniel: Engelsk läsebok för real- och samskolor; (text 140 s., anm. 9 s., ordlistor 60 s.); Sthlm, Billes bokförl., 1913, pris 2,25.

Här föreligger en ny bok av denne kände skolman, som gjort sig så förtjänt av tacksamhet för de värdefulla arbeten, varmed han riktat den engelska skollitteraturen, både grammatikor och elementar- och läseböcker. Detta senaste arbete är tydligen avsett för 5:e och 6:e klasserna, sedan i 4:e genomgåtts en kort elementarbok av samme förf., som här stöder sig på det i densamma meddelade glosförrådet. Boken är försedd med ett 20-tal illustrationer, de flesta från London med omgivningar, och med en plankarta över samma stad. Den bör bli välkommen för de lärare, som tveka vid valet av litteratur för nämnda stadier. Visserligen finnas förut några goda läseböcker, t. ex. Afzelius-Fuhrken: An English Reader; Fearenside-Herdin: The Intermediate Engl. Reader; Jespersen-Rodhe: Eng. läsebok, men det är bra att ha flera att välja på, ty det vore väl ingalunda så nyttigt, om alla (eller de flesta) blivande realskoleabiturienter skulle ha läst precis samma texter.

Förf:s namn borgar för att styckena äro väl valda och korrekt skrivna (flera av dem ha förut varit införda i andra arbeten av honom) och han har dessutom, såsom framgår av företalet, haft hjälp av kompetenta personer, såväl svenskar som engelsmän. Jag har uppmärksammat några (tryck-?) fel, som jag ber att få påpeka.

Digitized by Google

I texten: s. 122: enl. Nord. fam.-bok stavas Marconis förımn Guglielmo (ej Gulielmo); s. 144, r. 2 nedifr., takt 3: skall ıra noten *d* i st. f. *e*.

Beträffande anmärkningarna till sid.: 9: med hänvisning till s. xiv Afzelius' eng. uttalsordbok jämte flera andras uppgifter ber jag ır få föreslå *(mˑɔɔltiiz)* i st. f. *(mɔɔltˑiiz)* ("a little Maltese cross"); ;: förkortningen "D. Litt." är nog rätt ovanlig, ty i flera lexikon ıns den ej upptagen, men The Conc. Oxf. Dict. har "D. Lit.", ledes ej lat. "litterarum" utan eng. "literature"; 59: "to run a agazine" är väl talspråk för det litt. "to publish . . ." (jfr. s. 85); :3: enl. ett par uppgifter föddes van Tromp 1597, ehuru Nord. m.-bok anger år 1594.

Rörande ordlistan till sid.: 1: *kɔnstənt(l̆i)* (ej *-ly*) o. *sˑepərəit* j *sep-*); 9: *ɔfi̯s* är väl vanligast o. det enda hos Afz. (ej *ɔɔf-*) : äv. s. 31); 16: *tʃiz'l* (ej *-i̯-*); 21: *məgwaiə(r)* (ej *məˑg-*), · önög här liksom vid några ord till; 27: *inv̆iteiʃən* (ej *in̆-*); 36: "bound" ɔmmer ej av "bind" utan från det me. adj. "boun", lånord fr. ɔrd. "buinn" (se Kluge-Lutz: English Etymology); 37: *əkɔmpli̯ʃ* (ej *ʊm-*); 86: efter "statsminister" bör stå "Se anm."; 97: "Eights" j "-ths"); 107: här *rˑekɔɔd* men s. 46 *rekɔ̆ɔd,* båda duga, men :het vore önskvärd; 115: *kɔndi̯t,* såsom flera ha, jämte *kʊn-*, som ɔck står främst hos Afz.; 117: *iŋkəndˑesənt,* bättre *ink-* (jfr. s. 119 *keis*); detsamma gäller s. 125 *ˑiŋkʊm,* ehuru visserligen ibland ett ljud kan bildas, men det behöver ej betecknas; 135: *i̯gzʊltŋli̯* (ej *ʒ-*).

De flesta av dessa anmärkningar äro, som synes, rätt obetydga och förringa ej bokens värde för övrigt.

I. B.

THE LATEST TEN NELSONS AS HOLIDAY READING.

The ten volumes added to Messrs Nelson's "Sevenpenny Libıry of Copyright Fiction" during the first five months of the presıt year (nos. 51—60 in "Insända Skrifter") would make a varied ɔurse of holiday reading. Worn out with the mechanical labours ssociated with the end of the term, we should perhaps be rested ıther than bored by such ingenious strings of exciting incidents s we get in Sir A. Conan Doyle's "Sign of Four" (the second of ıe Sherlock Holmes stories, 1889), in Mr R. E. Vernède's "Pursuit f Mr Faviel" and in the somewhat more ambitious story of olitical intrigue in Poland thirty years ago contained in H. S. lerriman's "The Vultures" (1912). Refreshed by this light and

Digitized by Google

easily-digested fate, we might turn to something more difficult and take a certain fierce delight in the liberties taken with "standard English" in the nineteen varied sea-slang stories by Mr Morly Robertson (a kind of forerunner of Mr Jack London, who appears to be highly popular in Sweden) collected under the title of "Salt of the Sea" and in the 'Londonisms' of Mr Arthur Morrison's "Child of the Jago" (which was widely regarded as a masterpiece when it appeared in 1896, but now seems a remarkably unreal bit of realism).

And now we may be sufficiently recovered from school-work to be able to tackle the longest and most serious of our decade viz. Q.'s "Lady Good-for-Nothing", which deals with the cruelties and curiosities of Puritan New England and Papistical Lisbon at the time of the great earthquake, and gives the author a chance of showing both his power to create a charming woodland idyll and his more than professorial mastery of eighteenth-century English. Associated with this work of Q.'s in the nature of its "love-interest" and in its high stylistic level would be Mr Anthony Hope's "Great Miss Driver", which is one of the numerous clever variations on the author's favourite theme of the relations between the 'born' and the 'adopted' members of Society (with a Big S.). This study of modern England (from quite a different angle from that adopted by Mr H. G. Wells in "Tom-Bungay" or that adopted by Mr John Galsworthy in "The County House") forms a natural transition to two other books in our group which deal with the deeper gulf that separates the 'born' from the 'not born' in countries (to adopt the vigorous language of Professor Freeman) not blessed with a British peerage but cursed with a Continental nobility. All sorts of British, American, German, Austrian, and Italian national or religious prepossessions are treated with gay and good-humoured sympathy and wit in these two stories of German princesses in disguise: Mr Henry Harland's "My Friend Prospero" and "Princess Priscilla's Fortnight", by the author of "Elisabeth and her German Garden". Both these are frankly romantic, but they are far from being mere lollipops; and they are both chock-full of lessons for the teacher of English. Finally, we come to the lightest work in our group, which I should therefore prescribe to be taken just before the autumn term begins, namely the ingeniously gilbertian picture of modern Ireland given in Mr G. A. Birmingham's "Simpkins Plot".

C. S. Fearenside.

Digitized by Google

TILL REDAKTIONEN INSÄNDA BÖCKER.

45. **Afzelius, J. A.**, *Svensk-Engelsk Synonymbok: en samling homonymer och synonymer återgivna på engelska.* 180×125 mm. pp. vi+740. Kr. 7: 50. (Stockholm, 1911: P. A. Norstedt & Söner).

A useful book whose utility would have been vastly increased had the publishers had the foresight to give it a better format. It is a work of reference (and I am collecting notes on the results of my use of it for M.S.), and yet it is almost impossible to make the book stay open without breaking its back or to see the inner edges of the type.

46. **Bosworth, G. F.** *Narrative Geography Readers.* 175×120 mm. Book I, pp. viii+133 (45 ill.); Book II, pp. viii+145 (45 ill.). 1/- each. (London, 1911: Macmillan).

47. **Gould, F. J.** *Our Empire: a Booklet for Teachers, Parents and Young People.* 185×130 mm. pp. 83. 1/- (London, 1912: Longmans).

48. **Jones, Daniel.** *Phonetic Readingsin English.* 195×130 mm. pp. xii+98. M. 1.60. (Heidelberg, 1912: Carl Winter).

Rather more than half the book (52 pp. out of 98 pp.) is devoted to phonetic texts (in the alphabet of the International Phonetic Association), consisting of anecdotes, *John Gilpin,* and the well-known playlet *Box and Cox;* while the remaining 44 pp. give these same texts in ordinary spelling. Gramophone records have been made of all the texts (one hopes there are three or four voices in the playlet). Many of the anecdotes are suitable for reproduction exercises. There are comparatively few misprints or bookishnesses of expression or deviations from general typographical usage in English (to which I hope to return anon); and the excellent type used makes the book far pleasanter to read than any English transcriptions produced in Sweden known to me.

49. **Kerr, P. H.** & **A. C.** *The Growth of the British Empire.* 190×125 mm. pp. viii+204. 4 coloured illustrations, 4 coloured maps, 59 other illustrations. 1/9. (London, 1911: Longmans).

50. **Wren, Percival C.** *Teachers' Handbook to the Use of Anderson and Marsden's Short History of the British Empire.* 190×125 mm. pp. viii+145. 2/8. (London, 1912: Macmillan).

Nelson's [Sevenpenny] Library of Copyright Fiction. 160×110 mm. Frontispiece. *7d. net.* (London, 1913: Nelson). Latest additions (January—May, 1913: see notice, p. 127):—

51. **Anon** [Countess Arnheim]. *Princess Priscilla's Fortnight* (no. 144). pp. 381.

Digitized by Google

52. **Birmingham, G. A.** *The Simpkins Plot* (no. 147). pp. 370
53. **Doyle, Sir A. Conan.** *The Sign of Four* (no. 145). pp. 286
54. **Harland, Henry.** *My Friend Prospero* (no. 148). pp. 367
55. **Hope, Anthony.** *The Great Miss Driver* (no. 143). pp. 374
56. **Merriman, H. S.** *The Vultures* (no. 142). pp. 376.
57. **Morrison, Arthur.** *A Child of the Jago* (no. 149). pp. 274
58. **Q.** [Sir A. T. Quiller-Couch]. *Lady Good-for-Nothing* (no. 151). pp. 473.
59. **Roberts, Morley.** *Salt of the Sea* (no. 146). pp. 471
60. **Vernède, R. E.** *The Pursuit of Mr. Faviel* (no. 150) pp. 380. *C. S. F.*

61. **Koch, Carl O.** Tyska anekdoter och småberättelser för reproduktions- och talövningar. pp. vi+110. Pris 1: 50. Stockholm, Norstedt.

62. **Korlén, Artur.** Tysk Språklära för de allmänna läroverken och flickskolorna. 8:o. Stockholm, P. A. Norstedt & Söner. Pr. 2: 75.

Ett beriktigande.

Professor J. Vising meddelar, att hans anmärkning mot lektor Nordströms underlåtenhet att förklara *La Place = La Place Vendôme* (M. S. n:r 5, 1913, s. 93) berott på ett förbiseende. Den önskade förklaringen hade lämnats på sidan före den, vartill anmärkningen gjorts.

Obs.! Med detta häfte följer "Moderna Språks annonsblad för feriekurser, sommaren 1913" innehållande uppgifter om kurser i *Genève* (16 juli—28 aug.), *Boulogne-sur-Mer* (15 juli—30 aug.), *Lisieux* (juni—juli—aug.), *London* (14 juli—8 aug.), *Ramsgate* (11—29 aug.), *Oxford* (1—25 aug.), *Anglicia-Rättvik* (16 juni—16 aug.).

LUND 1913, A. B. SKÅNSKA CENTRALTRYCKERIET.

Digitized by Google

INSÄNDA TIDSKRIFTER.

Modern Language Teaching: the Official Organ of the [English] Modern Language Association. Edited by J. G. ANDERSON. Year IX. Nos. 1—3. *6d.* monthly. (London: Black.)

February 1913: report of the annual meeting of MLA., including a discussion on "The Literary Element in the Teaching of a Modern Language".

March 1913. Ernest Weekley, "French and English Surnames in England".

April 1913. Conclusion of report of the annual meeting; including details of a discussion on Modern Languages, with special references to the needs of teachers [many speakers agreed that the academical course in languages must be literary and sociological rather than mainly philological] and a paper in French on "Quelques Aspects de l'Evolution morale de la France contemporaine", by Prof. L. Cazamian [whose recent work on England is said to be one of the best accounts of contemporary England]; lists of French books in actual use at two English secondary schools [to be followed by similar lists and perhaps a summary].

School World: a Monthly Magazine of Educational Work and Progress. Years XIV (1912), XV (1913). *6d.* monthly. (London: Macmillan).

Each number contains a fairly full classified list (with fairly full collation) of the educational published in U.K. two months previously; and the January number contains a helpful selection of these under the caption of "The Most Notable School Books of 1912". Other articles of philological interest:—

September 1912. W. Murison, "The Place of Grammar in the Teaching of English [the Mother Tongue]".

January 1913. N. L. Frazer, "English Texts for Schools" [comparing the lists of books recommended by British and American associations for the systematic study of English].

April 1913. Prof. E. A. Sonnenschein, "Grammatical Reforms".

May 1913. "Grammatical Terminology", a symposium by ten writers on the proposed systematic and universal reforms in grammatical terminology drawn up by a joint committee under Prof. Sonnenschein and *briefly* summarized in M.S. IV. i. (Febr. 1910). The discussion is continued in the June number. *C. S. F.*

L'Écho français, Journal bi-mensuel pour l'étude de la langue, de la littérature et de la vie françaises. Wilhelm Violet, Libraire-Éditeur, Stuttgart. Tome XXXIII, 1912/1913. No. 16—2me No. de Mai; No. 17—1er No. de Juin.

The English Echo, A Fortnightly Paper for the Study of English Language, Literature, and Life. Wilhelm Violet, Publisher, Stuttgart. Vol. XVI, 1912/1913. No. 16—2nd May Number; No. 17—1st June Number.

Modern Language Notes, Vol. XXVIII (1913). No. 5. Cobb, Charles W., A Scientific Basis for Metrics.

Neuphilologische Mitteilungen, 1913, Nr. 3/4. E. Simonnot, Grammatische und stilistische Übungen im fremdsprachlichen Unterricht, m. m.

Germanisch—Romanische Monatsschrift, hgg. v. H. Schröder.

Université de Besançon

Cours de Français pour les Etrangers.

1°. Cours de vacances: du 1er Juillet au 31 Octobre. Prix: un mois 40 fr., deux mois 50 fr., trois mois 60 fr., quatre mois 65 fr. Promenades et excursions en Franche Comté et en Suisse.

2°. Cours de l'année scolaire: du 1er Novembre au 30 Juin. Prix: 50 fr. quatre mois, 70 fr. pour l'année entière.

Pour tous renseignements, s'adresser à Monsieur le Professeur **Vuillame, 30 rue Mégevand, Besançon.**

INACKORDERING I UTLANDET.

MODERNA SPRÅK'S Redaktion vore tacksam, om tidskriftens läsare ville insända uppgift om familjer, vilka äro villiga att mottaga utländska pensionärer, och vilka de personligen kunna rekommendera.

*Références: Fru Ransson, Linnégatan, Göteborg.

ENGLAND.

Carshalton. Refined home offered Swedish ladies. Moderate terms Misses Schoedelin, *Franconia, Park Hill, Carshalton, London, S. W.*

West End. Mr H. D. Ellis (M.A., Late Scholar of New College Oxford) and his sister receive foreign pupils (not more than three), ladies or gentlemen, to board and learn English. Phonetics, if desired. Lessons to non-residents *12 Gloucester Terrace, Hyde Park, London. W.*

Ealing (western suburb of London). Private Family, recommended by Professor Eilert Ekwall, Lund: *26 Mount Park Crescent, Ealing W.*

Highgate (northern suburb, about an half-hour from the British Museum). Oxford Graduate, Taylorian Exhibitioner in French and Modern Language, Master at a Public School, receives foreign students of English in his house. E. T. Schoedelin, *71 Talbot Road, Muswell Hill, London.*

FRANKRIKE.

Boulogne sur Seine, près Paris. Madame Henri Lucas, *80 Bd de la République.**

Chartres (Eure et Loir). M. le Professeur Schoell.*

Paris. Pension de Famille. Références: Universitetslektor Virgile Pinot et Docent Chr. Thorn, Lund. M. Le Roy, *85 Avenue d'Orléans.*

Grenoble. Mme Louis Monier, *Rue Voltaire 8.* Réf.: Carola Eneroth, Skolföreståndarinna, Uppsala.

Clamart (Seine), près Paris. Monsieur et Madame Caron, *rue de Sèvres 32 1er.**

Lisieux (Calvados), près Trouville. M. F. Verdier, Professeur au Collège et aux Cours de vacances de l'Alliance Française à Lisieux, *161, Rue de Caen.* Références: Fröken A. Mellander, Grevturegat. 41III, Stockholm.

SCHWEIZ.

Genève. Madame Rouget (veuve de pasteur), *12 Tranchées de Rive.**

Bôle, près Neuchâtel. Madame Paul Grether.*

TYSKLAND.

Biesdorf b/Berlin. Superintendent G. Plath. Ref.: Vilh. Bladin, Härnösand.

Marburg a/L. Fräulein Katie von Düring, *Barfüssertor 21, Marburg.**

Marburg a/L. Dr. Schellenberg.*

Marburg a/L. Frau Dorette Lederer, *Klinikenstr. 6.**

Naumburg a/S; reizende Lage; Ausläufer des Thüringer Waldes; an historischen Erinnerungen reiche Gegend; Weimar, Jena, Leipzig, Halle in 3/4-stünd. Entfernung. Angenehmes Heim für Damen und Herren: empf. von Adj. P. Tydell, Karlskrona. Frl. von Kracht, *Schönburg Str., Naumburg.*

Hannover. Frau Cessy Schmidt, geb. Geissler, *Löwenstrasse 14.* Ref., Carola Eneroth, Skolföreståndarinna, Uppsala, doktorinnan T. Euren, Uppsala.

N:r 7. September 1913. Lösnummer 75 öre.

SJUNDE ÅRGÅNGEN

LIBRARY
AUG 2 1955
UNIVERSITY OF CALIFORNIA

MODERNA SPRÅK

Svensk Månadsrevy för undervisningen i de tre huvudspråken

utgiven av

HERMAN SÖDERBERGH
Fil. Lic.
Lärare vid Lunds priv. elementarskola.

N. OTTO HEINERTZ
Docent i tyska vid Lunds Universitet

INNEHÅLL:

Sid.

Språkhistorisk sanning, Ernst A. Kock 131
Substantivböjningen i de tyska skolgrammatikerna, Ernst A. Kock 132
Randanmärkningar till franska skoltexter I, Herman Söderbergh 136
Bestämda artikelns bruk vid namn på gator o. d. i engelskan, Ivar Belanner 140
Empire Readers and Others, C. S. Fearenside 142
Litteratur:
Hammar, Th.: Nouveau Vocabulaire Français-Suédois, Herman Söderbergh 144
Till red. insända böcker, C. S. F. 145

DISTRIBUTION:
MODERNA SPRÅK, LUND

LUND 1913. AKTIEBOLAGET SKÅNSKA CENTRALTRYCKERIET.

Digitized by Google

Obs.! Nedsatt pris! Obs.!

SKANDINAVISK MÅNADS-REVY ("SMR.")	MODERNA SPRÅK ("MS.")
1905—6 (10 nos.)	**Years I—V (1906—1911)**

The undersigned have now taken over the remainder of these issues (60 numbers in all, mostly containing translations into English, French and German) and can offer them, so long as the supply lasts, at the reduced rates mentioned below. Preference will be given to current subscribers to *Moderna Språk*.

Revised Statement (Fall 1913) as to Back Numbers.

(1) *Entirely out of print:* M.S. I, 1—6 (Oct. 1906—March 1907).

(2) *Rare Remainders* (available only in complete sets, bound or unbound): SMR. 1, 9; MS. II (1908) 3, 5, 7, 9; MS. III (1909), 2; MS. IV (1910), 1, 3, 4, 8, 9; MS. V (1911), 1.

Revised Scale of Prices.

A. **Quite Complete Sets** (except MS. V, only supplied bound):—

SMR. Complete Volume [pp. 220: originally kr. 7.50 unbound] ..... 6 kr.
MS. Vols. II—IV [pp 152—160] ..... each 6 kr.
MS. Vol. V (1911) [pp. 172] ..... bound 7 kr.
MS. Year V (1911): ten numbers ..... Not bound 6 kr.

B. **Semi-Complete Sets.**

SMR. *Special Volume* [all nos. except no. 1]: unbound, 3 kr. / bound, 4 kr.
MS. *Provband* [volume containing 12 out of 22 nos. in Years I, II] ..... bound, 6 kr.

C. **Special Cheap Parcel,** containing the following 33 (out of 60) numbers, of which a considerable stock remains:—

SMR., nos. 2—8, 10... i.e. 8 nos.
MS. II, nos. 1, 2, 4, 6 i.e. 4 nos.
MS. III, nos. 1, 3—9... i.e. 8 nos.
MS. IV, nos. 2, 5, 6, 7 i.e. 4 nos.
MS. V, nos. 2—10..... i.e. 9 nos.

Containing translations of over 70 Swedish texts, including the tests set at 8 State Certificate Examinations (see below): original price, 29 kr. — **6 kr.**

State Certificate Examinations.

(1) **Studentexamen.** The above "Special Cheap Parcel" deals with the following four exams: VT. 08; HT. 09; VT. 11; HT. 11.

(2) **Realskolexamen.** The above "Special Cheap Parcel" deals with the following four exams: VT. 09; HT. 09; VT. 11; HT. 11.

Both examinations for HT. 07 are treated in MS. I. 12, and for HT. 08 in MS. II. 8 (each 1 kr.). The numbers of MS. dealing with the remaining 8 examinations in the period 1907—1911 *can only be had in the complete volumes or sets.*

Terms: The reduced prices for certain odd numbers of years *1905—1908* are hereby cancelled. *The above prices are strictly net cash* (i.e. are exclusive of postage and poundage). Whenever possible, orders should be send direct to—

ENGELSKA BOK- OCH KONSTHANDELN [ANGLICA], RÄTTVIK.

SPRÅKHISTORISK SANNING.

I anslutning till docenterna Göranssons och Heinertz' uppsatser i Ped. tidskr. 1912, s. 239—243 och Mod. språk 1913, s. 51—57 vill jag yttra några ord. Den förre skriver: 'Jag begär på intet vis någon språkhistoria i våra skolgrammatikor, jag vill endast, att man principiellt skall söka undvika allt, som strider mot den historiska sanningen'. Den senare tillerkänner detta uttalande 'en viss portion riktighet, men också endast en viss'. För egen del kan jag icke annat än utan vidare underskriva docenten Göranssons yrkande. De svårigheter, som den praktiska skolgrammatiken har att kämpa med, då det jäller att å ena sidan bevara den historiska sanningen, å andra sidan framställa allt så enkelt och lättfattligt som möjligt, underskattar jag ingalunda. Jag har själv reflekterat över dem icke så litet, och docenten Heinertz lämnar goda bidrag till deras belysning. Men jag anser mig böra absolut hålla på, att man icke skall i skolan lära för att vid universitetet lära om. Skolgossen bör icke få i sig inpräntat något, varom han såsom student tänker: 'Aha, det där var för de undermåliga; nu får jag lära sanningen'. Ej heller bör den lärare, som enligt docenten Heinertz' önskan bringar språkhistoria 'på tal i samband med textläsning, framför allt i de högre klasserna' regelbundet tvingas att — såsom lektor Brag en gång uttryckte sig — 'dementera en kollega'. Han bör endast ställa grammatikens korta uppjift i en ny, klar belysning.

Jag tror icke, att många lärare inlåta sig på utvecklingen *hūs*>*haus* (diftongering), *hūs*, pl. *hȳser* (omljud), *hȳser*>*häuser* (diftongering). Men om någon jör det, bör han vara fritagen från ett inledande: 'Det, som står i grammatiken, är ejentligen inte rätt . . .' Och det är han', om uppjiften:

'Genom s. k. omljud förvandlas *a* till *ä, o* till *ö, u* till *ü, au* till *äu*' (Hjorth)

utbytes mot:

'Genom s. k. omljud förvandlas *a* till *ä, o* till *ö, u* till *ü;* mot *au* svarar *äu.*

Den omedelbara nyttan av en sådan formulering är naturligtvis ingen. De flesta elever identifiera omedvetet de båda uttryckssätten; några finna kanske, om också oreflekterat, den där vändningen på slutet onödig och obekväm och substituera vid inlärandet 'au till äu'. Och om verkligen någon enstaka skulle ha någon dunkel förnimmelse av att en distinktion avses, vet han icke, vari den består, och lär icke heller få reda därpå. Men den prin-

Digitized by Google

cipiella och fortsatta studier avseende nyttan är enligt min mening tillräckligt stor för att motivera kravet på 'en ändring i grammatikornas vanliga uppjift', i all synnerhet som väl icke någon skada därijenom skulle vållas. Och även för de fall, där grammatikförfattaren tycker sig stå inför faran av ett försvårande, jäller bokstavligen den av Göransson uppställda satsen: han skall söka undvika allt, som strider mot den historiska sanningen.

S. Cristoforo i juli 1913. *Ernst A. Kock.*

SUBSTANTIVBÖJNINGEN I DE TYSKA SKOLGRAMMATIKERNA.

Mina tre viktigaste anmärkningar mot det sätt, varpå våra skolgrammatiker handskas med de tyska substantivens böjning, äro följande:

1) De flesta grammatiker undertrycka i den ejentliga redojörelsen en av tyskans sex deklinationer, den med pluralen på -s. Hos Hjorth är den förvisad till en paragraf om böjningen av utländska ord. Där stå i en anmärkning de inhemska *die Hochs, die Hurrahs, die A's* osv. Antalet av hithörande ord är större än det under den 'blandade deklinationen' inrangerade. Tänk, om man vid redojörelsen för det tyska språkets utbredning skulle omnämna det tyska riket och Schweiz i texten och sätta Österrike i en anmärkning!

Nordgren sätter ifrågavarande deklination sist, skild från de andra deklinationerna med *s*-jenitiv. Korlén, vår allra nyaste skolgrammatikförfattare, jer den dess förnuftiga plats. Men styvfaderligt behandlas den ändå: för femininerna saknas böjningsmönster.

2) Huvudmassan av femininer stå på felaktig plats; jfr Mod. Spr. 1913, s. 53 f. Det är samma fina logik som i: Sverje är protestantiskt, Italien är katolskt; av de tyska staterna hava några samma religion som Sverige, andra samma religion som Italien; alltså är Tyskland katolskt.

Av Korlén hade man snarast väntat, att han skulle ha helt frijort sig från 'det av okunnigheten eller tanklösheten införda'. Men till råga på olyckan sätter han i rubriken: 'Gen. sing. på *-(e)n*'!

3) Avvikelserna från den vanliga böjningen äro till stor del insatta i felaktigt sammanhang.

Jag lämnar i det följande ett utkast till redojörelse för substantivböjningen. Det eftersträvar att vara på en gång praktiskt och vetenskapligt, detta senare i både logiskt och filologiskt avseende.

Böjningsmönstren för de tre första deklinationerna äro valda så, att de ej kunna locka till felaktiga slutsatser angående omjudet.

Digitized by Google

Stein, Steine säger i detta avseende ingenting och bör ingenting säga; *Maus, Mäuse* antyder omjudets herravälde inom gruppen, *Schaf, Schafe* dess frånvaro.

§ 1. Översikt över substantivens böjning.

Inhemska appellativer

Deklination		Ändelser i sing.		Änd. i plur.
Stark	1	masku-linerna	— (e)s	e e en e
	2	och neutrerna:	(e) —	er er ern er
	3	femi- ni-	— —	— — n —
	4	ner- na:	— —	s s s s
Blandad	5	som ovan eller blandning av *en* och s.		som ne-dan.
Svag	6		— (e)n (e)n (e)n	(e)n (e)n (e)n (e)n

Pluralt omjud förek. i dekl. 1—3 samt i *Schade*.

Tillfällig (på särskild användning eller betydelse beroende) oböjdhet (§§ 15, 16). Ofullständig böjning (§§ 17, 18). Oböjlighet (§ 19).

Främmande appellativer | böjas som de inhemska (se ovan) eller ha sin särskilda böjning (§ 20).

Egennamn § 21.

§ 2. Första deklinationen... *Stein*... *Maus*... *Schaf*...

§ 3. Till första deklinationen höra:

1) en mängd maskuliner...

2) en del femininer...

Digitized by Google

Anm. Av *Nacht* finnes också en (efter mönstret av *des Tags*, 'om dagen', bildad) adverbial jenitiv: *des Nachts*, 'om natten'; jfr § 11,2 anm.

3) en mängd neutrer . . .

Anm. Omjud blott i (det efter mönstret av *zu Füssen*, 'vid sängfötterna', bildade) uttr. *zu Häupten*, 'vid huvudgärden'; ordet hör annars till den andra deklinationen. Pluralformerna *Chöre*, *Flösse* höra till maskulinerna *Chor*, *Floss*, som därjämte brukas såsom neutra.

§ 4. Andra deklinationen . . . *Mann* . . . *Blatt* . . .

§ 5. Till andra deklinationen höra . . .

§ 6. Tredje deklinationen . . . *Regen* . . . *Mutter* . . . *Segel* . . .

§ 7. Till tredje deklinationen höra:

1) en mängd maskuliner på *-er*, *-el*, *-en* samt *Sporn* (se anm.) och *Käse*.

Anm. Av orden på *-en* är det endast några få, som sedan gammalt ha *-n* i nom. sing. och *-s* i gen., t. ex. *Regen*, 'regn', *Wagen*, 'vagn' . . . De andra böjdes förr som *Bote* (§ 13), men *-n* trängde in i nom. sing., *-s* tillsattes i gen. och omjud infördes stundom i plur., t. ex. *Nacken*, 'nacke', *Bogen*, 'båge'. Vid omdaningen stannade några halvvägs (§ 12,1). — I *Sporn*, 'sporre' utstötes *e* i sing., men ej i plur.: *der Sporn*, *die Sporen* (jfr § 14 anm.).

2) femininerna *Mutter* och *Tochter* . . .

3) en mängd neutra . . .

§ 8. Fjärde deklinationen . . . *Chef* . . . *Liga* . . . *Sofa* . . .

§ 9. Till fjärde deklinationen höra:

1) en mängd främmande maskulina, t. ex. *Klub*, *Leutnant*, *Lord*, *Pascha* . . .

2) några främmande femininer, t. ex. *Camera* . . .

3) bokstävernas namn (för så vitt de böjas; jfr § 19): *das A*, *die A's*, *das F*, *die F's* osv., ord av typen *das Hoch*, *die Hochs* . . . samt en mängd främmande neutrer, t. ex. *Klima*, *Komma*, *Gummi*, *Echo*, *Konto*, *Komitee*, *Vivat* . . .

§ 10. Femte deklinationen.

A. Första gruppen (med stark singular) . . . *Strahl* . . . *Burg* . . . *Ohr* . . .

B. Andra gruppen (med blandad singular) . . . *Name* . . . *Herz* . . .

§ 11. Till femte deklinationens första grupp höra:

1) maskulinerna *Dorn*, *Mast*, *Psalm*, *Schmerz*, *See*, *Staat*, *Strahl*, *Zins*, *Hader*, 'trasa', *Gevatter*, *Stachel* samt de på *-or* (pl. *-o'ren*), t. ex. *Doktor*, *Pastor*.

Anm. Så kunna också böjas: *Bauer*, *Nachbar*, *Nerv*, *Pfau*, *Untertan* (annars efter sjätte deklinationen), *Pantoffel* (annars efter tredje deklinationen).

2) de flesta femininer, t. ex. *Art*, *Jagd*, *Nadel*, *Nation*, *Grammatik*; särskilt alla på *-e*, *-ei*, *-in* (pl. *innen*), *-heit*, *-keit*, *-schaft*, *-ung*.

Anm. Av *Zahlung* finnes också en (efter mönstret av *an Kindes Statt*, 'i barns ställe', bildad) jenitiv på *-s* i uttrycket *an Zahlungs Statt*, 'såsom betalning'; jfr § 3,2 anm.

Digitized by Google

3) de inhemska neutrerna *Bett, Hemd, Leid, Ohr, Auge, Ende* samt åtskilliga lånord såsom *Verb, Idyll, Insekt, Statut, Interesse*.

§ 12. Till femte deklinationens andra grupp höra:

1) maskulinerna *Friede, Funke, Gedanke, Glaube, Haufe, Name, Same, Schade* (med omjud), *Wille* samt *Fels*. De på *-e* kunna tillfoga *-n* i nom. sing. (*Frieden* osv., efter tredje deklinationen); för *Fels* (med samma ändelser som *Herz*) användes oftare *Felsen* (efter tredje deklinationen).

2) neutret *Herz*.

Anm. Dativen är oböjd i uttr. *Ein Mann von Kopf und Herz* (med huvud och järta).

§ 13. Sjätte deklinationen... *Bote*...

§ 14. Till sjätte deklinationen höra endast maskuliner: alla på *-e* utom *Käse* (§ 7,1); *Bär, Bursch, Oberst*[1]...; folkslags namn på *-ar*, t. ex. *Ungar*, plur. *-n*; många främmande ord med betonad slutstavelse, t. ex. *Kommandant, Konsonant, Musikant, Pedant, Protestant, Klient, Student, Präsident, Tyrann*[1], *Veteran, Advokat, Kandidat, Prälat, Idiot, Patriot, Katholik, Astrolog, Astronom, Philosoph, Patriarch*.

Anm. I *Herr* utstötes ändelsens *e* i sing., men ej i plur.: *des Herrn, die Herren* (jfr § 7,1 anm.).

§ 15. Utan kasusändelse stå:

1) titlar i vissa ställningar...

2) en del uttryck för ämne, som utjör ett kvantum, och för individer, som tillsammans utjöra en mängd...

§ 16. Oböjda i pluralis stå en del måttord...

§ 17. Singularia tantum ('entaliga endast')...

§ 18. Pluralia tantum ('flertaliga endast')...

§ 19. Oböjliga äro...

§ 20. Främmande appellativer...

§ 21. Egennamns böjning.

1) Personnamn. — I jen. sing. står ändelse eller artikel (resp. pronomen), men ej båda. Ändelsen är för båda jenus *-s* (efter *s*-ljud ersatt av en apostrof) eller *-(e)ns*, det senare valfritt vid namn på *s*-jud eller *-e*. I plur. (med eller utan artikel) tilläges *-e* (utan omjud), *-s* eller *-(e)n* (= första, fjärde, femte deklin.). ... *Fritz* ... *Otto* ... *Ebba* ... *Marie* ...

2) Geografiska namn...

3) Månadernas namn...

Lund i sept. 1913. *Ernst A. Kock.*

[1] Felaktig uppjift hos Nordgren.

Digitized by Google

RANDANMÄRKNINGAR TILL FRANSKA SKOLTEXTER.

I.

De iakttagelser, som under denna rubrik skola publiceras, äro endast blygsamma rön av det slag, som helt visst varje språklärare kan skaka fram ur portföljen efter ett flerårigt sysslande med de vanliga kommenterade textupplagorna. Det torde emellertid inte vara alldeles utan betydelse, att vi litet var delgiva varandra de rättelser eller förtydliganden vi anse nödigt att göra till olika textutgivares förklaringar och påståenden. Sådana granskningar äro säkerligen inte obehövliga ens när det gäller de sedan gammalt mest använda böckerna, särskilt som anmälare av skollitteratur endast sällan ingående sysselsätta sig med kommentarens detaljer vid en boks första framträdande i marknaden. Så kan det hända, att både verkliga fel och tvivelaktiga förklaringar få medfölja upplaga efter upplaga, och det innebär ingen självförhävelse, om man ger rum för den misstanken, att åtminstone en och annan utan kritik böjer sig för det tryckta ordets makt.

Granskaren skall här börja med den kanske mest lästa franska skoltext vi äga, *Mérimées Colomba* med anmärkningar av *Vilh. Sturzen-Becker,* 3:e uppl. Denna ypperliga novell av en bland den franska prosans mästare har i lektor Sturzen-Beckers anmärkningar ur rent grammatikalisk synpunkt liksom med hänseende till realia blivit rikhaltigt och på det hela taget mycket förtjänstfullt kommenterad. Den givna översättningshjälpen synes därjämte särdeles väl avvägd. I det följande, liksom i de få randanmärkningar till skolupplagor av Rodhe, Edström, Gullberg m. fl., som senare skola komma, inskränker jag mig i allmänhet till att anföra vad jag har att invända mot *givna* förklaringar, medan jag icke ämnar yttra mig om vad kommentatorerna till äventyrs kunna ha utelämnat. — I ett par fall skall jag tillåta mig att med utgångspunkt från en anmärkning göra några grammatiska utflykter av i sådant sammanhang något oproportionerlig längd. Någon gång får dessutom ett textställe ge anledning till en anmärkning med annan adress än kommentatorn. — (Allt, som här nedan tryckes med fin stil, är Colombas text med kommentators anmärkningar.)

Sid. 1, 19. — des choses . . . dont elle pourrait parler «*avec les honnêtes gens*», comme dit M. Jourdain —. Denne uppkomling använder ständigt uttrycket «*gens de qualité*», fint folk, till vilka han vill räkna sig; det anförda citatet *parler «avec les honnêtes gens»*, som förekommer på blott ett ställe [III a., 3 sc.], är här sålunda ej fullt på sin plats. —

Anmärkningen mot författaren synes icke befogad, eftersom Mérimée med sin jämförelse just åsyftade *detta yttrande* av M. Jourdain, där denne röjer, att hos honom liksom hos Miss Lydia kunskapsbegäret dikteras av fåfänglig lust att ha någonting att

Digitized by Google

tala om. Stället lyder hos Molière: «Fort bien: je veux avoir de l'esprit, et savoir raisonner des choses parmi les honnêtes gens.»

Sid. 2, 5. — *de parti pris*, »helt tvärsäkert» (eg. med fattat beslut). —

Det ligger icke med nödvändighet något *tvärsäkert* vare sig i ton eller sätt hos den, som tillåter sig att «tout condamner de parti pris» = på förhand besluta sig för att underkänna allt; *av föresats* är därför en mera adekvat översättning.

Sid. 8, 6. — *Matei m'a dit que vous reveniez d'Italie.* — L'imparf. de l'ind. användes stundom i berättande stil för att ange någonting *nyligen skett*, vilket fortfarande äger giltighet; det motsvarar då sv. perfektum men kan i vissa fall återges med presens. Jmfr 144, 16. —

Det åsyftade jämförelsestället lyder: C'est ce fusil que tu veux? . . . Je te l'apportais.

Det är väl minst sagt tvivelaktigt, att vi här skulle stå inför två likartade fall av imperfektum. *Reveniez* torde enklast uppfattas som det indirekta talets imperf. (genom attraktion från huvudsatsens tempus). På samma sätt heter det t. ex. sid. 9, 8: «Le patron m'a dit que vous *étiez* caporal . . .».

Det andra exemplet «*Je te l'apportais*», på vilket den lämnade förklaringen passar bättre, skall här något utförligare beröras, synnerligast som det synes mig, att detta fall i allmänhet icke erhåller en tillfredsställande förklaring i textböcker och grammatikor. Ett liknande ställe i *L'Abbé Constantin*, s. 43, 20 (Edström, 3:e uppl.) lyder: «*Je vous apportais ceci pour vos pauvres, monsieur le curé.*» Det föranleder där följande anmärkning: » . . . sålunda brukas ofta i hövlig samtalsform imperfektum i st. f. presens.» Exemplet citeras i Gullberg-Edströms grammatik med samma förklaring. — *Visings* grammatik upptar nedanstående exempel från Maupassant under rubriken: »[Handlingar och tillstånd framställas av imperfektum såsom]

6) *nuvarande* = modest presens»:

— *Te voilà! à cette heure-ci! que me voulais-tu?* — *Eh bien, je venais . . . je venais te demander un coup de main.* — Bland mera speciella framställningar må här blott citeras *P. A. Geijer*, Sur la dérivation et l'emploi du temps de la conjugaison française (Disp. 1869). S. 29 förekommer bland de fall, där *imparfait* säges stå i st. f. andra tempora, följande: «dans le style de la conversation, au lieu du *présent*, pour marquer ce qui a lieu au moment même de la parole; surtout quand on veut donner à l'expression une nuance de modestie:

Pardon . . . j'aurais voulu . . . Je venais vous demander un grand service (Souvestre).

— *Je te trouve à propos; j'avais besoin d'un homme*
Qui voulût se charger d'un message pour Rome (Ponsard).»

Till att börja med må det anmärkas — ingalunda för första

Digitized by Google

gången —, att ingenting vinnes med en förklaring, som påstår att ett tempus *står i stället för* ett annat. Det är sådana förklaringar *Viëtor* (N. Spr. X, 379) med rätta karakteriserar som »übersetzungsgrammatik». Eftersom de berörda fallen uppvisa imperf., gäller det att förklara förekomsten av detta tempus, ingenting annat. Det karakteristiska för alla dessa fall är nu, att vi ha att göra med *en nyss inträdd situation, vilken fortfar i talets ögonblick.* Men långt ifrån att imperf. i sådana fall framställer handlingen eller tillståndet såsom närvarande, *avvändes* tvärtom genom användningen av detta tempus *uppmärksamheten från det närvarande* ögonblicket och *riktas mot ett tidigare stadium* av situationen. Just därigenom att det omtalade framhålles såsom redan överståndet, någonting utagerat, vid vilket man icke längre bör uppehålla sig, blir dess vikt på sätt och vis förringad, medan däremot ett presens påkallar uppmärksamhet för skeendet. Det blir då klart, varför denna användning av imperf. under vissa omständigheter förlänar framställningen ett drag av hövlighet och modesti. Jfr *Mätzner,* Syntax der neufr. Spr., s. 85. —

Sid. 17,33. — *l'avaient prévenue défavorablement*, hade gjort ett ogynnsamt intryck på henne (*prévenir*, eg. intaga till någons förmån).

Stället är alls icke anmärkningsvärt, ty den *egentliga* betydelsen av *prévenir* är fullständigt neutral, alltså = *disposer* favorablement ou défavorablement; verbet kan förses med såväl tillägget *en faveur de* som *contre.*

Sid. 27,20. — *étrangers gens du monde*, förnäma främlingar (eg. främmande personer av värld; märk det föreg. adj. i mask., emedan det sammansatta *gens du monde* betraktas som mask.)

Étrangers är här naturligtvis substantiv och *gens du monde* står appositionellt. I detta sammanhang må dessutom påpekas, att vad som säges om *gens* till *sid. 47,5* är synnerligen krångligt, för att icke säga obegripligt, varför regeln bör omformuleras och förkortas.

Sid. 33,33. — *il eût mal passé son temps, si . . .*

Ingenting att anmärka mot kommentaren. *Rodhes* misstanke (Essais de Phil. Mod. I, p. 96), att ett liknande exempel hos *Cherbuliez* skulle få skrivas på denne författares schweitziska börd, är väl ej fullt grundad. — Jag passar på tillfället att erinra om att ett annat allt för strängt uttalande av *Rodhe* (a. a. s. 32) vederlägges av *Colomba,* 73,1: Mais méfiez-vous, *je ne vous dis que cela.* Utan tvivel har *Rodhe* rätt däri, att *vous* ej kan undvaras, liksom också däri, att detta uttryck i regel är *une tournure laudative,* men *Mérimées* bruk av frasen i betydelsen av en skärpt varning visar ju, att Widholm icke behöver »ha fabricerat sitt exempel själv».

Sid. 60,27. — *Je l'aurais oublié que tu me le rappellerais bien vite . . .* (Märk: den medgivande bisatsen utan *quand [même]*, den egentl. huvudsatsen som eftersats inledd av *que;* en hos nyare förf. ganska vanlig konstruktion).

Digitized by Google

Denna förklaring av den omdebatterade konstruktionen är verklig »Übersetzungsgrammatik». Det är ju dock alldeles uppenbart, att en konstruktion av en given typ icke förklaras genom en hänvisning till en annan konstruktion av en helt annan typ, även om det innehåll, som den förra konstruktionen frambär, också *kunde* ha stöpts i den senares form. *Je l'aurais,* etc. är både formellt och *egentl.* huvudsatsen, vilken framställer ett supponerat faktum; den av *que* inledda bisatsen angiver den omständighet, som ofelbart skulle beledsaga faktums förverkligande. — Just här föreliggande exempel har tagits till utgångspunkt för *Toblers* framställning i *Vermischte Beitr.* II, s. 129, till vilken jag här blott kan hänvisa.

Sid. 68,12. — *Qu'est-ce qui,* vem (i st. f. *qui est-ce qui;* så rätt ofta i folkspr., liksom å andra sidan frågande *qui* i talspr. stundom brukas för *que,* vad, t. ex. i uttr. *qui vous amène,* vad för er hit? . . .).

Formuleringen kan ge anledning till missförstånd, eftersom ju icke *que* utan *qu'est-ce qui* är den normala subjektsformen av det neutr. fråg. pron. *Que* vous amène, vore ju omöjligt.

Sid. 74,11. — *pour Castriconi, j'ai entendu dire que c'était un homme sans principes; c'était,* det skall vara, det är. (Egendomligt att här bruka imparf.; man väntar prés.). —

Det är väl åter blott fråga om det vanliga attraktionsfallet. Jfr ovan: «Le patron m'a dit que vous *étiez* caporal.»

Sid. 87,10. — *puis il fit une longue réponse, qu'il chargea Saveria de porter à un homme du village qui partait la nuit même pour Ajaccio; qui partait,* som skulle avresa. (Märk: imparf. anger, att mannen hade för avsikt, stod i begrepp att avresa och verkligen gjorde det; . . . condit. åter [skulle betytt] blott i allmänhet, att han måste resa; detta kunde äv. ersatts av *qu'il devait partir,* . . .).

Här kan man först opponera mot utgivarens påstående, att *imperf.* anger handlingens förverkligande; vidare är det mindre exakt att översätta *partirait* med »*måste* resa», eftersom ju *måste* i första hand betecknar *nödvändighet, tvång,* en betydelse som ju inte i allmänhet ligger i *condit.* Man kan tryggt påstå, att ingen väsentlig *betydelseskillnad* mellan de tre konstruktionerna låter sig påvisas i detta sammanhang. *Imperf.* om en i den förflutna tiden förestående handling, alltså liktydigt med *devait* + *inf.* (i huvudsats och bisats) eller *condit.* (i bisats), är en exakt motsvarighet till *pres.* om en i närvarande tid förestående handling. Således, liksom man säger *un homme. qui part ce soir,* kan man också, om händelseförloppet befinnes förlagt till det förgångna, säga *un homme qui partait le soir.* Ett sådant »Imperfekt im Sinne eines in die Vergangenheitssphäre gerückten Futurs» *(Plattner)* är långt ifrån sällsynt, se exempel hos Plattner. I *L'Abbé Constantin* (*Edström,* s. 121,8) förekommer: *Donc Jean partait le lendemain,* vilket också i kommentaren riktigt sammanställes med det på samma sida längre ned förekommande: *Je pars demain.*

Digitized by Google

Sid. 113,36. — *C'est de l'ouvrage de monsieur*, herr Orsos verk; märk det egendoml. bruket av partitivt *de* i st. f. best. art. ensam.

Det bör anmärkas, att de båda konstruktionerna icke ha samma betydelse. *L'ouvrage de m.* skulle vara enbart konstaterande, medan *de l'ouvrage* är karakteriserande: »Det är *sådant* arbete herr Orso presterar, det duger inte en fuskare som jag till.»

Sid. 127,11. — *vous m'avez inspiré trop d'estime pour que je croie;* efter *trop* styr det konsekutiva *pour que* alltid subj. —

Man förstår icke rätt meningen med denna anmärkning, eftersom *pour que* under alla förhållanden »styr» subj. —

Herman Söderbergh.

BESTÄMDA ARTIKELNS BRUK VID NAMN PÅ GATOR O. D. I ENGELSKAN.

Beträffande denna fråga finnes följande regel i Elfstrands engelska grammatik (§ 112 i 3:e och 4:de uppl.): »Utan artikel brukas namn på gator, torg, broar och offentliga platser, även då de bestå av egennamn + appellativ. Und. ·Gatnamn med artikeln äro: the Strand, the Poultry, the Bow Road samt ofta the High Street. (Vid angivande av adress: 270, Strand.)» Hos I. Schmidt: Grammatik der Englischen Sprache (s. 270 i 6:e uppl.) heter det: „Strassen und Plätze, sowie Gebäude, die nach einem Orte oder einer Person benannt sind, werden gewöhnlich *(obs.!)* ohne Artikel bezeichnet; doch the Strand, the New Road u. a. m." Således är regeln här ej så strängt formulerad som t. ex. hos Elfstrand eller Hammarberg-Zetterström. Krüger (Schwierigkeiten des Englischen II: 1898) anför ett und. till: the Old Kent Road.

Några ytterligare undantag, som jag påträffat vid litteraturläsning: the Mile End Road (Mrs. H. Ward: Sir George Tressady); into the Euston-road ("Standard"); by the Blackfriars Road (William Black: The Magic Ink), gav mig anledning att närmare undersöka hithörande förhållanden för att se efter, om undantagen äro få eller många. De två böcker, som jag därvid betjänat mig av, äro: The A-B-C Guide to London (1909) och London (i serien: Ward-Lock and Co.'s Illustrated Guide Books, 1903), av vilka den senare omfattar omkr. 350 sidor och torde upptaga ett avsevärt antal gator i London.

Resultatet av undersökningen har blivit, att bortåt ett trettiotal gatnamn, utom de ovannämnda, kunna uppträda med bestämd artikel, och av dessa ha över hälften icke påträffats i annan form. Att söka förklara orsaken till det ena eller andra är ej avsikten med denna lilla artikel utan endast att påpeka ett faktiskt förhållande. Jag kommer därför att räkna upp dem i bokstavsord-

Digitized by Google

ning och sätter »äv. ut.» för dem, som också uppträda utan artikel i dessa båda böcker, vilket även är fallet med de tre nyss nämnda.

a) Med huvudordet i sing.: the Borough, the principal street of Southwark; the Borough Road; the Brompton R. (äv. ut.); the Buckingham Palace R.; the Caledonian R.; the Cambridge Circus (äv. ut.); the City R.; the Commercial R.; the Edgware R. (äv. ut.); the Haymarket, a street leading . . .; the Holburn Viaduct (äv. ut.); the Imperial Institute R. (äv. ut.); the Kingsway (äv. ut.); the London R.; the Ludgate Circus; the Mall; the Marylebone R. (äv. ut.); the Minories; the New Kent R.; the Newington Causeway; the Northumberland Avenue (äv. ut.); the Old Bailey; the Prince Consort R.; the Shaftesbury Avenue (äv. ut.); the Westminster Bridge R.

b) Med huvudordet i plur.: the Marylebone and Edgware Roads; the Marylebone and Euston R—s; the Mile End and Commercial R—s. Även finnas exempel utan art.: at the corner of Euston and Gray's Inn Roads; of Knightsbridge and Brompton R—s. Vid de tre exemplen med art. bör märkas, att de två delarna var för sig kunna ha art., men så är det ej vid de två senare, åtminstone enl. det förefintliga materialet.

Vid angivande av adress saknas art., såsom ovan nämnts: Midland Railway Hotel, St. Pancras Station, Euston Road; Great Central Railway Hotel, Marylebone Road.

Ett anmärkningsvärt förhållande är, att intet av alla dessa gatnamn med artikel är sammansatt med ordet »street». I plur. t. ex. of Oxford and Regent Streets; across Watling and Cannon Streets.

Även namn på broar förekomma stundom med artikel: the Albert Suspension Bridge; the Blackfriars B. (äv. ut.); the New Blackfriars B.; the Cannon Street Railway B.; the Chelsea (or Victoria) Suspension B.; the Hungerford Suspension B.; the Victoria Station Railway B. Med huvudordet i plur. har jag ej funnit någon sammanställning av ovannämnda bronamn men väl av ett par andra och då utan art.: to Waterloo and Westminster Bridges; of London and Waterloo B—s.

En annan grupp av egennamn kunna lämpligen behandlas i detta sammanhang, nämligen stationers. Även här finnas ex. med och utan art. Ordet »station» tillägges oftast, med stor eller liten bokstav, det förra åtminstone första gången, som namnet förekommer. De namn, i vilka ordet »street» ingår, tagas för sig, likaså »terminus». Ex.: the Blackfriars Station och ∞ ∞ station; the Charing Cross St. (l. station) (äv. ut.); the Charing Cross Railway St.; the London Bridge St. (äv. ut.); the Ludgate Hill St. (äv. ut.); the Paddington St.; the Victoria St. (äv. ut.); the Broad Street St.; the Cannon Street St.; the Liverpool Street St.; the Praed Street St.; the King's Cross Terminus; the Marylebone Terminus; men t. ex. Addison Road St.; Fenchurch Street St.;

Digitized by Google

Waterloo St. Förutom dessa har jag observerat 12 till med art. och lika många utan art. — Står appellativet i plur., är förhållandet lika oregelbundet: the Aldersgate and Farringdon stations; the Victoria and Mansion House stations; the Victoria stations; men to Waterloo stations; the Crystal Palace may be reached from either Holborn Viaduct, Victoria, Ludgate Hill, London Bridge, or Kensington stations; within a few minutes' walk of Lordship Lane and Forest Hill stations.

Ordet »junction» har jag påträffat endast utan art., t. ex. Dalston Junction; Campbell Road junction; det har förekommit omkr. 20 gånger.

En del enstaka ord med art. och andra utan art. torde ha sitt intresse. T. ex. med art.: the British Museum; the Marble Arch (men t. ex. Nearest Railway Stations: Victoria and Marble Arch); the Queen's Walk; the Temple (men Temple Bar); the Tower; the Tower Bridge; the Tower Subway. Utan art. t. ex.: Guildhall; Guildhall Yard; Hyde Park Corner; Lord Mayor's Day; Finsbury Park to Bank, Tower Green, Tower Hill. I senaste ex. föreligger ett slags uppräkning (ty annars the Bank, men Tower Hill), och därmed må jämställas: These docks consist of three portions, Western, Eastern, and Shadwell New Basins (men . . . is known as the Shadwell Basin, the Wapping Basin).

Ivar Belanner.

EMPIRE READERS AND OTHERS.

Towards the close of last year I asked for a number of books on the economic geography of the British Empire which seemed likely to be suitable as a basis for a conversation-reproduction class at Handelshögskolan; and five of these are set forth in 'Skrifter insända' (nos. 47—50) as likely to be of interest to school-teachers of English whose personal tastes or examinational obligations do not restrict them to the grammatical aspects of their subject. G. F. Bosworth's *Narrative Geography Readers* have many claims for consideration as readers for young students of English for non-English schools: they are cheap and clearly printed; they are divided into very short chapters (40 in each book) dealing with very various subjects (biographies, local customs and costumes, commercial products); they are so simple in language that they do not need the contamination of notes; and they are enriched by a large number of illustrations, many of which are suitable for oral exercises of a 'direct' kind. Many of the chapters, both narrative and descriptive, would provide good material for that useful sort of exercise which lies between the reproduction of a very short story (as in the Lower Certificate Examination) and the 'free' composition of an essay or

Digitized by Google

letter entirely out of one's head (as in the Higher Certificate Examination).

The other three books are rather for the teacher's study than for the class-room, though "The Growth of the British Empire", by P. H. and A. C. Kerr, being simple, straightforward and effectively illustrated, might be useful as a prize or for holiday-reading to pupils who combine a turn for English with a turn for History. Mr. F. J. Gould's "Our Empire" is mainly meant to help the British teacher to turn the history and geography lessons to ethical or patriotic account; but it contains, by the way, as it were, a number of interesting anecdotes which might provide material for various exercises illustrative of British national character—a type of anecdote that evidently appeals to some of the officials of the Swedish Board of Education. Mr. P. C. Wren's "Teacher's Handbook to the use of Anderson and Marsden's *Short History of the British Empire*" is meant to help Indian teachers of Indian pupils to use a history meant for Indian pupils; and being thus intended for non-English people, it is more likely to be serviceable to Continental teachers than are books primarily intended for the home market. Now most teachers of English give, by accident or design, some exercises dealing with the facts or incidents of British history; and we all know how pupils are so fully occupied with this or that verbal difficulty, or this or that sentence, that they have no idea whatever of the story as a whole or its significance (to which cause may often be assigned stylistic or logical incongruities of the kind mentioned or suggested in my notes on the recent Realskolestil, pp. 120—123). When we concentrate attention on the subject-matter by questions or continuous reproductions (thereby, incidentally, testing whether our grammatical corrections have so far gone home that they survive the distraction of paying chief attention to the *matter*, not to the *manner)*, we need something to catch to the eye; and the chief value, for our purposes, of the book before us consists in the hints for blackboard work and the well-arranged lists of accessible illustrations (wall-pictures, picture-cards, lantern slides etc). The book-lists, on the other hand, though well intentioned and planned, are marked by the amazing carelessness in detail which usually characterizes British, as distinguised from American, educational bibliography.

C. S. F.

Digitized by Google

LITTERATUR.

Hammar, Th., Noveau Vocabulaire Français-Suédois avec la prononciation figurée (Système Association de Phon.). Paris, Garnier Frères. Format elzévir, relié toile 2 fr.

Den fransk-svenska ordbok i fickformat, som fröken T. Hammar utarbetat för en fransk förläggarefirmas räkning, är en särdeles välkommen gåva till den svenska publiken. Här är det ingen fras att säga, att arbetet fyller ett länge känt behov.

Den lilla ordboken har framför allt tre betydande förtjänster: Den innehåller fullständig *fonetisk uttalsbeteckning,* den är med avseende på ordantalet *relativt fullständig* och modern, och den är *prisbillig*. Den senaste egenskapen behöver ingen vidare kommentar; tack vare denna torde boken bli en farlig konkurrent till Norstedts »lilla Schultess», fastän den med avseende på tryck, utstyrsel och hållbarhet icke kan mäta sig med den inhemska firmans arbete.

Ett franskt uttalslexikon, tillgängligt för en större allmänhet, ha vi hittills saknat. *Michaelis & Passy,* oskattbar för alla någorlunda invigda, är uppenbarligen icke ämnad att bliva skolbok. Ett uttalslexikon utan annat innehåll än uttalet är ur skolans synpunkt opraktiskt, ja obilligt i ordets alla betydelser.

Fröken Hammar har väl, som rimligt är, använt *Mich. & Passy* som sin huvudkälla vad uttalet beträffar. I ett par avseenden har hon modifierat Michaelis & Passys teckensystem: slutet *ö*-ljud tecknas av henne med *ö,* (icke *ø*), och öppet *ä*-ljud æ (icke ɛ). Den förra avvikelsen kan jag endast lovorda. I själva verket synes det mig föga välbetänkt, att våra läroboksutgivare i sin fonetiska beteckning, avsedd för svenska läsare, i allmänhet icke tillvarataga vårt svenska alfabets resurser. Därför finner jag fröken Hammars val av beteckning för det öppna *ä* mindre lyckad. Här hade sv. *ä* varit mycket lämpligt. Det är sant, att nasaltecknet vållat en viss svårighet, men förlaget borde helt enkelt ha fått bestå en ny typ. Denna fordran borde för övrigt ha blivit uppfylld i sammanhang med den valda beteckningen. Den æ-typ, som föreligger, har icke kunnat kursiveras (eljest användes kursiv i olikhet med M. P.), tillhör dessutom en större stilsort än det övriga trycket och gör därför en otymplig och klumpig verkan i omgivningen. Då *ä* ratades, hade det varit ojämförligt mycket bättre att bibehålla M. P:s ɛ.

Icke fullt lyckad synes mig behandlingen av lång, resp. halvlång kvantitet i icke tryckstark stavelse. Hos *Mich. & Passy* gäller som allmän regel, att, där icke annorlunda uttryckligen anmärkes, den tryckstarka stavelsens långa vokal blir halvlång i förtonig stavelse. Fröken Hammar borde ha hållit sig till denna på det hela taget sunda regel. I stället synes hon ha infört en distinktion, som ingalunda är odisputabel. Sålunda betecknas t. ex. *lance* med

Digitized by Google

lɑ̃:s, lanceur med *lɑ̃.sœ:r,* men *lancer* med *lɑ̃:se;* d. v. s. i förtonig stavelse behandlas eljest lång vokal som halvlång framför stavelse med lång vokal, som lång framför stavelse med kort vokal. Det är icke lätt att se, vilken auktoritet fröken H. kan åberopa för denna kvantitetsregel. Säkert är, att den icke kan *lyssnas* ut ur språket; icke ens exakta experimentella mätningar ha ådagalagt någon nämnvärd skillnad (se La Parole, 1899, *Grégoire,* Variations de durée de la syllabe française). — Det värsta är emellertid, att fröken H. alldeles godtyckligt tillämpar denna överdrivna finess. Varför *languette: lɑ̃.gæt,* men *lancette: lɑ̃:sæt,* varför *chambrer: ʃɑ̃:bre,* men *chambrée: ʃɑ̃.bre*? *Commandement* och *Commandeur* ha båda ɑ̃ i förstavelsen, *abonder* har ɔ̃, men *abondant* ɔ̃:, etc. etc. Sådana genomgående beteckningar som *pa:tö[:z]* (påteux, -euse) upphäva ju dessutom regeln i fråga.

Att undgå tryckfel i en fonetisk beteckning är näppeligen möjligt. Anmälaren har icke företagit någon systematisk granskning på denna punkt. De fel, som emellertid här och var dykt upp, äro icke av alltför vilseledande beskaffenhet [*amazon* (-z-); *amicalmɑ̃* (-k-); *kɔmæ̃-* (æ̃); *ækspræ̃* (-æ)].

Antalet ordrubriker synes vid ett hastigt överslag vara 25,000 à 30,000, ungefär detsamma som i Schultess' fickordbok. Den nya boken tyckes emellertid vara bättre försedd på det familjära moderna området. Följande ord t. ex., som antingen alldeles saknas eller ofullständigt angivas hos Schultess, finnas hos Hammar: *calé* = »styv» (skolspråk) [däremot *har* Sch. men *saknar* H. *calé* = välbärgad]; *camelot* = kamlott, gatuförsäljare, tidningsförsäljare; »camelot du roi» fins till och med [Sch. har blott *Camelot* = *kamlott,* angående den mod. betydelsen se *Rodhe:* Essais de phil. mod. I, p. 71]; *s'emballer, mégot, pataques, rosse* adj., *rosserie, veinard.*

På det hela taget är den nya ordboken livligt att rekommendera åt såväl adepter av alla grader som åt den för franska språket intresserade allmänheten.

Herman Söderbergh.

TILL REDAKTIONEN INSÄNDA BÖCKER.

63. **Baedeker, Karl.** *London and its Environs.* 160×110 mm. pp. xxxviii+453+58. Sixteenth Edition with 10 Maps and 19 Plans. M. 6.—. (Leipzig, 1911: Karl Baedeker).

This "handbook for travellers" is scarcely less serviceable as a "handbook for teachers" of English—if they include lessons, talks, lectures or compositions on London among their work: the present writer, at least, has discovered no more generally useful trustworthy and compact work of reference for this purpose among the score or so of books he has tried. Even the teacher perchoice or perforce preoccupied with translation would find the "Preliminary Mat-

Digitized by Google

ter" (pp. 1—70) a godsend in correcting most of the numerous current translation test-pieces dealing with London. One of the few weak sections—which sadly needs classification and annotation—is the short two-page list of "Books relating to London (pp. xxxvii+xxxviii).

64. **Ginever, F. A.** *The Student's Word-Book.* 180+125 mm. pp. iv+58. Limp, 4*d.* (London, 1913: George Gill).

A handy compilation, based on the best authorities, gathering together the chief words relating to some thirty topics (such as the body, food, habitations, occupations), and adding short explanations and etymologies, but, oddly enough, no pronunciations. At the end there are lists of words of different spelling but the same pronunciation (with dictation exercises on the same) and words of the same spelling but different meaning. The book would form a handy pupils' companion of such textbooks as Ringenson-Grove, "Short Chapters on English Life", while the teacher could profitably supplement it by Prof. Weekley's recent "Romance of Words".

Nelson [Sevenpenny] Library of Copyright Fiction. 160×110 mm. Frontispiece. 7*d.* net. (London, 1913: Nelson). Latest additions (June—August 1913):—

65. **Hope, Anthony.** *Simon Dale* (no. 155). pp. 475.

66. **London, Jack.** *Adventure* (no. 152). pp. 374.

67. **Mackay, Lydia M.** *The Return of the Emigrant* (no. 157). pp. 378.

68. **Merriman, H. S.** *In Kedar's Tents* (no. 154). pp. 374.

69. **Vachell, H. A.** *The Paladin* (no. 153). pp. 474.

70. **Wells, H. G.** *The Country of the Blind and Other Stories* (no. 156). pp. 574.

The last-named is the most useful of this group, containing as it does thirty-three short stories selected by the author himself from the large and varied output of one of the most representative and stimulating authors of our time and also an interesting introduction dealing with the short story as practised by Mr. Wells and his contemporaries, and stating (dogmatically and disputably) that "no short story of mine of the slightest merit is excluded from this volume". Mr. Vachell's *Paladin* displays the defects of the English public-school boy, whose making he has depicted in *The Hill.* Mr. London's *Adventure* gives a vivid picture of the difficulties of a pioneer planter in the Solomon Isles. The remaining three have slighter claims to notice: *Simon Dale* forms Mr. Hope's one excursion into historical romance (Charles II and Nell Gwynn); the scene of *In Kedar's Tents* is laid in Carlist Spain; and *The Return of Emigrant* deals effectively with the depopulation of the Scottish Highlands in the nineteenth century and should appeal to those interested in the anti-emigration movement in Sweden. ***C. S. F.***

LUND 1913, A. B. SKÅNSKA CENTRALTRYCKERIET.

Digitized by Google

INSÄNDA TIDSKRIFTER.

Modern Language Teaching: the Official Organ of the [English] Modern Language Association. Year IX. Nos. 4, 5. *6d.* monthly. (London: Black).

June 1913. W. G. Jameson and J. P. R. Marichal, "The Marking of Free Composition" [giving very different estimates of the two specimens of French composition submitted by Prof. Rippmann, in the November 1912 number of MLT.].

July 1913. F. A. Hedgecock, "Foreign Professors of Modern Languages" [with other contributions on this very 'actual' subject just now in UK.]; B. H. A. Robson, "A Year's Leave of Absence in Paris".

School World: Year XV (1913), nos. 175—177 (July—Sept.). *6d.* monthly. (London: Macmillan). Besides various articles on the use of the Kinematograph in school-teaching:—

July 1913 (175). Charles Powell, "Speaking the Speech"; A. W. Pegrum, "Experiments in the Teaching of German"; Prof. E. A. Sonnenschein, "Grammatical Reform" [dealing illuminatively with various criticisms on the proposed system of uniform grammatical terminology, esp. those contained in the May number of S.W.].

August 1913 (176). R. F. Patterson, "The Use of the Gramophone in Schools" [commending its use less for pronunciation than for intonation and helping towards the appreciation of literature].

September 1913 (177). M. E. Wigg, "The Correction and Supervision of Written Work".

Germanisch-Romanische Monatsschrift, hgg. v. H. Schröder. 1913. Heft 8—9. Innehåller bl. a. Wüst, C. F. Meyer-Probleme, Hahne, Das Hamletproblem.

L'Écho français, Journal bi-mensuel pour l'étude de la langue, de la littérature et de la vie françaises. Wilhelm Violet, Libraire-Éditeur, Stuttgart. Tome XXXIII, 1912/1913. No. 18 (2me N° de Juin) — 24 (2me N° de Septembre).

The English Echo, A Fortnightly Paper for the Study of English Language, Literature, and Life. Wilhelm Violet, Publisher, Stuttgart. Vol. XVI, 1912/1913. Nos. 18 (2nd June Number) — 24 (2nd September Number).

Le Maître Phonétique, Organe de l'Association Phonétique Internationale. Réd. Paul Passy (France), Daniel Jones (Angleterre). — XXVIIIme année (1913), N:o 1—4.

Modern Language Notes, Vol. XXVIII (1913). N:o 6.

Mondo, Svensk Världsspråkstidning, Organ för Svenska Idoförbundet, red. P. Ahlberg. Årg. II (IV), N:o 3—5 (27—29).

Unterricht und Sprechmaschine, Herausg. *Prof. Victor A. Reko* und *Ernst Surkamp,* 5. Jahrgang, 1913. Nr. 3—4.

Vor Ungdom, Udg. af Pædagogisk Selskab, Red. Dr. Niels Bang. Maj, Juni 1913.

Digitized by Google

All persons interested in **Phonetics** are recommended to join the

International Phonetic Association

Subscriptions: Active Members 5 sh., Ordinary Members 3 sh., per annum.

Members receive free of charge "Le Maître Phonétique" the official journal of the Association.

Write for the

"Principles of the International Phonetic Association"

a 40 page booklet, which may be had **free of charge** on application to the secretary

Daniel Jones Esq., University College, London, W. C.

INACKORDERING I UTLANDET.

MODERNA SPRÅK'S Redaktion vore tacksam, om tidskriftens läsare ville insända uppgift om familjer, vilka äro villiga att mottaga utländska pensionärer, och vilka de personligen kunna rekommendera.

*Références: Fru Ransson, Linnégatan, Göteborg.

ENGLAND.

Carshalton. Refined home offered Swedish ladies. Moderate terms Misses Schoedelin, *Franconia, Park Hill, Carshalton, London, S. W.*

West End. Mr H. D. Ellis (M.A., Late Scholar of New College Oxford) and his sister receive foreign pupils (not more than three), ladies or gentlemen, to board and learn English. Phonetics, if desired. Lessons to non-residents *12 Gloucester Terrace, Hyde Park, London. W.*

Ealing (western suburb of London). Private Family, recommended by Professor Eilert Ekwall, Lund: *26 Mount Park Crescent, Ealing W.*

Highgate (northern suburb, about an half-hour from the British Museum). Oxford Graduate, Taylorian Exhibitioner in French and Modern Language, Master at a Public School, receives foreign students of English in his house. E. T. Schoedelin, *71 Talbot Road, Muswell Hill, London.*

FRANKRIKE.

Boulogne sur Seine, près Paris. Madame Henri Lucas, *80 Bd de la République.**

Chartres (Eure et Loir). M. le Professeur Schoell.*

Paris. Pension de Famille. Références: Universitetslektor Virgil Pinot et Docent Chr. Thorn, Lund. M. Le Roy, *85 Avenue d'Orléans.*

Grenoble. Mme Louis Monier, *Rue Voltaire 8.* Réf.: Carola Eneroth, Skolföreståndarinna, Uppsala.

Clamart (Seine), près Paris. Monsieur et Madame Caron, *rue de Sèvres 32 1er.**

Lisieux (Calvados), près Trouville. M. F. Verdier, Professeur au Collège et aux Cours de vacances de l'Alliance Française à Lisieux, *161, Rue de Caen.* Références: Fröken A. Mellander, Grevturegat. 41III, Stockholm.

SCHWEIZ.

Genève. Madame Rouget (veuve de pasteur), *12 Tranchées de Rive.**

Bôle, près Neuchâtel. Madame Paul Grether.*

TYSKLAND.

Biesdorf b/Berlin. Superintendent G. Plath. Ref.: Vilh. Bladin, Härnösand.

Marburg a/L. Fräulein Katie von Düring, *Barfüssertor 21, Marburg.**

Marburg a/L. Dr. Schellenberg.*

Marburg a/L. Frau Dorette Lederer, *Klinikenstr. 6.**

Naumburg a/S; reizende Lage; Ausläufer des Thüringer Waldes; an historischen Erinnerungen reiche Gegend; Weimar, Jena, Leipzig, Halle in ¾-stünd. Entfernung. Angenehmes Heim für Damen und Herren: empf. von Adj. P. Tydell, Karlskrona. Frl. von Kracht, *Schönburg Str., Naumburg.*

Hannover. Frau Cessy Schmidt, geb. Geissler, *Löwenstrasse 14.* Ref., Carola Eneroth, Skolföreståndarinna, Uppsala, doktorinnan T. Euren, Uppsala.

Digitized by Google

STUDENTSTILNUMMER.

N:r 8—9. November 1913. Lösnummer 2: 50.

SJUNDE ÅRGÅNGEN

MODERNA SPRÅK

Svensk Månadsrevy för undervisningen i de tre huvudspråken

utgiven av

HERMAN SÖDERBERGH
Fil. Lic.

N. OTTO HEINERTZ
Docent i tyska vid Lunds Universitet

Lärare vid Lunds priv. elementarskola.

INNEHÅLL:

Sid.

Till våra ärade prenumeranter. **Redaktionen** 147
Notes sur l'argot de Chantecler (suite). **Virgile Pinot** 148
Frågor och svar 154
Litteratur:
E. Abry, C. Audic, P. Crouzet: Histoire illustrée de la littérature française. **Virgile Pinot** 156
E. A. Meyer: Das Problem der Vokalspannung. **Herman Söderbergh** 158
Arthur Korlén: Tysk språklära för de allmänna läroverken. **N. Otto Heinertz** 161
C. O. Koch, Tyska anekdoter och småberättelser för reproduktions- och talövningar. **Hz.** 165
Max Eyth, Geld und Erfahrung, mit Anmerkungen hgg. v. C. A. Ljunggren. **Hz.** 165
Wilh. Uhrström, The Pickwick Papers by Charles Dickens. **Herman Söderbergh** 167
Regnar Knudsen: Annotations to 'The Hill' (Tauchnitz Edition) by H. A. Vachell. **H. Sgh.** 168
Méthode Alge. S. Alge et W. Rippmann; Nouvelles Leçons de Français. **H. Sgh.** 169
Student- och Realskolestilar hösten 1913 170
Insända böcker 190
Insända tidskrifter 191

LIBRARY
DEC 30 1955
UNIVERSITY OF CALIFORNIA

Digitized by Google

MET TAGGET TEKNBOLAGET ... CKERIET.

BOOKS FOR LANGUAGE TEACHERS

published by W. HEFFER & Sons Ltd., publishers of

SVEA ENGLISH TREATISES.

Two modern-language primers on the lines of the Direct Method.

Cours Français du Lycée Perse: degré élémentaire. Séries, Verbes, Récitations et Chansons, en transcription Phonétique et en orthographe usuelle, par L. C. von GLEHN, M.A., et L. CHOUVILLE, B-èsL., Professeurs au Lycée Perse de Cambridge, et ROSE WELLS. Fscap 4to. *Nearly ready.* 1s. 6d.

This book contains all the essential language forms which are taught and practised in the elementary stage, chiefly as a series of actions with questions and answers; and easy dialogues, songs and nursery rhymes.

German for Beginners. By HELENE LOTKA. Cr. 8vo, pp. 120. 1/6.

This book is mainly intended for beginners who have already learnt at least one foreign language and who are not young children. The essentials of grammar are given by a purely inductive method, but not in an exhaustive manner. The exercises are throughout based on the direct method.

Swedish teachers may obtain a *single specimen copy* on sending nine ten-öre Swedish stamps to the publishers.

Teaching of the Mother Tongue.

Perse Play Books: Work by Boys of the Perse School, Cambridge. F'scap 4to, *boards.*

I. **Dramatic Work.** With a Foreword by Dr. ROUSE, and an Essay on the Teaching of Drama by H. CALDWELL COOK. 1s. net.

II. **Poems, Lyrics, and Ballads.** With an Introduction upon the teaching of these subjects by H. CALDWELL COOK. 1s. 6d. net.

III. **Plays and Poems.** With an Essay, "Playwrights or Playwriters", by H. CALDWELL COOK. 2s. net.

Latin Teaching by the Direct Method
(as practised at the Perse School, Cambridge: see above).

Some Practical Suggestions on the Direct Method of Teaching Latin. By R. B. APPLETON. Cr. 8vo, pp. 83. 2s. net.

This book attempts by means of suggestions and cautions to give some help to those who are teaching Latin on the direct method. It is felt that such suggestions are likely to be most useful for the teaching of second and third year classes, when the novelty of the work has to some extent worn off; and consequently the author has confined himself to an account of what he has himself learnt from taking such classes.

Perse Latin Plays. Original Plays for the Teaching of Latin to Middle Forms in Schools—with an Introduction on the Oral Method of Teaching the Classics, and an Introduction to the method of using the book in class, by W. H. S. JONES, M.A., and R. B. APPLETON, M.A., Classical Masters at the Perse School, Cambridge. Cr. 8vo, pp 67. 1s. net.

Invaluable to Teachers and Speakers of all kinds.

Voice Production with the Aid of Phonetics. By C. M. RICE, M.A., A.R.C.M., Chaplain of King's College, Cambridge. Cr. 8vo, *stiffened boards.* 1s. 6d. net.

"The explanations, even of the organs connected with breathing, are clear. Articulation, pronunciation, etc., are dealt with in a practical way. Much of the advice given concerns speakers as well as singers."—*The Athenæum.*

Books illustrating domestic and scholastic life in England.

Three Merry Comedies for School Boys and Such. (1) **Too Clever by Half.** (2) **A New Start.** (3) **The First Day of the Holidays.** By C. A. PELLANUS. With illustrations by F. C. K. and J. McB. Demy 8vo, *cloth*, pp. 112. 2s. 6d.

First Aid to the Servantless. By Mrs. J. G. FRAZER. Second edition Illustrated. Cr. 8vo. pp. 160: sewed 1s. net; cloth 2s. net.

Complete Catalogue of Publications and other Book-Lists on Application.

W. HEFFER & SONS, LTD., 4 Petty Cury, CAMBRIDGE.

Till våra ärade prenumeranter!

Den förhoppning om ett statsanslag till Moderna Språk, som uttalades i förra årgångens sista häfte, sveks icke. På Kungl. överstyrelsens tillstyrkan beviljades av Regeringen ett anslag å 750 kr. åt vår tidskrift för innevarande år. Med tacksamt erkännande härav vågar redaktionen i myndigheternas välvilliga stöd se ett bevis på att tidskriften anses uppfylla ett gott ändamål. Det skall framgent vara vår livliga åstundan att efter måttet av våra krafter göra *Moderna Språk* till ett nyttigt organ för svenska språklärare och språklärarinnor.

Som en närmaste följd av statsanslaget höjdes honoraret till medarbetare i enlighet med utfästelserna i novemberhäftet 1912; det skall även för nästa år utgå med 64 kr. pr ark för uppsats och med 128 kr. pr ark för utländskt bidrag på stil- och frågoavdelningen. Tack vare statsanslaget har redaktionen sett sig i stånd att öka årgången utöver de kontrakterade 9 arken. Utom genom statsanslaget har denna utvidgning möjliggjorts genom det beredvilliga medarbetarskap, som erbjudits oss från skilda håll inom den svenska lärarvärlden. Den utveckling av Moderna Språks ursprungliga program, som häri kommer till synes, kunde spåras redan i 1912 års årgång, och det är med en livlig önskan om fortsatt understöd från våra kamraters sida, som vi nu tacka samtliga medarbetare och prenumeranter för hjälpen under 1913 och åt deras välvilliga intresse anbefalla Moderna Språks åttonde årgång.

Lund i november 1913.

REDAKTIONEN.

Obs! I likhet med de närmast föregående åren kommer nästa årgångs första häfte att tillställas alla hittillsvarande prenumeranter, som icke före detta års utgång anmält sin avsikt att icke vidare prenumerera; andra häftet sändes därpå med postförskott å prenumerationsavgiften.

Digitized by Google

NOTES SUR L'ARGOT DE CHANTECLER.[1])

(Suite.)

III. Le langage du Coq.

Arranger I. 4. 43.

Chantecler
. . . Chut! c'est un ami!
Patou
qui *t'arrange* en dessous!

Suivant D—G, le mot *arranger* ne serait pris que par antiphrase «Il a les cheveux *arrangés* et le teint vermeil (La Br. 2). Comme vous voilà arrangé! Fig. ironiquement. — Il *arrange* bien ses amis.» — Cependant on trouve en argot moderne: *arranger un pante,* c.a.d. «duper, tromper ou battre un bourgeois». (D—D. L. V.) De ces trois sens, en argot moderne, le plus fort est de beaucoup le plus fréquent; d'où il résulte que *arranger* prend le sens de *réduire en un piteux état,* au propre et au figuré; c'est donc bien un emprunt à l'argot, et dans le dernier exemple de D—G et dans l'exemple de Chantecler.

Asseoir ('s) dessus I. 5. 54.

. . . Ces manteaux d'or sont vraiment trop cossus!
Un bout dépasse encor, là . . . Je *m'assois dessus!*

L'expression peut être prise au sens propre — et elle doit l'être en effet; dans ce cas il n'y a aucun emprunt à l'argot. Mais elle peut être prise aussi au sens figuré: tant pis si je manifeste trop peu d'égards pour ces manteaux d'or: Dans ce sens l'expression se trouve en argot moderne: «*faire fi de*». (D—D. L. V.) Cf. les expressions: *s'asseoir* sur les convenances, sur les préjugés.

Baver (en) I. 6. 63.

Chantecler
. . . Le mur, lorsque je chante,
En bave des lézards.

Il importe de distinguer deux choses dans cette expression: le verbe lui-même et l'emploi du verbe avec un complément direct. Le verbe lui-même, toujours employé dans ce sens avec le complément *en* marque le plus souvent l'étonnement. (D—D. L. V.) Mais il peut marquer aussi l'admiration, comme dans cet exemple de Chantecler, ou la vive curiosité:

«Mais, nom d'un petit chien, qu'est-ce que c'est? *J'en bave.*
(Lavedan. *Les Jeunes. L'œuvre.*)

[1]) Pour abréviations voir M. S. 1912 N:o 6 p. 84.

Digitized by Google

Quelquefois aussi, mais plus rarement, il peut servir à marquer un sentiment de jalousie, la jalousie n'étant en somme qu'une des formes de l'admiration. Dans aucun de ces cas il n'y a de complément direct.

Une autre expression, analogue par sa formation, *en roter,* et qui est sans aucun doute de l'argot moderne, sert à marquer les sentiments de stupéfaction, d'indignation et de violente jalousie. Il y a quelques années, il fut d'usage d'ajouter à cette expression un complément direct: *en roter des ronds de chapeau,* ce qui proprement n'a aucun sens. Et d'ailleurs l'habitude du complément direct une fois prise, on se mit à varier le complément sans que ces nouvelles expressions eussent plus de sens que la première: *en roter des billes de billard.* Nul doute que cette habitude — qui remonte au plus à une dizaine d'années — n'ait réagi sur l'expression *en baver,* avec cette réserve pourtant que l'expression de Chantecler contient une image qui est exacte et qui a un sens. Néanmoins l'expression *en baver* et l'emploi du complément direct sont de l'argot, à l'origine.

Bécot I. 4. 42.

Chantecler

Mais l'amour, c'est la gloire en *bécots!*

«Dans le langage enfantin, un petit baiser.» [L. S.] Expression familière et populaire. Cf. le verbe *bécoter* ou *bécotter.*

«C'était bien gentil nos causeries nocturnes (il y avait des moments où je me retenais pour ne pas vous bécotter comme un gros enfant.» (*Flaubert* à G. Sand, 1866).

Zola avait inscrit le mot dans son dictionnaire d'argot pour l'Assommoir: «Ils s'adorent tous les deux. Il faut les voir se bécoter . . .»

Bleu (être) III. 6. 191.

Chantecler

Vous marchez dans la peur dont votre gorge *est bleue*
De paraître en retard aux yeux de votre queue.

Plaisanterie par approximation, puisqu'il y a naturellement une allusion à la couleur des plumes du paon, et que l'expression *être bleu* existe en argot. Mais elle n'a pas tout à fait le sens que lui donne Rostand: »*C'est bleu,* c'est incroyable. *En être bleu,* être stupéfait d'une chose, n'en pas revenir.» D—D. L. V. Cf. l'expression: *la belle bleue* qui contient les deux idées de *joli* et *d'étonnant,* du moins dans le français de l'est. Mais on dirait plutôt: *être vert de peur.*

Boule (perdre la) I. 4. 51.

Patou

. . . . . Quand passe une poule
Nouvelle, c'est plus fort que toi, *tu perds la boule.*

Digitized by Google

Ancien argot. Se trouve sons la forme *bola* dans d'autres langues argotiques (S—A. A.). Suivant un procédé très fréquent dans l'argot, le mot fait image, car *la boule* c'est la tête, à cause de sa forme ronde: *Perdre la boule,* c'est perdre la tête, ne plus savoir ce qu'on fait.

Bric (de) broc (et de) III. 3. 169.

Chantecler

Je pense qu'en ces Coqs rien ne reste du Coq;
Que tout ça c'est des Coqs faits *de bric et de broc.*

Populaire: «Se dit de ce qui est fait de pièces et de morceaux, ramassé de droite et de gauche.» «Faire sa fortune de bric et de broc.» D. G.

Zola l'entend dans un sens un peu différent, mais qui n'est pas le sens ordinaire, comme un équivalent de *tant bien que mal:*

«Enfin les rapports continuaient, *de bric et de broc,* va comme je te pousse, sans que ni l'un ni l'autre y eût beaucoup de plaisir.

(Zola. *L'Assommoir.*)

Brosser (se) le ventre I. 2. 30.

Chantecler

. . . Ah! Ah! si la chenille
Croit qu'on va de nos fleurs lui faire des cadeaux,
Elle peut *se brosser le ventre* . . . avec son dos!

Argot du peuple, et contemporain sans doute puisque aucun des dictionnaires d'argot ne le signale; synonyme de: «se passer de quelque chose, en faire son deuil.»

Cabot I. 4. 42.

Patou

. . . Elles m'ont trompé pour un sale cabot!

Cabot = chien. Argot ancien; se trouve déjà chez Vidocq sous la forme *cabe.* Selon S—A. A. A. serait originaire des patois français puisqu'on trouve dans l'Yonne *cabot = chien de petite taille,* et à Lyon avec le sens de méchant petit chien; en français = *varieté de chien,* selon l'exemple fourni par Littré «Dernièrement le docteur trouva dans la rue un malheureux chien, *de l'espèce dite cabot,* qui avait une patte écrasée (*Le Rappel* 11 Janr. 1875) [L. S.]. Dauzat au contraire pense que le mot est originaire du provençal «dérivé du latin *caput* chien à petite tête, par sa physionomie phonétique, persistance du *c* latin devant *a,* changement de *p* intervocalique en *b.*» [1])

Le premier emploi de ce mot dans une œuvre littéraire se trouve chez les Goncourt

«Porter secours à ces mauvais *cabots.*

Goncourt *Journal* 1er février 1866.

[1]) La langue française d'aujourd'hui p. 32.

Digitized by Google

***Chiqué** (du . . .)* III. 6. 193.

Chantecler

Ton bagout, c'est *du chiqué!*

«Terme d'atelier» (L. S.). Employé par les peintres «pour désigner un tableau fait, non pas *avec chic* comme le prétend R—D. A. M., mais sans étude et naturellement.

***Choses** (faire des . . .)* I. 4. 38.

Patou

Ils m'ont fait que je sais qu'*ils te feront des choses!*

Litote, d'usage familier. Il faut sous-entendre un adjectif de sens fort, comme *épouvantables*. Voici un autre exemple où il faudrait sous-entendre l'adjectif, *extraordinaires*.

Rosine. Qu'est-ce qu'on me dit? Qu'est-ce que c'est que ça? Que tu me fais des cachotteries, que tu es un sentimental, je ne sais pas quoi . . . *Que tu me caches des choses* . . . Que tu pleures dans les coins . . . Qu'est-ce que c'est que cette histoire?

(H. Bataille. *Poliche.*)

***Cocardé** (. . . de)* III. 4. 170.

Chantecler

. . . Oui, Coquards *cocardés de* coquilles.

Le mot signifie évidemment: «dont la tête est surmontée de coquilles qui vous tiennent lieu de cocardes.» Néologisme, à la formation duquel une expression boulevardière a donné lieu. Dans le langage boulevardier on appelait autrefois *cocardier* un homme aimant le panache et les uniformes militaires «Le commandant du bataillon était ce que les troupiers(?) appellent un *cocardier*, c'est à dire qu'il mettait une importance extrême à ce que ses hommes brillassent par leur tenue soignée et sévère.» (Louis Noir, *Souvenirs d'un zouave*). «Le maréchal de Castellane, qui prenait son bain, ayant, sur une chaise à côté de lui, le grand cordon de la légion d'honneur, est resté comme le type le plus réussi du *cocardier.*» (R—D. A. M.). D'où par extension, homme vaniteux, si bien que *cocardé de* signifie, à côté de son sens propre, tirant vanité de . . .

Cocasse III. 4. 170.

Chantecler

Coquine! ils n'ont voulu, ces Coqs, qu'être *cocasses!*

Argot ancien. Se trouve chez Vidocq II, 123. «Mot du bas-langage: «*Cocasse,* mot baroque qui signifie drôle, risible et souvent ridicule.» d'Hautel» (Sainéan, *Les sources de l'argot ancien,* II p. 313). Mais le mot a perdu depuis longtemps sa nuance argotique; il est signalé par Littré et par D. G. comme un mot populaire.

Digitized by Google

Coco III. 4. 170.

Chantecler

Vous rêviez d'être, ô Coqs, de drôles de *cocos!*

Le mot est signalé par Littré et D. G. mais dans les expressions *un vilain coco, un joli coco,* qui désignent toujours un homme de mauvaise réputation. Ici l'expression n'est pas prise au sens moral; drôle conserve son sens habituel de: bizarre, extraordinaire et l'expression tout entière est expliquée par le mot de *cocasse* qui se trouve deux vers plus bas.

Cocodès III. 4. 170.

Chantecler

Vous passez, *Cocodès,* comme des coqueluches.

«Jeune dandy ridicule. Diminutif de *coco* pris en mauvaise part. «Ohé! ce *cocodés* a-t-il l'air daim?» (L. de Neuville.) — Une *Physiologie du Cocodés* a paru en 1864: Cf. le mot *cocodète,* femme d'un dandysme ridicule. C'est la femelle du *cocodès.* (Lorédan Larchey, *Dictionnaire de l'argot parisien*). C'est un mot des boulevards à l'époque du Second Empire. Il n'est plus employé aujourd'hui; les dictionnaires d'argot plus modernes ne le signalent pas.

Coqueluchon III. 4. 170.

Chantecler

— — — — — — —.

Tous ces *coqueluchons* dont on s'emberlucoque.

Néologisme, formé évidemment sur le mot *coqueluche,* au sens figuré et familièrement: «Etre la coqueluche du lieu, du pays, y être hautement loué, vanté, y être en vogue.» (Littré). Le suffixe *on,* à cause du sens et de la formation du mot, paraît emprunté au mot *greluchon* qui signifiait autrefois: «Amant de cœur d'une femme entretenue.» (D. G.) Il y aurait donc analogie de sens, bien que *greluchon* soit beaucoup plus fort. R—D. A. M. donne un autre sens de ce mot *greluchon* qui semble avoir été en vogue vers le milieu du XIXe siècle mais qui a disparu lui aussi aujourd'hui: «Jeune niais, oisif ne s'occupant que de toilette et de plaisirs (1855) — «Ces créatures attirent nécessairement une nuée de jeunes *lions,* de *greluchons* aimables, etc.» (Paris. *Faublas.*)

Coucher *(. . . dehors)* I. 7. 68.

Patou

Oh! Patou, c'est un nom fait pour *coucher dehors!*

Entendez: c'est un nom tel que celui qui le porte est fait pour *coucher dehors.* «Tête à *coucher à la porte* (ou *dehors*), individu à mine suspecte, homme laid et repoussant qu'on ne voit qu'avec déplaisir D—D. L. V.

Digitized by Google

***Cri** (dernier . . .)* I. 4. 38.

Argot des boulevards «L'éclair des boutons de manchettes, le choc d'une bague contre un verre, le petit doigt en aile de pigeon sur une écrevisse qu'on suce, . . . et le monsieur dernier cri, d'une suprême élégance . . . ces mille petits spectacles changeaient tellement Lecourtois de la salle à manger de famille . . . qu'il en oubliait de manger.» (H. Lavedan, *Le bon temps.*)

L'expression s'emploie aussi bien en parlant des idées de quelqu'un, que de l'élégance de la toilette.

«Il n'était pas de ces Allemands dernier-cri qui renient la façon de sentir germanique, et qui se persuadent qu'ils raffolent de l'impressionisme ou du XVIIIe siècle français.»

R. Rolland, *Jean Christophe,* La foire sur la place p. 280.)

***Croquer** (. . . le marmot)* III. 5. 176.

Chantecler

Eh bien, mon assassin
Me fera-t-il *croquer* plus longtemps *le poussin*?

Croquer le poussin est la transposition, en langage de coq, de l'expression habituelle *croquer le marmot.* «Attendre en vain, dans l'argot du peuple.» D—D. L. V.

Discords III. 4. 169.

Chantecler

. . . ces papegais aux plumages *discords* . . .

Néogolisme littéraire, comme adjectif.

«Si *discord* parmi l'exaltation de l'heure, un cri faussa ce nom connu pour déployer la continuité des cimes tard évanouies, Fontainebleau. (S. Mallarmé, *La Gloire.*)

***Doigt** (un . . . de cour)* I. 6. 61.

La Faisane

On est si sûr de soi que jamais on n'hésite,
Même quand la personne est chez vous en visite
Et n'est pas tout à fait la poule en jupon court
A laquelle on peut faire *un doigt . . . de basse-cour.*

L'expression est citée par L. S. qui est prêt à y voir une inconséquence: «Bien que un doigt de rouge signifie d'ordinaire une couche épaisse de rouge, en quelques cas il n'exprime qu'une couche légère.» G. Droz, *Monsieur Madame et Bébé.*» Cependant il n'y a pas d'inconséquence si l'on considère l'origine de cette expression; or l'expression originelle est celle-ci: deux doigts de vin, c.a.d. très peu de vin, pas plus que la hauteur de deux doigts; d'où, au figuré, *deux doigts de cour.*

Digitized by Google

«Mes-Bottes arrive, et comme il a toujours fait *deux doigts de cour* à Gervaise, il blague le patron.»

(E. Zola. *Lettre à William Busnach* 19 août 1877.)

Un doigt de cour, qui n'est plus que la moitié de la quantité précédente, n'exprimera donc plus qu'une chose insignifiante

«Tu seras bien ici . . . Tu pourras tout à ton aise *faire ta cour.*

— *Un doigt à peine,* soupira le gamin mélancolique.

(H. Lavedan. *Le bon temps.*)

Empoté II. 5. 135.

Chantecler

. . . Car vous fuyez l'azur, *Empotés!*

«Paresseux, maladroit, dans l'argot du peuple.» D—D. L. V. Cf. le mot *empaillé* qui contenant une image différente, a cependant à peu près le même sens: «Imbécile qui ne remue pas plus que s'il était empaillé dans une vitrine du musée zoologique (Argot du peuple).» Virmaitre, *Dictionnaire d'argot fin de siècle.* 1894.

(A suivre.) ***Virgile Pinot.***

Frågor och svar.

1. I sin uppsats i septembernumret om substantivböjningen i de tyska skolgrammatikerna anför prof. Kock såsom till sjätte (= svaga) deklinationen hörande bl. a. *Oberst* och meddelar i en not, att Nordgren beträffande detta ord har en felaktig uppgift. N. medtager ordet i den grupp, som böjes såsom Strahl (= blandade). I anmärkningarna till „Heute mir, morgen dir" yttrar Rodhe på sid. 164: *„Oberst* ist Substantiv geworden und geht wie Turm, Kerl u. a. — — Die Formen *des Obersten* u. s. w., die sich in einigen Wörterbüchern finden, sind selten und durchaus nicht zu empfehlen. Jedenfalls sind sie der norddeutschen Umgangssprache fremd."

Av de ordböcker, som stå mig till buds, angiva Muret-Sanders, Flügel och Duden endast svag böjning, men Heyne lämnar följ. citat ur Schiller: *„den haben sie sich . . . zum Oberst gesetzt."* I mina egna anteckningar till modern litteratur finner jag ett par belägg för stark böjning: *„den Oberst fragen", — „schickte den Oberst Reichel —".* Att de äro så få betyder ju icke, att de starka formerna äro sällsynta, utan endast, att jag icke särskilt sökt efter detta ord.

I förteckningen på subst., som höra till femte (= blandade) dekl., utelämnas av Kock ordet *Vetter.* Detta innebär väl, att det bör föras till sjätte (= svaga) dekl. Muret-Sanders giver stark och svag singularis utan åtskillnad, Engelien säger i Gram. d. neuhochd. Spr.: „gewöhnlich *des Vetters",* Heyne: „Für den schwachen Sing.

Digitized by Google

hat sich in der neueren Spr. starkes *'des Vetters'* ergeben", Flügel har endast stark sing. och Duden förklarar svag sing. vara sällsynt.

Ett tredje ord, som för temarättare har ett särskilt intresse, därför att det så ofta förekommer i tyska reproduktioner, är *Bauer* = bonde. Muret-Sanders böjer: *des Bauers* el. *Bauern, dem Bauer(n), den Bauer* och medgiver sålunda icke svag böjn. i ack. Engelien meddelar, att „im Sinne von Landmann scheint noch die schw. Form vorzuherrschen."

Det vore intressant att få höra, hur M. S:s tyskfödde medarbetare böjer ovannämnda tre ord. *E. L.*

2. Finnes något gott tyskt slanglexikon? *E. L.*

---

1. In Beantwortung Ihrer Fragen teile Ihnen folgendes mit. Ich *selbst* beuge das Wort „Oberst" folgendermassen: Nom. der Oberst, Gen. des Obersten, Dat. dem Obersten, Acc. den Obersten, Plur. die Obersten usw.

In der Umgangssprache sage ich jedoch „dem Ober*st*" u. „den Ober*st*", also ohne die Endung -en. Auch im Gen. sing. lasse ich in der Umgangssprache die Endung -en weg, wenn das Wort mit „Herr" in Verbindung steht, also: Der Bursche des Herrn Oberst fiel heute vom Pferde. „Oberst" wird hier gleichsam wie ein Eigenname behandelt.

Das Wort „Vetter" beuge ich: des Vetters, dem Vetter, den Vetter, pl. die Vette*rn* usw.

Das Wort Bauer (= Landmann): der Bauer, des Bauern, dem Bauern, den Bauern, aber auch: des Bauers, dem Bauer, den Bauer (Ich benutze beide Deklinationen ohne Unterschied), plur. immer: die Bauer*n*; Bauer (= Käfig): der (das) Bauer, des Bauers, dem Bauer, den (das) Bauer, plur. die Bau*er*. *C. K.*

1. *Oberst, Vetter, Bauer.* Ich beuge schriftsprachlich: des Obersten, dem Obersten, den Obersten. Indessen fühle ich deutlich bei mir selber eine starke Neigung, umgangssprachlich beim Dativ (der Genetiv kommt ja in der Umgangssprache so gut wie garnicht vor) die Form Oberst zu gebrauchen. Der Grund dürfte ein zweifacher sein: einmal die Neigung, Oberst in dieselbe Reihe wie die Eigennamen zu stellen, dann das Streben nach einer Differenzierung gegenüber dem Dativ des Adjectivs: dem obersten.

Bei *Vetter* besteht bei mir kein Schwanken: des Vetters, dem Vetter, den Vetter, die Vettern.

Bauer beuge ich schwach, doch beim Dativ umgangssprachlich wieder eine starke Neigung zu flexionsloser Form, dem Bauer, wohl aus ähnlichem Grunde wie oben bei Oberst: Standesbezeichnung — Eigenname.

Digitized by Google

2. Ein gutes deutsches Slangwörterbuch gibt es nicht, hat es auch nie gegeben. Eine Sammlung von sehr unvollständigen Slangausdrücken bot *A. Genthe* in seinem Büchelchen Deutsches Slang, Strassburg 1892, das jedoch seit lange im Buchhandel vergriffen ist. Bei *Paul*, Deutsches Wörterbuch, findet man Verschiedenes, sonst ist für norddeutsche Slangausdrücke am besten zu empfehlen: *H. Meyer*, Der richtige Berliner in Wörtern und Redensarten (Preis 3 M.), ein in seiner Art vorzügliches Buch, und für süddeutschen Slang muss man wohl oder übel die Mundartwörterbücher zu Rate ziehen. Über Standessprachen, aus denen ja ein beträchtlicher Teil des Slangmaterials stammt, haben wir ja bekanntlich eine Reihe trefflicher Monographien: *Kluge*, Deutsche Studentensprache; *Eilenberger*, Pennälersprache, Entwicklung, Wortschatz und Wörterbuch; *Horn*, Die deutsche Soldatensprache; *Kluge*, Rotwelsch (auch *Günther*, Das Rotwelsch des deutschen Gauners) usw.

Ernst A. Meyer.

2. Arbetena på ett tyskt slanglexikon ha ej hunnit längre än till de förberedande åtgärderna av samlingar över åtskilliga ståndsspråk. Till de ovan av Dr. Meyer anförda arbetena kunna läggas: Hans Ostwald, Lexikon der Gauner-, Dirnen- und Landstreichersprache (Berlin 1907) och det under utgivning varande arbetet av Kluge över Seemannssprache. Av vikt för ett blivande fullständigt slanglexikon är även Gerzon, Die jüdisch-deutsche Sprache (Frankfurt 1902).

Ett uttömmande slanglexikon torde emellertid ej kunna skrivas, förrän Kluge slutfört sitt arbete över Rotwelsch, av vilket första delen, som dock är enbart en källsamling, utkom redan 1901.

Hz.

LITTERATUR.

E. Abry, C. Audic, P. Crouzet: Histoire illustrée de la littérature française p. XII—664 Paris, Henri Didier, 1912. 5 francs.

Les auteurs de cette *Histoire illustrée de la littérature française* ont excellemment défini dans leur préface ce que doit contenir un manuel de la littérature française pour les élèves des lycées, français ou étrangers: *minimum d'appréciations critiques; maximum de documentation.* Il n'est pas nécessaire en effet d'avoir une très longue expérience de l'enseignement pour savoir avec quel plaisir et quelle précipitation les élèves acceptent les formules résumées qui les dispensent, croient-ils, de connaître les faits et de lire les œuvres. Et ceci ne veut pas dire qu'un manuel fait d'après ce principe nouveau doive exclure nécessairement l'excellent *Manuel* de Gustave Lanson, car il a ce merite d'être écrit par un homme qui joint

Digitized by Google

a une très vaste érudition personnelle une intelligence à la fois pénétrante et fine; mais son *Manuel* est une synthèse du mouvement des idées françaises depuis les origines jusqu'à nos jours plus qu'une introduction à la lecture des chefs d'œuvre français. Hésitons à le mettre entre les mains des élèves; mais c'est le seul que nous puissions recommander aux étudiants, du moins en France.

M. M. Abry, Audic et Crouzet ont voulu faire autre chose, un manuel pour les classes des lycées, et ils ont eu raison: ce livre manquait. Comment ont-ils réalisé leurs intentions?

Je dirai d'abord tout le bien que je pense de l'illustration car, outre que c'est la plus grande nouveauté de ce livre, ce n'est pas non plus la partie qui a demandé le moins de peine et qui aura le moins d'utilité. Cette illustration n'est pas banale, elle est toujours faite d'après des documents authentiques et contemporains des œuvres; elle est explicative: il importe beaucoup par exemple que les élèves voient (*page* 156, *fig.* 89) les spectateurs sur la scène, dans le théâtre du XVIIe siècle, cela les aidera à comprendre la nécessité des règles classiques qui sans cela resterait dans leur esprit comme une abstraction vide de sens. On ne peut s'empêcher non plus d'être de l'avis de M. Crouzet lorsqu'il commente ainsi la figure 157 représentant la Pompe funèbre d'Henriette d'Angleterre «Après avoir étudié de près ces décors si magnifiques dans lesquels se prononçaient les oraisons funèbres, on est moins tenté de reprocher aux oraisons funèbres de Bossuet ce qu'elles ont de trop solennel, car il fallait que la forme et le fond de ces oraisons fussent en quelque sorte appropriés à un pareil décor.» .... Nous devons beaucoup de reconnaissance à M. Crouzet.

M. M. Abry et Audic qui ont rédigé le texte sont au courant des derniers résultats auxquels est parvenue l'histoire littéraire. Si par scrupule ils notent encore les anciennes hypothèses, par ex. sur la formation des Chansons de geste, ils n'en laissent pas moins entendre que la nouvelle théorie de Bédier a toutes les chances d'être juste. Ils ne sont pas moins versés dans la nouvelle exégèse voltairienne et rousseauiste. A cet égard, rien que des éloges à leur adresser.

Leur texte est clair, nettement divisé et sous-divisé. Pour chaque auteur un chapitre biographique, une analyse de l'œuvre et un court essai sur l'art de l'auteur. Cette division a le mérite d'être logique, mais elle a le défaut d'être trop systématique car dans certains cas — c'est à Voltaire notamment que je pense — la biographie et l'analyse de l'œuvre ne devraient pas être séparées, tandis que pour un Flaubert cette division se justifie fort aisément. Et dans le premier cas, on aimerait une biographie beaucoup plus détaillée, même s'il était nécessaire, la place manquant, de supprimer le chapitre sur l'art de Voltaire, le professeur pouvant y suppléer au cours des explications; tandis que les théories littéraires et l'art d'un Flaubert doivent être l'élément dominant du chapitre sur Flaubert, comme l'ont vu exactement cette fois les auteurs de ce livre.

Digitized by Google

Je pourrais relever quelques appréciations que je ne partage pas (en parlant de la prudence de Voltaire «toujours prêt à désavouer ses écrits» il faudrait ajouter que cette prudence se justifiait parfois par la menace de la Bastille; il faudrait aussi atténuer ce jugement trop sommaire sur Voltaire «fervent continuateur de la tradition classique», car il a élargi la conception dramatique du XVIIe siècle, tant par le choix des sujets, empruntés à toutes les nations du monde, que par le souci de vérité pittoresque); je pourrais également signaler quelques légères erreurs ou quelques omissions (aux *Lectures complémentaires* p. 372 ajouter: *Le Mondain* éd. Morize); mais ces observations sont très peu nombreuses, et j'aime mieux dire qu'en général les faits sont sûrs et bien vérifiés, que les jugements sont le plus souvent exacts et quelquefois pleins de finesse (Cf. le chapitre sur *l'esprit* de Voltaire) et qu'en somme ce livre est un guide très utile, très agréable, et facile à suivre.

Virgile Pinot.

E. A. Meyer: Das Problem der Vokalspannung. Sonderabdruck aus Die Neueren Sprachen, Bd. 21 (1913), H. 2 u. 3.

Detta arbete av en bland de ledande forskarna på experimentalfonetikens fält ansluter sig omedelbart till samme författares epokgörande avhandling *Untersuchungen über lautbildung* (i Festschrift Wilhelm Viëtor, 1911). Den sistnämnda gav resultat, som helt enkelt ställde några av fonetikens fundamentalsatser på huvudet.

Den Bell-Sweetska vokalbeteckningen *wide* och *narrow* har i olika avseenden varit ett emotsagt tecken och fått växlande karakteristiker. Emellertid ha de flesta före Meyers *Untersuchungen* varit eniga därom, att de främre vokalerna låta ordna sig i en serie med stegvis tilltagande avstånd mellan tunga och gom: i, ɪ, e, ɛ, ä (eg. *fare*), æ.

På plastografisk väg påvisade emellertid Meyer bl. a., att *tungans läge vid [ɪ]* (praktiskt taget = kort [i] i nordtyskan, engelskan och de skandinaviska språken) *är betydligt lägre än vid [e]* och i nordtyskan närmast sammanfaller med läget vid långt öppet ä-ljud. — Därmed föreligger ett kvistigt problem: Om [ɪ] har sänkt tungläge i förhållande till [e], hur skall man då förklara, att vårt öra icke desto mindre förnimmer [ɪ] som huvudsakligast i-klang? Meyer hänvisade i *Untersuchungen* till skriftbildens psykologiska inflytande och förmodade därjämte, att förklaringen vore att söka i ett artikulatoriskt moment, som kännetecknade *ungespannte vokale* (= wide, ofta = korta) över huvud i förhållande till *gespannte vokale* (= narrow, ofta = långa). Ledd blott av subjektiv muskelförnimmelse antydde han, att stämbandspressningen vore mindre stark vid de *ospända* och till följd därav luftförbrukningen större.

Det är resultaten av en experimentell undersökning angående den olika luftförbrukningen vid vokalbildningen, som Meyer framlägger i *Das Problem der Vokalspannung*.

Digitized by Google

Med olika förfaringsmetoder har författaren nu grafiskt registrerat luftförbrukningen vid *spända* och *ospända* vokaler och därvid funnit sin subjektiva förnimmelse bekräftad av de objektiva mätningarna. Det visade sig på ett avgörande sätt, att luftförbrukningen vid de *ospända* vokalerna (ɪ, ɛ, etc.) ej obetydligt överskred luftförbrukningen vid de *spända* (i, e, etc.).

Är det nu givet, att den större luftvolymen hos de *ospända* vokalerna betingas av en ringare pressning av stämbanden, så att dessa äro mindre närmade till varandra vid uttalandet av *ospända* vokaler än vid *spända*? Författarens subjektiva muskelkänsla gav utslag till förmån för denna förklaringsgrund, men han upptar därjämte till skärskådande andra möjligheter. — Sedan han på goda grunder avvisat tanken på inflytande i detta fall av tungans sänkta läge vid de *ospända* vokalerna, skrider han till en synnerligen intressant undersökning av den primära motorn till språkligt tryck över huvud, andningsmuskulaturens verksamhet, lungtrycket. För att åtkomma denna faktor fordras en direkt mätning av lufttrycket nedanför stämbanden. Detta kan ske därigenom, att det inre av luftstrupen sättes i förbindelse med en registreringsapparat, ett experiment, som emellertid blott är möjligt att utföra på en person med luftrörsfistel. I själva verket har Meyer undersökt en sådan individ. Mätningarna ådagalägga — vad man för övrigt kunde vänta på förhand — att i detta fall ingen konstant skillnad i lufttrycket nedanför stämbanden förefinnes.

Då alltså den större luftmängden hos de *ospända* vokalerna icke har sin grund däri, att luften från den primära källan drives fram med större kraft, återstår som förklaringsgrund det första antagandet, nämligen att stämbanden äro mindre närmade till varandra vid *ospända* vokaler än vid *spända*. — Genom några direkta iakttagelser med struphuvudspegel fastslår författaren slutgiltigt detta förhållande.

Den dunkla klang, som kännetecknar de *ospända* vokalerna, vinner härmed sin förklaring, i det de på något avstånd från varandra svängande stämbanden förete en svängningsform, som framhäver grundtonen på partialtonernas bekostnad.

Härmed ha vi emellertid icke fått svar på frågan, varför [ɪ] med sin låga tungställning dock med avseende på klangen ligger närmre i-hållet än vokaler med ungefär samma tungställning. — Meyer framdrager till förklaring härav ett av honom tidigare förbisett experiment av *Rousselot,* (Principes de phonétique expérimentale, s. 838 ff.). Rousselot förband med varandra 3 à 4 ihåliga glaskulor av 3 cm. genomskärning, framtill och baktill försedda med korta ansatsrör. Till den sista kulan fogades en liten tratt av 25 mm. genomskärning vid basen; till den första sattes en gummislang. Höll man nu tratten till örat och blåste sakta genom slangen, så hördes ett (a), vid starkare blåsande ett (e) och vid mycket starkt blåsande ett (i). — Tillämpat på föreliggande fråga skulle experimentet allså lära oss: [ɪ] har visserligen en tungställ-

Digitized by Google

ning, som ligger nära ä-ljudet (det långa nordtyska), men den luftmängd, som passerar munhålan vid uttalandet av [ɪ], är större och framdrives följaktligen med större kraft genom passet, varigenom sålunda den i riktning mot ä-ljud eljest verkande tungsänkningen kompenseras.

Meyer gör icke denna tillämpning utan hänvisar blott till det av honom refererade experimentet som en tillfyllestgörande förklaring. Här kan icke referenten följa honom. Det högre tungläget vid [e], alltså den smalare passagen, utgör som bekant en hastighetsökande faktor, då det gäller att bestämma den genomstrykande luftströmmens fart. Det vore därför en rimlig förmodan, att den minskning i luftström, som på grund av den trängre stämbandsspringan karakteriserar [e] i förhållande till [ɪ] till en god del kompenseras av det smalare passet vid tungan för [e]. Det samma gäller för *spända* och *högre* vokaler över huvud i förhållande till de motsvarande *ospända* och *lägre*. Skillnaden mellan de båda varieteterna med avseende på luftströmmens hastighet kan väl sålunda icke vara särdeles stor. Oavsett huru härmed förhåller sig, så kan experimentet i fråga dock på sin höjd förklara, varför [ɪ] har en ljusare (= mera i-liknande) klang än en *spänd* vokal med ungefär samma tungställning; däremot gör den förklaringsgrund, som tager Rousselots experiment till utgångspunkt, i själva verket frågan om den akustiska effekten fullkomligt obegriplig, när vi vända vår uppmärksamhet från [ɪ] till de övriga *ospända* vokalerna, jämförda med de motsvarande *spända*. När det gäller [ɛ] i förhållande till [e], så borde ju med samma argumentering den vidare stämbandsöppningen även här framkalla en klangverkan mot [i-e]-hållet, medan i själva verket ljudet i sammanhang med tungställningen avlägsnar sig från denna klangbild. På samma sätt med eng. *hat* (hæt) jämfört med *fare* (fäə), av vilka det förras *ospända* vokal står närmare [a] i sv. *hatt* än det senares *spända* vokal gör.

Det blir nog därför bäst att hålla Rousselots experiment, huru detta nu i och för sig må förklaras, utanför denna fråga. Vad Meyer faktiskt har visat i sin senaste avhandling står lika fullt fast, nämligen att de Bell-Sweetska *wide vowels* karakteriseras av en större luftförbrukning än den som förekommer vid *narrow vowels* och att detta förhållande har sin grund i en vidare stämbandsspringa hos de förra än hos de senare.

Den utomordentligt väckande avhandlingen slutar med ett skarpsinnigt försök att förklara den kvalitetsskillnad, som i olika språk i olika grad förefinnes mellan lång och kort vokal. Det skulle föra för långt att här följa författarens framställning i detalj. Här skall blott framhållas, att Meyer i denna del av avhandlingen berör — och efter allt att döma slutgiltigt löser — den gamla fonetiska stridsfrågan om stämbandens olika funktion vid olika slag av klusiler (explosiver). Resultatet i denna punkt är detta: *„Der wesentliche unterschied zwischen den aspirirten tenues einerseits und den unaspirirten tenues sowie den sog. stimmlosen medien andererseits*

Digitized by Google

besteht darin, dass bei ersteren während der verschlussdauer die stimmbänder ziemlich weit voneinander abstehen, bei den reinen tenues und den stimmlosen medien dagegen durch aneinanderrücken der stellknorpel so stark genähert sind, dass die stimmritze höchstens einen schmalen spalt bildet."

Referenten vågar till sist uttala den förhoppningen, att föreståend redogörelse måtte ingiva de fonetiskt intresserade läsarna av Mod. Spr. någon föreställning om i vilken grad experimentalfonetiken upptar till förnyad behandling fonetikens grundproblem och särskilt om betydelsen av E. A. Meyers gedigna forskningar på detta område.

Herman Söderbergh.

Artur Korlén, Tysk Språklära för de allmänna läroverken och flickskolorna. Stockholm, P. A. Norstedt & Söners förlag 1913. Pris 2,75.

Redan en hastig blick i Korléns tyska språklära visar, att vi här ha en grammatikförfattare, som icke följer de av hans föregångare upptrampade stigarna och som icke skurit till sitt arbete efter den under generationer gängse schablonen. Gammal slentrian har ytterst sällan fått vara bestämmande för de synpunkter, under vilka han betraktar de språkfenomen han behandlar. Överallt möter man nya anordningar, som visa en praktisk pedagogs grepp på sitt ämne och som säkerligen skola underlätta grammatikstudiet både för lärare och elever. Särskilt skulle jag redan här vilja lovordande framhålla den vikt, som förf. med rätta lägger på det tyska uttalet och som ger sig uttryck dels i ett prosodiskt tecken för sats-svagtoniga ord, dels i transkription hela boken igenom av vissa ljud och stavelser, som erfarenheten har visat vara särskilt utsatta för felaktigt uttal från lärjungarnas sida.

Förf. redogör i sitt företal för de principer han följt och de huvuduppgifter han ställt sig. Det är framför allt två. Den ena är 'att underlätta grammatikstudiets anknytning till textläsning och talövningar'. I och för detta syfte har han hämtat huvudmassan av sina exempel ur Rodhes tyska läsebok för realskolan. Häremot är principiellt ingenting att säga (möjligen skulle man kunna anmärka, att förf. härigenom ibland tvungits att tillgripa för långa satsperioder för att finna lämpliga exempel), men en enligt ref:s mening mindre lycklig följd härav är, att förf. ansett, att 'i allmänhet översättning till dessa [exempel] kunnat undvaras'. Hur går det emellertid då de lärjungar, som använda andra läseböcker? Det skulle säkerligen ej synnerligen mycket ökat utrymmet, om åtminstone de minst nära till hands liggande orden översatts oftare än vad nu är fallet.

En annan nyhet är, att förf. vid sina paradigmer 'i största möjliga utsträckning använt satser eller åtminstone ordgrupper, som visa ordformerna i funktion'. Särskilt beträffande verben har förf. därvid det starka argumentet, att i våra nuvarande läroböcker lär-

Digitized by Google

jungarna få 'innöta ordkomplex, som med sådan ordföljd aldrig eller endast undantagsvis komma till användning (t. ex. *ich habe gehabt; ich würde haben*)'. Nyheten är självfallet av godo, och om jag skulle anmärka något emot tillämpandet av principen, vore det emot det stereotypa i särskilt verbparadigmata. Varför har förf. t. ex. så gott som undantagslöst använt frågesatser vid 2 pers. ind., under det att de andra personerna å andra sidan ytterst sällan förekomma i dylika satser. Vidare borde förf. ha gjort ett flitigare bruk av bisatser även vid indikativformerna, framför allt naturligtvis vid de sammansatta. — Beträffande meningen i förf:s paradigmer är i allmänhet ingenting att anmärka. Blott ett par gånger har jag påträffat i detta hänseende omöjliga exempel: *Haben deine Eltern viele Töchter?* (s. 46) och *Geben deine Eltern ihren Töchtern schöne Kleider?* (s. 47). Så skulle säkert ingen uttrycka sig.

En absolut förtjänst i det nya arbetet är stoffets disposition i syntaxen efter satsdelar i st. f. efter ordklasser. Härigenom kommer varje företeelse att behandlas i sitt sammanhang, och man slipper de ofta förvillande, alltid tidsödande hänvisningarna till andra sidor i grammatiken, som åtminstone ref. vid grammatikgenomgången sett sig nödsakad att göra. — Förtjänstfull är även det i vidsträckt grad genomförda hänvisandet till svenska konstruktioner.

Jag övergår nu till framförandet sida efter sida av de väsentligaste av de anmärkningar jag har att göra emot arbetet. En (låt vara subjektivt) principiell sådan är dess relativa knapphändighet. Icke så att förstå, att boken är liten, men dess volym har till ej ringa grad betingats av en ordrikedom i vissa regler, som visserligen är lovvärd med hänsyn till klarheten av dessa, men som å andra sidan förorsakat en inskränkning i andra hänseenden. Ibland har denna inskränkning lett till felaktiga regler (se t. ex. anm. emot sid. 199). Enligt ref:s mening bör en grammatik innefatta de fakta, som äro nödvändiga för de grundläggande studierna av fullt moderna författare med naturligt, ej tillkrånglat språk. Men i detta avseende brister det härvidlag på åtskilliga punkter. Och säkerligen skola ytterligare flera tillägg och rättelser kunna göras än jag vid ett relativt hastigt genomskådande funnit, sedan boken genomgått den praktiska användningens skärseld. Men ingen bok, den må vara hur god och vederhäftig som helst (och Korléns bok intar i detta avseende ett högt rum) är fullkomlig vid sitt första framträdande.

S. 18. I kvantitetsläran saknas omnämnandet av det med hänsyn till de olikartade förhållandena i svenskan viktiga faktum, att utljudande vokaler (utom *e* = *ə* och *a* i vissa interjektioner, t. ex. *na*) äro långa: *Anna* [ana:], *Gummi* [gumi:], *Kilo* [ki:lo:], *lila* [lila:].

S. 21. I accentläran borde med ett par ord ha omnämnts betoningen i ord som *Hohenzo'llern, Hohenstau'fen, Wilhelmsha'fen* etc.

S. 40 saknar jag omnämnandet av artikelns utsättande vid borgars namn: *die Wartburg, der Hanstein* etc.

Digitized by Google

S. 40. Regeln om *ganz* och *halb* är ej tillräckligt klart formulerad. Man skulle gärna sett ett exempel på ett oböjt adj. före ett namn till beteckning av själva orten eller landet (utan inbegripande av människorna, t. ex. studentstilen för latinlinjen B höstt. 1908: Eisenachs omnejd skall vara den sevärdaste delen av hela Thüringen). Som regeln nu står, ser det ut, som om *ganz* och *halb* måste böjas i detta fall.

S. 45. Varför har förf. beträffande omljud vid substantiv på *-e* i pl. ej upptagit den gamla satsen: större delen av maskulinerna, alla femininer, men inga neutrer ha omljud? Vad för klarhet i förhållandena vinner nu eleven genom uttrycket: 'Omljud förekommer vid detta böjningssätt ofta'?

S. 52. Omljudstecken efter *Schaden* torde vara lämpligt.

S. 63. Bland de mask. flodnamnen kunde gärna upptagas de ryska floder, som icke sluta på *-a*.

S. 71, anm. 3. Den gamla här igenkommande regeln, att ett pron. ej inverkar på adjektivets böjning, såvida det ej är samma kasus som adj., är vilseledande, som visas av ex.: *Hier siehst du die kleine Marie, wegen deren kranker Mutter ich dich eben gerufen habe,* där *deren* står i samma kasus som *kranker Mutter* utan att åstadkomma svag böjning. Varför ej helt enkelt påpeka, att det endast är adjektiviskt brukade pron., som medföra denna böjning.

S. 73. Bland de substantiverade adjektiven saknas (liksom i andra grammatikor) *die Linke,* gen. *der Linken* etc. Ordet är ju särskilt anmärkningsvärt såsom varande ett substantiverat fem.

S. 86, Märk 3. Behandlingen av reflexivpron. är otillfredsställande. Det saknas 1) omnämnandet, att *sig* vid ren inf. även i tyskan heter *sich* (ex. hos Hjorth § 81 B), 2) den tyska motsvarigheten till sv. *mig, dig, sig* i uttryck som: *han var icke längre sig själv,* 3) utelämnandet av refl.-pron. mellan *von* och *selbst: von selbst wird es wohl kaum gehen.*

S. 94. En förtjänst är, att *derselbe* som determinativpron. före en relativsats blott omnämnes i en not. Vid användningen av Korléns grammatik får man alltså hoppas att slippa gossarnas felaktiga användning av detta ord före en genetiv. Men varför ej jämte *derselbe* här upptaga *solcher*?

S. 94—95. Förf. omnämner ej översättningen av *som* i relativsatser och indirekta frågesatser av typen: *Jag vet, vem som har sagt det. Man frågade, vad som hade hänt.* Av egen erfarenhet vet jag, att saken behöver påpekas för lärjungarna.

S. 95, Märk 3. Regeln, att *'den som* återges med *wer* (*wen* o. s. v.) och *det som* med *was* endast när relativsatsen går före den styrande satsen', är falsk. För att blott taga det första av Korléns egna exempel är det lika god tyska att säga: *Unsterblich wird, wer diese Flüssigkeit trinkt.* Och ingen kan ha något att invända emot följande exempel: *Ich habe in diesem Falle getan, was* (= det som eller vad) *jeder vernünftige Mensch tun*

Digitized by Google

würde. — Även fortsättningen av förf:s regel: 'Härvid måste determinativpronomen i huvudsatsen utsättas, om det är annan kasus än relativpronominet' träffar ej det rätta vad *was* angår, vilket nogsamt ses av Korléns eget ex.: *was ich nicht weiss, macht mir nicht heiss.*

S. 97. Schemat över de obestämda pron. är föga tillfredsställande. Ett schema bör dock vara sådant, att en skolgosse där finner samtliga företeelser inom ifrågavarande fall; eljest torde det vara bättre att ej göra något schema alls. I förf:s schema saknas användningen av *etwas* motsvarande svenskans *någon, något* framför ämnesnamn (det omnämnes sedan i särskild paragraf). Likaväl som *ein* kan motsvara det svenska förenade *någon,* kan det i vissa fall motsvara ett dylikt *något, ein jeder,* som dock har sitt speciella område, borde ha ryckts in i schemat i stället för att utan några distinktioner kort och gott omnämnas i en not, *icke någon* kan naturligtvis ibland (då det tyska ordet är neutrum) självständigt översättas med *kein(e)s,* vilket ord däremot icke kan motsvara ett svenskt *ingenting.*

S. 158. Även andra prep. än *an* och *in* förekomma vid *ankommen* etc. Jfr ex. som: *Um zwölf Uhr langten wir auf dem Gipfel an* och *Willkommen morgen bei meinem Bruder.*

S. 165 ff. Kapitlet om prepositionerna är säkerligen mycket nyttigt, dock är återgivandet av de tyska motsvarigheterna till de svenska prep. trots sin rikhaltighet ingalunda överallt fullständigt. Här en liten förteckning på felande fall, som säkert icke är uttömmande. Under *i* fattas uttryck som *i år, i fjor* osv. och *zu* vid *Zu Weihnachten,* under *om: um* vid verb som *bitten, haudeln, sich kümmern,* under *på: auf* i ex. som *Ich werde ihn auf ein paar Tage besuchen,* under *vid: in* i uttrycket *im Alter von 20 Jahren* (borde även upptagits bland prepositionsuttrycken s. 37) och översättningen med enbart gen. i fall som *guter Laune, guten Mutes sein.*

S. 188. Det skulle säkerligen varit nyttigt för eleverna, om vid omnämnandet av det tyska pres. (resp. imperf.) i exempel som *Ich bin schon neun Monate* (eller *seit n. Monaten*) *hier* det uttryckligen framhållits (vilket dock mig veterligen ingen grammatik gör), att tyskan här nästan alltid har antingen adv. *schon* eller prep. *seit.*

S. 199. Förf:s regel, 'när i svenskan ett reflexivt pronomen är subjektsackusativ till infinitiven, kan ett sådant uttryckssätt icke användas i tyskan', är i sin generella formulering oriktig. Säkerligen har förf. språkligt sett ingenting att invända mot exempel som *Er sah sich im Traume tot auf der Erde liegen.* (Att infinitiven i förf:s exempel med *sehen* är utelämnad, beror på att den är *vara.*) Å andra sidan kan man ur förf:s regel ej framläsa någonting om fall som *De planer, som man tror fursten hysa.*

S. 216. Tredje ex. nedifrån hör ej hit. Sin riktiga plats har det fått s. 217 nederst.

S. 223. Vid tidsadverbial, som svara på frågan huru länge?,

Digitized by Google

torde en varning för att ordagrant översätta sådana svenska uttryck som *jag stannade där i två år* varit på sin plats.

Sid 230, Und. 3. Missvisande är regeln, att 'längre bestämningar eller ord, till vilka en bisats anknyter sig, [kunna] komma efter verbet'. Det hade varit skäl att rent ut säga ifrån, att det gäller enbart adverbial, då det annars kan hända, att eleven sätter även t. ex. ett ack.-obj., till vilket en bisats anknyter sig, efter en infinit verbalform.

Sid. 234. 'Om genitivattributet utgöres av ett pronomen, står det liksom i svenskan före huvudordet'. Undantag borde dock ha gjorts för *derselbe* och *derjenige*.

Lund i november 1913. ***N. Otto Heinertz.***

Carl O. Koch, Tyska anekdoter och småberättelser för reproduktions och talövningar. P. A. Norstedt & Söners förlag, 1913. Pris 1,50.

Den samling anekdoter och småberättelser, som lektor Koch utgivit, avser att fylla ett av språklärare känt behov av material för talövningar såväl som för de av den nya läroverksstadgan för vissa klasser föreskrivna reproduktionsövningarna. Den kommer säkerligen även att visa sig vara av god nytta. De däri upptagna berättelserna äro så gott som undantagslöst sådana, som lämpa sig väl för det avsedda ändamålet, vare sig det gäller de koncisa, utan tyngande abstrakta longörer upprullade historiska och djuranekdoterna eller de med god point berättade humoristiska småbitarna. Bland de senare förtjäna de till Fredrik den store och Bismarck knutna anekdoterna såsom smakbitar på den tyska humorn att särskilt framhållas.

Till vissa av anekdoterna har utgivaren till lärarens tjänst vid talövningarna fogat några frågor. Ref. vill icke påstå, att dessa överallt gjort samma goda intryck som själva anekdotsamlingen. Ett villkor för en god talövning är ju, att det är lärjungen och ej läraren, som så mycket som möjligt har ordet. Frågan måste alltså läggas så, att den förres svar blir så fylligt som möjligt. Men åtskilliga av utg. frågor äro dels sådana, som endast fordra ett 'ja' eller 'nej' till svar (t. ex. sid. 7: War also die Gefahr so gross, wie man hätte glauben können?), dels av den art, att svaret innehålles i frågan och så att säga direkt lägges lärjungen i munnen (t. ex. s. 8: Wer war zuerst angekommen, der Kaiser oder das Gefolge?). I en blivande upplaga torde därför frågorna, försåvida de överhuvud bibehållas, behöva en omredigering. ***Hz.***

Max Eyth, Geld und Erfahrung, mit Anmerkungen hgg. v. C. A. Ljunggren. (Bibliothek moderner deutscher Schriftsteller IX). Gleerupska Universitetsbokhandeln, Lund. Pris 1,65.

Max Eyths namn tillhör icke dem, som äro på var mans läppar här hemma i Sverge. I Tyskland har han däremot förvärvat

Digitized by Google

sig en vidsträckt läsekrets: hans mest bekanta arbete 'Hinter Pflug und Schraubstock' kan nu på sitt titelblad ståta med en upplagssiffra, som överstiger sextiotalet. Sedan man gjort bekantskap med hans arbeten eller något bland dem, förstår man lätt orsakerna till hans framgång. De äro framför allt hans skarpa blick på förhållanden och (icke minst) missförhållanden i de land han skildrar (hans skildringar beröra mestadels för genomsnittseuropeen okända områden: Egypten, Indien, sydstaterna i Nordamerika, Rysslands stepper), vidare den sunt optimistiska syn på tingen som han bibehåller även i de ganska prekära lägen, han ej sällan har tillfälle att skildra, och sist men icke minst den torra humorn i hans stil. Ypperliga exempel på dessa egenskaper lämnar den ur ovannämnda arbete avtryckta novell 'Geld und Erfahrung', som lektor C. A. Ljunggren utgivit till skolbok. Man läse däri skildringarna av t. ex. tidningsförhållandena i New Orleans och alldeles särskilt det dråpliga kapitlet om kapplöpningen mellan de båda ångplogarna, som från att från början ha varit en skentävlan, i vilken Amerikas representant var avsedd att segra över Englands, i stridens hetta urartade till en hetsig, allvarlig tävlan mellan de båda maskinisterna, som fullständigt glömt det avtalade programmet. De goda sidorna i Eyths arbete göra naturligtvis, att man överser med att den med hänsyn till innehåll ej uppfyller vår läroverksstadgas fordran på utländsk skollektyr, nämligen att den skall behandla förhållanden i respektive författares länder. Säkerligen kommer denna skolupplaga att få en ganska stor användning.

Vad själva editionen beträffar, måste man säga, att den gör intryck av ett samvetsgrant arbete. Utgivaren har i vidsträckt grad lämnat upplysningar om de historiska personligheter och orter, som omnämnas i boken, ävensom en hel del ordförklaringar. Jag kan inte säga, att dessa senare överallt vunnit mitt fulla gillande. Jag inser fullväl, att det innebär en viss svårighet att utgiva en bok med humoristiskt språk och innehåll, då man ju helst vill uppställa den fordran på de lämnade översättningarna, att de skola återgiva det humoristiska. Och häri felar utgivaren åtskilliga gånger. Så t. ex. när det sid. 5 säges om den forne officeren från Tempelhoferfältet: Ganz war er ja auch im grössten Elend nicht verschwunden, denn er war hörbar waschecht, så tycks utg. vilja ha skolgossarna till att helt prosaiskt översätta *waschecht* med 'äkta'. Varför inte bibehålla den humoristiska anstrykning, som även ett svenskt 'tvättäkta' skulle giva uttrycket. Detsamma gäller sid. 49,6 beträffande ordet *Konkurrenzbude,* där den tyska skolpojk- och studentslangens *Bude* säkerligen mycket mera äkta återges med motsvarande svenska '(konkurrent)kula' än med det stela 'den konkurrerande tidningens byrå'. Jfr även 110,26, där 'suga på ramarna' skulle passa bättre för *am Hungertuch nagen* än helt enket 'svälta'.

Ibland ger utg. blott förklaringar, där en översättning vore på sin plats, t. ex. 7,18 *interne Zöglinge* 'kallas de ynglingar, som ha bostad och kost i läroanstalten'. Varför inte utsätta terminus technicus på dylika lärjungar: helpensionärer?

Digitized by Google

Ref. har ej lyckats komma underfund med de principer, som utg. följer med hänsyn till transkriptionen av ortnamn. Varför angives uttalet av Sankt Louis, men ej av t. ex. New Orleans eller Plaguemine? — Åtskilliga anmärkningar till ord anföras ej på det första stället, där ordet förekommer, t. ex. anm. om Acker 65,26 förekommer redan 20,14), Salon 25,24 (redan 3,3, 6,26), Baltimore 158,18 (redan 16,3). Noten om *Hans im Glück* förekommer två gånger (137,1 och 156,17), men först på det sista stället redogöres för innehållet i den åsyftade sagan.

Lund i nov. 1913. *Hz.*

Wilh. Uhrström, The Pickwick Papers by Charles Dickens. Urval med anmärkningar. P. A. Norstedt & Söner. Stockholm. Pris 2 kr. 50 öre. Glosor till dens. Pris 80 öre.

Alla vänner av Charles Dickens — och det finns nog bara ett fåtal, som inte äro det — ha skäl att hälsa denna skolbok med glädje. Det är ju icke mer än rimligt, att våra elever få göra bekantskap i hans egen språkliga dräkt med en av alla tiders största humorister, d. v. s. livsälskare och människokännare. I jämförelse med den rikhaltiga, från alla sidor belysta människoskildring, som Dickens bjuder, blir mångt och mycket av det modernare kunt och knappt, trots Dickens' just icke alltid stränga konstnärlighet. — Det som hittills, så vitt jag vet, finns i svensk skolboksliteratur av Pickwick Papers — utom ett kapitel i Herdin & Pearensides förträffliga Intermediate Reader — är underligt nog det mest döda partiet av boken, de inströdda historierna, som ju stå alldeles utanför sammanhanget.

Det här gjorda urvalet, 191 sidor, är begränsat till några av de mest storartade episoderna. Det är utan all fråga riktigt av utgivaren, att Sam Weller har fått komma med. En naturlig grammatisk övning i sammanhang med textläsningen blir det ju, som utg. anmärker, att låta eleverna transponera Sams mindre talongsmässiga språk till Standard English

Till texten har utgivaren fogat en kortfattad redogörelse för Dickens' liv. I sammanhang med Pickwick Papers' historia hade det varit lämpligt att erinra om huru författarens ursprungliga plan under arbetets gång så småningom ändrats. Av början synes uppenbarligen framgå, att Dickens ämnat göra Mr. Pickwick till en huvudsakligast löjlig figur och icke till den godmodige hedersgamp han i själva verket blir. — Det kan ifrågasättas om de bekedliga strofer, varmed Söndags-Nisse den 24 juni 1870 hedrade den bortgångne, i detta sammanhang förtjäna att räddas undan glömskan.

I noterna ger utgivaren mången gång prov på en verkligt lyndig förmåga att återge Dickens' ordlekar, inom parentes icke alltid det lyckligaste draget i hans stil. Anmärkningarna synas även i övrigt goda och väl avvägda. Några obetydliga erinringar

Digitized by Google

skola här göras. — *S. 5. 26 'ng* motsvaras i vulgäruttalet av *n*, särskilt i pres. part.' — Gent emot denna uppfattning må det erinras om uppgiften hos Herdin-Fearenside, *Kommentar,* s. 88, där det uttryckligen framhålles, att ljudbytet i fråga »i vår tid blivit mycket vanligt i de högre klassernas språk och socialt icke betraktas som vulgärt». — *S. 12. 24.* '. . . *she ain't* (vulg. = *is not*) . . .'. — Även här kan man hänvisa till anmärkningen hos H.-F., a. a., s. 88, enligt vilken på Dickens' tid *ain't* = *is not* icke var vulgärt. På det anf. st. erinras riktigt om att Mr. Wardle, som här har ordet, icke talar vulgärt. — *S. 33. 23. 'what say you to a rubber, Mr. Pickwick?'* — Stället är knappast anmärkningsvärt; Elfstrands vanliga skolgrammatik upptar uttrycket som stereotypt. Jmfr vidare *Anthony Hope,* Prisoner of Zenda, s. 43 'what think you, Fritz', etc.; s. 137 'what say you of' etc. — *S. 160.* 32. Trots citatet ur Ringenson o. Grove, Short Chapters on English Life, kan det betvivlas, att kyssandet under "the mistletoe" fortfarande är brukligt i engelskt umgängesliv.

Ordlistan, tryckt separat, upptar mera anmärkningsvärda glosor, sida efter sida, och lämnar till sist en alfabetisk förteckning över de upptagna orden. Den använda uttalsbeteckningen är tyvärr den numera i engelska texter till synes ofrånkomliga Sweetska med den opraktiska och fonetiskt felaktiga dubbelskrivningen av lång vokal, punkten som tryckbeteckning och den onödiga bågen (⌣) över reducerade vokaler. Vad det skall tjäna till, att vi här i landet begagna ett speciellt fonetiskt teckensystem för engelskan, medan vi för de övriga språken hålla oss till Association Phonétique, det är svårt att begripa, och det har häller ingen lyckats förklara. — På många ställen har fonogrammet *ei* insmugit sig i st. f. det av utgivaren eljest använda och i varje fall pedagogiskt bättre *e*ⁱ. Jag anför samtliga noterade fall i och för en blivande ny upplaga: sid. 2 *authenticate,* sid. 3 *simultaneous, participate,* sid. 32 *fade,* sid. 57 *create,* sid. 70 *prevail,* sid. 85 *ineffaceable,* sid. 105 *rampacious,* sid. 121 *retrace,* sid. 127 *mail,* sid. 128 *major,* sid. 140 *retail,* sid. 154 *latent,* sid. 155 *alternate,* sid. 158 *gravy,* sid. 167 *casement,* sid. 174 *taper.* Dessutom *a* i st. f. *v:* sid. 9 *compulsory,* sid. 60 *usher.*

Boken tillönskas en flitig användning på högstadiet.

Herman Söderbergh.

Regnar Knudsen: Annotations to 'The Hill' (Tauchnitz Edition) by H. A. Vachell. J. L. Lybecker. København. 1913.

Det är säkerligen en god idé, som den danske skolmannen här framför. I stället för att trycka av — förkortad eller oavkortad — en redan i och för sig prisbillig text, förse den med noter och glosförteckning, ger Regnar Knudsen här helt enkelt en hjälpreda till en känd Tauchnitz Edition. Uppslaget är icke ensamt i sitt slag och det förtjänar att fullföljas. Särskilt torde det vara

Digitized by Google

att rekommendera i sammanhang med ännu billigare böcker än Tauchnitzupplagorna, t. ex. Nelson Library, 7 d. Den ibland rätt besvärliga frågan om 'Copyright' löser sig härmed av sig själv. — Skulle det befinnas, att en oavkortad volym är för stor för skolbruk, så kan man i likhet med förf. av föreliggande Annotations på lämpliga ställen (i början av kapitel eller avdelning) ange vad man anser umbärligt. — Men det bör därjämte ihågkommas, att även andra än skolungdomar, t. ex. studenter och seminarister, behöva kommenterade texter, och för dessa senare äro oavkortade upplagor givetvis att föredraga.

Häftet innehåller en kort biografisk skiss över författaren till 'The Hill', notiser om *Harrow School* (bokens miljö) jämte utförliga anmärkningar och glossar med uttalsbeteckning. Den senare är Jespersens förståndiga modifikation för danskt bruk av Association Phonétiques internationella alfabet. En förbättring skulle det otvivelaktigt vara, om den senare komponenten i de diftongiska *e* och *o* trycktes som exponent, alltså e^{i} och o^{u}, icke *ei, ou*. Erfarenheten visar, att de senare fonogrammen förleda till en överdriven diftongisering.

H. Sgh.

Méthode Alge. S. Alge et W. Rippmann: Nouvelles Leçons de Français. Avec trois tableaux. Leipzig, Friedrich Brandstetter. 1913. 2 M (gebunden).

La plupart des leçons sont basées sur trois tableaux Hölzel, I. Le Printemps, II. Le Salon, III. La Ville. Chaque leçon est généralement divisée en trois parties: Phrases, Grammaire, Exercices. La première fois qu'un mot se présente, il est en caractères gras, et, en général, l'arrangement typographique est très heureux; on a toute raison de croire avec les éditeurs qu'il rendra «superflues de longues règles que l'élève, trop souvent, apprend sans les comprendre». — Les exercices, au commencement très faciles comme il faut, sont fort variés et se rapportent, bien entendu, en premier lieu aux tableaux, mais il y en a aussi qui ont un but exclusivement grammatical. Vers la fin du livre se trouve une partie phonétique avec des morceaux en transscription (Système Association Phonétique). Restent à mentionner un vocabulaire français, arrangé sous un point de vue phraséologique et grammatical, un vocabulaire français-allemand et quelques morceaux en traduction allemande.

La méthode vise à l'emploi du français dès le commencement, et pourvu que le professeur ne soit pas l'esclave de sa méthode, j'incline à croire qu'avec un guide comme ce livre, il serait possible de parvenir à un bon résultat. Ce qui est évident, c'est que l'auteur de la méthode n'est pas de ceux qui négligent la grammaire dans l'enseignement élémentaire. Le livre peut être vivement recommandé à l'étude des professeurs suédois.

H. Sgh.

Digitized by Google

STUDENTEXAMEN H. T. 1913.

Lördagens skrivningar.

Uppgifter för uppsats på *tyska* eller *franska* för real-gymnasiet samt på *tyska* eller *engelska* eller *franska* för latin-gymnasiet.

1. Vår trädgård.
2. Berätta om mordet på Gustav III.
3. De första morgontimmarna i en stad.

Tyskt översättningsprov för real- och latingymnasiet.

Halle den 9 maj 1913.

Käre vän!

Såsom du torde hava märkt, är min yngste bror Henrik en något orolig natur. Under sista året har liksom en feber kommit över honom. Intet här i landet behagar honom längre, allt synes honom trångt, fattigt och smått. Han inbillar sig, att vi i Tyskland leva i ett slags träldom, och att medborgaren här ej har några rättigheter. Han tror, att andra länder äro mycket rikare och vida mer än vårt land erbjuda tillfälle till god utkomst. Därför tänker han utvandra till Förenta staterna. Mina föräldrar hava på allt möjligt sätt sökt förmå honom att uppgiva denna plan, men deras invändningar hjälpa icke.

Du har ju en farbror, som levat länge i Amerika. Var snäll och fråga honom, vad han tänker om Henriks förehavande. Skulle din farbror avråda honom att utvandra, så meddela mig i ditt svar även skälen därtill.

De bästa hälsningar från oss alla till dig och de dina! Jag tackar dig på förhand hjärtligast för ditt besvär.

Din
K. Winter.

Engelskt översättningsprov för latingymnasiet.

Bästa Carl!

Jag fann ditt brev på mitt bord i går kväll, då jag och min äldsta broder kommo hem från en stor bjudning hos vår svåger och syster. Och det första jag gör nu på morgonen, är att skriva svar på det. Jag kommer att resa härifrån i övermorgon bittida med snälltåget. Naturligtvis skulle det vara ett stort nöje för mig

Digitized by Google

att få ditt sällskap på resan. Jag har ännu ett högst angenämt minne av vår utrikes färd för ett par år sedan. Det var avgjort en av de trevligaste resor jag någonsin gjort. Men det är tyvärr en omständighet förbunden med den resa jag nu står i begrepp att företaga, som torde göra dig mindre benägen att göra sällskap med mig, nämligen att jag är tvungen att stanna några dagar i Köpenhamn och likaså i norra Tyskland för att uppgöra några affärer av vikt. Först därefter är jag fri att fara direkt ned till Nizza, dit jag längtar fullt ut lika mycket som du. Skulle du inte kunna ställa så, att du sluter dig till mig i Hamburg?

Din tillgivne
Albert.

Franskt översättningsprov för real- och latingymnasiet.

Charlotte Corday föddes 1768 nära Caen. Redan under sin barndom visade hon stor lust för läsning, och särskilt beundrade hon Corneilles hjältar och hjältinnor. Denna smak för litteraturen utvecklade sig hos henne mer och mer. Snart läste hon med stort intresse Rousseau och Voltaire. Under franska revolutionen följde hon uppmärksamt de politiska händelserna i Frankrike. Fördrivna girondister, som kommo till Caen, där hon sedan 1790 hade bott hos en kvinnlig släkting, skildrade för henne Marats förfärliga tyranni och under inflytande av dessa skildringar beslöt hon att befria Frankrike från tyrannen. Hon kom till Paris den 11 juli 1793, och redan den 13 begav hon sig till Marat, som satt i sitt badkar, då hon inträdde. Efter några ögonblick hade hon stött dolken i hans bröst. — Charlotte Corday dömdes till döden och besteg schavotten i den fasta övertygelsen, att hon gjort sin plikt. »Jag har dödat en människa — sade hon i fängelset — för att rädda hundratusen.»

* *
*

Halle, den 9. Mai (9./5.) 1913.

Lieber Freund!

Wie Du gemerkt (auch: bemerkt) haben dürftest (Wie Du gemerkt haben wirst) (Wie Du wohl gem. hast), ist mein jüngster Bruder Heinrich eine etwas unruhige Natur. Im letzten Jahre (besser als: Während [Im Laufe] des letzten Jahres) ist es wie ein Fieber (es einem Fieber gleich) (ist wie [gleichsam] ein Fieber) (ist eine Art Fieber) über ihn gekommen. Hier zu (im) Lande gefällt ihm nichts mehr (Nichts gefällt ihm mehr hier zu Lande), alles erscheint[1] ihm eng, arm/selig/ (ärmlich) und dürftig (gering)

Digitized by Google

(alles kommt ihm eng . . . vor). Er bildet sich ein, wir in Deutschland lebten in einer Art Knechtschaft und der Bürger[2] hier habe (besitze, hätte) (Bürger habe hier) keine Rechte [sich ein, dass wir . . in einer A. K. lebten[3] (leben) u. der B. hier keine R. besitze[3] (habe, hätte)]. Er glaubt, andere Länder seien (wären) viel reicher und böten (gewährten) in /viel/ höherem Masse (weit mehr) als unser Land Gelegenheit (gewährten weit [viel] bessere Gelegenheit als unser Land) zu gutem Auskommen (für /ein/ gutes A.) (Er glaubt, dass andere L. viel r. wären[3] (seien) und in h. M. Gel. zu g. A. böten[3] [/dar/bieten]). Deshalb (Darum) beabsichtigt er (denkt er daran[4]) nach den Vereinigten Staaten auszuwandern. Meine Eltern haben auf jede (alle) mögliche Weise[5] ihn /dazu/ zu bewegen[6] (veranlassen) (ihn dazu[4] zu bringen) versucht (Meine E. h. a. . . . W. versucht ihn dazu[4] zu bewegen [veranlassen, bringen] diesen Plan aufzugeben (von diesem Plan abzustehen [abzulassen]), ihre Einwendungen (Einwände) halfen aber (jedoch) nichts[6a].

Du hast ja einen Onkel, der lange /Zeit (Jahre)/ in Amerika gelebt hat (der seit langem [langer Zeit, langen Jahren] in Amerika lebt[7]). Bitte, (sei so[8] gut [freundlich] und[,]) frage ihn (Frage ihn gefälligst [gefl.]), wie[9] er über Heinrichs Vorhaben (über das V. Heinrichs) denkt (was es von dem[10] Vorhaben Heinrichs hält [nicht gut: denkt]). Sollte[11] Dein Onkel ihm /davon/ abraten auszuwandern (Sollte D. O. ihm vom [das] Auswandern abraten), dann (so) teile mir in Deiner Antwort auch die Gründe hierfür (dafür) mit.

Die besten Grüsse von uns allen an (für) Dich und die /l./ Deinen (Deinigen)! Ich danke Dir im voraus herzlichst (aufs herzlichste) für Deine Mühe (Im voraus herzlichsten Dank für D. M.).

Dein /treuer/ /Freund/ (/Dir/ /treu ergebener/) (/ergebener/)

K. W.

Anmerkungen.

1) nicht: scheint ihm eng; dagegen: scheint ihm eng zu sein. — 2) nicht: Mitbürger. — 3) Indikativ wäre schlecht. — 4) darf nicht fehlen. — 5) nicht: alle . . Weisen. — 6) „vermögen" ist schlecht. — 6a) nicht gut: „nicht". — 7) nicht: gelebt hat. — 8) „*so*" darf nicht fehlen. — 9) nicht: was. — 10) nicht: den (plur.) — 11) nicht: würde; wohl lässt sich auch sagen: Falls (Wenn) Dein O. ihm abrät.

C. K.

Halle, den 9. Mai 1913.

Lieber[1] Freund![2]

Wie Du wohl (wahrscheinlich) gemerkt (bemerkt) hast (Wie Du gemerkt haben dürftest), ist mein jüngster Bruder Heinrich eine etwas unruhige Natur (von etwas unruhiger Natur). Während des letzten Jahres ist es wie (ist gleichsam) ein Fieber über ihn gekommen (hat ihn gleichsam ein Fieber überkommen). Nichts hier im Lande

Digitized by Google

(hierzulande) gefällt (behagt) ihm mehr (länger), alles erscheint (scheint) ihm (alles ist seiner Meinung, Ansicht nach), eng, arm (dürftig) und klein (alles kommt ihm eng usw. vor). Er bildet sich ein, dass wir in Deutschland in einer Art /von/ Knechtschaft (Sklaverei) leben, und dass der Bürger[3] hier keine Rechte hat (besitzt) (bildet sich ein, wir leben — — — und der Bürger hat keine Rechte) (wir lebten — — — und der Bürger habe — — —). Er glaubt, dass andere Länder viel (weit) reicher sind und weit (beiweitem) mehr als unser Land Gelegenheit zu gutem Auskommen bieten (darbieten)[4] (Er glaubt, andere Länder seien — — — und böten — — —)[5]. Er gedenkt[6] (beabsichtigt) daher (deshalb) nach den Vereinigten Staaten auszuwandern. Meine Eltern haben auf alle mögliche Weise (auf jede Weise) versucht, ihn von diesem Plan abzubringen (ihn zu bewegen od. ihn dahin zu bringen od. ihn /dazu/ zu vermögen, diesen Plan aufzugeben), aber ihre Einwände (Einwendungen) helfen nichts[7] (sind wirkungslos).

Du hast ja einen Oheim (Onkel), der lange in Amerika gelebt hat. Sei so freundlich (gut) und frage ihn /doch/ [Willst (Wolltest) Du /vielleicht/ so freundlich sein und ihn fragen (ihn zu fragen)], was er von Heinrichs Vorhaben (Plan) hält (zu Heinrichs Vorhaben meint) (über Heinrichs Vorhaben denkt). Sollte Dein Oheim ihm abraten auszuwandern (ihm vom Auswandern abraten), so teile mir / bitte,/ in Deiner Antwort auch die Gründe dafür (dazu) mit.

Die besten Grüsse von uns allen Dir und den Deinen (Deinigen) (an Dich und die Deinen)! Ich danke Dir im voraus herzlichst für Deine Mühe. (Im voraus Dir f. D. M. herzlichst dankend).

Dein
K. Winter.

Anmerkungen.

1) »Mein l. Fr.» etwas gesucht und gönnerhaft. — 2) Statt »Freund» auch der Vorname oder auch der Familienname möglich. — 3) Nicht: »Mitbürger». — 4) Nicht: »erbieten» (dies nur in dem Ausdruck »sich erbieten etw. zu tun»). — 5) Der Konjunktiv hier stark schriftsprachlich; im Briefstil, der sich gern an die (gebildete) Umgangssprache anschliesst, ist in solchen Fällen wohl entschieden der Indikativ vorzuziehen. — 6) Nicht unmöglich: »denkt». — 7) Unmöglich: »nicht».

Ernst A. Meyer.

Halle, d. 9. Mai 1913.

Lieber Freund!

Wie Du gemerkt[1] haben dürftest (wirst),[2] ist mein jüngster Bruder Heinrich eine etwas unruhige Natur. Während des letzten Jahres ist etwas[3] wie ein Fieber über ihn gekommen. Nichts hierzulande (hier im Lande) gefällt ihm mehr[4] (Nichts gefällt ihm mehr hier im Lande), alles scheint (erscheint)[5] ihm eng/e/, arm und klein. Er bildet sich ein, dass wir in Deutschland in einer Art /von/

Digitized by Google

Knechtschaft (Sklaverei) leben und dass der Bürger[6] hier keine[7] Rechte[8] hat.[9] Er glaubt, dass andere Länder viel reicher sind und weit mehr als unser Land Gelegenheit/en/ zu gutem Auskommen /dar/bieten[10]. Darum will er nach den (in die) vereinigten Staaten auswandern. Meine Eltern haben auf jede /nur/ mögliche Weise[11] versucht, ihn zum Aufgeben dieses Plans zu bewegen (veranlassen)[12] (ihn /dazu/ zu veranlassen, diesen Plan aufzugeben), aber ihre Einwände helfen nicht.

Du hast ja einen Onkel, der lange in Amerika gelebt hat. Sei so[13] freundlich, ihn zu fragen (und frage ihn), was er von Heinrichs Vorhaben hält (über H:s. V. denkt, zu H:s. V. meint). Sollte[14] ihm Dein Onkel vom Auswandern abraten (/davon/ abraten, auszuwandern), so teile mir in Deiner Antwort auch die Gründe hiefür[15] mit.

Die besten Grüsse von uns allen an[16] Dich und die Deinen! Ich danke Dir im voraus herzlichst für Deine Mühe.

Dein
K. Winter.

Anmerkungen.

1) Eventuell: bemerkt (iakttagit). 2) „Möchtest" ist veraltet. 3) „Ist wie ein Fieber über ihn gekommen" wäre schlecht, da dieser Satz kein Subjekt hat. 4) Nicht gut: länger. 5) Scheint = förefaller, erscheint = ter sig. 6) Bürger ist man in seinem Verhältnis zu dem Gemeinwesen, dem man angehört, Mitbürger in Bezug auf die übrigen Angehörigen dieses Gemeinwesens. Also: „jemand ist beliebt bei allen seinen Mitbürgern", aber „römischer Bürger". 7) Schlecht: „nicht einige". 8) Schlecht: „Gerechtigkeiten". 9) Der Indikativ liegt mir hier und an den folgenden Stellen viel näher als der Konjunktiv. 10) Nicht „erbieten". 11) „Auf alle mögliche Weise" ist vielleicht nicht ganz korrekt, kann aber keinesfalls als Fehler betrachtet werden. 12) „Vermögen" ist in diesem Sinn nur in gehobener Sprache gebräuchlich. 13) Darf nicht fehlen! 14) Natürlich nicht: würde. 15) Nicht gerne: „hierzu". 16) Natürlich nicht: „zu".

Hans Sperber.

Uppsala Version.

/My/ Dear Charles (Charlie, Charley),

I found your letter /lying/ on my table last (yesterday) night[1] when my[2] eldest[2] brother[2] and[2] I[2] came (got, returned, arrived) home (got back) from a big[3] party at my married sister's[4] (sister and brother-in-law's[5] /house/). And the first thing I do (am doing) (And my first act) this morning is to answer (write an answer to) it. I /shall, am going to/ leave (go from, depart from, take my departure from) here early /in the morning/ /on/ the day after tomorrow, by the express (fast) train. Of course (Naturally) it would be great pleasure to (for) me to have (get)[6] your company on the journey[8] (way). I still have very (extremely) pleasant (agreeable) recollections (memories) [a very (extremely) . . . recollection[7] . . .]

Digitized by Google

of our trip (tour[8]) abroad (foreign trip, foreign tour) a year or two (some years) ago. It was decidedly (certainly) one of the pleasantest (jolliest **F**, nicest, most agreeable, most enjoyable) /trips (journeys)/[8] I have ever made (taken). But, unfortunately, there is a (one) circumstance connected (in connection) with the trip (journey)[8] I am making (taking) [going to make (take), on the point of making[9] (taking)] that (which)[10] will[11] /probably/ make (render) you less inclined to keep (bear) me (give me your) company /this time/, and that is (namely) that I am (shall be) obliged (compelled) to [that I must (have to, shall have to] stop (remain, stay) a few (some) days in (at) Copenhagen and again (likewise, also) in /the/ north[12] /of/ Germany /in order/ to settle (for the purpose of settling) some important /pieces of/ business [business matters (affairs)[13], business of importance]. Not until then[14] (after that) shall I be free (at liberty, at leisure) to go (proceed, run **F**) straight down to Nice, which /place/ I long (am longing) to reach (where I am longing to arrive, which I am longing for)[15] quite (fully, every bit) as much (heartily) as you. Could you not (not you) (couldn't you) arrange (manage) to [arrange (manage) things (matters) so as to (so that you could)] join me in (at) Hamburg?

Yours /affectionately (ever)/
Albert (Bert, Bertie).

Notes.

(1) "Evening" does not suit, in my opinion,—unless the party broke up indecently early. — (2) Obs. word-order. — (3) Not "large": "great" would imply something unusually splendid in the way of a party. — (4) Seems most natural expression to me. — (5) Obs. word-order. — (6) Doubtful. — (7) I much prefer the plural. — (8) "Journey" is only the passage from one place to another; a "trip" is generally short; a "tour" is generally of some length, and return to the starting-point is implied; "excursion" implies a large number of partakers; "voyage", of course, impossible. Which of the other words should be employed is not, I think, always quite clean in this piece. — (9) Not good. — (10) Not good, but allowable. — (11) I do not think anything else will do. — (12) "In northern G." would do, but not very good. — (13) Not "affairs" alone. — (14) "Just" not to be used. — (15) Doubtful.

This piece seems to me a particularly difficult test. The constructor of it may be congratulated on working in so many knotty points in so few lines—if that is a matter for congratulation. I propose to try it on my own long-suffering pupils here at an early opportunity.

Sydney J. Charleston.

"A Journey Due South".

Dear (My dear) Charles (Charlie, Charley),

I found your letter (note) on my table yesterday evening (last night, yesterday night, last evening) when my eldest brother and I[1]

Digitized by Google

(> I and my eldest brother) got (came, returned) home from a big (great, large) party[2] at the house of our sister and brother-in-law (at our brother-in-law's and sister's). And the /very/ first thing I do[3] (I am doing now, I am now doing) in the morning is to answer (reply to) it [is to write (pen, jot down) an answer (a reply) to[4] it] (is to drop you a line or two in reply). I'm going to (I shall) leave (start from) here[5] (depart hence **A**) early /on/ the day after tomorrow (to-morrow) by the morning express (the fast train). It would[6] of course (naturally) [Of course (Naturally) it would] be a great pleasure for (to) me [give (afford) me great pleasure] to have your company (society, companionship) on the journey (to have you as a travelling companion). I still[6] have (I have still) an extremely (a highly) pleasant (agreeable, delightful) memory (remembrance, recollection) of our foreign trip (tour) [journey abroad][7] a couple of years (a year or two) since (ago). It (That) was decidedly (undoubtedly, indisputably) one of the pleasantest (nicest **F**, most delightful, most charming, jolliest **F**, rippingest F) journeys /that/ I have (had) ever made (done **F**)[8]. But unfortunately (alas **A**, I am sorry to say) there is one[9] circumstance (thing) connected with (attached to, associated with, bound up with) the journey /that (which)/ I am about to undertake (make) [I am on the point of undertaking (making)] (upon which I am about to embark [on the point of embarking]) which might very well (very likely, I suppose, I conceive, I fancy,) make (render) you less disposed (inclined, willing) to give me your company; and that is (, namely)[10], that I am obliged (compelled) to stay (stop **F**, sojourn **A**) a few (some) days in (at)[11] Copenhagen and likewise (also) in the north (North) of Germany (in North Germany, in northern Germany) /in order/ to settle some important matters of business (business matters, business affairs). Not until (Only)[12] after that (then) am I free to travel straight through[12] to Nice (Nizza), where I long (yearn) to be quite (fully) as much as you /do/. Could you not so (Would you not be able so to) arrange matters that you should (arrange to) join me at (in)[11] Hamburg?

Yours very sincerely (Very sincerely Yours),

Albert (Bertie, Bert).

Notes and Comments.

The following notes are based on the scripts done by a small class of eight fairly advanced first-year students at Handelshögskolan, making their translations without the help of a dictionary or grammar in something under an hour. Mere eccentricities and purely individual mistakes are ignored. The numbers within brackets show how many of the eigth adopted the rendering in question.

(1) It is considered polite in English to give precedence to others, and so not to write (as all my pupils did) "I and my eldest brother". — (2) *entertainment* would imply some organized amusement, such as conjuring, theatricals etc. — (3) "And the first I will do" = "the first of the things already mentioned which I wish to do". — (4) "an answer on it" (5) = a reply

Digitized by Google

written on the back of Charles's letter. — (5) "I shall (am going to) go from here" (5) seems to me extremely unlikely, unless a destination is mentioned as well as the point of departure. There appears to be no reason for a statement of willingness ("I will leave") or of arrangement ("I am to start"). "Early *on* the day after to-morrow"; but "early in the day" or "early in the morning of the day after to-morrow". Not: "*with* the express" (5). — (6) "it should give me great pleasure" means, in present English, "it *ought* to give me great pleasure [but it doesn't]"—which does not appear to represent the original very exactly. A similar perversion is obtained if we say in the next sentence, "Still I have a pleasant memory", for 'Still' or 'Yet' at the beginning of a sentence in prose mean "Nevertheless", "Notwithstanding". — (7) "of our going abroad" (4) would refer to the start of the journey rather than to the whole trip. — (8) "do a journey" is distinctly colloquial, with the idea of 'getting through' or 'achieving'. — (9) It does not seem to me that the indefinite article (8) is emphatic enough here: would not 'en' here be slightly stressed in the Swedish?* — (10) 'namely' is quite in order here, for one is 'naming' or explaining the 'circumstance' mentioned and not, so to speak, explaining or giving reasons for a fact or action; but it must go at the beginning of the sentence—not, "I am namely obliged to stop", or "I have namely to stop". After the 'circumstance' has been so definitely mentioned, it seems to me less likely that one would separate the explanation completely from it and begin a new sentence with "The fact is, that" ... — (11) Preference is given to 'in' in connexion with Copenhagen and to 'at' in connexion with Hamburg, because the business would probably be transacted at various points within the limits of Copenhagen, while the meeting must take place at some one definite point in Hamburg—perhaps the railway station or the usual hotel. — (12) Not 'first' or 'at first'; and preferably inversion of subject and predicate after initial 'Only' in this sense (not when it expresses a condition). Not 'directly' (6), which means 'immediately'; and preferably not 'direct', which limits the travellers to the shortest route. There are, for instance, through trains from Stockholm to Gothenburg both via Laxå and via Ludvika, but only the former would naturally be called a *direct* route.

C. S. Fearenside.

A Gothenburg Version.

/My/ dear Charles,

I found your letter on my table last night (yesterday evening) on returning (coming) home with my eldest brother (when my eldest brother and I came home) from a big (large) party at our brother-in-law's (brother-in-law and sister's). And I am answering it the first thing this morning (And the first thing I am doing this morning is to answer it). I am leaving (shall leave, leave, shall be leaving) here by the express [mail/train/] early the day after to-morrow. Of course it would (It would of course) be a great pleasure to me (give me great pleasure) to have your company on the journey. I still have a very agreeable recollection (remembrance) of our trip (tour, journey) abroad /of/ a few years ago. It was decidedly (certainly) one of the pleasantest (most pleasant, most agreeable, jolliest F) journeys I ever made (had). But unfortunately there is one circumstance connected with the journey I am about

* »Jo!» Korrekturläsarens anmärkning.

Digitized by Google

to undertake that (which) will probably (which, it is very likely, will) make you less inclined to keep me company, namely (v.z.) that I am (shall be) forced (shall have) to stop for some days in Copenhagen as well as (and also) in North Germany /in order/ to settle some important matters of business (business matters, business, business transactions). Not until (till) then shall I be free to go straight through to Nice, for which I am longing (I long) quite (fully) as much as you /are[1]/. Could you not (Couldn't you) arrange /matters (things) so as/ to join me in (at) Hamburg?

Your affectionate
Albert.

---

1) Efter "I long" bör sättas *do.*

G. E. Fuhrken.

Thème français.

Charlotte Corday naquit en 1768 près de Caen. Déjà pendant son enfance (Dès l'enfance) elle montrait un grand plaisir à lire (un goût vif pour la lecture) et elle admirait surtout (spécialement) les héros et les héroïnes de Corneille. Ce goût pour la littérature se développa /chez elle/ de plus en plus. Bientôt elle lut avec /un/ grand intérêt Rousseau et Voltaire. Pendant la révolution française, elle suivit attentivement (avec attention) les événements politiques en France. Des girondins proscrits, qui vinrent à Caen où elle habitait depuis 1790 chez une parente, lui décrivirent (dépeignirent) la terrible (l'affreuse, l'épouvantable) tyrannie de Marat, et, sous l'influence de ces récits (descriptions), elle décida de délivrer (débarrasser) la France du tyran. Elle arriva (vint) à Paris le 11 juin 1793 et déjà (dès) le 13 elle se rendit (alla) chez Marat qui était dans sa baignoire (son bain, prenait un bain*) quand elle entra. Au bout de (Après) quelques instants, elle lui plongea (Quelques instants après, elle lui avait plongé) un (son) poignard dans la poitrine.

Charlotte Corday fut condamnée à mort et monta à (sur) l'échafaud avec (dans) la ferme conviction qu'elle avait fait (accompli) son devoir. «J'ai tué un homme, dit-elle (disait-elle) dans la (sa) prison, pour en sauver cent mille.»

P. Méaly.

---

* *Prenait un bain* går svårligen för sig här med hänsyn till de säregna omständigheterna. Det var ju icke fråga om ett bad i vanlig mening; därför säger också den svenska texten försiktigt »satt i sitt badkar».

Korrekturläsarens anmärkning.

Digitized by Google

Thème français.

Charlotte Corday naquit (était née)[1] en 1768 près de /la ville de/ Caen. Dès sa plus tendre jeunesse (son enfance), elle montra un grand amour de (goût très vif pour) la lecture, et elle admirait /tout/ particulièrement les héros et les héroïnes de Corneille. Ce goût pour /de/ la littérature se développa (ne fit que se développer) chez elle de plus en plus (chaque jour davantage). Bientôt (Quelque temps) après, elle lut avec grand intérêt (un intérêt captivant) Rousseau et Voltaire. Pendant la révolution française, elle suivit avec attention les évènements politiques de la France (qui se déroulaient en France). Les Girondins pourchassés[2] qui vinrent à Caen où elle habitait chez une parente depuis 1790, lui dépeignirent l'épouvantable tyrannie de Marat (venaient ... dépeignaient ...), et sous l'influence de ces descriptions elle décida de (résolut, prit la résolution, se décida à) délivrer (débarrasser) la France du tyran. Elle arriva (fut) à Paris le 11 juillet 1793, et dès le 13 elle se rendit (alla) chez Marat (Elle était à ... et dès le 13 elle se rendait ...) qui était (se trouvait) assis dans sa baignoire lorsqu'elle entra. Quelques instants après, elle lui avait enfoncé (plongé) un poignard dans la poitrine (le sein)[3]. Charlotte Corday fut condamnée à /la peine de/ mort, et elle monta sur l'échafaud[4] (alla à la guillotine) avec la ferme conviction (l'absolue certitude) qu'elle avait fait (accompli) (d'avoir fait, accompli) son devoir. «J'ai tué[5] un homme, disait-elle en prison (dans sa prison), /mais c'est/ pour en sauver cent mille (des milliers, des milliers et des milliers)».

Notes.

1) Le plus-que-parfait est souvent employé dans les biographies pour marquer la date de la naissance. 2) Non pas *bannis*, car la Convention cherchait en réalité à s' en emparer pour les mettre à mort, ce qu'elle fit un peu plus tard. 3) *Plonger dans le sein* est une expression emphatique; c'est l'expression tragique. 4) Il importe de traduire ici très exactement, car à cette époque, la guillotine était surélevée de plusieurs marches. 5) Et non: *assassiné* ... qui impliquerait un sens défavorable.

Virgile Pinot.

Måndagens skrivningar.

Uppgifter för uppsats på *engelska* eller *franska* för *real*-gymnasiet.

1. Svenska julseder.
2. Skildring av en kapplöpning.
3. Ett vattenfall i norra Sverige.

(Ungefärligt innehåll: älven rinner bred, lugn och mörk mellan skogiga och sandiga stränder — massor av timmer-

Digitized by Google

stockar flyta nedåt — älven tränges samman mellan klippor — störtar sig utför en ganska hög brant — skummet kastas högt upp — stockarna slungas våldsamt i virvlarna — man ser många dyka upp ett gott stycke nedanför — dånet av vattenfallet höres vida omkring — intrycket av det hela på åskådaren).

Engelskt översättningsprov för realgymnasiet.

En rik engelsk dam hade rest in till London för att höra den berömda sångerskan Patti. Hon hade skaffat sig en biljett på förhand och skrivit och beställt rum på ett första klassens hotell. Det var tämligen sent på aftonen, då hon anlände till hotellet, och hon hade nätt och jämt tid att kläda sig och åka till konsertsalen, där hon med mycken förtjusning hörde Patti sjunga beundransvärt som vanligt. Följande morgon kom hon inrusande på hotellets kontor och fordrade att genast få ett annat rum. Man beklagade artigt, att det icke fanns något annat rum ledigt, och frågade, vad som var att anmärka mot det rum hon fått. »Det skall jag säga er», svarade hon. »Jag älskar och förstår mig på musik och har kommit hit för att höra den gudomliga Patti. Men om ni inbillar er, att jag tänker finna mig i att ett oförskämt fruntimmer skriker med gäll röst hela morgonen i rummet bredvid mitt, så misstager ni er. Antingen ger ni mig ögonblickligen ett annat rum, eller också flyttar jag till ett annat hotell». »Men, min fru, er sjungande granne är den gudomliga Patti.»

Franskt översättningsprov för realgymnasiet.

En rik herre i den gamla republiken Venedig var avundsjuk på den berömde sångaren och kompositören Stradella, emedan en dam, vars hand de båda eftersträvade, föredrog Stradella. Han lejde därför tvenne män för att mörda den lycklige rivalen. Dessa förföljde Stradella från stad till stad och träffade honom slutligen i Rom en dag, då han skulle uppföra ett musikverk i en av kyrkorna. De beslöto genast att övervara denna högtidlighet och att mörda Stradella vid utgången ur kyrkan. Men då de hörde hans härliga stämma, blevo de, liksom hela den övriga publiken, så gripna, att de efter konsertens slut gingo fram till honom och underrättade honom om den fara, som hotade honom, samt rådde honom att lämna Rom fortast möjligt. Han räddades sålunda den gången, vilket icke hindrade den rike venetianaren att senare verkställa sina hämndplaner.

* *
*

Digitized by Google

Uppsala Version.

A rich (wealthy) English lady had gone [travelled,[1] run) up (in) to London (made the trip to L.) /in order/ to hear the celebrated (renowned, famous, noted, illustrious, far-famed) singer (cantatrice), Patti (Patti, the celebrated singer). She had obtained (got, procured, secured) a (her) ticket in advance (beforehand) [had booked[2] her seat (place) beforehand (in a.)] and /had/ written to engage (take, book) [and engaged (taken, booked)] a room at a first-class hotel. It was rather (pretty, fairly, somewhat) late in the afternoon[3] when she arrived at (reached) the hotel, and she had only just (barely, scarcely) /the/[4] time to dress (change /her clothes/, put on evening dress[5]) and drive to the concert-hall, where, with much (great) delight,[6] she[6] heard Patti sing,[7] wonderfully (admirably) as usual. On the next (following) morning she came rushing (running, **F.** tearing) into the hotel office (office of the h.) and demanded another room (a change of rooms) at once (immediately, instanter) [demanded that[9] they[9] should[9] give her another room (a c. of.r-s) at once (i., i.)]. They politely regretted (expressed their regret, said they were sorry) that there was no other room free (empty, vacant, unoccupied) and asked (enquired) (asking, enquiring) what fault there was (to find) [what was wrong (the matter)] with the room /that/ she had got. "I will[10] tell you", she answered (replied). "I love and understand music, and /I/[11] have come here (in order) to hear the divine Patti. But, if you imagine (deceive yourselves) that I am going to (I propose to) put up with (submit to, acquiesce in) an impudent (shameless) woman/'s/ shrieking (screaming, screeching, caterwauling) /in[12] a[12] shrill[12] voice/[12] all /the/ morning in the room next /to/ mine, /then/ you are making (make) a mistake. /You must/ Either give me another room immediately (on the spot, at once, on the instant), or I /shall/[13] go (move) to another hotel". "But, madam, your[14] singing[14] neighbour[14] [your n. who (that) sings /so much/, your n. who (that) is always singing] is the divine Patti /herself/".

Notes.

1) Possible, not good. 2) Best. 3) Not: evening. 4) Better without article. 5) Perhaps more than the text implies. 6) Obs! word-order. 7) Not: singing. 9) Such an expression as "demanded to get" would not do. 10) Not: shall. 11) Better to insert "I". 12) Unnecessary. 13) Best to include. 14) Not a very likely English expression, but possible. Can scarcely be turned without the addition of extra words.

Sydney J. Charleston.

Digitized by Google

The Divine Patti.

A rich (well-to-do, wealthy) English lady (Englishwoman) had gone up (in) to London (town) [travelled (journeyed) up to London] /in order/ to hear (for the purpose of hearing) the famous (celebrated, renowned) singer (vocalist, songstress **A**)[1] Patti. She had got /herself/ [procured (obtained) /for herself/] a ticket beforehand (in advance) [secured a reserved seat] and had written to take (secure, order) a room at (in) a first-class (first-rate, superior, fashionable) hotel. It was pretty (rather, a bit **F**) late in the afternoon[2] when she arrived at (reached, got to) the hotel, and she had only just (barely) time [and there was scarcely time, and she scarcely had time enough, and she had scarcely enough time][3] to dress (to change /her dress/)[4] and drive to the concert-hall[5], where, with great pleasure (delight), she heard Patti sing admirably (wonderfully) as usual. The following (The next, Next) morning [On the morning of the following (the next) day] she came (went) rushing into the hotel office (the office of the hotel) and demanded (insisted on having)[6] another room immediately (at once). They politely regretted (regretted politely, politely expressed their regret) that there was no (there was'nt any) other room (apartment) free (vacant, unoccupied), and asked (enquired, inquired) what objection there was to [what there was to object to (remark against), what she had against, what was the matter with] the room /that/ she had /got/. "I will tell you (That I can soon tell you)", she answered, (replied, returned) [answered (replied, returned) she]. "I love (am fond of, am devoted to) music and know something about it (I love and understand music) and have come here /in order (on purpose)/ to hear (for the purpose of hearing) the diva (the divine) Patti. But if you fancy (imagine, suppose) that I can put up with (stand, endure) a wretch of a (a horrid, horrible, impertinent, shameless)[7] female (woman) yelling (screaming, shrieking, squawking) the whole morning in an ear-piercing (a shrill, a squeally, a high-pitched) voice[8] in the room next to mine, you are very much (completely) mistaken [you make a grave (a very great) mistake (error)]. Either[9] you will give me another room immediately [instantly, this /very/ instant (moment)] or /failing that/ I shall (will) move (go) to another hotel". — "But, madam[10], your singing (vocal) neighbour is /none other than/ the divine Patti"!

Notes and Comments.

These notes are based exclusively on the translations made by a small class of fairly advanced students at Handelshögskolan, working without the aid of dictionaries etc. and taking under an hour over it.

(1) "songstress", as applied to human beings, is a poetical or romantic word not inapplicable, apparently, to the singer in question at her prime. Other methods attempted to express the sex of the singer suggest the bill of a circus or variety entertainment—e.g. 'the lady singer', 'the female singer' [cf. "The Lady Cyclist", or "Fatta, the Female Hercules"]. — (2)

Digitized by Google

All my class wrote 'evening'; but the concert would not end until 'late in the *evening*'. — (3) 'Scarcely had she time' would require a following sentence beginning with 'before' . . . — (4) 'dress herself' would imply a preceding state of nudity—a costume seldom (I believe) adopted by English ladies for travelling. — (5) 'music-hall' = variety-theatre, where "serious" artistes of Madame Patti's eminence never appeared till quite lately. If one writes 'where she rejoiced to hear Patty singing', one implies that P. was already singing when the irascible dame arrived. — (6) 'asked for another room' does not suggest the least degree of urgency or imperiousness, though in itself it is more applicable to a concrete thing like a room than to an intangible thing like the 'objections' mentioned in the following sentence. — (7) The favourite renderings of oförskämd—'rude', 'impudent' and 'unpleasant'—seem to me to require a more direct and personal or individual contact with the next-door neighbour. — (8) The grievance, I take it, was not that the voice was 'loud' (that is, that its 'volume' was great) but that it was 'shrill' (that is, that its 'pitch' was such as not to be readily ignored). — (9) The alternative given in the text is couched in the tone of customary authority; while such a rendering as 'If you don't give me another room at once, I move to another hotel' is rather the threatening tone of one who feels it necessary to assert rather than assume a position of authority. — (10) Only one of my class got the mode of address right. Other renderings were: 'But Mrs' (: spelt 'missus' when used as a vocative: a little more drill in the use of common abbreviations seems highly desirable); 'But, mistress' (excellent, if the story were laid in Shakspere's day: cf. Queen Elizabeth's celebrated speech of thanks to Mrs Archbishop Parker); 'But, my lady' (which would scarcely be used in England unless the wealthy lady were also a 'lady of title').

C. S. Fearenside.

A Gothenburg Version.

A rich English lady had travelled (gone) up to London (town) /in order/ to hear the famous (celebrated, renowned) singer, Patti. She had procured (booked, taken) a ticket in advance and had /written and/ ordered a room at a first-class (high-class) hotel. It was rather late in the evening when[1] she reached (arrived at) the hotel, and she had only just (had barely) time to dress and drive to the concert-hall, where with much delight (great rapture) she heard Patti sing[2] as admirably (wonderfully) as ever (usual). The following morning (Next morning) she came rushing into the hotel office (office of the hotel) and demanded another room at once. They politely regretted (expressed their regret) that there was not another[3] room free (unoccupied), and asked what her objection was to the one (room) she had. "I will tell you", she answered. "I love and understand music, and have come here to hear the divine Patti. But if you imagine that I intend (mean) to submit to (put up with, stand, endure) an impertinent woman (female) screaming (shrieking, bawling F) in a shrill (piercing) voice all the (the whole) morning in the rom next to (adjoining) mine, you are mistaken (make a mistake). Either you give me another room at once (immediately), or I go (move) to another hotel". "But, madam, your singing neighbour is the divine Patti /herself/".

1) not *as*. — 2) not *when she sang*. — 3) not *no other*.

G. E. Fuhrken.

Digitized by Google

Thème français.

Un riche seigneur dans (de) l'ancienne république de Venise était jaloux du célèbre chanteur et compositeur Stradella parce qu'une dame, dont ils recherchaient (demandaient) tous les deux la main, préférait Stradella. C'est pourquoi il paya (soudoya) deux hommes pour tuer (assassiner) son heureux rival. Ceux-ci poursuivirent Stradella de ville en ville et le rencontrèrent enfin à Rome un jour où il devait faire entendre une œuvre musicale dans une des églises. Ils décidèrent aussitôt d'assister à cette solennité et de tuer (d'assassiner) Stradella à la sortie (au sortir) de l'église. Mais quand (lorsqu') ils entendirent son admirable (sa magnifique, sa ravissante) voix, ils furent, comme /tout/ le reste du public, si saisis (remués) que, le concert fini (après le concert), ils s'avancèrent vers lui (l'abordèrent) pour lui faire part du (l'informer du, lui annoncer le) danger qui le menaçait et lui conseiller de quitter Rome le plus vite possible. Il fut ainsi sauvé (C'est ainsi qu'il fut sauvé) cette fois, ce qui n'empêcha pas le riche Vénitien de mettre à exécution plus tard ses plans de vengeance.

P. Méaly.

Thème français.

Un riche seigneur de l'ancienne[1] république de Venise était jaloux du célèbre chanteur et compositeur Stradella, parce qu' une dame, dont ils briguaient tous les deux la main, préférait Stradella. Le seigneur[2] paya (soudoya) donc[3] deux hommes pour assassiner (tuer) son bienheureux rival. Ceux-ci suivirent (poursuivirent) Stradella de ville en ville et ils finirent par le rejoindre (le rejoignirent enfin) à Rome, un jour où il devait jouer (présenter, p. au public) une œuvre musicale dans une des églises de la ville. Ils décidèrent aussitôt d'assister à cette solennité et d'assassiner Stradella à sa sortie de l'église. Mais lorsqu'ils entendirent cette[4] voix magnifique, ils furent si émus, comme d'ailleurs tout le reste de l'assistance, (du public) qu'ils allèrent à[5] lui, à la fin du concert, pour l'avertir du danger qui le menaçait, et en même temps ils lui conseillèrent[6] (donnèrent le conseil) de quitter Rome le plus vite possible. C'est ainsi qu'il fut sauvé cette fois-là, ce qui n'empêcha pas d'ailleurs le riche vénitien de mettre plus tard à exécution ses projets de vengeance.

Notes.

1) *Ancienne* marque ici une idée de comparaison entre ce qui fut (la république, forme de gouvernement d'autrefois) et ce qui existe aujourd'hui; *vieille* ne marquerait que l'idée d'antiquité. 2) Il vaut mieux répéter ici le mot *seigneur* que de créer quelque doute dans l'esprit du lecteur par l'emploi du pronom *il*. 3) *Donc*, pour éviter l'expression peu harmonieuse: *Aussi ce seigneur*. 4) Démonstratif emphatique; cf latin *ille*. 5) Et non *vers lui* qui serait beaucoup trop faible; *aller à* est synonyme de *aller trouver qq'un*, soit avec une intention amicale, soit avec une intention hostile. 6) *Ils l'avertirent d'avoir à ...* serait trop fort, et exprimerait un ordre.

Virgile Pinot.

Digitized by Google

REALSKOLEXAMEN, H. T. 1913.

Tyskt reproduktionsprov.

Ein Reisender kam einmal spät abends in einem Wirtshaus an. Da alles schon besetzt war, musste er mit dem Hausdiener in demselben Zimmer schlafen. Als er sich ausgezogen hatte, holte er ein Paar Pantoffeln aus seiner Reisetasche hervor. Er zog sie an und band sie mit seinen Strumpfbändern an den Füssen fest. So ausgerüstet legte er sich ins Bett. Der Hausdiener, der dies mit grosser Verwunderung beobachtet hatte, fragte ihn, warum er dies tue. »Ich tue es aus Vorsicht», antwortete der Fremde. »Ich bin nämlich einmal im Traum in eine Glasscherbe getreten. Das hat mir im Schlaf so weh getan, dass ich von da an nie mehr barfuss habe schlafen mögen.»

Tyskt översättningsprov.

En bonde begav sig en dag till staden för att sälja ägg och smör. På vägen fick han i ett öppet fönster se en stor fågelbur, i vilken en brokig papegoja svängde sig fram och tillbaka. Som han aldrig förr hade sett en sådan fågel, stannade han och betraktade länge det underliga djuret. När han slutligen ville fortsätta sin väg, ropade papegojan plötsligt: »Varmed kan jag stå till tjänst?» Bonden blev mycket häpen och visste icke, vad han skulle tänka. Men papegojan upprepade sin fråga i ännu bestämdare ton. Då tog bonden av sig mössan, gjorde en djup bugning och sade: »Jag ber ers nåd om förlåtelse. Jag trodde, att ni var en fågel.»

* *
*

Ein Bauer begab sich eines /schönen/ Tages zur (in die) Stadt (machte sich e. T. auf den Weg zur St.), um Eier und Butter zu verkaufen. Unterwegs (Auf dem Wege) erblickte (sah) er in (an) einem offenstehenden (geöffneten)[1] Fenster einen grossen Vogelkäfig (einen grossen [ein grosses] Vogelbauer), in dem (welchem) ein bunter Papagei sich hin und her schwang (schaukelte). Da er nie zuvor (nie/mals/ vorher, früher nie/mals/) einen derartigen (solchen) Vogel gesehen hatte, blieb er stehen (machte er Halt [halt]) und betrachtete lange /Zeit/ das sonderbare (seltsame) Tier. Als er aber schliesslich (endlich, zuguterletzt [zu guter Letzt]) seinen Weg fortsetzen wollte, rief der Papagei plötzlich: „Womit kann ich dienen?“ Der Bauer war[2] ganz (sehr) entsetzt (war [wurde] sehr bestürzt [betroffen]) und wusste nicht, was er denken sollte. Der Papagei aber (Aber d. P.) wiederholte seine Frage in noch bestimmterem (in einem noch bestimmteren) Ton/e/. Da zog der Bauer seine Mütze (Da nahm d. B. s. M. ab [herunter, vom Kopf]),

Digitized by Google

machte eine tiefe Verbeugung (verbeugte sich tief /zur Erde/) und sagte: „Ich bitte Eu/e/re (Euer, Ew.) Gnaden um Verzeihung (Vergebung), ich glaubte, Sie wären[3] (seien) ein Vogel (dass Sie ein Vogel wären[3] [seien]."

---

1) nicht gut: offenen. — 2) nicht gut: wurde. — 3) besser als: seien; nicht Indikativ.

C. K.

Ein Bauer begab sich eines Tages[1] zur Stadt (in die Stadt),[2] um Eier und Butter zu verkaufen. Auf dem Wege (Unterwegs) erblickte (sah)[3] er in einem offenen Fenster einen grossen Vogelbauer[4] (Vogelkäfig), in welchem (dem) ein bunter Papagei sich hin und her schaukelte (schwang). Da er bis dahin nie/mals/ (Da er noch nie, Da er nie zuvor) einen solchen Vogel gesehen hatte, blieb er stehn und betrachtete lange das wunderliche (merkwürdige) Tier (sah sich lange — — — an). Als er schliesslich (endlich) weitergehn (seinen Weg fortsetzen) wollte, rief der Papagei plötzlich: »Womit kann ich dienen?» (»Womit kann ich zu Diensten stehn?»). Der Bauer war[5] ganz verdutzt (betroffen, verblüfft, erstaunt) und wusste nicht, was er davon halten (denken) sollte. Der Papagei aber wiederholte seine Frage in noch bestimmterem (entschiedenerem) Ton. Da[6] nahm der Bauer die Mütze ab[7], machte eine tiefe Verbeugung (einen tiefen Bückling, Diener, verbeugte sich tief) und sagte: »Ich bitte (Bitt') Euer[8] Gnaden um Verzeihung». (»/Um/ Verzeihung, Euer Gnaden). Ich glaubte, Sie seien (wären) ein Vogel [dass Sie ein V. wären (seien)].»[9]

Anmerkungen.

1) In der (niederen) Umgangssprache kommt wohl auch der Akk. »einen Tag» vor, der aber schriftsprachlich hier entschieden vermieden wird. — 2) Weniger gut: »nach der Stadt». — 3) Nicht unmöglich: »bekam er — zu sehen». — 4) Weniger gut Neutr. »ein grosses Vogelbauer». — 5) Nicht: »wurde»; das Verdutztsein entwickelte sich nicht allmählich, »wurde» also nicht, sondern war sozusagen vollendet da, als der Bauer den P. sprechen hörte. — 6) Nicht »dann». Eine praktische Regel für den Gebrauch von »da» oder »dann» als Übersetzung von schwed. »då» ist folgende: »da» ist zu wählen, wenn sich der »da»-Satz durch einen »als»-Satz an das Vorhergehende anknüpfen lässt, »dann» dagegen, wenn dies durch einen »wenn»-Satz möglich ist. Hier: *Als* der Papagei seine Frage wiederholte, *da* nahm der Bauer usw. —7) Natürlich unmöglich: »von sich ab». — 8) »Euer» hier bekanntlich Genetiv des persönl. Fürworts »Ihr»; abgekürzt »Ew.» (für altes »Ewer» = Euer). Die Genetivqualität des »Euer» in derartigen Ausdrücken ist natürlich in Deutschland nur sprachgeschichtlich Gebildeten bewusst, weshalb es auch nicht selten bereits durch die Form »Eure» ersetzt wird. — 9) In der (niederen) Umgangssprache kommt hier auch der Indikativ vor: Ich glaubte, Sie waren ein Vogel (dass Sie e. V. waren).

Ernst A. Meyer.

Digitized by Google

Ein Bauer begab sich eines Tages[1] in die Stadt (nach der Stadt), um Eier und Butter zu verkaufen. Auf dem Wege erblickte[2] er in einem offenen Fenster einen grossen Vogelkäfig (ein grosses Vogelbauer), in welchem ein bunter Papagei hin und her[3] schaukelte (sich h. u. h. schwang). Da[4] er /noch/ nie vorher einen solchen Vogel gesehen hatte, blieb er stehen und betrachtete lange das wunderliche Tier. Als er schliesslich seinen Weg fortsetzen wollte, rief der Papagei plötslich: „Womit kann ich dienen?"[5] Der Bauer erstaunte sehr (wurde sehr erstaunt) und wusste nicht, was er /davon/ denken sollte. Aber der Papagei wiederholte seine Frage in noch bestimmterem Ton. Da zog der Bauer seine (die) Mütze /ab/[6] (nahm der Bauer seine Mütze ab), machte eine tiefe Verbeugung (einen tiefen Diener) und sagte: „Ich bitte Euer Gnaden um Verzeihung. Ich glaubte, Sie wären (seien)[7] ein Vogel".

Anmerkungen.

1) Nicht: „einen Tag". — 2) Nicht gerne: „bekam er zu sehen". — 3) Nicht gut: „hin und zurück". — 4) Nicht: „wie". — 5) Nicht: zu Diensten stehen. — 6) Nicht: nahm die Mütze von sich. — 7) Eventuell „Ihr wäret". Natürlich nicht: „Sie waren".

Hans Sperber.

Engelskt reproduktionsprov.

(Före uppläsningen lämnas lärjungarna följande upplysningar: *hay-wagon* = höskrinda; *be stuck* = hava kört fast; = *out of temper* ursinnig; *call upon* = åkalla; *Jupiter* = Jupiter; *powers* = makter).

Once upon a time there was a man driving a large hay-wagon loaded with corn along a country road.

As it had been raining heavily during the preceding days and nights, the horses had great difficulty in pulling the wagon, and at last they stopped altogether, the wagon being stuck in the mud. The driver, who was very angry and quite out of temper at finding himself unable to get to his journey's end as quickly as he had hoped, began to use bad words and called upon Jupiter to come and help him.

No sooner had he done so than the god really came in sight. Instead of giving the man, however, the help that he wanted, Jupiter spoke severely to him, telling him to get down from his seat, to put his shoulder to the wheel und push the wagon, so that the work of moving the heavy load might be easier for the poor tired horses, which had been doing all that they could. Then he added: "Never call upon the higher powers for help, until you have done your best yourself; remember that they only help those that help themselves."

Digitized by Google

Engelskt översättningsprov.

Snälla faster!

Jag skriver några rader för att fråga faster, om jag får komma och hälsa på under julferierna och ta en vän med mig, med vilken jag är mycket tillsammans. Han har en kamera, och vi tala ofta om vilka vackra bilder vi ska ta därute på landet.

Faster frågade mig i sitt sista brev, om det var någonting särskilt, jag önskade till julklapp, men jag vill inte nämna någonting, ty en julklapp bör vara en överraskning. Jag är mycket förtjust i att fotografera och lånar ibland min väns kamera. Jag önskar jag hade en själv. I skolan ha vi denna termin en gång skrivit om nyttan och nöjet av att äga en kamera.

Fasters tillgivne
John.

(Julferier = *Christmas-holidays;* kamera = *camera;* bild = *picture;* därute = *out there;* särskild = *particular;* till julklapp = *for a Christmas present;* fotografera = *photograph).*

* *
*

Uppsala Version.

/My/ Dear Aunt (Auntie, Aunty),

I am[1] writing[1] a line or two [a few (two or three) lines] to ask you if I may[2] come[3] and (to) see (visit, stay with) you during the Christmas holidays and bring[3] with me a friend that I am much together with[4] [with whom I associate very much (a good deal)]. He has (possesses, owns) a camera, and we often[5] talk[5] of (about) the (what[6]) pretty (beautiful, charming) pictures we shall (will[7]) take out there in the country.

In your last letter you asked me whether (if) there was anything particular I wanted (desired, wished for) for a Christmas present, but I will not (do not want to) mention (name[8]) anything, for a Christmas present should (ought to) be (come as) a surprise. I am very fond of (charmed[9] with[9]) photographing and sometimes (occasionally) borrow my friend's camera. I wish I had one myself.

Once[10] this term at school we have written about (on /the subject of/) the use/s/ (advantage/s/) and pleasure of (in) having (possessing, owning) a camera.

Yours affectionately (Your affectionate nephew)
John (Johnnie, Jack).

Digitized by Google

Notes.

It need hardly be pointed out that all through the piece "faster" must be translated by "you", except in the words of address. — 1) "Write" scarcely possible: at any rate very unlikely. — 2) Colloquially, but incorrectly, "can". — 3) "Bring" must follow "come"; not "take". — 4) It is not good to finish a sentence with a preposition, but in a letter it might pass. — 5) Not "talk often". — 6) Not likely. — 7) Probably the correct meaning. — 8) Not very good. — 9) Not very good. — 10) "Once" might come after "written"; if placed after "have" it would give a different meaning — something like "en gång i tiden".

Sidney J. Charleston.

A Boy's Letter to an Aunt.

Dear (My dear, My Dear) Aunt,

I am writing (I write) these (a) few lines /in order/ to ask you whether (if) I may come (go) and see you during the Xmas Christmas) holidays (vacation, vac F) and bring a friend I go about with a good deal [with whom I go about a great (good) deal, I see a good (great) deal of, of whom I see a great (good) deal]. He has a camera, and we often talk (speak) of the (say what) lovely (beautiful) pictures we shall (are going to) take out there/ in the country.

You asked me in your last letter whether (if) there was /were/ anything special (particular, in particular) I [anything I particularly specially)] wanted (wished for, desired) as a Christmas (an Xmas) present; but I will [do not want (wish) to] mention (name) anything, for a Christmas present should always (ought always to) be a surprise. I am very much taken /up/ with photography (photographing) and sometimes borrow my friend's (chum's) camera [and borrow my friend's (chum's) camera now and then (sometimes)]. I wish /that/ I had one myself (one of my own). Once this term at school (At school once this term) we have had a composition (had to write /a composition/ on the usefulness (utility) and /the/ pleasure (joy) of having (possessing, owning) a camera [on, how useful and pleasant it is to have (possess, own) a camera].

/I remain, my dear Aunt,/
Yours affectionately (Your affectionate Nephew),
John (Jack, Johnny, Johnnie).

Notes and Variants.

I have found it quite impossible to combine anything like a close translation of the Swedish with something like a real English schoolboy touch; and I must beg that the above be not supposed to represent my idea of what a "human boy" of English origin would write. The qualities of stiffness and priggishness with which the abowe rendering reeks will

Digitized by Google

be found conspicuous by their absence in the real schoolboy-like letters by Sir J. M. Barrie reprinted in *Intermediate English Reader*. Time does not allow me to analyze the interesting translations that I have got from a junior class; but I may rule out the following common renderings—"some lines"—if "I am allowed to call on you" (a short formal visit)—"to have a friend with me"—"on the country"—"I wish I had a such one I myself" —"in (at) the school"—"the amusement to have a camera".

C. S. Fearenside.

INSÄNDA BÖCKER.

Nelson [Sevenpenny] Library [of Copyright Fiction]. 160×110 mm. Frontispiece. *7d. net.* (London, 1913: Nelson). Latest additions (September, October, 1913):—

71. **Benson, E. F.** *The Osbornes* (no. 158). pp. 378.

72. **Doyle, Sir A. Conan.** *The Memoirs of Sherlock Holmes* (no. 161). pp. 384.

73. **Prior, James.** *Forest Folk* (no. 160). pp. 465.

74. **White, Stewart E.** *The Rules of the Game* (no. 159). pp. 574.

Mr Benson's book deals with modern middle-class life; Mr Prior's with life in the neighbourhood of Sherwood Forest during the anti-machinery movement about the time of Waterloo (cf. Charlotte Bronte's *Shirley*); the "Memoirs" include both the first and the last exploits of Sherlock Holmes; and Mr White's book deals, apparently with full knowledge and certainly with great interest, with the treatment of forests both in the centre and in the west of the United States (Michigan and, more especially, California). Like Frank Norris's greatest work, *The Rules of the Game* turns largely on the conflict between national and capitalistic interests in California, and should appeal alike to persons interested in forests and in social reform (as exemplified in the work of President Wilson).

75. **Rhys, Ernest & Vaughan, Lloyd** (eds). *A Century of Essays: an Anthology ranging from Caxton to R. L. Stevenson* (Everyman's Library, 653). 175×110 mm. pp. xiv+474. *1s. net.* (London: 1913: Dent).

This collection of essays seldom overlaps that contained in the 'World's Classics' (acknowledged in M.S. 1913, no. 6) and forms a useful complement thereto. It is not so well edited or printed; but on the other hand, it is much fuller and it includes more quite modern essays.

76. **Thorley, Wilfrid C.** *An English Reader for Foreign Students (Nineteenth Century).* 190×125 mm. pp. xvi+323. 2/6. (London, 1913: Macmillan).

Digitized by Google

A selection intended "to give in the prose of the best writers a microcosm of Anglo-Saxon life during" the nineteenth century. The extracts are arranged in nine subject-sections (School Days, Sport, Cities, National Characteristics etc.), and are useful as far as they go. But the editorial work is meagre, and there is no guidance to further study. The forty-nine "best writers", while including Ouida and R. Smiles, do not include Jane Austen, Charlotte Bronte, Anthony Trollope or Oscar Wilde.

77. **Walker, Prof. Hugh & Mrs.** *Outlines of Victorian Literature.* 205+160 mm. pp. viii+226. 3*s. net.* (Cambridge, 1913: University Press).

Partly a selection from, and partly a condensation of, Prof. Walker's larger work, "The Literature of the Victorian Era", and, like that, the best work of its kind and size in English. The absence of synchronizing tables and of study-guides is regrettable in a student's manual. *C. S. F.*

78. **Le Bourgeois, F.** *Mon tour de France,* avec six gravures hors texte et une carte. 160×100 mm. pp. 194. Freiburg (Baden), 1913: J. Bielefeld. Relié M. 3. — Compte rendu dans le numéro prochain.

79. **Egan, Alfred.** *A German Phonetic Reader.* 185×120 mm. pp. xv+142. London, 1913: University of London Press. Hodder & Stouton. 5/- net. — To be accounted for in the January issue.

80. **Wigh, Erik.** *Aus deutscher Kultur und Geschichte.* Kleine Aufsätze nach Ingerslev und Vibæk für schwed. Schulen hgg. und mit Anm. versehen. 200×125. 325 S. Stockholm, 1913: Norstedt. Inb. 3 kr. 90 öre.

INSÄNDA TIDSKRIFTER.

Le Maître Phonétique, Organe de l'Association Phonétique Internationale. Réd. Paul Passy (France), Daniel Jones (Angleterre). —XXXIIIme année (1913), N:o 5.

Modern Language Notes, Vol. XXVIII (1913). No. 7.

Neuphilologische Mitteilungen 1913. Nr. 5/6. Kr. Sanfeld Jensen, Sprogvidenskaben, von A. Wallensköld; Schwan-Behrens, Grammaire de l'ancien français I & II (2e éd.), III, von A. Wallensköld; m. m.

Unterricht und Sprechmaschine, Herausg. Prof. Victor A. Reko und Ernst Surkamp, 5. Jahrgang, 1913. Nr. 5.

Vor Ungdom, Udg. af Pædagogisk Selskab, Red. Dr. Niels Bang. Sept. 1913: Sveinbjørnsson: Esperanto eller Ido. —

Digitized by Google

En mycket välskriven och klok artikel i ett aktuellt ämne, vari Prof. Jespersen för tillfället föreläser vid Köpenhamns universitet. — Okt. 1913: Chr. B. Flagstad: Aktiv og passiv Sprogbeherskelse. — Ett intressant inlägg i en diskussion, som uppstått kring G. Forchhammers »Bidrag til Sprogundervisningens Theori» i Vor Ungdoms Maj-häfte. Flagstad framlägger här den åskådning, som han tidigare utvecklat i sin utmärkta bok: »Sprogpædagogikens Psykologi».

Gemanisch-Romanische Monatsschift, hgg. v. H. Schröder, 1913, Heft 10. Innehåller bl. a. M. Rubinyi, Das Problem der Lautnachahmung, C. Becker, Der Werdegang und die Bilanz des französischen Symbolismus. — Heft 11. Innehåller bl. a. L. L. Schücking, Literaturgeschichte und Geschmacksgeschichte; E. Ekwall, Die Ortsnamenforschung, ein Hilfsmittel f. d. Studium d. engl. Sprachgesch., Th. Kalepky, Zum „Style indirect libre".

All persons interested in **Phonetics** are recommended to join the

International Phonetic Association

Subscriptions: Active Members 5 sh., Ordinary Members 3 sh., per annum.

Members receive free of charge "Le Maître Phonétique" the official journal of the Association.

Write for the

"Principles of the International Phonetic Association"

a 40 page booklet, which may be had **free of charge** on application to the secretary

Daniel Jones Esq., University College, London, W. C.

Digitized by Google

INACKORDERING I UTLANDET.

MODERNA SPRÅK'S Redaktion vore tacksam, om tidskriftens läsare ville insända uppgift om familjer, vilka äro villiga att mottaga utländska pensionärer, och vilka de personligen kunna rekommendera.

*Références: Fru RANSSON, Linnégatan, Göteborg.

ENGLAND.

Carshalton. Refined home offered Swedish ladies. Moderate terms Misses SCHOEDELIN, *Franconia, Park Hill, Carshalton, London, S. W.*

West End. Mr H. D. ELLIS (M.A., Late Scholar of New College Oxford) and his sister receive foreign pupils (not more than three), ladies or gentlemen, to board and learn English. Phonetics, if desired. Lessons to non-residents *12 Gloucester Terrace, Hyde Park, London. W.*

Ealing (western suburb of London). Private Family, recommended by Professor EILERT EKWALL, Lund: *26 Mount Park Crescent, Ealing W.*

Highgate (northern suburb, about an half-hour from the British Museum). Oxford Graduate, Taylorian Exhibitioner in French and Modern Language, Master at a Public School, receives foreign students of English in his house. E. T. SCHOEDELIN, *71 Talbot Road, Muswell Hill, London.*

FRANKRIKE.

Boulogne sur Seine, près Paris. Madame HENRI LUCAS, *80 Bd de la République.**

Chartres (Eure et Loir). M. le Professeur SCHOELL.*

Paris. Pension de Famille. Références: Universitetslektor VIRGILE PINOT et Docent CHR. THORN, Lund. M. L. ROY, *85 Avenue d'Orléans.*

Grenoble. Mme LOUIS MONIER, *Rue Voltaire 8.* Réf.: CAROLA ENEROTH, Skolföreståndarinna, Uppsala.

Clamart (Seine), près Paris. Monsieur et Madame CARON, *rue de Sèvres 32 1er.**

Lisieux (Calvados), près Trouville. M. F. VERDIER, Professeur au Collège et aux Cours de vacances de l'Alliance Française à Lisieux, *161, Rue de Caen.* Références: Fröken A. MELLANDER, Grevturegat. 41III, Stockholm.

SCHWEIZ.

Genève. Madame ROUGET (veuve de pasteur), *12 Tranchées de Rive.**

Bôle, près Neuchâtel. Madame PAUL GRETHER.*

TYSKLAND.

Biesdorf b/Berlin. Superintendent G. PLATH. Ref.: VILH. BLADIN, Härnösand.

Marburg a/L. Fräulein KATIE VON DÜRING, *Barfüssertor 21, Marburg.**

Marburg a/L. Dr. SCHELLENBERG.*

Marburg a/L. Frau DORETTE LEDERER, *Klinikenstr. 6.**

Naumburg a/S; reizende Lage; Ausläufer des Thüringer Waldes; an historischen Erinnerungen reiche Gegend; Weimar, Jena, Leipzig, Halle in 3/4-stünd. Entfernung. Angenehmes Heim für Damen und Herren: empf. von Adj. P. TYDELL, Karlskrona. Frl. von KRACHT, *Schönburg Str., Naumburg:*

Hannover. Frau CESSY SCHMIDT, geb. GEISSLER, *Löwenstrasse 14.* Ref., CAROLA ENEROTH, Skolföreståndarinna, Uppsala, doktorinnan T. EURÉN. Uppsala.

LUND 1913, A. B. SKÅNSKA CENTRALTRYCKERIET.

Digitized by Google

Obs.! Nedsatt pris! Obs.!

SKANDINAVISK MÅNADS-REVY ("SMR.")	MODERNA SPRÅK ("MS.")
1905—6 (10 nos.)	**Years I—V (1906—1911)**

The undersigned have now taken over the remainder of these issues (60 numbers in all, mostly containing translations into English, French and German) and can offer them, so long as the supply lasts, at the reduced rates mentioned below. Preference will be given to current subscribers to *Moderna Språk*.

Revised Statement (Fall 1913) as to Back Numbers.

(1) *Entirely out of print:* M.S. I, 1—6 (Oct. 1906—March 1907);
(2) *Rare Remainders* (available only in complete sets. bound or unbound): SMR. 1, 9; MS. II (1908) 3, 5, 7, 9, MS. III (1909), 2; MS. IV (1910), 1, 3, 4, 8, 9; MS. V (1911), 1.

Revised Scale of Prices.

A. **Quite Complete Sets** (except MS. V, only supplied bound):—

SMR. Complete Volume [pp. 220: originally kr. 7.50 unbound] ... . **6 kr.**
MS. Vols. II—IV [pp. 152—160] .... each **6 kr.**
MS. Vol. V (1911) [pp. 172] .... bound **7 kr.**
MS. Year V (1911): ten numbers ..... Not bound **6 kr.**

B. **Semi-Complete Sets.**

SMR. *Special Volume* [all nos. except no. 1]: { unbound, **3 kr.** / bound, **4 kr.** }
MS. *Provband* [volume containing 12 out of 22 nos. in Years I, II] ..... bound, **6 kr.**

C. **Special Cheap Parcel,** containing the following 33 (out of 60) numbers, of which a considerable stock remains:—

SMR., nos. 2—8, 10... i.e. 8 nos.
MS. II, nos. 1, 2, 4, 6 i.e. 4 nos.
MS. III, nos. 1, 3—9... i.e. 8 nos.
MS. IV, nos. 2, 5, 6, 7 i.e. 4 nos.
MS. V, nos. 2—10..... i.e. 9 nos.

Containing translations of over **70** Swedish texts, including the tests set at 8 State Certificate Examinations (see below): original price, 29 kr.

6 kr.

State Certificate Examinations.

(1) **Studentexamen.** The above "Special Cheap Parcel" deals with the following four exams: VT. 08; HT. 09; VT. 11; HT. 11.

(2) **Realskolexamen.** The above "Special Cheap Parcel" deals with the following four exams: VT. 09; HT. 09; VT. 11; HT. 11.

Both examinations for HT. 07 are treated in MS. I. 12, and for HT. 08 in MS. II. 8 (each 1 kr.). The numbers of MS. dealing with the remaining 8 examinations 1907—1911 *can only be had in the complete volumes or sets.*

Terms: The reduced prices for certain odd numbers of years *1905—1908* are hereby cancelled. *The above prices are strictly net cash* (i.e. are exclusive of postage and poundage). Whenever possible, orders should be send direct to—

ENGELSKA BOK- OCH KONSTHANDELN [ANGLICIA], RÄTTVIK.

MODERNA SPRÅK

Svensk Månadsrevy för undervisningen i de tre huvudspråken

utgiven av

HERMAN SÖDERBERGH
Fil. Lic.
Lärare vid Lunds priv. elementarskola.

N. OTTO HEINERTZ
Docent i tyska vid Lunds Universitet

SJUNDE ÅRGÅNGEN

(N:r 60—68)

1913

DISTRIBUTION:
MODERNA SPRÅK, LUND

Digitized by Google

LUND 1913, AKTIEBOLAGET SKÅNSKA CENTRALTRYCKERIET.

Digitized by Google

MODERNA SPRÅK:

ÅRGÅNG VII (1913)

INNEHÅLL.

N:r 1—2 (60—61) — Januari.

Sid.

Studentskrivningarna i de moderna språken, I. **Herman Söderbergh** ... 1
Notes sur l'argot de Chantecler (suite). **Virgile Pinot** ... 3
Something serious — A Serious Thing? **J. A. Afzelius—Birger Palm** ... 18
Likformigt uttal i engelskan. **Ivar Belanner** ... 20
Das grammatische Genus im Deutschunterricht. **Hans Sperber** 24
I. A. Lyttkens och F. A. Wulff, Metodiska ljudövningar, anmälan. **Herman Söderbergh** ... 25
Reproduktionsproven i realskolexamen, Dec. 1912 ... 29
Insända böcker och tidskrifter ... 30

N:r 3 (62) — Mars.

Studentskrivningarna i de moderna språken, II. **Herman Söderbergh** ... 33
Notes sur l'argot de Chantecler (suite). **Virgile Pinot** ... 41
Språkhistoria i skolan. **N. Otto Heinertz** ... 51
Uniform Pronunciation — Reply — An Additional Note. **G. E. Fuhrken — Ivar Belanner — Herman Söderbergh** ... 58
C. T. Onions, A Shakespeare Glossary. Anmälan. **Eilert Ekwall** ... 62
Insända böcker och tidskrifter ... 64

N:r 4 (63) — April.

(Studentstilnummer).

Vårens studentstilar ... 65
Insända tidskrifter ... 82

N:r 5 (64) — Maj.

(Realskolestilnummer).

Vårens realskolestilar ... 83
Bokanmälningar:
The Last Score Nelsons, **C. S. Fearenside** ... 89
Alphonse Daudet, Contes choisis (Nordström), **Johan Vising** ... 90

Digitized by Google

Sid.

Eine Nacht im Jägerhause und andre Geschichten (Rodhe), **H:z** ... 94
Dupouy, Aug., France et Allemagne, Littératures comparées, **H. Sgh** ... 96
Transkriberade texter till "Lärobok i engelska för äldre nybegynnare" (Jenny Wallerstedt), **I. B.** ... 96
Till red. insända böcker ... 97
Bilagor (se sid. 98).

N:r 6 (65) — Juni.

Skrivningarna i de moderna språken, **Carl O. Koch** ... 99
Studentskrivningarna i de moderna språken, **Gustaf Lindborg** 104
Ett förslag, **Emil Låftman** ... 107
Det skall vara allvar med studentexamen, **C. A. Bergström** 108
Replik, **Herman Söderbergh** ... 110
Wegfall der Präposition im Englischen, **Birger Palm** ... 114
Further Remarks on the English Realskolestil V. T. 1913, **C. S. Fearenside** ... 120
Två rättelser till Calwagens och Melins edition av Freytags Die Journalisten, **Theodor Hjelmqvist** ... 123
Frågor och svar ... 124
Till frågan om franskans ställning, **H. Sgh** ... 125
Litteratur:
Elfstrand, Daniel: Engelsk läsebok, **I. B.** ... 126
The Latest Ten Nelsons as Holiday Reading, **C. S. Fearenside** ... 127
Till redaktionen insända böcker ... 129
Ett beriktigande ... 130
Bilaga (se sid. 130).

N:r 7 (66)— September.

Språkhistorisk sanning, **Ernst A. Kock** ... 131
Substantivböjningen i de tyska skolgrammatikerna, **Ernst A. Kock** ... 132
Randanmärkningar till franska skoltexter I, **Herman Söderbergh** ... 136
Bestämda artikelns bruk vid namn på gator o. d. i engelskan, **Ivar Belanner** ... 140
Empire Readers and Others, **C. S. Fearenside** ... 142
Litteratur:
Hammar, Th.: Nouveau Vocabulaire Français-Suédois, **Herman Söderbergh** ... 144
Till red. insända böcker, **C. S. F.** ... 145

Digitized by Google

N:r 8—9 (67—68) — November.

(Student- och Realskolestilnummer).

Sid.

Till våra ärade prenumeranter. **Redaktionen** 147
Notes sur l'argot de Chantecler (suite). **Virgile Pinot** 148
Frågor och svar 154
Litteratur:
E. Abry, C. Audic, P. Crouzet: Histoire illustrée de la littérature française. **Virgile Pinot** 156
E. A. Meyer: Das Problem der Vokalspannung. **Herman Söderbergh** 158
Arthur Korlén: Tysk språklära för de allmänna läroverken. **N. Otto Heinertz** 161
C. O. Koch, Tyska anekdoter och småberättelser för reproduktions- och talövningar. **Hz.** 165
Max Eyth, Geld und Erfahrung, mit Anmerkungen hgg. v. C. A. Ljunggren. **Hz.** 165
Wilh. Uhrström, The Pickwick Papers by Charles Dickens. **Herman Söderbergh** 167
Regnar Knudsen: Annotations to 'The Hill' (Tauchnitz Edition) by H. A. Vachell. **H. Sgh.** 168
Méthode Alge. S. Alge et W. Rippmann: Nouvelles Leçons de Français. **H. Sgh.** 169
Student- och Realskolestilar hösten 1913 170
Insända böcker 190
Insända tidskrifter 191

Digitized by Google

Innehållsförteckning efter innehållets art.

I. Språkpedagogiska inlägg.

Sid.

Studentskrivningarna i de moderna språken. I, II, Replik. *Herman Söderbergh* ..... I, 33, 110
Studentskrivningarna i de moderna språken. *Gustaf Lindborg* 104
Skrivningarna i de moderna språken. *Carl O. Koch* 99
Ett förslag. *Emil Låftman* 107
Det skall vara allvar med studentexamen. *G. A. Bergström* 108
Likformigt uttal i engelskan. Reply, etc. *Ivar Belanner* 20, 59
Uniform Pronunciation. *G. E. Fuhrken* 58
An Additional Note. *Herman Söderbergh* 60
Das grammatische Genus im Deutschunterricht. *Hans Sperber*..... 24
Språkhistoria i skolan. *N. Otto Heinertz* 51
Språkhistorisk sanning. *Ernst A. Kock* 131

II. Artiklar av grammatiskt, stilistigt, e. d. innehåll.

Notes sur l'argot de Chantecler (Suite). *Virgile Pinot* 3, 41, 148
Something Serious — A Serious Thing. I. *J. A. Afzelius*..... 18
» » II. *Birger Palm* 18
Wegfall der Präposition im Englischen. *Birger Palm* 114
Två rättelser till Calw.:s och Mel.:s edit. av Freytags Die Journalisten. *Theodor Hjelmqvist*..... 123
Substantivböjningen i de tyska skolgrammatikerna. *Ernst A. Kock* 132
Randanmärkningar till franska skoltexter, I. *Herman Söderbergh* 136
Bestämda artikelns bruk vid namn på gator o. d. i engelskan. *Ivar Belanner* 140

III. Divärse.

Frågor och svar 124, 154
Till frågan om franskans ställning. *H. Sgh* 125

IV. Översättningar och kommentarer, m. m.

Studentexamen.
V. T. 1913 Tyskt översättningsprov för real- och latingymnasiet. *C. K. — Ernst A. Meyer — H. Sperber* ..... 65—70
Engelskt översättningsprov för latingymnasiet. *C. S. Fearenside — T. Oakes Hirst — G. E. Fuhrken*..... 66, 70—74

Digitized by Google

Sid.

Franskt översättningsprov för real- och latingymnasiet. *P. Méaly — J. Barat* 66, 74, 75
Engelskt översättningsprov för realgymnasiet. *C. S. Fearenside — T. Oakes Hirst — G. E. Fuhrken* ..... 76—80
Franskt översättningsprov för realgymnasiet. *P. Méaly — J, Barat* 76, 80, 81
. T. 1913 Tyskt översättningsprov för real- och latingymnasiet. *C. K. — Ernst A. Meyer — H. Sperber* ..... 170—174
Engelskt översättningsprov för latingymnasiet. *S. Charleston — C. S. Fearenside — G. E. Fuhrken* ..... 170, 174—178
Franskt översättningsprov för real- och latingymnasiet. *P. Méaly — Virgile Pinot* 171, 178, 179
Engelskt översättningsprov för realgymnasiet. *S. Charleston — C. S. Fearenside — G. E. Furhken* ..... 180—183
Franskt översättningsprov för realgymnasiet. *P. Méaly — Virgile Pinot* 180, 184
ealskolexamen.
. T. 1913 Tyskt översättningsprov. *Ernst A. Meyer — C. K.* ..... 83—85
Engelskt „ *S. Charleston — G. E. Fuhrken — C. S. Fearenside* ..... 85—88
Further Remarks on the English Realskolestil V. T. 1913. *C. S. Fearenside* 120
. T. 1913 Tyskt översättningsprov. *C. K. — Ernst A Meyer — Hans Sperber* ..... 185—187
Engelskt översättningsprov. *S. Charleston — C. S. Fearenside* ..... 188—190
ppgifter för uppsats på *tyska* eller *franska* för *real*-gymnasiet } V. T. 1913 65
samt på *tyska* eller *engelska* eller *franska* för *latin*-gymnasiet } H. T. 1913 170
ppgifter för uppsats på *engelska* eller *franska* för *real*-gymnasiet { V. T. 1913 75 / H. T. 1913 179
eproduktionsproven i realskolexamen, H. T. 1912 29
„ „ „ , V. T. 1913 ..... 83, 85
„ „ „ , H. T. 1913 ..... 185, 187

V. Böcker.

A. Lyttkens och F. A. Wulff, Metodiska ljudövningar. **Herman Söderbergh** 25
upouy, Aug., France et Allemagne, Littératures comparées. **H. Sgh** ... 96
ammar, Th., Nouveau Vocabulaire Français-Suédois. **Herman Söderbergh.** 144
rnst A. Meyer, Das Problem der Vokalspannung. „ „ 158
harles Dickens, The Pickwick Papers, *Wilh. Uhrström.* „ „ 167
egnar Knudsen, Annotations to 'The Hill' by *Vachell.* **H. Sgh** 168
. *Alge et W. Rippman*, Nouvelles Leçons de Français. **H. Sgh** 169
. *T. Onions*, A Shakespeare Glossary. **Eilert Ekwall** 62
he Last Score Nelsons. **C. S. Fearenside** 89
he Latest Ten Nelsons as Holiday Reading. **C. S. Fearenside** 127

Digitized by Google

Sid.

Empire Readers and Others. **C. S. Fearenside** 142

Alphonse Daudet, Contes choisis. Skoluppl. av *Thor Nordström.* **Johan Vising** 90

Eine Nacht im Jägerhause und andre Geschichten, E. Rodhe. **N. Otto Heinertz** 94

Artur Korlén, Tysk språklära för de allmänna läroverken och flickskolorna. **N. Otto Heinertz** 161

Carl O. Koch, Tyska anekdoter och småberättelser för reproduktions- och talövningar. **Hz** 165

Max Eyth, Geld und Erfahrung, mit Anmerkungen hgg. v. *C. A. Ljunggren.* **Hz** 165

Jenny Wallerstedt, Transkiberade texter. **I. B.** 96

Daniel Elfstrand, Engelsk läsebok för real- och samskolor. **I. B.** 126

E. Abry — C. Audic — P. Crouzet, Histoire illustrée de la Littérature Française. **Virgile Pinot** 156

Till red. insända böcker och tidskrifter (de engelska böckerna oftast försedda med kortare omnämnanden av **C. S. F.**) ... 30, 64, 82, 97, 129, 145, 190

Digitized by Google

(DEUTSCH — ENGLISCH — FRANZÖSISCH)

LISH
NCH
MAN

MODERNA SPRÅK

Svensk månadsrevy för undervisningen i de tre huvudspråken

FRANÇAIS
ALLEMAND
ANGLAIS

(TYSKA — ENGELSKA — FRANSKA)

Tillkännagivande. Zur Beachtung. General Notices. Avis.

För Annonsörer. Für Inserierende. To Advertisers: Publicité.

Annonspriset.	Annoncenpreis.	Advertisement Scale	Tarif des Annonces.	
Hel oktavsida	Ganze Seite	Whole Page	Page entière	25 Kr.
Halv „	Halbe „	Half Page	Demi-page	15 „
Fjärdedels „	Viertel „	Quarter-Page	Quart de page	10 „

Införande	3 × ... 15 %	Rabatt	Annonsbilagor (dubbelblad)	20 kr.	1 n:r.
Inserieren	6 × ... 25 %	Ermässigung	Beilagen ..... (vierseitig)	30 „	3 „
Insertions	9 × ... 30 %	Réduction	Insets ..... (four-page)	75 „	9 „
			Encartages ... (4 pages)		

II. Till allmänheten.

imerationspriset (9 häften): vid Postprenumeration ..... Kr. 5.65.
i bokhandeln eller direkt hos Redaktionen ..... „ 5.25.
nementspreis für den Jahrgang (9 Hefte) ..... Mk. 6.50.
al Subscription (9 monthly parts) ..... 6s. 6d.
de l'abonnement par année (9 numéros) ..... 8 francs.

Prenumeration kan ske direkt hos Redaktionen, i alla bokhådor i Skandinavien, samt på alla postkontor i Sverige.

a *redaktionella* meddelanden sändas till
oderna Språks Redaktion, LUND.

Alla meddelanden angående *distributionen och expeditionen* sändas till
Moderna Språks Expedition, LUND.

Digitized by Google

ANGLICIA, Rättvik.

Situation.

This *Anglo-Swedish* boarding-house and *English* institute, founded at Snöån in 1907 by Lector FEARENSIDE and moved to Rättvik in 1912, is open all the year round. It is now established in quarters which have been acquired by the proprietress as combining to an exceptional degree the qualities of *accessibility, picturesqueness,* and *practical convenience.*

As regards *situation,* the new Anglicia is within ten minutes walk of Rättvik railway station (which has better communications than any other place in the Siljan district), commands a fine view over Lake Siljan, and stands on the westward-facing wooded slope down to the River Enån, which provides excellent facilities for bathing, boating and fishing.

Internal Arrangements.

As regards *internal arrangements,* the four buildings comprised in Anglicia have been partly rebuilt, considerably extended, and largely redecorated and refurnished for the express purpose of increasing the comfort and convenience of visitors. Most of the rooms in the main building are heated with warm air; and the principal rooms are fitted with electric light. There are sixteen guest-rooms in the two main buildings suitable for use all the year round, and eight other rooms designed mainly for summer use. These rooms are of various sizes, but all are commodious and command a pleasant outlook.

Bookshop.

An ***English Art and Book Shop*** has been arranged in connexion with the new Anglicia, dealing in *English picture postcards,* together with *English tea* and a small but carefully selected assortment of *English books,* useful as well as dainty, and *English art pottery.* A catalogue of attractive Remainders will be sent postfree on request. Communications respecting this department should be addressed to Miss **E. M. YOUNG.**

Residence.

Visitors have opportunities both for ordinary conversation in English (the family in residence including four native English people) and for set lessons in English. The inclusive terms for Board and Lodging are from 30 kr. a week, or 120 kr. per month (payable in advance): a reduction is allowed on shared rooms, for a long stay, and during the months of October, November, April, May. References exchanged. Rooms reserved on payment of a small deposit. Further particulars on application to Miss **J. C. YOUNG,** R. T. 37 Rättvik.

Digitized by Google

Digitized by Google

PERIODICALS

14 DAY USE

RETURN TO DESK FROM WHICH BORROWED

LOAN DEPT.

This book is due on the last date stamped below, or on the date to which renewed.
Renewed books are subject to immediate recall.

RENEWALS ONLY	Tel. No. 642-3405
JUL 3 1968 31	
RECEIVED	
JUN 21 '68 -10 AM	
LOAN DEPT.	

LD 21A–45m-9,'67
(H5067s10)476B

General Library
University of California
Berkeley

Digitized by Google

PERIODICALS

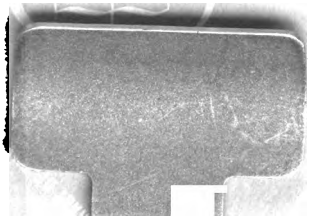

Digitized by Google

Digitized by Google